STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 08889

OYTSER INDZL

Robert Louis Stevenson

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

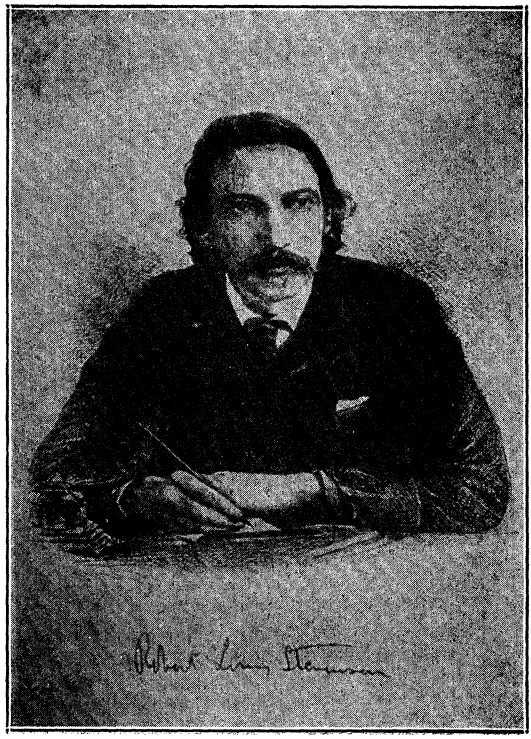

אונצר אינדזל

דאָבערטש-לוזש-סטיוענסאָן

אינזעלנט ; ענגלישע בין

באָלטאָג גראָזאָל ; סטאָדאָלסקי

Copyright
By
Grohar-Stodolsky
1927

אינהאלט

ראבערט לואיס סטיוועגסאן (קורצע ביאגראפיע) . . . XX—XI

ערשטער טייל

דער אלטער בוקאניר

קאפיטל זייט

1 דער אלטער ים־הונט אין דער „אדמיראל בענבאו" . . 17
2 דער „שווארצער הונט" באווייזט זיך און פארשווינדט 25
3 דער „שווארצער צייכן" 34
4 דעם קאפיטאנס רייזע־קאסטן 42
5 דער סוף פונם בלינדן בעטלער 50
6 דעם קאפיטאנס פאפירן 57

צווייטער טייל

דער שיפקוכער

7 איך פאר קיין בריסטאל 67
8 אינם „שפאקטיוו" שענק 74
9 פולוועד און גועוער 85
10 די רייזע 92
11 וואס כ'האב געהערט אין דער עפל־פאס 101
12 דער קריג־ראט 109

דריטער טייל

מיין אוואנטורע אויפן אינדזל

13 ווי אזוי כ'האב פארלאזן די שיף 118
14 דער ערשטער צוזאמענשטויס 124
15 דער אינדזלמענטש 131

פערטער טייל

די פעסטונג

קאפיטל זייט

16 ווי אזוי זיי האבן פארלאזן די שיף 143
17 דעם יאלע־שיפלס לעצטע נסיעה 149
18 ווי אזוי דער קאמף פונם ערשטן טאג האט זיך געענדיקט 155
19 דער גארניזאן פון דער פעסטונג 161
20 סילוועדס שליחות 169
21. די אטאקע 178

פינפטער טייל

מיין אוואנטורע אויפן ים

22 ווי אזוי כ'האב אנגעהויבן מיין אוואנטורע אויפן ים . 191
23 מיטן שטראם 198
24 די נסיעה פונם פעל־שיפל 204
25 איך שליידער ארונטער דעם „פרייאכן ראדזשער" . . 213
26 איזראעל האנדס 220
27 „גאלדענע רענדאך!" 233

זעקסטער טייל

קאפיטאן סילוועד

28 אינם שונא'ס לאגער 245
29 ווידעראמאל דער „שווארצער צייכן" 255
30 אויף נאמנות 263
31 די יאגד נאכן אוצר — פלינטס וועגווייזער 272
32 די יאגד נאכן אוצר — די שטים צווישן די ביימער . . 283
33 דער פאל פון א פירער 290
34 דער סוף 298

א פאבל. — די העלדן פון דער דערציילונג 308
ג ל א ס א ר 313

ראָבערט לוּאיס סטיוּוענסאָן

(קורצע ביאָגראָפּיע)

ראָבערט לוּאיס סטיוּוענסאָן, דער איינציקער זון פון טאָמאָס סטיוּוענסאָן און מאַרגאַרעט איזאַבעלאַ באַלפור, איז געבוירן געוואָרן דעם 13טן נאָוועמבער, 1850, אין עדינבאָרג, שאָטלאַנד.

זיין פאָטער און זיין זיידע זיינען געווען אינזשענירן, און האָבן ביידע בייגעטראָגן זייער פיל צו דער אַנטוויקלונג פון די לייכט־טורעמס פון שאָטלאַנד, און זיין מוטער איז געווען די טאָכטער פון אַ פּרעסבעטעריאַנער גייסטלאַכן.

ראָבערט איז געווען אַ שוואַך אינגל, און מ׳האָט זיך פיל מאָל מייאש געווען ער זאָל ווען עס איז אויפוואַקסן. די מייסטע זומערן און ימים־טובים פלעגט ער פאַרברענגען בא זיין זיידן, אין שטעטל קאָלינטאָן, ניט וויַיט פון עדינבאָרג. מחמת זיין שוואַכן געזונט, האָט סטיוּוענסאָן ניט געקאָנט באַזוכן קיין שול רעגלמעסיק, אָבער זיין מוטער פלעגט מיט אים לערנען אין דער היים; און אַ חוץ דעם איז ער געווען אַ פלייסיק אינגל און אַנטוויקלט זיין פעאיקן מח מיט זיינע אייגנאַרטיקע קינדער־שפּילן.

אין יאָר 1867 איז סטיוּוענסאָן אַריינגעטראָטן אין עדינבאָרער אוניווערזיטעט, וואו ער האָט געוואָלט שטודירן אָלס אינזשענּיר, כדי אָנצוהאַלטן די משפּחה טראַדיציע, ער האָט אָבער געמוזט אויפגעבן דעמאָזיקן שטודיום צוליב זיין שוואַכן געזונט. ער האָט דאָן גענומען שטודירן יוריספּרודענץ, און אין יאָר 1875 גע־ענדיקט אָלס אַדוואָקאַט.

אין זיין בוך „מעמוארן און פּאַרטרעטן" דערציילט אונדז סטיוּוענסאָן ווי אַזוי ער האָט פון זיין פּריסטער יוגנט אָן געהאַט די אַמביציע צו ווערן אַ שרייבער. „פון אינגלווייז אָן און דורך דער גאַנצער צייט פון מיינע בחור־יאָרן, — דערציילט ער, — בין איך געווען באַוואוסט און מ׳פלעגט מיך האַלטן פאַר אַ פּוסט־

אונ־פּאסניק; איך בין אָבער שטענדיק געווען באשעפטיקט מיט מיינע אייגענע פּריוואטע ענינים, וואָס זיינען באשטאַנען אַזן אויסלער־נען זיך שרייבן. איך האָב אַלעמאָל געהאַלטן צווויי ביכלאַך אין קעשענע, איינס צום לייענען און איינס צום שרייבן. אויף מיינע שפּאַציר־ן איז מיין מח בסדר געווען פּאַרנומען מיט צופּאַסן די ריכטיקע ווערטער צו דעם וואָס כ׳האָב געזען... אַזוי פלעג איך לעבן מיט ווערטער. און דאָס וואָס כ׳האָב געשריבן איז ניט געווען צולייב ווילכן עס איז באשטימטן צוקינפטיקן נוץ: כ׳האָב באַוואוסטזיניק געשריבן צולייב פּראַקטיק. איך האָב ניט אַזוי געוואָלט ווערן א מחבר (כאָטש דאָס האָב איך אויך געוואָלט), ווי כ׳האָב אויף זיך געגומען זיך אויסלערנען צו שרייבן. ס׳איז געווען א קענטעניש וואָס האָט מיך געמאַניעט. כ׳האָב פּראַקטיצירט זי צו קריגן, ווי איינער וואָס לערנט זיך שניצן, אין א געווען מיט זיך אַליין." און ביז צום טאָג פון זיין טויט האָט ער קיינמאָל ניט אויפגעגעבן די אַרבעט איבער זיך אַליין, זיין קונסט און סטיל.

א צווייטע יוגנטלאַכע לייַדנשאַפט, וואָס סטיוועגסאָן האָט גע־האָט דורך דער גאַנצער צייט פון זיין קורצן לעבן, איז געווען די ליבע צו כלומרשטדיקע פּאַרשטעלונגען. ער דערציילט אונדז ווי אַזוי ער האָט פון די שפּילציין פון זיין יוגנט געקראַגן „דעם סאַמע גייסט פון לעבנספּרייד". מיר קאָנען ניט גענוג קיין פּרייד פון „בלאָטע און אַלטן אייזן, ביליקע פּאַרלאַנגען און בי־ליקע מוראַ׳ס", — זאָגט ער אין זיין עסעי „די לאַמטערנטרעגער". נאָר פון א גייסט וואָס נעמט־אויף אַוואַנטורעס און שטרעבונגען, און באַגעגנט די וועלט מיט א „גלאָרייכן מאַרגנדיקן פּנים". אפילו כלומרשטדיקע פּאַרשטעלונגען האָבן די קראַפט צו באַפרייען דעם גייסט און ברענגען דידאַזיקע פּרייד.

סטיוועגסאָן אַליין איז געווען א לעבעדיקע פּאַרקערפּערונג פון דעמדאַזיקן יוגנטלאַכן גייסט דורך די גאַנצע צוואַנציק יאָר פון זיין קראַנקהייט. ער האָט די גאַנצע צייט געמוזט קעמפן פאַר זיין לעבן, און האָט געפונען א באַפרידיקונג פאַר די אַוואַנטורעס נאָך וועלכע ער האָט געגאַרט, אין זיינע פּאַרשיידענע רייזעס און וואַנ־דערונגען.

וועג די געפאַר פון זיין שווינדזוכט איז צו עטלאַכע און צוואַנ־

ציק יאָר געווארן אומפארמיידלאך, איז ער אריבערגעפאָרן קיין פראַנקרייך. די דאָרטיקע דערפאָרונגען האָט ער באשריבן אין צוויי ביכער: „א רייזע איבערן לאַנד", און „נסיעות אויף אן אייזל". אין פראַנקרייך האָט ער זיך באקענט מיט מאדאם אסבאָרן, אן אמעריקאַנער פרוי, אין וועלכער ער האָט זיך פארליבט. און וועגן מאדאם אסבאָרן איז אין יאָר 1878 אהיימגעפאָרן צוריק קיין קאַליפאָרניע, איז איר סטיוועגסאָן דעם נעקסטן יאָר נאכגעפאָרן, און אין יאָר 1880 האָבן זיי חתונה געהאט. זיינע אמעריקאַנער דערפאָרונגען האָט סטיוועגסאָן שפעטער באשריבן אין עטלאכע ביכער: „דער אמאטאָרישער עמיגראַנט", „איבער די פּליינען", און „די סילווערא־דער סקוואטערס" (קאַליפאָרניסטן).

צוריקקערנדיק מיט זיין פאמיליע, אויפן פארלאַנג פון זיין פאָטער, צוריק קיין ענגלאַנד, האָט סטיוועגסאָן, אין יאָר 1881, אָפּגעדרוקט זיין ערשט בוך עסעיען: „ווירגיניבוס פּועריסקווע" („צו בחורים און מיידלאך"). און אָנגעשריבן זיין ערשטע נאָווע־לע „דער אוצר אינדזל".

אין זיין עסעי „מיין ערשט בוך*), דערציילט סטיוועגסאָן ווי אזוי ער איז, נאָך פיל ליטעראַרישע מיסערפאָלגן אין יאָר 1881 געקומען צום גראַנק פון שרייבן דעם „אוצר אינדזל".

ער האָט דעמאָלט געוואוינט מיט זיין פאמיליע אין פעסטלטאָן פון ברעימאָר. צוליב דעם שלעכטן וועטער פלעגט ער פארברענגען מיט זיין שטיפזון אין הויז, און ארויסהעלפן דעם אינגל אין זיינע שפּילעריין, וואָס זיינען הויפטזעכלאך באשטאנען אין צייכענען און מאָלן קאַלירטע בילדער.

„איינמאָל, — דערציילט סטיוועגסאָן, — האָב איך געמאכט א מאפּע פון אן אינדזל. איך האָב זי זייער פינקטלאך און שיין קאַלירט. די פּאַרם פונם אינדזל האָט מיר פארשאפט גרויס פארגעניגן. ער האָט געהאט האפּנס וואָס האָבן מיך באגייסטערט ווי סאָנעטן. מיטן אומבאַוואוסטזיין פון דעם וואָס ס'וועט דערפין ארויסקומען, האָב איך א נאמען געגעבן די צייכנונג „דער אוצר אינדזל"

*) נעדרוקט צום ערשטן מאל אין לאנדאנער זשורנאל „די איידלער" אויג. 1894.

„קוקנדיק אויף דער מאפּע פונם „אינדזל", האָבן די צוקינפטיקע העלדן פונם בוך אָנגעהויבן בעשיינפּערלאַך צו דערשיינען אין די אויסגעטראַכטע וועלדער. זייערע ברוינע פּנימ'ער און גלאַנצנדיקע געווערן האָבן אויף מיר בגנבה אַרויסגעקוקט פון אומדערוואַרטעטע ערטער, בעת זיי זיינען אַרומגענאַנגען הין און צוריק, מלחמה־האַלטנדיק און זוכנדיק אוצרות, אויף דידאַזיקע עטלאַכע קוואדראַט אינטשעם פון דער פלאַכער צייכנונג. אָקאַרשט מ'זעט ניט, איז פאַר מיר געלעגן פאַפּיר, און כ'האָב אויסגעשריבן א צעטל פון קאַפּיטלען.

„ס'האָט געוואָלט זיין א מעשה פאַר אינגלאַך, און כ'האָב געהאַט א אינגל, וועלכער האָט געקאָנט דינען אלם פּראָבירשטיין. כ'האָב אויך געהאַט א אידעע פאַר דעם הויפּט־העלד, דושאַן סילווער, פון וועלכער כ'האָב דערוואַרט צו האָבן אָן א שיעור פאַר־געניגן: צו נעמען א באַליבטן פריינט (וועמען דער לעזער קען גאַנץ מעגלאַך און שעצט פונקט ווי איך *) אוועקנעמען פון אים אלע זיינע אידעלערע שטריכן און די דערהאַבענע שיינקייט פון זיין נאַטור; איבערלאָזן אים מיט קיין זאַך א חוץ מיט זיין שטאַרקייט, זיין מוט, זיין שארפזין, און זיין וואונדערלאַכער גוט־מוטיקייט, און פּרואווין אויסדריקן דידאַזיקע מעלות אין די טערמינען פון א רויען זעגל־טוך.

„איין קאַלטן סעפּטעמבער פרימאָרגן, לעבן דעם פלאַם פון א קנאַקנדיק פייער, און מיט א רעגן באַראַבאַנענדיק אויף די פענצטער, האָב איך אָנגעהויבן צו שרייבן דעם „שיפקוכער", וואָרים דאָם איז געווען דער אָריגינעלער נאָמען פונם בוך.

„אויסגעשטעלט האָב איך בלויז אויף איין אינגל, כ'האָב אָבער אויסגעפונען אז כ'האָב נעהאַט צוויי אין מיין אוידיענץ: מיין פאַטער איז צו איר צוגעזאָגט געוואָרן מיטן גאַנצן ברען פון זיין אייגן־טימלאַכער נאַטור. זיינע אייגענע מעשות, מיט וועלכע ער פלעגט זיך אלע נעכט פון זיין לעבן איינשלעפערן, האָבן שטענדיק דער־ציילט וועגן שיפן, פּאַרוואָרפענע קרעטשמעס, רויבער, אלטע מאַטראָזן, און רייזנדע סוחרים פון פאַר־דער־דאַמף ערא. אין „אוצר אינדזל"

*) דער ענגלישער פּאַעט און עסעאיסט וו. ע. הענלי.

האָט ער געפונען עפּעס אַזוינס, וואָס איז געווען נאָנט צו זיין אייגענער פּאַנטאַזיע: ס׳איז געווען זיין סאָרט ראָמאַנטיק. ער האָט ניט נאָר מיט גרויס פּאַרגעניגן זיך צוגעהערט צום טעגלאַכן קאַפּיטל — וואָס פּלעגט פּאַרגעלייענט ווערן אַלע פּרימאַרגן צו דער פּאַמיליע— נאָר האָט זיך געזומען גאַנץ געשמאַק מיטהעלפן. וועז ס׳איז געקומען די ציים אַז ביל׳ באָונס׳ רייזע־קאַסטן זאָל אויפּגעפּענט ווערן, האָט ער מסתמא פּאַרבראַכט דעם גרעסטן טייל פון טאָג, צוגרייטנדיק אויף דער אַנדערער זייט פון א קאָנווערט א פּאַרצייכעניש פונם אינהאַלט, וואָס איך האָב פּינקטלאַך אויסגעפּאַלגט. „פּלינטס אַלטע שיף" האָט געקראָגן דעם נאָמען „וואַלרום", לויט זיין ספּעציעלן פּאַרלאַנג".

סטיוועגסאָן דערציילט דאָרט ווייטער ווי אַזוי ער האָט, נאָכדעם ווי ער האָט געענדיקט די ערשטע 15 קאַפּיטלען, געקראָגן א באָוך פון דר. דזשאָפ. דר. דזשאָפ איז צו אים געקומען מיט א ספּעציעלער שליחות פון מר. הענדערסאָן, דער רעדאַקטאָר פון א קינדער־זשורנאַל, צו אָנטדעקן נייע שרייבער פאַר זיין זשורנאַל. די ערשטע פּופּצן קאַפּיטלען זיינען פאַר דר. דזשאָפּן פּאַרגעלייענט געווארן, און זיי זיינען אים זייער געפּעלן געווארן. „פון דעמאָלט אָן, — באַמערקט סטיוועגסאָן, — האָב איך זייער הויך געשעצט זיינע פּייאיקייטן אַלס קריטיקער, ווייל ווען ער האָט פּאַרלאָזן, האָט ער מיט זיך מיטגענומען דעם מאַנוסקריפּט."

די דערציילונג האָט זיך דאָן אָנגעהויבן צו דרוקן אין פּאָרזעצונגען אין מר. הענדערסאָנס זשורנאַל; אָבער, ווי סטיוועגסאָן גיט איבער, האָט ער נאָך די ערשטע 15 קאַפּיטלען ניט געקאָנט אָנגייַן ווייטער מיט דער דערציילונג. „איך האָב ניט געהאָט מער קיין איין וואָרט וועגן „אוצר אינדזל" אין מיין הארצן, — דערציילט ער. — איך בין דעמאָלט אַלט געווען 31 יאָר, בין געווען דער הויפּט פון א פאַמיליע. האָב אָנגעוואוירן מיין געזונט. האָב קיינמאָל ניט פאַרדינט גענוג... מיין פאָטער האָט, ניט לאַנג פאַר דעם, געהאָט אָפּגעקויפט און צעשטערט מיינס א בוך, וואָס איז באַטראַכט געווארן אַלס א דורכפאַל. האָט דאָס געזאָלט זיין נאָך איינע, אוו אפשר די לעצטע פיאַסקאָ?" סטיוועגסאָן איז געווען פּארצווייפלט.

ער האָט אָבער „פאַרשלאָסן דאָס מויל", און אויף זיין וועג קיין דעיוואָס, שאָטלאַנד, וואו ער האָט געזאָלט פאַרברענגען דעם ווינטער, האָט ער באַשלאָסן אויפצוגעבן אַלץ.

איין פרימאָרגן האָט ער זיך ווידער אַוועקגעזעצט צו דער ניט־פאַרענדיקטער דערציילונג, און האָט זי, ווידער צו איין קאַפּיטל אַ טאָג, פאַרענדיקט אָן וועלכע עס איז שווערקייטן. „זי האָט ממש געשטראָמט ווי געוויינטלאַכער געשפּרעך".

מר. הענדערסאָן האָט דאַן געביטן דעם נאָמען פון „דער שיפקוכער" אויף „דער אוצר אינדזל", און אָפּגעדרוקט די ערשטע פאָרזעצונג דעם 1טן אָקטאָבער, 1881, אַלס אַ ווערק פון קאַפּיטאַן דזשאָרדזש נאָרד.

קיין גרויסן דערפאָלג האָט די דערציילונג ניט געהאַט, „אָבער, — זאָגט סטיווענסאָן, — ס'האָט מיר ניט געאַרט. איך אַליין האָב די דערציילונג ליב געהאַט, כמעט פאַר דערזעלבער אורזאַך וואָס דער אָנהויב איז געפעלן געוואָרן מיין פאָטער: ס'איז געווען מיין סאָרט ראָמאַנטיק. איך בין אויך ניט געווען קיין קליין ביסל שטאָלץ אויף דזשאַן סילווערן, און באַוואונדער נאָך ביז היינט דעמדאָזיקן גלאַטן און שרעקלאַכן אַוואַנטוריסט".

נאָך דער דערשיינונג פון „אוצר אינדזל" אין בוך פאָרם, אין יאָר 1883, איז נאָך סטיווענסאָן פאַרבליבן אין ענגלאַנד עטלאַכע יאָר, אַרומרייזנדיק איבער פאַרשיידענע שטעט. דורך דערדאָזי־קער צייט זיינען דערשינען זיינע ביכער: „דר. דזשעקל און מר. האַיד", און „דאָס גע'גנב'עטע אינגל", — צוויי נאָוועלן וועלכע האָבן באַוויזן סטיווענסאָנס מייסטערשאַפט אַלס דערציילער פון אַוואַנטורעס, — און צוויי ביכער לידער: „קוסטעס", און „אַ גאָרטן פון קינדער לידער". דידאָזיקע פיר ביכער זיינען געשריבן געוואָרן אין אַ צייט פון ערנסטער קראַנקהייט, וואָס האָט סטיווענ־סאָנען כסדר געהאַלטן אונטערן שאָטן פון טויט.

אין יאָר 1887 פאָרט סטיווענסאָן מיט זיין פרוי און שטיפזון ווידער אַוועק קיין אַמעריקע. זיי פאַרברענגען דעם ווינטער אין די אַדיראָנדאַק בערג, און לאָזן זיך אין פרילינג ווידער אַוועק אין וועג אַריין, ביז זיי קומען קיין קאַליפאָרניע. פון דאָרט לאָזן זיי זיך אַוועק וואַנדערן אויף אַ שקונער־יאַכט איבער די אינדזלען פון פּאַסיפישן

אקעאן. נאך א וואנדערונג וואס האט געדויערט איבער צוויי יאר. האט זיך סטיוועגסאן ענדלאך באזעצט אויף איינעם פון די סאמא־ אישע אינדזלען. דאָרט האט ער פאר זיך אויסגעבויט א הויז פינף הונדערט פוס איבער דער הויך פונם ים, און זיין נייע היים א נאמען געגעבן „וואילימא" — די פינף טייכן. ער איז געווארן שטארק באליבט בא די איינוואוינער פון סאמאא, וועלכע האבן אין אים געפונען אן איבערגעבענעם פריינט און קעמפער פאר זייערע אינטערעסן. זיי פלעגן אים אפגעבן גרויס כבוד און אים רופן „טוסיטאלא" — דער שרייבער פון מעשות. אין סטיוועג־ סאגס „וואילימא בריוו", וואס זיינען דערשינען אין בוכפארם אין יאר 1895, קאן מען געפינען א וואונדערלאכע באשרייבונג פון דעם לעבן אין סאמאא.

דורך די לעצטע עטלאכע יאר פון זיין לעבן, האט סטיוועגסאן, ניט קוקנדיק אויף די אפטע אנפאלן פון זיין קראנקהייט, און זיין אלגעמיינעם שוואכן געזונט, אנגעשריבן א גרויסע צאל ביכער. וועלכע האבן אים אוועקגעשטעלט אלס איינעם פון די וויכטיקסטע שרייבער פון זיין צייט. ער איז בארימט אלס שרייבער פון קורצע דערציילונגען, נאוועלים, פאעמ, עסאיסט, און בריוושרייבער. און האט נאכפאלגט די ראמאנטישע טראדיציעס וואס האבן גע־ הערשט אין דער ענגלישער ליטעראטור פון קאלרידזשן ביז באי־ראנען. כאטש זיינע דערציילונגען זיינען געשריבן לויט די מעטאדן פון סקאט און דיומא און זיינע עסעיען — לויט די מעטאדן פון טשארלס לעם און האזליט, האט ער אבער אריינגעבראכט א נייע פרישקייט און לעבעדיקייט אין די אלטע טעמען. אין זיינע דער־ ציילונגען און נאוועלן באשרייבט ער מייסטנס, וואס ער פלעגט רופן, „דאס שוידערהאפטע און שרעקלאכע", און איז קיינמאל ניט סענטימענטאל. ער ברענגט ארויס דעם כאראקטער פון זיינע העלדן דורך פאסירונגען און האנדלונג, און ניט דורך אנאליז און קאמענטארן. צווישן די מער באדייטנדע ווערק וואס ער האט אנגעשריבן ניט לאנג פאר זיין טויט געפינען זיך: „דער מייסטער פון באלאנטרעי", „דייוויד באלפור", „אונטערהאלטונגס נעכט אויף אן אינדזל". און „ווייר פון הערמיסטאן", וואס איז געבליבן

ניט־פאַרענדיקט, און איז, לויט דער מיינונג פון פיל קריטיקער, זיין גרעסטע נאָוועלע.

אין אוונט פון דעם 3טן דעצעמבער, 1894, איז סטיווענסאָן, נאָך אַ שווערן טאָג אַרבעט איבער זיין לעצטער נאָוועלע, געשטאָרבן.

אַלע איינוואוינער פון וואַילימאַ האָבן זיך באַטייליקט אין זיין לויה, און אַריבערגעטראָגן זייער פאַרשטאָרבענעם טוסיטאַלאַ, אין וועמען זיי האָבן פאַרלוירן אַן איבערגעבענעם פריינט, אויף אַ הויכן באַרג, ניט ווייט פון זיין הויז. אויף איין זייט פון זיין מצבה איז אויסגעקריצט אויף סאַמאָאיש: „טוסיטאַלאַס קבר", און דער־דאָזיקער פּסוק פון „רות": „וואוהין דו גייסט, וועל איך גיין; און וואו דו נעכטיקסט, וועל איך נעכטיקן; דיין פאָלק וועט זיין מיין פאָלק, און דיין גאָט מיין גאָט; וואַו דו שטאַרבסט, וועל איך שטאַרבן, און דאָרט וועל איך ווערן באַערדיקט". אויף דער אַנדערער זייט געפינט זיך, אויף ענגליש, סטיווענסאָנס עפּיטאַף:

1850 1894

ראָבערט לואיס סטיווענסאָן

אונטערן ברייטן אויסגעשטערנטן הימל
גראָבט דעם קבר און לייגט מיך אַריין.
צופרידן האָב איך געלעבט, צופרידן געשטאָרבן,
און כ'האָב זיך געלייגט מיט מיין ווילן.

קריצט אויס דידאָזיקע שורות פאַר מיר:
דאָ האָט ער געבענקט צו ליגן.
געקומען אַהיים איז דער זעגלער פון ים,
און דער יעגער צוריק פונם באַרג.*)

---

*) אַזוי ווי ס'איז בכלל שווער איבערצוזעצן פּאָעזיע, און זי זאָל דערפון ניט ליידן קינסטלעריש, און כדי באַזונדערס ניט צו באַרויבן די דאָזיקע ליד פון איר פּשוט'ער שיינקייט און חן, וואָס זי האָט אין אָריגינאַל, גיב איך זי דאָ בלויז אין אַ ווערטערלאַכער איבערזעצונג. — איבערזעצער.

עטלאַנע ווערטער פון דעם איבערזעצער

ביז צו דער איבערזעצונג פון „אוצר אינדזל", איז דער מחבר פון דערדאָזיקער קלאַסישער פּיראַטן־מעשה, ראַבערט לוּאיס סטיוועג־סאָן, געווען באַקאַנט דעם אידיש־לעזענדען עולם דורך איינעם פון זיינע הויפּט־ווערק, „דר. דזשעקל און מר. האַיד", און דורך עטלאַנע פון זיינע קורצע עסעיען.

מיט דעם איצטיקן אריינברענגען אין דער אידישער ליטעראַטור סטיוועגסאָנס כאַראַקטעריסטישסטע אוואַנטורע־מעשה, „דער אוצר אינדזל", ווערן דערפאַר, לויט מיין מיינונג, אויפגענומען צוויי וויכ־טיקע זאַכן: ערשטנס, ווען דער אידישער לעזער האָבן אַ מעג־לאַכקייט צו קריגן אַ געוויערן באַגריף פון איינעם פון די וויכ־טיקסטע ענגלישע שרייבער פון דער ענדע פון 19טן יאָרהונדערט. וועלכער ווערט שוין איצט באַטראַכט אלס קלאַסיקער אין דער ענגלי־שער ליטעראַטור; צווייטנס, ווערט די אידישע ליטעראַטור בכלל, און די אידישע קינדער־ליטעראַטור בפרט, דורך דעם איצט באַ־רייכערט מיט אַ ווערק, פון וועלכן מען זי פאַרמאָגט וויניק אריגי־נעלע אָדער איבערזעצטע מוסטערן; מיט אַ ווערק וואָס האָט פאַר־כישופט יונג און אלט אין כמעט אלע שפּראַכן פון דער וועלט. אפילו יאַפּאַנעזיש און כינעזיש, און איז באַליבט ווי בלויז נאָך איין ווערק, אויך פון אן ענגלענדער, „ראָבינסאָן קרוסא" פון דעניעל דעפאָו.

אין דעמדאָזיקן ווערק איז סטיוועגסאָנען געלונגען צו פאַראייי־ניקן די הויפּט מעלות וואָס מאַכן אַ נאָוועלע באַליבט בא אלע לעזער, און שטעלן זי אין דערזעלבער צייט אַוועק אויף אַ הויכער ליטעראַרישער מדרגה. ער האָט אין איר פאַראייביקט אַ שוין פאַרשוואונדענעם לעבנסשטייגער פון „שקונערס, אינדזלען און פאַר־לאָזטע, פּיראַטן און פאַרגראָבן גאָלד", און ארויסגעבראַכט אַ ריי טיפּן פון דער געזעלשאַפט, וואָס האָט זיך זינט דעם יאָר —17, די צייט פון דער דערציילונג, נעביטן בלויז אויסערלאַך. אים איז

געלונגען צו דערציילן אויף א פשוט'ן אופן א שפּאַנענדע געשיכטע פון געפּאַרן און מיסטעריעס, ארויסבערענגענדיק דערביי א גאַלעריע פון באשטימטע, גוט־געצייכנטע כאַראַקטערן, באַגלייט פון דעם שטיל־ן געזאַנג פון א סימבאָליש־ן אונטערשטראָם.

א חוץ דער אַלגעמיינער אונטערנעמונג, — איבערצוגעבן אין אן איבערזעצונג סטיווענסאָנס סטיל און ריטם פון זאַץ, — האָב איך, צוטרעטנדיק צו דער איבערזעצונג פון „אוצר אינדזל", אויך געהאַט איניקע אַנדערע שוועריקייטן, וועגן וועלכע איך ווייל דאָ זאָגן עטלאָכע ווערטער.

ערשטנס די פּראָבלעם, וואָס סטיווענסאָן אליין איז אויף אזא מייסטערהאפטן אופן אריבערגעקומען, צו מאַכן פּיראַטן און ים־פּאָרער רעדן אויף זייער אייגענעם לשון, און דערביי אויסמיידן זייערע כאַראַקטעריסטישע אויסדרוקן און זידלעריען, אַדער ווי מ'רופט עס באַ אונדז „גראָבע רייד". צווייטנס, ווי אַזוי איבער־צוזעצן די גרויסע צאָל טעכנישע ים־ און שיף־טערמינען, און באַ־זונדערס די ספּעציפישע אויסדרוקן פון דעם מאַטראָז־לשון, אין וועלכע ענגליש איז אַזוי רייף, און אין וועלכע אידיש, צוליב דעם וואָס מיר זיינען ניט קיין ים־פּאָלק, איז נאָך דערווייל ארים.

דידאָזיקע פּראָבלעמען האָב איך געפּרואווט פּאַרענטפּערן דורך אויפזוכן, אויף וויפל איך האָב געקאָנט, אלע טערמינען וואָס זיינען שוין ביז איצט ערטערווייז באַנוצט געוואָרן; דורך שאפן אינגאַנצן נייע אַדער ניי־קאָמבינירטע ווערטער; אַדער דורך אַריינבערענגען נייע ווערטער־אַך־איבערזעצטע אויסדרוקן, און פּאַראידישטע ווער־טער. וועלכע ווערן דערקלערט אין א ספּעציעלן גלאָסאַר.

און אויב ס'איז מיר געלונגען איבערצוגעבן דעם גייסט פון „אוצר אינדזל", סטיווענסאָנס מייסטערהאפטן סטיל, און אריינצו־ברענגען איז אידיש אזעלכע אויסדרוקן און ווערטער, וועלכע וועלן קאָנען אויסגעבירגערט ווערן אין אונדזער שפּראַך, וועל איך באַ־טראַכטן מיין ארבעט אלס אומגעהייער דערפאָלגרייך, און ס'וועט מיר שטאַרק חנאה טאָן וואָס כ'האָב געהאט די געלעגנהייט צוצוטראָגן אזא וויכטיקן בייטראג צו דער אידישער ליטעראַטור.

אלעף כין

צו

ס. ל. א.

אן אמעריקאנער דזשענטלמאן,
לויט וועמעס קלאסישן געשמאק
דידאזיקע דערציילונג איז געפלאנט געוואָרן,

ווידמעט

זי איצט, אלס דאנק פאר פיל אנגענעמע שעה'ן,
און מיט די האַרציקסטע וואונטשן,
זיין איבערגעבענער פריינט,

דער מחבר

צום זיך-קווינקלענדיקן קונה

אויב ים־געשיכטעס, לידער פראסטע,
געפארן, שטורעמס, היץ און קעלט,
אויב שקונערס, אינדזלען, און „פארלאזטע",
פיראטן, און פארגראבן געלט, —
דער גאנצער חן פון אט דער וועלט,
דערציילט ווי אין די אלטע יאר,
ווי מיר אמאל, אצינד געפעלט
די יאטן פון דעם יונגן דור:

— איז גוט! אויב ניט, אויב ס'איז אנטרונען
בא אונדזער יוגנט איצט דער טעם
פאר קינגסטאנען, און באלאנטינען,
און קופערן פון וואלד און ים, —
איז אויכעט גוט! אין קבר־צאם
פון יענע מיסטער פון אמאל
וועל איך מיט מיין פיראטן שטאם
גיין זוכן רו אין טויטן טאל.

ערשטער טיל

דער אלטער בוקאניר

ערשטער קאפיטל

דער אלטער ים-הונט אין דער „אדמיראל בענבאו" קרעטשמע

סקווייר טרעלאני, דאקטאר ליווזי, און מיינע אנדערע פרייַנט האבן מיך געבעטן איך זאל אויפשרייבן אלע אייַנצעלהייטן וועגן דעם „אוצר אינזל", פונם אנהייב ביזן סוף, ניט אויסלאזנדיק קיין זאך, א חוץ זייַנע געאגראפישע גרעניצן, און דאס בלויז דערפאר וואס ס'זייַנען דארט נאך אלץ פאראן אומאנטדעקטע אוצרות. נעם איך דארום מיין פען אינם יאר —17, און איך קער זיך אום צוריק צו דער צייט וועו מיין פאטער האט געהאלטן די „אדמיראל בענבאו" קרעטשמע, און וועו דער ברוינער אלטער מאטראז מיטן שווערד-שניט אויפן פנים האט זיך צום ערשטן מאל באזעצט אונטער אונדזער דאך.

איך געדענק אים, פונקט ווי ס'וואלט ערשט נעכטן געשען, ווי ער איז אנגעקומען מיט שווערע טריט צו דער טיר פון דער קרעטשמע, און הינטער אים האט אייַנער נאכגעפירט זייַן רייַזע-קאסטן אויף א האנט-וועגעלע. ער איז געווען א הויכער, שטארקער, שווערער, נוס-ברוינער מאן. א פארשמאלצעווועטער צאפ איז אראפגעהאנגען איבער זייַן שמוציקן בלויען ראק. זייַנע הענט זייַנען געווען גראב און צעשעדיקט. זייַנע נעגל שווארץ און צע-בראכן. און אויף זיין באק האט זיך געצויגן די שמוציקע ווייסקייט פון א שווערד-שניט. איך געדענק ווי ער האט באטראכט דעם ברעג, פייפנדיק דערבייַ אונטער דער נאז, און דערנאך זיך פאנאנ-דערגעלאזט מיט דעם אלטן ים-ליד, וואס ער פלעגט שפעטער זינגען אזוי אפט:

„פופצן מאן אויפן טויטנס ארון, —
יא-הא-הא, און א פלאש מיט ראם!"

זיין שטימע האָט געקלונגען הויך און וואקלענדיק, ווי זי וואלט געקראָגן איר טאָן און אָפּגעהאקטקייט באם שטאנגענשפיל פון דער הויב־מאשין. ער האָט אָנגעקלאפט אין טיר מיט א קליין שטעקל, די גרויס פון א שפּיז, וואם ער האָט געטראָגן, און וועז מיין פאָטער האָט זיך באוויזן, האָט ער שטרענג באשטעלט א גלאז ראָם. וועז מ׳האָט זי אים געבראכט, האָט ער געטרונקען לאנגזאם, ווי א מבין, זיך פאָסמאקעווועט, און האָט אלץ געקוקט ארום זיך אויף די פעלזן באם ברעג און אויף אונדזער שילה.

— דאָס איז א באקוועמער האפן, — זאָגט ער ענדלאָך, — און א גאנץ פאָסיקער פלאץ פאר א שענק! א סך געסט בא אייך, חבר?

— זייער ווייניק, צום בארויערן, — האָט געזאָגט מיין פאָטער.

— נו, — זאָגט ער, — אויב אזוי, איז דאָס פונקט די סטאנציע פאר מיר. העי, דו — האָט ער אויסגעשריען צום מאן, וואָס האָט געפירט דאָס וועגעלע, — קום אהער און העלף אויסלאָדן מיין קאסטן.

— איך וועל זיך דא בא אייך אָפּשטעלן אויף א שטיקל צייט, — האָט ער זיך ווידער געוועגדט צו מיין פאָטער, — איף בין א פּשוטער מענש, ראָם, און חזיר־פלייש, און אייער איז אלץ וואָס איך דארף, און אָט דעם הויכן פעלז, איך זאָל קאָנען פון אים באָבאכטן די שיפן. ווי אזוי מ׳רופט מיך? נו, איר קאָנט מיך רופן קאפיטאן. א, איך פארשטיי וואָס איר ווילט, אָט האָט איר! — און ער האָט ארונטערגעוואָרפן דריי צי פיר גאלדשטיק אויף דער שוועל. — לאָזט מיר ווסן וועז דאָס וועט אויסגיין, — האָט ער געזאָגט, און האָט אויסגעזען שטרענג ווי א קאמאנדיר.

און ווירקלאך, כאָטש זיינע קלייידער זיינען געווען ארים, און זיין שפּראך ניט־פאָלירט, האָט ער דאָך ניט אויסגעזען ווי א פּשוט׳ער מאטראז; פארקערט, ער האָט אויסגעזען ווי א שיפּבאאמטער אדער א קאפיטאן, צוגעוואוינט אז מ׳זאָל אים פאָלגן אדער, אויב ניט, יענעם צו שלאָגן. דער מאן וואָס האָט געפירט דאָס וועגעלע האָט אונדז דערציילט אז דער פאָסט־דיליושאנס האָט אונדזער נייעם גאסט מיט א טאָג פריער אָפּגעשטעלט אין דער „ראיאל דושאָרדוש" קרעטשמע; אז ער האָט זיך דארט נאכ־

געפרעגט אויף די קרעטשמעס וואָס געפינען זיך בא דער לענג פונם ברעג; און וועז ער האָט געהערט אז אונדזערע איז דערמאָנט געוואָרן צו גוטן, און איז באַצייכנט געוואָרן אלס א פאַרוואָרפענע, האָט ער זי אויסגעקליבן פון די אַנדערע פאַר זיין קוואַרטיר. דאָס איז אלץ וואָס מיר האָבן וועגן אים געקאָנט אויסגעפינען.

ער איז פון דער נאַטור געווען זייער א שטילער מענש. גאַנצע טעג האָט ער פאַרברַאכט באַם ברעג, אַדער אויף די פעלזן, מיט א מעשענעם שפּאַקטיוו אין דער האַנט, און אין די אַוונטן איז ער געזעסן אין א ווינקל פונם זאל, לעבן פייער, און האָט געטרונקען זייער שטאַרקן ראָם מיט וואַסער. וועז מ'האָט געוועדט צו אים, פלעגט ער מייסטנס ניט ענטפערן, נאָר פלוצלונג ווילד זיך אַרומקוקן, און בלאָזן מיט דער נאָז ווי מיט א נעפל־האָרן; מיר און די אַנדערע מענטשן וואָס האָבן באַזוכט אונדזער הויז האָבן זיך באלד צוגעוואוינט צו לאָזן אים צורו. יעדן טאָג, וועז ער איז צוריקגעקומען פון זיין שפּאַציר, פלעגט ער זיך נאָכפרעגן צי עס זיינען פאַרבייגעגאַנגען ים־פאַרער אויפן וועג. אין אַנהייב האָבן מיר געדענקט אז ער האָט זיך נאָכגעפרעגט אויף זיי, ווייל ער האָט געבענקט נאָך געזעלשאַפט פון זיין גלייכן; שפּעטער אָבער, האָבן מיר אָנגעהויבן צו באַמערקן אז ער האָט זיי נאָר געזוכט אויסצומיידן.

וועז (ווי ס'האָט געטראָפן פון צייט צו צייט) א מאַטראָז האָט אויף זיין וועג קיין בריסטאל, זיך אָפּגעשטעלט אין דער „אדמיראל בענבאָ", פלעגט אים אונדזער קאַפּיטאַן גוט באַטראַכטן דורך רער פאַרהאַנג־טיר, אַיידער ער האָט געוואָגט אַריינצוגיין אין זאל, און כל זמן יענער איז געווען אין הויז האָט ער זיך געהאלטן שטיל ווי א מויז. פאַר מיר, ווייניקסטנס, איז דידאָזיקע זאַך ניט געווען קיין סוד, וואָרים איך האָב מיט אים ביז א געוויסן גראַד געטיילט זיין מורא. ער האָט מיך איינמאל אַוועקגערופן אין א זייט און מיר צוגעזאָגט צו געבן א זילבערשטיק דעם ערשטן פון יערן חודש, אויב איך וועל האלטן אן „אויג אָפן אויף א מאַטראָז מיט אייז פוס", און אים לאָזן וויסן דערפון ווי נאָר ער וועט זיך באַווייזן. זייער אָפט, וועז ס'איז אנגעקומען דער ערשטער פון חודש, און ב'האָב פון אים פאַרלאַנגט מיין געהאלט, פלעגט ער אויף מיר נאָר

בלאָזן מיט דער נאָז און מיך פֿאַרטרייבן פון זיך מיט א שטאַרן בליק; אָבער איידער נאָך די וואָך איז אַריבער, פלעגט ער זיך באַרעכענען, מיר ברענגען מיין זילבערשטיק, און איבער׳חזר׳ען זיין באַפֿעל, איך זאָל אויסקוקן אויף "דעם מאַטראָז מיט איין פוס".

ווי יענער חברה־מאַן האָט מיך געשראָקן אין מיינע חלומות, דאַרף איך אייך קוים דערציילן. אין שטורעמדיקע נעכט, ווען דער ווינט האָט געטרייסלט די פיר ווינקלען פון אונדזער הויז, און די כוואַליעס האָבן גערעוועט אויפן ברעג און אויף די פענזז, האָב איך אים געזען אין טויזנט געשטאַלטן, און מיט טויזנט טיוולשע פנימ׳ער. אמאָל איז זיין פוס געווען אָפּגעשניטן ביז דער קני, און אמאָל ביז דער דיך; אמאָל איז ער געווען א מין ריזיקע באַשעפעניש וואָס האָט בכלל קיינמאָל ניט געהאַט מער ווי איין פוס, און אפילו דער איז געווען אין מיטן פון זיין קערפער. צו זען אים שפּרינגען און לויפן און מיך נאָכיאָגן איבער פֿלויטן און גראָבנס איז געווען דער ערנסטער חלום. און אַזוי האָב איך גאָנץ טייער באַצאָלט פאַר מיין חודש׳לאָכן זילבערשטיק מיט דידאַזיקע העסלאָבע שרעקגעשפּענסטער.

אָבער כאָטש כ׳בין געווען אַזוי צעשראָקן פונם געדאַנק וועגן דעם געהיימניספולן „מאַטראָז מיט איין פוס", האָב איך אָבער ווייניקער פון אַלע וואָס האָבן אים געקענט, מורא געהאַט פאַרן קאַפּיטאַן אַליין. ס׳זיינען געווען נעכט, וועו ער האָט געטרונקען א סך מער ראָם און וואַסער ווי זיין קאָפּ האָט געקאָנט פאַרטראָגן. דעמאָלט פלעגט ער זיצן און זינגען זיינע גאָטלאָזע, אַלטע, ווילדע ים־לידער, ניט קימערנדיק זיך פאַר קיינעם; צייטנווייז אָבער פלעגט ער טראַקטירן אַלעמען און צווינגען די אָנגעשראָקענע געזעל־שאַפט זיך צוזוהערן צו זיינע מעשות, אָדער מיטצוזינגען אין כאָר זיינע לידער. כ׳האָב אָפט געהערט ווי דאָס הויז האָט זיך גע־טרייסלט מיט „יאָ־האָ־האָ, און א פלאַש מיט ראָם!". אַלע שכנים האָבן אַרויסגעהאַלפן אין טויטשרעק, און איינער האָט געזונגען העכער פון צווייטן, כדי אויסצומיידן זיין פאַרוואורף, וואָרים אין אזעלכע אויסברוכן איז ער געווען דער אומדערטרעגלאַכסטער פאַר־שוין וואָס האָט וועו געלעבט. ער פלעגט א קלאַפּ טאָן מיט דער האַנט אויפן טיש אז ס׳זאָל ווערן שטיל; אויפשפּרינגען אין אן

אויסברוך פון כעס וועז מ׳האָט אים געשטעלט א פראָגע, אדער דערפאר וואָס מ׳האָט גארניט ניט איבערגעפרעגט: ביידע פאלן זיינען פאר אים געווען א באוויזן אז די געזעלשאפט איז ניט געווען אויפמערקזאם צו זיין דערציילונג. ביז ער האָט זיך ניט אנגעטרונקען, און זיך ניט דערשלעפט א שלעפעריקער צום בעט, האָט ער קיינעם ניט דערלויבט צו פארלאָזן די קרעטשמע.

מער פון אלץ האָבן זיך מענטשן געשראָקן פאר זיינע מעשות. און שרעקלאכע מעשות זיינען זיי געווען! וועגן געהאנגענע, וועגן „גיין איבערן ברעט", וועגן ים־שטורעמס, וועגן די טרוקענע טאר־טוגעס און וועגן ווילדע מעשים אין די שפאנישע וואסערן. פון דידאזיקע דערציילונגען האָט מען געקאָנט דרינגען אז ער האָט פארבראכט זיין לעבן צווישן די פארדאָרבנסטע לייט, וואָס גאָט האָט וועז דערלויבט צו פארן אויפן ים, און די שפראך אין וועלכער ער האָט דידאזיקע געשיכטעס דערציילט, האָט געפלעפט אונדזערע דארפלייט כמעט אזוי פיל ווי די פארברעכנס וועלכע ער האָט געשילדערט. מיין פאטער פלעגט אלעמאל זאגן, אז די קרעטשמע וועט גיין צו גרונט, וואָרים מענטשן וועלן אויפהערן צו קומען זיך לאזן פיינקן פון זיינע מעשות וואָס האָבן זיי אהיים געשיקט שלאפן אין טויטשרעק. איך גלויב אבער, אז זיין אנווועזנהייט האָט אונדז גראָד געטאן א סך גוטס. אין אנהייב האָבן זיך מענטשן געשראָקן, אבער צוביסלאך האָבן זיי זיך צוגעוואוינט אוז אפילו הנאה געהאט; ס׳איז געווען אן אנגענעמע צעשטרייאונג אינם שטילן מאנאטאנעם דארפלעבן. ס׳האָבן זיך אפילו געפונען יונגעלייט וואָס האָבן פרעטענדירט אים צו באוואונדערן. זיי האָבן אים גערופן „אמת׳ער ים־הונט", „עכטער אלטער זאלץ", און נאָך אזעלכע צונעמען, און האָבן געזאָגט, אז ער איז געווען איינער פון יענע לייט, וואָס האָבן געמאכט ענגלאנד פאר אזא מורא׳דיקער ים־מאכט.

אין א געוויסן זין האָט ער אונדז ווירקלאך שיעור ניט רואי־גירט. ער האָט בא אונדז אנגעהאלטן זיין קוואַרטיר וואָך איין וואָך אויס, און דערנאָך חודש נאָך חודש, ביז זיין איינגעצאלט געלט איז שוין פונלאנג געווען אויסגענאנגען, און דאָך האָט מיין פאטער ניט געקאנט ביי זיך פועל׳ן צו פארערן בא אים נאָך

געלט. ווען ער פלעגט אים יאָ אַמאָל דערמאָנען וועגן דעם, פלעגט דער קאַפּיטאַן אויף אים בלאָזן מיט דער נאָז אַזוי הויך, אַז מ'קאָן זאָגן, אַז ער האָט געדונערט, און מיט אַ בייזן בליק פלעגט ער אים פאַרטרייבן פונם צימער. נאָך אַזאַ באַליידיקונג פלעג איך זען מיין פאָטער פאַרברעכן מיט די הענט, און איך בין איבערצייגט. אַז די ערגערניש און שרעק וואָס ער האָט דאַן איבערגעלעבט, האָבן אַ סך בייגעטראָגן צו זיין פריצייטיקן און אומגליקלאַכן טויט.

די גאַנצע צייט וואָס ער האָט באַ אונדז געוואוינט האָט דער קאַפּיטאַן קיין איין מאָל ניט געביטן זיינע קליידער, אַ חוץ וואָס ער האָט געקויפט עטלאַכע פּאָר זאָקן פון אַ וועג־הענדלער. איינער פון די דאַשיקס פון זיין הוט האָט זיך איינמאָל אָפּגעריסן, האָט ער אים געלאָזט נאָכהענגען, כאָטש ער האָט אים געמאַכט פילן זייער אומבאַקוועם אין ווינטיקע טעג. איך געדענק נאָך דעם אויסזען פון זיין ראָק, וועלכן ער פלעגט אַליין לאַטען באַ זיך אין צימער, און וועלכער איז שפּעטער אינגאַנצן געוואָרן אַ קאָלעקציע פון לאַטעס. ער האָט קיינמאָל ניט געשריבן און ניט דערהאַלטן קיין בריוו; ער האָט קיינמאָל מיט קיינעם ניט גערעדט, אַ חוץ מיט מיט די שכנים, און אפילו מיט זיי נאָר ווען ער איז געווען שיכור פון ראָם. קיינער פון אונדז האָט קיינמאָל ניט געזען זיין רייזע־קאַסטן אָפן.

בלויז איינאונאיינציק מאָל האָט ער געהאַט אַ דורכפאַל, און דאָס איז געווען שוין באַם סוף, ווען מיין אָרימער פאָטער איז שוין לאַנג געווען שטאַרק פאַרשלאַפט אויף אַ קרענק וואָס האָט אים ענדלאַך צוגענומען. דאָקטאָר ליווזי איז אין אַ געוויסן נאָכמיטאָג געקומען געוואָר ווערן צום קראַנקן; מיין מוטער האָט אים מכבד געווען מיט אַ מאָלצייט, און דער דאָקטאָר איז אַריין אין זאַל דאָרט צו רויכערן זיין ליולקע ביז מ'וועט אים פון דאָרף ברענגען זיין פערד, וואָרים אין אונזער אַלטער „בענבאָו" האָבן מיר ניט געהאַט קיין שטאַלן. איך בין אים נאָכגעגאַנגען, און איך דערמאָן זיך אין דעם קאָנטראַסט וואָס דער נעטער, פריינטלאַכער דאָקטאָר מיט זיין שנייווייסן פּאַרוק, מיט זיינע ליכטיקע שוואַרצע אויגן און אַנגענעמע מאַניערן, האָט געשאַפן קעגן די אומגעלומפּערטע

דאַרפֿליט, און ספּעציעל קענן דער שמוציקער, שווערער, טעמפּער סטראַשידלע פון אונדזער פּיראַט, וואָס איז שוין דעמאָלט געזעסן גאַנץ שיכור, אָנגעשפּאַרט מיט די הענט אויפן טיש. פּלוצלונג האָט ער, — דער קאַפּיטאַן הייסט עס, — אָנגעהויבן צו זינגען זיין שטענדיק ליד:

„פּופּצן מאַן אויפן טויטנס ארון,
יאָ־האָ־האָ, און אַ פּלאַש מיט ראָם!
אַנדערע האָט דער טייוול געגומען,
די רעשט — פון שיכרות אומגעקומען,
יאָ־האָ־האָ, און אַ פּלאַש מיט ראָם!"

אין אָנהויב פּלעג איך מיינען אז דעם „טויטנס ארון" איז געווען דער זעלביקער גרויסער קאַסטן וואָס האָט זיך געפונען אויוון באַם קאַפּיטאַן אין פּעדערשטן צימער, און דערדאָזיקער געדאַנק האָט זיך צענויפגעפּלאַנטערט אין מיינע חלומות מיט דער פּאַרשטעלונג פונם איינפּוסיקן מאַטראָס. ערום דער צייט אָבער האָבן מיר אַלע פונלאַנג שוין אויפגעהערט צו שענקען וועלכע עס איז אויפמערקזאַמקייט צו דעמדאָזיקן ליד. נאָר איז עס יענעם אוונט געווען בלויז פּאַר דאָקטאָר ליווזין, און איך האָב באַמערקט אז ס'האָט אויף אים ניט געמאַכט קיין אנגענעמען איינדרוק. דער דאָקטאָר האָט אים צוגעווארפן א גאַנץ ביזן קוק, און האָט פּאַר־געזעצט זיין געשפּרעך מיטן אַלטן גערטנער, טעיל־אָר, וועגן א נייער רפואה פּאַר רומאַטיזם. דערווייל האָט זיך דער קאַפּיטאַן שטופּן־ווייז צעווארימט מיט זיין אייגן געזאַנג, און האָט ענדלאַך געגעבן א זעץ אין טיש מיט דער האַנט, וואָס מיר אַלע האָבן פּאַרשטאַנען האָט געמיינט — שטיל זאָל זיין! אַלע זיינען באַלד געווארן אנט־שוויגן, א חוץ דאָקטאָר ליווזין; ער האָט ווי פּריער געזעצט רואיק און געלאַכן, פּאַרציענדיק זיין ליולקע צווישן יעדן ווארט. דער קאַפּיטאַן האָט אים א ווייַע דורכדרינגענדיק אָנגעקוקט, האָט ווידער געגעבן א זעץ אין טיש, האָט נאָך ווילדער געגלאַצט אויף אים מיט די אויגן, און האָט ענדלאַך אויסגעבראַכן מיט א נידער־טרעכטיקער כפּל־שמונה'דיקער זידלעריי: „שטיל, דאַרט אין צווישן־דעק!"

— האָט איר געזעצט צו מיר? — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר.

דער שורקע האָט מיט נאָך א קלאָה באשטעטיגט אז יאָ.

— איך קאָן אייך זאָגן בלויז אײַן זאַך, מיין הער, — האָט געענטפערט דער דאָקטאָר, — אויב איר וועט אזוי אָנגיין מיט אייער שיכרות, וועט די וועלט אינגיכן פטור ווערן פון אַ זייער שמוציקן לייַדאָק!

דעם אלטנס כעס איז געווען שרעקלאָך; ער איז אויפגעשפרונגען, האָט ארויסגענומען און געעפנט א מאטראָזנמעסער, און פאָכענדיק מיט דעם אין דער לופט, האָט ער גערראָט צוצושפּאַרן דעם דאָקטאָר צו דער וואַנט.

דער דאָקטאָר האָט זיך ניט געריבט פון אָרט; ער האָט בלויז ווי פריער, אין א זייער רואיקן טאָן, געזאָגט צו אים גאַנץ הויך, אזוי אז אלע אין צימער זאָלן הערן:

— אויב איר באַהאלט ניט גלייך דאָס מעסער אין קעשענע, זאָג איך אייך צו, אויף מיין ערנוואָרט, אז בא דער נעקסטער געריכט זיצונג וועט איר בא מיר הענגען אויף דער תליה.

נאָכדעם איז צווישן זיי פאָרגעקומען א מלחמה פון בליקן, אָבער דער קאַפּיטאַן האָט זיך באַלד אונטערגעגעבן. ער האָט באַהאלטן זיין געווער, און האָט זיך וויידער אַוועקגעזעצט אויף זיין אָרט, בורטשענדיק ווי א געשלאָגענער הונט.

— און איצט, מיין הער, — האָט דער דאָקטאָר פאָרגעזעצט, — אזוי ווי איך וויים שוין יאָ אז א פאַרשוין ווי איר געפינט זיך אין מיין באַצירק, קאָנט איר זיך שוין אויף מיר פאַרלאָזן אז איך וועל אויף אייך גוט אָכטונג געבן טאָג און נאַכט. איך בין ניט נאָר א דאָקטאָר, איך בין א ריכטער אויך; און אויב איך וועל קענן אייך הערן די קלענסטע קלאָגע, מעג עס זיין אפילו וועגן אזא שטיקל גראָבקייט ווי די פון היינט אוונט, וועל איך זיכער אננעמען באַלדיקע מיטלען אויסצוראָטן אייך פון דאָנעט און פאַריאָגן.

גלייך נאָכדעם האָט מען דעם דאָקטאָר געבראָכט זיין פערד, און ער איז אַוועקגעפאָרן. אָבער יענעם אוונט, ווי א סך אַוונטן דערנאָך, האָט זיך דער קאַפּיטאַן אויפגעפירט זייער רואיק.

צווייטער קאפיטל

דער „שוואַרצער הונט" באַווייזט זיך אין פאַרשווינדט

ניט זייער לאַנג נאָך דערדאָזיקער פּאַסירונג איז פּאַרגעקומען די ערשטע געהיימניספולע געשעניש, וואָס האָט אונדז ענדלאָך באַפרייט פונם קאפיטאַן, כאָטש ניט, ווי מיר וועלן שפּעטער זען, פון זיינע מעשים. ס'איז געשטאַנען א ביטערער, קאַלטער ווינטער, מיט לאַנגע שטאַרקע פרעסט און שווערע שטורעמס. מיין אָרימער פּאָטער איז פון טאָג צו טאָג געוואָרן אלץ שוואַכער און שוואַכער, און ס'איז אונדז, צום באַדויערן, געוואָרן צו קלאָר, אז ער האָט געהאַט קלייניע אויסזיכטן צו דערציען ביז פרילינג. די גאַנצע הויזאַרבעט איז געפאַלן אויף מיר מיט מיין מוטער, און מיר זיינען געווען זייער באַשעפטיקט; ס'איז אונדז דעריבער געבליבן ווייניק צייט צו פּאַרנעמען זיך מיט אונדזער אומאַנגענעמען גאַסט.

ס'איז געווען א פרימאַרגן אין יאַנוואַר. די קעלט האָט געצופט און געבראַנט. דער ברעג איז אינגאַנצן געווען באַדעקט מיט א ווייסן פראָסט. די כוואַליעס האָבן מורמלענדיק געגלעט די פעלזן. די זון איז נאָך געשטאַנען זייער נידעריק, און האָט ערשט בלויז אָנגעריבט די בערגשפּיצן און געוואָרפן איר אָפּשיין ווייט אויבערן ים. דער קאַפּיטאַן איז דאָן אויפגעשטאַנען פריער ווי געווויינטלאָך און איז אַוועקגעגאַנגען צום ברעג. זיין קורצער שוועכד האָט זיך געשאָקלט הינטער די פּאַלעס פון זיין אלטן בלויען ראָק. זיין מעשענעם שפּאַקטיוו האָט ער געטראָגן אונטערן אָרעם, און זיין הוט איז געווען אַראָפּגעדרוקט אויף דער פּאַטילניצע. איך געדענק ווי זיין אָטעם איז געהאַנגען אין דער לופט ווי א רויך, און דאָס לעצטע וואָס איך האָב פון אים געהערט, איידער ער איז פּאַרשוואונדן הינטערן הויכן פעלז, איז געווען א בייזער מרוק פון אומצופרידנקייט, ווי ער וואָלט נאָך אלץ געטראַכט וועגן דאָקטאָר ליווזין.

די מאַמע איז געווען אויוון באַם טאַטן אין צימער, און איך האָב געהאַלטן אין גרייטן צום טיש פרישטיק פאַרן קאַפּיטאַן. פלוצלונג האָט זיך געעפנט די טיר, און ס'איז אריינגעקומען א מאַן וועמען איך האָב קיינמאָל פריער אין ערגיץ ניט געזען. ער

איז געווען א בלייבער, קרענקלאַכער פּאַרשוין, און אויף דער לינקער האַנט האָבן אים געפעלט צוויי פינגער. כאָטש ער האָט געטראָגן א שוועדר, האָט ער דאָך ניט געהאַט קיין מיליטעריש אויסזען. אַזוי ווי איך האָב אַלעמאָל אויסגעקוקט אויף ים־פאָרער, מיט איין פוס, אַדער מיט צוויי, געדענק איך אז דער פּאַרשוין איז פאַר מיר געווען א רעטעניש. ער האָט ניט אויסגעזען ווי א מאַטראָז, און ס'האָט דאָך געשמעקט פון אים מיט ים.

כ'האָב אים געפרעגט וואָס ער פאַרלאַנגט, און ער האָט באַשטעלט א גלאָז ראָם; אָבער ווי נאָר כ'האָב זיך געלאָזט אַרויסגיין פון צימער צו ברענגען זיין באַשטעלונג, האָט ער זיך אַנידער־געזעצט אויפן טיש און האָט מיר געגעבן א וואונק איך זאָל צו אים צוגיין. איך בין אָבער געבליבן שטיין מיט דער סערוועטקע אין דער האַנט.

— קום אַהער, בחור'ל, — האָט ער געזאָגט, — קום אַהער נענטער אַביסל.

איך בין צוגענאַנגען א טראָט נענטער.

— אָט דער טיש דאָ, איז ער געגרייט פאַר מיין חבר ביל? — האָט ער געפרעגט און מיך ביטרעג אָנגעקוקט.

כ'האָב אים געזאָגט אז איך קען ניט זיין חבר ביל, און אז דער טיש איז געגרייט פאַר אונדזערן א קוואַרטיראַנט וועמען מיר רופן אַלע קאַפּיטאַן.

— ריכטיק, — זאָגט ער, — מיין חבר ביל האָט טאַקע ליב מ'זאָל אים רופן קאַפּיטאַן. ער האָט א שניט אויף דער באַק, און איז זייער אן אנגענעמער מענטש, מיין חבר ביל, בפרט ווען ער איז שיכור. לאָמיר זאָגן א שטייגער אז דיין קאַפּיטאַן האָט אויך א שניט אויף דער באַק. לאָמיר זאָגן, אויב דו ווילסט, אז אויף דער רעכטער באַק, נו, בין איך געווען? און איצט, זאָג מיר, איז מיין חבר ביל דאָ אין הויז?

כ'האָב אים געזאָגט אז דער קאַפּיטאַן איז אַוועקגענאַנגען אויף א שפּאַציר.

— אויף וועלכן וועג, בחור'ל, אין וועלכער זייט איז ער אַוועק?

כ'האָב אים אָנגעוויזן דעם פעלז הינטער וועלכן ער איז פאַר־שוואונדן, געזאָגט ווי גיך און מיט וועלכן וועג ער האָט מעגלאַך געזאָלט צוריקקומען, און האָב געענטפערט אויף נאָך עטלאַכע פראַגן.

— אַי וועט זיך עס מיין חבר ביל מיט מיר אַ ביסל דער־פרייען, פּונקט ווי מיט אַ גוטן טרונק!

דער אויסדרוק פון זיין פּנים, ווען ער האָט גערעדט דידאָזיקע רייד, איז כלל ניט געווען קיין אנגענעמער, און כ'האָב געהאַט גענוג גרונט צו דענקען, אַז דער פרעמדער האָט געמאַכט אַ גרויסן טעות. אויב ער האָט אפילו זיך אַליין געוואָלט איינשמועסן אַז ער האָט געמיינט וואָס ער האָט געזאָגט. אָבער דאָס איז ניט געווען מיין דאגה, האָב איך געטראַכט, און אַ חוץ דעם, וואָס האָב איך דען געקאָנט טאָן? דער פרעמדער איז געשטאַנען באַ דער טיר, און האָט אַרויסגעקוקט אויף דער גאַס ווי אַ קאַץ וואָס לויערט אויף אַ מויז. כ'בין יאָ אַרויס אויפן וועג, אָבער ער האָט מיך באַלד צוריקגערופן. דענקענדיק אַז כ'האָב אים ניט שנעל גענוג געפאָלגט, איז אַ העסלאַכער איבערבייט געקומען אויף זיין קרענקלאַך פּנים, און ער האָט איבערגע'חזר'ט זיין באַפעל מיט אַזאַ קללה — אַז כ'בין אַזש אונטערגעשפּרונגען. אָבער ווי נאָר איך בין אַריין צוריק, האָט ער ווידער אָנגענומען זיין פריערדיקע האַלב־הכנעה'דיקע, האַלב־אָפּשפּאָטנדיקע באַנעמונג. ער האָט מיר געקלאַפּט איבער דער פּליי־צע, געזאָגט אַז כ'בין אַ וואויל אינגל, און אַז ער האָט מיך ליב געקראָגן. — איך האָב אויך אַ זון, — האָט ער געזאָגט, — געראָטן אין דיר ווי צוויי טראָפּן וואַסער, און ער איז באַ מיר דער שטאָלץ פון מיין האַרץ. אָבער די הויפּטזאַך פאַר אינגלאַך איז דיסציפּלין, מיין זון, יאָ, דיסציפּלין. ווען דו וואָלסט פאַרבראַכט מיט בילן אויף איין שיף, וואָלסטו זיכער ניט געוואַרט מ'זאָל דיך דאַרפן רופן צוויי מאָל, ניין, ניט דו. דאָס איז קיינמאָל ניט געווען בילס טבע, און אויך ניט פון די יעניקע וואָס האָבן מיט אים געזעגלט. און אָט איז טאַקע מיין חבר ביל אַליין! מיט אַ שפּאַקטיוו אונטערן אָרעם, אַ ברכה אויף זיין קאָפּ! יאָ, ער אַליין. לאָמיר ביידע אַריינגיין אין זאַל, בחור'ל. מירן זיך באַהאַלטן הינטער דער טיר, און מאַכן בילן אַן איבערראַשונג, אַ ברכה אויף זיין קאָפּ!

מיט, די רייד האָט זיך דער פרעמדער אריינגערוקט מיט מיר אין זאָל. מיך האָט ער געשטעלט הינטער זיך אין ווינקל, אַזוי אַז די אויפגעמאַכטע טיר האָט אונדז ביידן פאַרשטעלט. איר קאָגט זיך פאַרשטעלן מיין צעטומלטקייט און פּחד, בפרט וועז כ'האָב באַמערקט אַז דער פרעמדער אַליין איז אויך געווען צעשראָקן. ער האָט אָנגעגומען די שטיל פון דער שווערד און האָט לויז געמאַכט די קלינג אין דער שייד. די גאַנצע צייט וואָס מיר האָבן געוואַרט האָט ער געהאַלטן אין איין שלינגען, ווי ס'וואָלט אים עפּעס געשטאַנען אין האַלדז.

ענדלאַך איז דער קאַפּיטאַן אריינגעקומען, א קלאַפּ געטאָן מיט דער טיר הינטער זיך, ניט קוקנדיק רעכטס אָדער לינקס, און האָט גלייך דורכגעקרייצט דאָס צימער צום טיש וואו זיין פּרישטיק האָט אויף אים געוואַרט.

— ביל, — האָט דער פרעמדער אויסגעשריען, מיט א קול וואָס איך דענק ער האָט געוואָלט מאַכן שטאַלן און איינדרוקספול.

דער קאַפּיטאַן האָט זיך געגעבן א דריי אויס מיטן פּנים צו אונדז. די גאַנצע ברוינקייט פון זיין פּנים איז פּארשוואונדן, און אפילו זיין נאָז איז געוואָרן בלוי. ער האָט אויסגעזען ווי א מענטש וואָס דערוועט א גייסט אָדער דעם טייוול, און אפשר, אויב דאָס איז מעגלאַך, עפּעס נאָך שרעקלאַכער פון די ביידע; און אויף מיין וואָרט, מיר האָט זייער ווייי געטאָן צוצוקוקן ווי ער איז אין איין רגע געוואָרן אזוי אַלט און צעברעכן.

— גיי שוין גיי, ביל, דערקענסט מיך ניט? דערקענסט דאָך זיכער אן אַלטן שיפ־חבר, ביל, — האָט געזאָגט דער פרעמדער. דער קאַפּיטאַן האָט זיך גערַאַנגלט מיטן אָטעם.

— שוואַרצער הונט! — האָט ער אויסגעשריען.

— ווער זשע דען? — האָט געענטפערט דער צווייטער, בארואיקנדיק זיך א ביסל, — שוואַרצער הונט אַליין, געקומען זען זיין אַלטן שיפ־חבר בילי אין דער „אדמיראל בענבאָו" קרעטשמע". אי, ביל, ביל, מיר האָבן ביידע א סך דורכגעמאַכט, מיר ביידע, זינט איך האָב פארלוירן אָט די צוויי שטעכערס, — האָט ער אָנגעווייזן אויף זיין צעקאַליעטשעטער האַנט.

— הער זיך איין — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן, — איר

האָט מיך אויסגעפונען. איר האָט מיך באַזיגט, אָט בין איך, נו רער, וואָס ווילסטו ?

— יאָ, דאָס ביזטו ביל אַליין, — האָט געענטפערט „שוואַר־צער הונט", — ביזט גאַנץ גערעכט, בילי ! אָבער פריער 'על איך באַשטעלן א גלאָז ראָם בא אָט דעם יאָטל וועלכן איך האָב אזוי ליב געקראָגן. דאַן וועלן מיר זיך צוזעצן און זיך דורכשמועסן אָפן, ווי אמת'ע אַלטע שיפ־חברים.

וועו איך האָב דערלאַנגט דעם ראָם, זיינען זיי שוין געזעסן באַם קאַפיטאַנס פרישטיק־טיש, „שוואַרצער הונט" לעבן דער טיר, אזוי אז ער זאָל האַלטן איין אויג אויף זיין שיפ־חבר און איין אויג, ווי איך האָב געדענקט, אויף דער טיר, גרייט צו אַנטלויפן.

ער האָט מיר געהייסן ערויסגיין פון צימער און לאָזן די טיר אָפן.

— בא מיר וועלן ניט אַנגיין קיינע שלימזל־לאָך אונטערהערע־נישן, בחור'ל, — האָט ער געזאָגט. כ'האָב זיי ביידע איבערגעלאָזט, און בין צוריק אַריין אין שענק.

א לאַנגע צייט האָב איך זיך באַמיט אונטערצוהערן צו זייער געשפּרעך, אָבער א חוץ אַן אומפאַרשטענדלאַכן געמורמל האָב איך גאָרניט ניט געקאָנט הערן. ענדלאַך זיינען די שטימען געווארן העכער, און כ'האָב געקאָנט אונטערשיידן א צוויי־דריי ווערטער, מיסטנס קללות פונם קאַפיטאַן.

— ניין, ניין, ניין, ניין, און א סוף זאָל עס נעמען ! — האָט ער איינמאָל אויסגעשריען. — אויב ס'עט קומען צו הענגען, הענגט אַלע, זאָג איך !

פלוצלונג האָט אויסגעבראָכן א שרעקלאַכער ליארם פון זידלע־רייען און אַנדערע קולות. שטול און טיש זיינען געפלויגן איינס איבערן אַנדערן. ס'האָבן זיך דערהערט א גערויש פון שטאַלקלאַנ־גען, און אַן אויסגעשריי פון ווייטיק. אין דעם אויגנבליק האָב איך דערזען דעם „שוואַרצן הונט" אַנטלויפן און דעם קאַפיטאַן אים היציק נאָכיאָגן ; ביידע מיט בלויזע שווערדן, און באַם „שוואַרצן הונט" האָט געבלוטיקט דער לינקער אקסל. האַרט לעבן דער טיר האָט דער קאַפיטאַן זיך פאַרמאַסטן צו געבן דעם אַנט־לויפנדיקן נאָך איין לעצטן שרעקלאַכן שניט, וואָס וואָלט אים

זיכער געווען צעשפּאָלטן אויף צווייען, ווען אונדזער „אַדמיראַל בענבאָ" שילד וואָלט אים ניט געווען זיין אין וועג. מ'קאָן נאָך ביז היינט זען דעם קאַרב אויף דער הינטערשטער זייט פון דער שילד־ראָם.

„שטול און טיש זיינען געפלויגן איינם איבערן אנדערן"

דאָס איז געווען דער סוף פונם געשלעג. ווי נאָר ער איז אַרויס אויפן וועג, האָט „שוואַרצער הונט", ניט קוקנדיק אויף זיין וואונד, געגומען די פּיס אויף די פּלייצעס און איז באַלד פאַר־

שוואונדן הינטערן בערגל. דער קאפיטאן ווידער איז געבליבן שטיין און האט געגלאצט אויף אונדזער שילד ווי א צעטראגענער. דאן האט ער איבערגעפירט מיט דער האנט איבער די אויגן עטלאכע מאל און איז אריין צוריק אין הויז.

— דושים, — האט ער געזאגט, — ראם! — ער האט זיך א וואקל געטאן און איז שיעור ניט אומגעפאלן, האט זיך אבער פארכאפט מיט דער האנט בא דער וואנט.

— זיינט איר פארוואונדעט? — האב איך אויסגעשריען.

— ראם! — האט ער איבערגע'חור'ט, — איך מוז פון דאנעט אנטלויפן, ראם! ראם!

כ'בין געלאפן אים ברענגען א טרונק. אבער צעטומלט פון אלץ וואס האט פאסירט, האב איך צעבראכן די גלאז און אויס־געגאסן דעם געטראנק. ווי כ'האב זיך אזוי געאיילט און געפלאנ־טערט פאר די פיס, האב איך דערהערט א שטארקן קלאפ אין זאל. אריינלויפנדיק האב איך דערזען דעם קאפיטאן אויסנעצויגן אין זיין פולער לענג אויפן דיל.

פונקט דאן איז מיין מוטער, צעשראקן פונם ליארם און גע־שלעגן, אין אייליניש ארונטערגעקומען צו מיין הילף. מיר האבן ביידע אונטערגעהויבן דעם קאפיטאנס קאפ. ער האט געאטעמט הויך און שוואר; זיינע אויגן זיינען געווען פארמאכט, און זיין פנים האט געהאט א שרעקלאכן קאליר.

— גאט אין הימל! — האט מיין מוטער אויסגעשריען, — וואס פאר א שאנדע פארן הויז, און דערצו נאך איז דער טאטע אזוי קראנק!

דערווייל האבן מיר אליין ניט געוואוסט וואס צו טאן מיטן קאפיטאן; מיר האבן ניט אנדערש געגלויבט ווי אז ער האט געקראגן א טויט־וואונד אינם געשלעג מיטן פרעמדן. כ'האב געבראכט ראם און געפרואווט מיט געוואלד אים אריינגיסן א ביסל, אבער זיינע ציין זיינען געווען פארשטשעמעט, און זיינע קינבאקן שטארק ווי אייזן. ס'איז אונדז ארונטער א שטיין פונם הארץ, ווען די טיר האט זיך געעפנט און דאקטאר ליווזי איז אריינגעקומען אויף זיין טעגלאכן באזוך צו מיין פאטער.

— אוי, דאָקטאָר, — האָבן מיר ביידע אויסגעשריען, — וואָס טוט מען? וואו איז ער פאַרוואונדעט?

— פאַרוואונדעט? נאַרישקייטן! — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, —ער איז אַזוי פאַרוואונדעט ווי מיר זיינען פאַרוואונדעט. דער מאן האָט געהאַט אן אָנפאַל, פונקט ווי איך האָב אים פאַראויסגעזאָגט. איר, פרוי האָקינס, זייט מוחל, און גייט אַרויף צו אייער מאן, און, אויב מעגלאַך, דערציילט אים ניט גאָרניט. איך פון מיין זייט מוז טאן אַלץ צו ראַטעוון דאָס נישטיקע לעבן פון אָט דעם נוצלאָזן נפש. דושים, דערלאַנג מיר א שיסל.

וועז כ'האָב געבראַכט די שיסל האָט שוין דער דאָקטאָר געהאַט אויפגעריסן דעם קאַפיטאַנס ארבל, וועלכער האָט אַנטבלויזט זיין שטאַרקן אָרעם. אויפשריפטן ווי "אָט איז גליק", „א גינסטיקער ווינט", „ביי באָונס קאַפריז", און אַנדערע זיינען געווען קלאָר און דייטלאַך טאַטואירט אויפן אָרעם. א ביסל העכער, לעבן אַקסל, איז געווען א בילד פון א מאן אויף א תליה, געצייכנט, ווי כ'האָב געדענקט, מיט גרויס געפיל און געשיקטקייט.

— פראָפעסיש, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, אַנווייזנדיק מיטן פינגער אויפן בילד, — און איצט, מיסטער בילי באָונס, אויב דאָס איז אייער נאָמען, וועלן מיר כאַפן א קוק אויפן קאַליר פון אייער בלוט. דושים, האָסט מורא פאַר בלוט?

— ניין, דאָקטאָר, — האָב איך געענטפערט.

— אויב אזוי, טא האַלט אונטער די שיסל, — האָט ער געזאָגט; ער האָט ארויסגענומען א מעסערל, און אויפגעשניטן אן אָדער. א סך בלוט איז אָפּגענאַנגען ביז דער קאַפיטאַן האָט געענדט די אויגן און געקוקט ארום זיך ווי אייגער אין א נעפל.

דעם ערשטן האָט ער דערקענט דעם דאָקטאָר און אים באַטראַכט מיט א בייזער מינע; דערנאָך האָט ער מיך דערזען און זיך בארואיקט. אָבער פלוצלונג האָט ער זיך אינגאַנצן געבימט, און פארזוכט זיך אויפצוהויבן שרייענדיק:

— וואו איז „שוואַרצער הונט"?

— ניטא דא קיין שוואַרצער הונט, — האָט געזאָגט דער דאָק-

טאָר, — א חוץ דעמדאָזיקן, וואָס איר האָט אויף אייער פּלייצע. איר האָט געטרונקען ראָם, און דער שלאָק האָט אייך געטראָפן, פּונקט ווי כ׳האָב אייך פּאָראויסגעזאָגט, און קענן מיין ווילן האָב איך אייך נאָר־וואָס ערויסגעשלעפּט פונם קבר בא די אויערן. און איצט מיסטער באָונס —

— דאָס איז ניט מיין נאָמען, — האָט ער זיך אָנגערופן.

— וואָס איז דער חילוק ? — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — מיינס א באָקענטער פּיראָט הייסט אזוי, און איך רוף אייך מיט זיין נאָמען צוליב קורצקייט. וואָס איך וויל אייך זאָגן איז אָט וואָס: איין גלאָז ראָם וועט אייך ניט שאטן, אָבער אויב איר וועט טרינקען איינע, וועט איר טרינקען א צווייטע און א דריטע, און איך וועט אייך מיין פּאָרוק, אז אויב איר׳ט ניט אויפהערן, וועט איר שטאַרבן — פּאָרשטאַנען ? שטאַרבן, און גיין אהין, וואו איר געהערט, אינאיינעם מיטן מאן פון דער ביבל*). און איצט שטאַרקט זיך, הויבט זיך אויף, און כ׳וועל אייך העלפן זיך לייגן אין בעט אריין, ווייניקסטנס דאָס מאָל.

מיר האָבן אים ביידע מיט גרויס שוווריקייטן ארויפגעטראָגן אויוון און געלייגט אין בעט אריין. זיין קאָפּ איז אוועקגעפאלן אויפן קישן ווי אין חלשות.

— געדענקט זשע, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — מיין געוויסן איז ריין, דאָס וואָרט וואָס מיינט פּאָר אייך טויט.

דער דאָקטאָר האָט מיך געגומען אונטערן אָרעם און האָט פּאָרלאָזן דאָס צימער צו גיין זען מיין פּאָטער.

— איצט איז נאָך גאָרניט, — האָט ער געזאָגט, ווי נאָר ער האָט פּאָרמאַכט די טיר, — כ׳האָב אים אָפּגעלאָזט געזונ בלוט כדי צו האלטן אים רואיק פּאָר א שטיקל צייט ; די בעסטע זאָך פּאָר אים און פּאָר אייך איז ער זאָל אזוי ליגן אין בעט א וואָך צייט, וואָרים נאָך אזא אָנפאל, און ער איז קאָפּוט.

---

*) אן אנדייטונג אויף יהודה אישׁ־קריות.

דריטער קאפיטל

דער „שוואַרצער צייכן"

בייטאג־צו בין איך אריין אין קאפיטאַנס צימער מיט קילנדיקע געטראנקען און מיט רעצעפטן. ער איז געלעגן כמעט ווי מיר האבן אים איבערגעלאזט, נאר א ביסל העכער, און האט אויסגעזען שוואך און אויפגערעגט.

— דזשים, — האט ער געזאגט, — דו ביסט דער אינציקער דא, וואס טויג צו עפעס, און דו ווייסט אז איך בין אלעמאל געווען גוט צו דיר. ס'איז ניט אוועק קיין איין חודש אז כ'זאל דיר ניט האבן געגעבן א זילבערשטיק. און איצט, ברודערל, ליג איך טיף אין דר'ערד, א פארלאזענער פון אלעמען. דזשים, ברענג מיר א גלעזל ראם, טו מיר די טובה, חבר'ל מיינס.

— דער דאקטאר, — האב איך אים געוואלט דערקלערן.

אבער ער האט מיר איבערגעשלאגן, שעלטנדיק דעם דאקטאר. מיט א שוואכער שטים, אבער פונם גאנצן הארצן.

— דאקטוירים זיינען אלע מיאוס'ע יונגען, — האט ער געזאגט, — און אייער דאקטארל, וואס ווייסט ער וועגן מענטשן וואס פארן אויפן ים? איך בין געווען אין לענדער היים ווי זודיקער פעך, חברים זיינען געפאלן פון גאלן פיבער, און די ערד אליין האט זיך געכוואליעט ווי דער ים פון עדדציטערנישן. וואס ווייסט אזא דאקטארל וועגן אזעלכע זאכן? — איך האב אלע מיינע יארן געלעבט אויף ראם, זאג איך דיר; ראם איז מיר געווען אלץ: פלייש און טרונק, מאן און ווייב, — אלץ. אויב איך זאל איצט ניט קריגן מיין ראם, בין איך ווי אן אלטע אריימע אפגענוצטע שיף באם ברעג, מיטן ווינט קעגן איר. מיין בלוט 'עט פאלן אויף דיין קאפ, דזשים, און אויף דעם פאסקודניק, דעם דאקטאר. — אזוי האט ער געהאלטן אין איין שעלטן און זידלען, און דאן זיך ווידער געוועגדט צו מיר מיט א געבעט:

— זע, דזשים, ווי מיינע פינגער ציטערן, כ'קאן זיי ניט האלטן רואיק, ניין, ניט איך. כ'האב נאך היינט קיין טראפן ניט פארזוכט. דער דאקטאר איז א נאר, זאג איך דיר. אויב

כ׳על ניט קריגן א זופ ראָם, ׳על איך פון זינען ארונטער, און כ׳על אָנהייבן זען שרעקגייסטער און געשטאַלטן. ער איז שוין היינט דאָ איין מאָל געווען, דער אַלטער פלינט, אָט דאָרט אין ווינקל הינטער דיר. כ׳האָב אים געזען קלאָר ווי געדרוקטע אותיות. אַלעמאָל ווען כ׳זע דידאָזויקע געשפּענסטער, האָנדל איך ווי אַ פּרא אדם, און כ׳בין ניט פּאַראַנטוואָרטלאָך פּאַר מיינע העלישע מעשים. דער דאָקטאָר אַליין האָט דאָך געזאָגט אַז איין גלאָז ׳עט מיר ניט שאַטן. כ׳על דיר געבן א גאָלדענע גינע פּאַר איין גלעזל, דזשים.

ער איז אַלץ מער און מער געוואָרן אויפגערעגט. און כ׳האָב זיך געשראָקן, צוליב מיין פּאַטער, וואָרים יענעם טאָג איז ער געווען זייער שוואַך, און האָט זיך געניטיקט אין רו און שטיל־קייט. און א חוץ דעם, האָבן מיך דעם דאָקטאָרס ווערטער, וואָם דער קאַפּיטאַן האָט נאָר־וואָם איבערגע׳חזר׳ט, איבערצייגט, ס׳האָט מיך אָבער באַלידיגט דער כאַבאַר, וואָם דער קאַפּיטאַן האָט מיר אָנגעבאָטן.

— איך דאַרף ניט אייער געלט, — האָב איך געזאָגט, — באַצאָלט בעסער וואָם איר זיינט שולדיק מיין פּאַטער. כ׳וועל אייך געבן איין גלאָז און ניט מער.

וועו איך האָב אים געבראַכט די גלאָז ראָם, האָט ער זי זשעדנע אָנגעכאַפּט און אויסגעטרונקען.

— אָ, יאָ, — האָט ער געזאָגט, — דאָם איז זיכער א ביסל בעסער. און איצט, זאָג מיר, חבר׳ל, האָט דער דאָקטאָר אָנגעזאָגט ווי לאַנג איך דארף אזוי ליגן דאָ אין דעם אַלטן בעט?

— צום ווינציקסטן א וואָך — האָב איך געזאָגט.

— צו אַלדי שוואַרץ יאָר! — האָט ער אויסגעשריען, — א וואָך? ניין, אוממעגלאָך! ביז דאָמאָלט ׳עלן זיי מיר נאָך ברענגען דעם „שוואַרצן צייכן", און מיר פּאַרשפּאַרן דעם וועג; די לומפּן זוכן מיך שוין איצט אַרום. אזעלכע אויסברענגערס, זיי קאָנען ניט איינהאַלטן זייער אייגנס, און איצט ווילן זיי פּאַר־כאַפּן פּרעמדם! איז עס יושר׳דיק? פּאסט זיך עס פּאַר־ים־פּאַרער? אדרבא, איך ווי׳ס וויסן. איך בין א שפּאַרזאָמער מענטש. איך האָב קיינמאָל ניט פּאַרשוועדט מיין גוט געלט, און

אויך קיינמאָל ניט פאַרלוירן. אָבער כ'על זיי ווידער אָפּנאַרן. כ'האָב פאַר זיי ניט קיין מורא. כ'קאָן נאָך כאַפּן אַ שיף און זיי ווידער אַרויסשטעלן אַ נאָז.

אַזוי רעדנדיק, האָט ער זיך מיט גרויס אנשטרענגונג אויפ־געהויבן פון בעט, אָנהאַלטנדיק זיך אין מיין אַקסל אַזוי שטאַרק, אַז כ'האָב שיעור ניט אויסגעשריען פון ווייטיק, און האָט באַוועגט מיט זיינע פיס ווי זיי וואָלטן געווען צוויי שווערע קלעצער. זיינע מוטיקע און באַגייסטערטע רייד האָבן געשאַפן אַ טרויעריקן קאָנ־טראַסט קעגן דער שוואַכער שטים מיט וועלכער ער האָט זיי אַרויס־גערעדט. ער האָט אַ וויילע געשוויגן, און ווען ער האָט זיך אַנידערגעזעצט אויפן ברעג פון בעט, האָט ער פאַר זיך גע־מורמלט:

— דאָס דאָקטאָרל האָט מיך אַוועקגע'הרג'עט, ס'קלינגט מיר אין די אויערן. לייג מיך צוריק אַנידער.

איידער כ'האָב נאָך געקאָנט עפּעס טאָן אים צו העלפן, איז ער אַוועקגעפאַלן אויף זיין פריערדיקן אָרט, און איז אַ וויילע געלעגן שטיל.

— דזשים, — האָט ער אַביסל שפּעטער געזאָגט, — האָסט געזען דעם מאַטראָז וועלכער איז דאָ היינט געווען?

— „שוואַרצן הונט"? — האָב איך געפרעגט.

— יאָ, „שוואַרצן הונט", — האָט ער געזאָגט. — ער איז אַ געפערלאַכער יונג, אָבער ערגער נאָך זיינען די, וואָס האָבן אים צו מיר געשיקט. און איצט, אויב כ'זאָל ניט קאָנען פון דאַנעט ווי'ס'איז מאַכן פּליטה, און זיי שיקן מיר צו דעם „שוואַרצן צייכן", זאָלסטו וויסן זיין אַז זיי האָבן אַן אויג אויף מיין אַלטן רייזע־קאַסטן; אויב זיי קומען, כאַפּ אַ פערד, און רייט אַוועק — דו קאָנסט דאָך פאָרן רייטנדיק — טאָ כאַפּ אַ פערד און רייט אַוועק צו — נו, אַזוי וויל איך — צו דיין דאָקטאָרל, און זאָג אים ער זאָל צענויפרופן אַלעמען — מאַגיסטראַטן און דאָסגלייכן — און זאָל מיט זיי קומען אין דער „אַדמיראַל בענבאָו"; דאָ וועט ער פּאַקן דעם אַלטן פלינטס גאַנצע מאַנשאַפט, מאַטראָזן און שיפ־יונגען, אַלע ביז איינעם. איך בין געווען דעם אַלטן פלינטס

ערשטער שטורמאן, און איך בין דער אייניציקער וואס ווייסט דאס אָרט; ער האָט׳ס מיר דערציילט אין סאוואנע, ווען ער האָט געהאלטן באם שטאַרבן, אט א שטייגער ווי איך איצט. אבער דערווייל פלוידער ניט גאָרניט ביז זיי׳לן מיר ניט צושיקן דעם „שוואַרצן צייכן", אדער ביז דו זעסט ניט דעם „שוואַרצן הונט", אדער דעם איינפוסיקן מאַטראָז, ספּעציעל אים, דזשים!

— אבער וואס איז אזוינס דער „שוואַרצער צייכן", קאַפּיטאַן, — האָב איך געפרעגט.

— אן אויפּפאַדערונג, חבר. כ׳על דיר אלץ דערקלערן ווען כ׳על אים קרינן. דערווייל גיב נאָר אכטונג, דזשים, און כ׳על זיך מיט דיר טיילן גלייך אויף גלייך, אויף מיין וואָרט.

ער האָט נאָך אזוי געריידט א שטיקל צייט, און זיין שטים איז געוואָרן שוואכער; אבער באלד נאכדעם ווי כ׳האָב אים איינגענעבן זיין רעצעפּט, וועלכן ער האָט איינגענומען ווי א קינד, מיט דער באַמערקונג „אויב א מאַטראָז האָט ווען ס׳איז געדאַרפט מעדיצינען, בין איך׳ס", איז ער ענדלאָך אריינגעפאלן אין א פאר־חלש׳טן שלאָף, און כ׳האָב אים פאַרלאָזן.

וואס כ׳וואָלט געווען געטאָן ווען אלץ וואָלט געווען גיין כשורה, ווייס איך ניט; כ׳וואָלט מסתמא געווען דערציילט דעם דאָקטאָר די גאַנצע מעשה, ווארים כ׳האָב זיך שטאַרק געשראָקן אז דער קאַפּיטאַן זאל ניט חרטה האָבן אויף זיין וידוי און מיך ניט אָפּראַמען פון וועג. אבער ס׳האָט זיך אויסגעדרייט אינגאַנצן אַנדערש. מיין אָרימער פאָטער איז יענעם אָוונט גאַנץ פלוצלונג געשטאָרבן, און דאָס האָט אלצדינג פאַררוקט אין א זייט. אונדזער גרויסער אומגליק, די וויזיטן פון די שכנים, דאָס צוגרייטן די לויה, און דערצו די ארבעט אין דער קרעטשמע, האָבן מיר אזוי פאַרדרייט דעם קאָפּ, אז כ׳האָב קוים געהאט צייט אפילו צו טראכטן וועגן דעם קאַפּיטאַן, און נאָך ווייניקער פאַר אים מורא צו האָבן.

. אויף מאָרגן אינדערפרי איז ער אַרונטערגעקומען, און האָט געגעסן זיין געווײנטלאכן מאלצייט. כאָטש ער האָט געגעסן זייער וויניק, האָט ער אבער געטרונקען מער פון זיין געווײנטלאכער פאַר־

ציע ראָם; ער האָט אַליין אָנגעפילט זיין גלאָז באָם שענק־טיש, האָט געברומט און געבלאָזן מיט דער נאָז, און קיינער האָט אים נאָרניט ניט געוואגט צו זאָגן. אין דער נאכט פאָר דער לויה איז ער געווען שיכור ווי אַלעמאָל, און ס'איז געווען שרעקלאָך צו הערן אים זינגען זיין עקלהאפטיק ים־ליד אינם הויז פון טרויער. אָבער ווי שוואָך ער איז געווען האָבן מיר דאָך פאָר אים מורא געהאט. דער דאָקטאָר איז געווען פארנומען מיט א פאציענט ווייט פון אונדזער הויז, און נאָך מיין פאָטערס טויט פלעגט ער צו אונדז קיינמאָל ניט קומען. דערווייל איז דער קאפיטאָן געוואָרן ערגער און ערגער. א גאנצן טאָג איז ער געקראכן טרעפאָרויף און טרעפ־אַראָפּ, זיך ארומגעשלעפט פון זאָל אין שענק און צוריק, און פון צייט צו צייט האָט ער אַרויסגעשטעקט די נאָז אויף דער גאס צו כאפן א ביסל ים־לופט. ער האָט זיך גאָר קיין אָרט ניט געקאָנט געפינען. גייענדיק האָט ער זיך אָנגעהאַלטן אין די ווענט, און האָט שווער און שנעל געאָטעמט, ווי איינער וואָס שטייט באם ראַנד פון א משופע'דיקן באַרג. צו מיר האָט ער ניט גע־רעדט וועגן קיין ספעציעלע זאכן, און כ'גלויב אז ער האָט כמעט פארגעסן אין זיין וידוי. אָבער זיין געמיט איז, טראָץ זיין קער־פערלאָכער שוואכקייט, געוואָרן געפערלאָכער און ווילדער. ער האָט געקראָגן א מאָרנע טבע וועו ער איז געווען שיכור, צו ציען זיין שווערד און זי לייגן א בלויזע לעבן זיך אויפן טיש. טראָץ אַלעם דעם האָט ער אָבער קיינעם ניט געטשעפעט, און איז געווען פארשלאָסן אין זיינע אייגענע געדאַנקען און פאַנטאַזיעס. איינמאָל, למשל, האָט ער אונדז גאָר איבערראַשט, וועו ער האָט פלוצלונג געזונגען זינגען א ניי ליד, א מין דאָרפיש ליבעליד, וואָס ער האָט זיך מסתמא אויסגעלערנט אין זיין יוגנט, איידער ער האָט זיך אוועקגעלאָזט אויפן ים.

אַלץ איז אזוי געגאַנגען ביז איין טאָג נאָך דער לויה. ס'איז געווען א ביטערער, פארנעפלטער, פראָסטיקער בייטאָג, אַרום דריי א זייגער. כ'בין גראָד געשטאַנען אויף דער טיר פול מיט טרויעריקע געדאַנקען וועגן מיין פאָטער, און האָב דערזען עמיצן פאמעלאָך אָנקומען אויפן וועג. דער פרעמדער האָט געמאכט דעם איינדרוק פון א בלינדן, וואָרים ער האָט געקלאפט פאָר זיך מיט

א שטעקן, און האָט געטראָגן א גרויסע גרינע מאַסקע איבער די אויגן און דער נאָז. ער איז געגאַנגען איינגעבויגן, פון אַלטקייט אַדער פון שוואַכקייט, און האָט געטראָגן א גרויסן אַלטן צעריסענעם מאַנטל מיט א קאַלפאַק, וואָס האָט אים אין צווייפל געמאַכט אויסזען ווי א קאַליקע. אויף מיין לעבסטאָג האָב איך ניט געזען אזא אומהיימלאַכן נפש. ניט ווייט פון דער קרעטשמע האָט ער זיך אָפּגעשטעלט, האָט אויפגעהויבן זיין קול, און מיט א מאַדנעם מאַנאָטאָנעם ניגון האָט ער אויסגערופן:

— גוטע מענטשן, וואר ווייל זיך דערבאַרעמען אויף אן אָרימען בלינדן, וועלכער האָט פאַרלוירן דאָס ליכט פון זיינע אויגן, פאַרטיידיקנדיק זיין פאָטערלאַנד, עגגלאַנד, — גאָט בענטש דעם קעניג דושאָרדזש! — און אים זאָגן וואו און אין וועלכן טייל פון לאַנד ער געפינט זיך איצט?

— איר זיינט לעבן דער „אדמיראל בענבאָו" קרעטשמע, אין טאָל פון "שוואַרצן בארג", גוטער מאַן, — האָב איך אויסגערופן.

— כ'הער א שטים, — האָט ער געזאָגט, — א יונגע שטים, גיב מיר דיין האַנט, יונגער פריינט, און פיר מיך אריין.

כ'האָב אויסגעשטרעקט די האַנט, און די שרעקלאַכע, ווייכשטימיקע, אויגנלאָזע באַשעפעניש האָט מיך אָנגעבאָפּט ווי א צוואַנג. כ'האָב זיך שטאַרק דערשראָקן, און געפּרואווט זיך באַפרייען, אָבער דער בלינדער האָט מיך מיט איין ריר פון דער האַנט צוגעשלעפּט צו זיך.

— איצט בחור'ל, — האָט ער געזאָגט, — פיר מיך אריין צום קאַפּיטאַן.

— מיין הער, — האָב איך געזאָגט, — א י ך זאָל אזוי לעבן ווי כ'וואָג עס ניט צו טאָן.

— אזוי גאָר? — האָט ער שפּאָטיש געזאָגט, — פיר־זשע מיך טאָקע שוין אריין. אויב ניט, צעברעך איך דיר דיין אָרעם! — און ער האָט מיר געגעבן אזא דרייי, אז איך האָב אזש אויסגעשריען.

— מיין הער, — האָב איך געזאָגט, — כ'מיין גאָר אייער

טובה. דער קאַפּיטאַן איז געוואָרן אינגאַנצן אַנ'אַנדער מענטש, ער זיצט כסדר גרייט, מיט א געצויגענער בלויזער שוועבל, נאָר א מאַן — — —

„איצט, בחור'ל, — האָט ער געזאָגט, — פיר מיך אריין צום קאַפּיטאַן".

— דרויי מיר ניט קיין ספּאַדיק, און קום — איז ער מיר אריין אין די רייד, און קיינמאָל האָב איך ניט געהערט אזא גרויזאַמע, קאַלטע, עקלהאַפטע שטים ווי דעמדאָזיקן בלינדנס; זי האָט מיך געשראָקן מער ווי דער ווייטיק. כ'האָב אים באַלד געפאַלגט, און אים גלייך אריינגעפירט אין זאַל, ווואו אונדזער קראַנקער, אַלטער פּי־ראַט איז געזעסן א שיכור'ער פון ראַם. דער בלינדער האָט מיך

געהאלטן מיט זיין אייזערנעם פויסט, און אנגעשפארט אויף מיר זיין שווערן קערפער. — פיר מיך גלייך צו צו אים, און רוף אוים: „אט איז א פרייַנט פאר אייך, ביל!" טוסטו'ס ניט, 'על איך דיר אט־וואם! — און ער האט מיר געגעבן אזא קניפ, אז כ'האב געמיינט אז כ'פאל אין חלשות. קורץ, כ'בין געוואָרן אזוי אנגעשראקן פונם בלינדן בעטלער, אז כ'האב אינגאנצן פארגעסן אין מיין מורא פארן קאפיטאן. כ'האב געעפנט די טיר פון זאל און מיט א ציטערדיקער שטים האב איך אויסגעשריען די ווערטער וואס דער בלינדער האט מיר געהייסן.

דער ארימער קאפיטאן האט אויפגעהויבן זיינע אויגן. אין איין אויגנבליק איז דער ראם פון אים פארשוואונדן, און ער האט זיך אויסגעניכטערט. זיין פנים האט ניט אזוי אויסגעדריקט שרעק ווי טויטלאכע שוואכקייט. ער האט געמאכט א באוועגונג זיך אויפצוהויבן, אבער כ'גלויב אז ער האט ניט געהאט גענוג כח דאם צו טאן.

— זיץ אויף דיין ארט, ביל! — האט געזאגט דער בעטלער. — כ'קאן דיך ניט זען, — אבער הערן, הער איך אפילו דעם שאָרך פון א פינגער. געשעפט איז געשעפט. שטרעק אוים דיין רעכטע האנט און דו, בחור'ל, נעם זי און ברענג זי נאנט צו מיינער. מיר האבן ביידע פינקטלאך אויסגעפאלגט דעם באפעל. כ'האב געזען ווי ער האט עפעם ארויסגענומען פון דער לינקער האנט, אין וועלכער ער האט געהאלטן דעם שטעקן, און עס אריינגעלייגט אינם קאפיטאנס, וועלכע האט זיך אויגנבליקלאך פארמאכט.

— מיין שליחות איז אויסגעפירט, — האט געזאגט דער בלינדער, און ער האט מיך פלוצלונג אפגעלאזט. מיט אן אומגלויבלאכער פינקטלאכקייט און פלינקקייט איז ער ארויס פון זאל אויפן וועג. כ'בין געשטאנען באוועגלאז, און האב געהערט ווי זיין שטעקן האט געקליפ־קלאפט אין דער ווייט אריין.

ס'האט געדויערט א שטיקל צייט איידער מיר זיינען געקומען צו־זיך. ענדלאך, כמעט אין דער זעלבער רגע, האב איך אפגעלאזט דעם קאפיטאנס האנט, און דער קאפיטאן האט געעפנט זיין זשמעניע און שארף אין איר אריינגעקוקט.

— צען אזייגער! — האָט ער אויסגעשריען, — נאָר זעקס שעה! מירן זיי נאָך איבערכיטרעוועז, — האָט ער געזאָגט און איז האַסטיק אויפגעשפרונגען.

אינדעם, האָט ער זיך אָנגעכאַפּט מיט דער האַנט באַם האַלדז, האָט זיך א רגע גענואַקלט אויף די פיס, אָן איז מיט א מאָדנעם אויסגעשרייי אַוועקגעפאַלן אויפן דיל.

כ'בין תיכף צוגעלאָפן צו אים, און האָב געמומען רופן מיין מוטער. אָבער מיין אייגענעש איז געווען אומזיסט, דער קאַפּיטאַן האָט געקראָגן א בליצשנעלע אַפּאָפּלעקסיע. כ'וויים ניט ביז היינט ווי דאָס צו דערקלערן, כ'האָב דעמדאָזיקן מאָן זיבער קיינמאָל ניט ליב געהאַט, כאָטש לעצטנס האָב איך אויף אים אָנגעהויבן רחמנות צו האָבן, אָבער ווי נאָר כ'האָב דערזען אז ער איז טויט, האָב איך אויסגעבראָכן אין א געוויין. ער איז געווען דער צווייטער מת וואָס כ'האָב ווען געזען, און דער טרויער פונם ערשטן איז נאָך געווען פריש אין מיין האַרץ.

פערטער קאַפּיטל

דעם קאַפּיטאַנס רייזע-קאַסטן

כ'האָב, פאַרשטייט זיך, ניט פאַרלוירן קיין צייט, און האָב אַלץ דערציילט מיין מוטער, איינזעענדיק איצט אז כ'וואָלט'ס שוין לאַנג געווען געדאַרפט טאָן. דערווייל האָבן מיר זיך פלוצלונג דערזען אין א שווערער און געפערלאַכער לאַגע. א טייל פונם טויטנס געלט האָט זיכער געהערט צו אונדז, אָבער ס'האָט זיך ניט געלייגט אויפן שכל אז אונדזער קאַפּיטאַנס שיפּ־חברים, בפרט די צוויי פאַרשוינען וואָס איך האָב געזען, דער „שוואַרצער הונט" און דער בלינדער בעטלער, וועלן איינוויליקן אויפצוגעבן זייער רויב אויף אָפּצוצאָלן דעם טויטנס חובות.

מיר האָבן ניט געווואוסט וואָס צו טאָן. וועגן אויספאַלגן דעם קאַפּיטאַנס אָנזאָג און פּאָרן נאָך דאָקטאָר ליווזין, האָב איך

אפילו ניט געוואלט טראכטן; דאס וואלט איבערגעלאזט מיין מוטער אליין, און אומבאשיצט. אבער לענגער צו פארבליבן אין הויז איז אויך געווען אוממעגלאך. דאס אראפפאלן פון א קויל דורך דער רעשאטקע פונם אויוון, און אפילו דער טיקטאק פונם זייגער האבן אונדז אנגעפילט מיט שרעק. די גאנצע געגנט האט אונדז אויסגעווייזן צו זיין פול מיט גייסטער און מיט עכאם פון זיך־דערנענטערנדיקע פיסטריט. קוקנדיק אויפן קאפיטאנס טויטן קערפער אין זאל אויפן דיל, און טראכטנדיק וועגן דעם שרעקלאכן בלינדן בעטלער, וועלכער האט שוין אפשר געלויערט גאנץ נאנט, און איז געווען גרייט צוריקצוקומען, זיינען געווען רגע'ס וואס כ'בין, ווי מ'זאגט, געשפרונגען פון דער הויט פון גרויס שרעק. עפעס האט געמוזט באשלאסן וועלן, און ס'איז אונדז איינגעפאלן מיר זאלן ביידע גיין זוכן הילף אין דעם שכנ'ישן דערפל. געזאגט און געטאן! מיט הוילע קעפ און אן וואריימע קלייד־ער זיינען מיר גלייך ארויסגעלאפן אין דעם צוגעפאלענעם אוונט און פראס־טיקן נעפל.

דאס דערפל האט מען ניט געקאנט זען, אבער ס'איז געלעגן בלויז א פאר הונדערט פום ווייט פון אונדזער הויז, אויף דער אנדערער זייט פונם טייך. ס'האט מיך ספעציעל דערמוטיקט דער פאקט וואס דאס דערפל איז געלעגן קעגנאיבער דער ריכטונג פון וועלכער דער בלינדער איז אנגעקומען און וואוהין ער איז ווא־שיינלאך פארשוואונדן. דער וועג האט ניט געדויערט מער פון עטלאכע מינוט, כאטש מיר האבן זיך עטלאכע מאל אפ־געשטעלט, זיך אנגענומען בא די הענט, און זיך איינגעהערט. קיין אויסערגעווייניטלאכן גערויש האט מען ניט געקאנט הערן, א חוץ דעם שטילן געמורמל פון די כוואליעם און דאס קראקען פון די וואלד־וואוינער.

ס'איז שוין געווען שטאק פינסטער וען מיר זיינען אנגעקומען אין דערפל, און איך וועל קיינמאל ניט פארגעסן מיין גרויסע פרייד, דערזעענדיק די געלע שיין אין די טירן און די פענסטער. אבער דאס איז געווען די אייניציקע טרייסט וואס מיר האבן דארט געקאנט קריגן. וואריים — ווער וואלט'ס דען גלויבן — קיינער פון די מענער האט ניט געוואגט צו גיין מיט אונדז צוריק צו דער „אד־

מיראָל בענבאָו". וואָס מער מיר האָבן זיי דערציילט וועגן אונדזע־ רע צרות, אַלץ שטאַרקער האָבן זיי זיך — מאָן, פרוי, און קינד, — געקלאַמערט אינם שוץ פון זייערע הייזער. קאַפּיטאַן פלינטס נאָמען, כאָטש ער איז מיר געווען אינגאַנצן פרעמד, איז דאָרט פאַר אייניקע געווען גאַנץ גוט באַקאַנט, און האָט אויף זיי אָנגעוואָרפן א געוואַלטיקע מורא. א חוץ דעם האָבן אייניקע מענטשן, וועלכע האָבן יענעם טאָג געארבעט אויפן פעלד לעבן דער "אַדמיראָל בענבאָו", זיך דערמאָנט אז זיי האָבן געזען עטלאָכע אומבאַקאַנטע לייט אויפן וועג, און, אָננעמענדיק זיי פאַר שמוג־ לער, האָבן זיי זיי אויסגעמיטן. איינער האָט אפילו געזען א קליינע שיף אין דעם אַזוי גערופענעם „קיטס האַפן", און פאַר יעדן איינעם וואָס איז נאָר געווען דעם קאַפּיטאַנס א חבר, האָבן זיי זיך געשראָקן ווי פאַרן טויט. קורץ, עטלאָכע האָבן איינגע־ וויקלט צו פּאַרן מיט אונדז צו דאָקטאָר ליווזין, וועלכער האָט געוואוינט אין אַנ'אַנדער ריכטונג, אָבער קיינער האָט מיט אונדז ניט געוואָלט פאָרן פאַרטיידיקן די קרעטשמע.

מ'זאָגט אז מורא איז אָנשטעקנדיק, דערפאַר אָבער גיט אַרגו־ מענטאַציע צו קוראַזש. וועג יעדער האָט אָפּגעזאָגט זיינס, האָט מיין מוטער פאַר זיי געהאַלטן א רעדע. זי קאָן ניט פאַרלירן, האָט זי דערקלערט, דאָס געלט וואָס געהערט צו איר פאַר'יתומ'טן זון; — אויב קיינער פון אייך וואָגט ניט, — האָט זי געזאָגט, — דאָן וואָגן דזשים און איך. מירן גיין צוריק, ווי מיר זיינען געקומען, און שעמט אייך אין אייער וויטן האַלדז, איר גרויסע, אומגעלומ־ פּערטע, הינער־הערציקע מענער. מירן עפענען דעם קאַסטן, אפילו אויב מיר דאַרפן שטאַרבן צוליב דעם. און אייך, פרוי קראַסלי, וועל איך זייער דאַנקבאַר זיין, אויב איר וועט אונדז אויסבאַרגן דעמ־ דאָזיקן זאַק, אין וועלכן מירן קאָנען ברענגען אונדזער געזעצלאַך געלט.

איך האָב, נאַטירלאַך, געזאָגט, אז כ'וועל גיין מיט מיין מוטער. אַלע האָבן אויף אונדז אָנגעשריען פאַר אונדזער נאַרישער געוואָגט־ קייט, אָבער קיינער האָט אונדז פונדעסטוועגן ניט געוואָלט בא־ גלייטן. זיי האָבן אונדז בלויז מיטגענגעבן אן אָנגעלאָדענעם פּיסטא־ לעט כדי צו האָבן מיט וואָס זיך צו פאַרטיידיקן, אויב מען וועט

אויף אונדז אָנפאַלן; זיי האָבן אויך צוגעזאָגט צוצוגרייטן געזאָטל־טע פערד, אין פאַל מ'זאָל אונדז נאָכיאָגן אויף אונדזער צוריק־קער, און איין יונגערמאַן האָט געזאָלט פאָרן אויפזוכן דעם דאָק־טאָר און ברענגען באַוואפנטע הילף.

דאָס האַרץ האָט מיר געקלאַפּט. ווען מיר האָבן זיך ביידע אַרויסגעלאָזט אין דער קאַלטער נאַכט אויף אונדזער געפערלאַכער אונטערנעמונג. אַ פולע לבנה האָט אָנגעהויבן אויפגיין און דורכ־געקוקט דורך די אויבערשטע ברעגן פונם נעפּל. מיר האָבן זיך צוגעאיילט, וואָרים ס'איז געווען קלאָר, אַז איידער נאָך מירן זיך צוריקערן וועט ווערן ליכטיק ווי באַטאָג, און יעדער וועט אונדז קאָנען זען אַנטלויפן. מיר זיינען שטילערהייט געלאָפן באַ דער זייט פונם וועג לעבן די קוסטעס, מיר האָבן אָבער ניט געזען און ניט געהערט קיין זאַך וואָס זאָל פאַרגרעסערן אונדזער שרעק. ס'איז אונדז אַראָפּ אַ שטיין פון האַרצן, ווען מיר זיינען אַריין אין דער קרעטשמע, פאַרמאַכט הינטער זיך די טיר, און אַראָפּגעלאָזט דעם ריגל.

אַ וויילע זיינען מיר געשטאַנען אין דער פינסטער און שווער אָפּגעאָטעמט, אַליין אין הויז מיטן קאַפּיטאַנס טויטן קערפּער. מיין מוטער האָט אָנגעצונדן אַ ליכט, און אָננעמענדיק זיך באַ די הענט, זיינען מיר ביידע אַריינגעגאַנגען אין זאַל. דער קאַפּיטאַן איז געלעגן ווי מיר האָבן אים איבערגעלאָזט, אויפן רוקן, די אויגן אָפן, און איין האַנט אויסגעצויגן.

— פאַרמאַך דעם לאָדן, דזשים, — האָט געזאָגט מיין מוטער שטילערהייט, — זיי קאָנען נאָך אָנקומען און אַריינקוקן דורכן פענסטער. — כ'האָב געטאָן ווי זי האָט מיר געהייסן. — און איצט דאַרף מען באַ אים געפינען דעם שליסל, אָבער ווי רירט מען זיך צו צו אים? — האָט זי געזאָגט מיט אַ שווערן זיפץ.

כ'האָב זיך באַלד אַנידערגעזעצט לעבן אים אויפן דיל. האַרט לעבן זיין האַנט איז געלעגן אַ צוזאַמענגעקנייטשטער פּאַפּיר, אָפּ־געשוואַרצט אויף איין זייט. כ'האָב ניט געקאָנט צווייפלען אַז ס'איז געווען דער „שוואַרצער צייכן". כ'האָב אויפגעהויבן דעם פּאַפּיר, און געפונען אויף דער אַנדערער זייט, געשריבן אין אַ גאַנץ גוטער,

דייטלאכער האנטשריפט, דעם פאלגנדן קורצן באפעל: „ביז היינט אוונט, צען א זייגער".

— מ'האט אים געגעבן צייט ביז צען א זייגער, מאמע, — האב איך געזאגט. און פונקט דאן האט אונדזער אלטער וואגט־זייגער אנגעהויבן צו שלאגן. דערדאזיקער פלוצימדיקער גערויש האט אונדז אויפגעשוידערט. אבער ער האט אונדז געבראכט גוטע נייעס, — ס'איז ערשט געווען זעקס א זייגער.

— נו, דזשים, — האט זי געזאגט, — דעם שליסל!

כ'האב דורכגעזוכט זיינע קעשענעס איינע נאך דער אנדערער: א ביסל קליינגעלט, א פינגערהוט, פאדים און א פאר גרויסע נאדלען, א שטיקל ראלטאבאק איינגעביסן אויף איין זייט, זיין מאטראזנמעסער מיטן קרומען הענטל, א קעשענע־קאמפאס, און א צונטער־שאכטל מיט א קארסילע, איז געווען אלץ וואס כ'האב געפונען, און כ'האב אנגעהויבן צו ווערן פארצווייפלט.

— אפשר אויפן האלדז? — האט זיך אנגערופן מיין מוטער.

בייקומענדיק א שטארקן געפיל פון עקל, האב איך אים אויפגעריסן דאס העמד ארום האלדז, און דארט האב איך געפונען דעם שליסל אויף א פארשמאלצעווטן רימען, וועלכן כ'האב איבערגעשניטן מיט זיין אייגענעם מעסער. זיגרייך און פול מיט האפנונג זיינען מיר ארויף אויוון אין זיין קליינעם צימער, וואו ער האט פארבראכט אזא לאנגע צייט, און וואו דער קאסטן איז געשטאנען זינט ער איז אנגעקומען צו אונדז אין הויז.

אויסערלאך איז ער געווען א קאסטן ווי אלע מאטראזנקאסטנס. אויפן דעקל איז געווען אויסגעברענט א B, און די ווינקלען זיינען געווען צעשמעטערט און צעבראכן פון צופיל געברויך און אומפאר־זיכטיקן ארומשלעפן.

— גיב מיר דעם שליסל, — האט געזאגט מיין מוטער. כאטש דער שלאס איז געווען זייער שטייף, האט זי אים דאך אויפגעשלאסן, און אויפגעמאכט די דעק אין איין אויגנבליק.

א שטארקער גערוך פון טאבאק און סמאלץ האט געגעבן א זעץ אין נאז, און ס'איז ניט געווען צו זען קיין זאך א חוץ א גאנץ גוטן אנצוג, פאַרזיכטיק אפגעפוצט און צוזאמענגעלייגט. — ער האט נאך דעם אנצוג קיינמאל ניט געטראגן, — האט געזאגט מיין

מוטער. אונטער די קליידער האָבן זיך געפונען פארשיידענע זאכן: א קוואדראנט, א בלעכן פענדל, עטלאכע שטיקלאך טאבאק, צוויי גוטע פיסטאָלעטן, א שטיק זילבער, אן אלטער שפּאניש־שער זייגער, עטלאכע שטיקלאך צירונג פון קליינעם ווערט און מיסטנס פון אויסלענדישן פאסאן, א מעשענער צירקל, און א פינף־זעקס טשיקאווע וועסטאינדישע מושעלן. ס'האָט מיך אפט געוואונדערט צו־וואס ער האָט מיט זיך ארומגעשלעפט דידאזיקע מושעלן אויף דער יאגד פון זיין פארברעכערישן וואנדערלעבן.

דערווייל האָבן מיר ניט געפונען קיין ווערטפולע זאך, א חוץ דעם שטיק זילבער און די צירונגען, און די האָבן אונדז ווייניק אינטערעסירט. אונטן איז געלעגן אן אלטער שיפמאנטל, פארווייסט מיטן ים־זאלץ פון א סך האפנשענקען. מיין מוטער האָט אים אומגעדולדיק ארויסגעשלעפט און מיר האָבן דערזען די לעצטע זאכן אינם קאסטן: א פעקל פארבונדן אין צעראטע, וואס האָט אויסגעזען פול מיט פאפירן, און א לייוונטענער זאק, וועלכער האָט באם ערשטן ריר פון זיך ארויסגעגעבן דעם קלאנג פון גאלד.

— איך וועל דידאזיקע אויסוואורפן ווייזן אז איך בין אן ערלאכע פרוי, — האָט געזאגט מיין מוטער, — כ'וועל נעמען בלויז וויפל מיר קומט און ניט א פרוטה מער. דערלאנג מיר פרוי קראסלים זאק, דזשים, — האָט זי געזאגט, און האָט אנ־געהויבן צו ציילן און אריבערוואַרפן דעם קאפיטאנס געלט פונם קא־פיטאנס זאק אין דעם וואס איך האָב געהאלטן.

ס'איז געווען א לאנגער און שווערער עסק, ווארים די מטבעות זיינען געווען פון אלערליי ווערטן און פון פארשיידענע לענדער: דובלאָנען, לואידארן, גינעס, אכטערס, און כ'ווייס אליין ניט וועלכע נאָך, אלע אויסגעמישט. ווייניקער פון אלע זיינען געווען די גינעס, און זיי זיינען געווען די איינציקע וואס מיין מוטער האָט געקאָנט בארעכענען.

אינמיטן דערדאזיקער ארבעט האָב איך פלוצלונג אנגענומען מיין מוטערס האנט, ווארים כ'האָב אין דער שטילקייט פון דער פראסטיקער לופט דערהערט א געוויש וואס האָט מיר פארנלי־ווערט די בלוטן, — ס'איז געווען דער קליפ־קלאפ פונם בלינדנס

שטעקן אויפן פֿאַרפֿוירעגעם וועג. דער גערויש איז געוואָרן אלץ נענטער און נענטער. מיר האָבן זיך צוגעהערט מיט אַן איינגע־האלטענעם אָטעם. ס׳האָט זיך דערהערט אַ שארפער קלאַפּ אין טיר, אַ דרייַ מיט דער קלאַמקע, און אַ קרעכץ פונם ריגל, וועז דער מיאוסער נפש האָט געפֿרואווט אַריינגיין. אַ לאַנגע צייט איז געווען שטיל, ענדלאַך האָבן מיר ווידער דערהערט דאָס קליפּ־קלאַפּן, וואָס האָט צו אונדזער אומבאַשרייבלאַכער פֿרייד און דאנקבארקייט אָנגעהויבן אָפּצושטאַרבן, ביז ס׳איז איינגאַנצן פֿאַר־שוואונדן.

— מאַמע, — האָב איך אויסגעשריען, — נעם אינגאַנצן און לאָמיר לויפֿן. — כ׳בין געווען זיכער אַז די פֿאַרריגלטע טיר האָט געמוזט אַרויסרופֿן פֿאַרדאַכט, און אַז די גאַנצע באַנדע וועט אונדז זיכער באַפֿאלן. ווי גליקלאַך און צעפֿרידן איך בין געווען וואָס כ׳האָב די טיר פֿאַרריגלט, קאָן זיך פֿאַרשטעלן בלויז דער, וואָס האָט כאָטש איין מאל געזען דעם בלינדן בעטלער.

אָבער מיין מוטער, צעשראָקן ווי זי איז געווען, האָט בשום אופן ניט געוואָלט נעמען אפילו קיין איין פֿרוטה מער אָדער וויניקער ווי ס׳איז איר געקומען.

— ס׳איז נאָך אפילו ניט קיין זיבן אַ זייגער, — האָט זי געזאָגט, און איז באַשטאַנען אויף דאָס איריקע. ווי זי האָט אזוי גע׳טענה׳ט, האָבן מיר דערהערט אַ לאַנגן פייף ערגיץ ווייט הינטערן בארג. דאָס איז פֿאַר אונדז געווען געגוג, און מער ווי גענוג.

— כ׳וועל נעמען וואָס איך האָב, — האָט זי געזאָגט, און זיך האַסטיק אויפגעהויבן.

— און איכ׳ל נעמען דאָס, כדי צו מאַכן אַ גלייכן חשבון, — האָב איך געזאָגט, אויפֿהויבנדיק דאָס צערַאַטענע פּעקל.

מיר זיינען גלייך אַרונטער די טרעפּ, איבערלאָזנדיק דאָס ליכט לעבן דעם אפענעם קאַסטן, געעפנט די טיר, און אָנגעהויבן לויפֿן. ס׳איז ניט געווען אַ מינוט צו פרי. דער נעפל האָט אַנ־געהויבן שנעל צו פֿאַרשווינדן, און די לבנה האָט שוין גאַנץ קלאָר געשיינט אויף די ארומיקע בערג. בלויז אינם טאל אוז ארום דער קרעטשמע איז נאָך געהאַנגען אַ דינער שלייער וואָס

האָט פֿאַרבאָרגן אונדזערע ערשטע טריט. מיר האָבן איינגעזען אז אַרום האַלב־וועג צום דערפֿל, ניט וויט פונם בארג, וועלן מיר מוזן ארויסקומען אין דער ליכטיקייט. אָבער דאָס איז נאָך ניט געווען אלץ. מיר האָבן שוין דערהערט הינטער זיך א געוויש פון אייַלנדיקע טריט, און וועז מיר האָבן זיך אומגעקוקט, האָבן מיר דערזען ווי א ליכט האָט זיך געווויגט אין דער לופט אהין און אהער, און איז געוואָרן אלץ נענטער און נענטער, און מיר האָבן פֿארשטאַנען אז איינער פון די אָנקומענדיקע האָט געטראָגן א לאמטערנע.

— דושימי, מיין קינד, — האָט מיין מוטער פֿלוצלונג געזאָגט, — נעם דאָס געלט און לויף, איך פֿיל אז כ'וועל באַלד חלש'ן.

— מיר זיינען פֿאַרלוירן, — האָב איך געטראַכט. — אף, ווי כ'האָב געשאַלטן די שכנים פֿאר זייער שרעקעדיקייט, און געטאַדלט מיין מוטער פֿאר איר אָרנטלאַכקייט און גלטגייז — פֿאר איר פֿריערדיקער נאַרישער בראַווקייט, און איר איצטיקער שוואַכקייט! גליקלאַכערווייז זיינען מיר שוין געווען לעבן דעם קליינעם בריקל, און כ'האָב איר ווי ס'איז געהאַלפן זיך ארונטערשלעפן צום ברעג. דאָ האָט זי געגעבן א קרעכץ און איז אוועקגעפאלן אויף מיין אקסל. כ'וויים ניט ווי ס'האָט זיך צו מיר דערנומען דער כח — און כ'האָב מורא אז כ'האָב עס טאקע גאַנץ אומגעשיקט געטאָן — אָבער ס'איז מיר געלונגען זי ארונטערצושלעפן עטוואָס אונטערן בריקל. וווייטער האָב איך זי ניט געקאָנט רירן. דאָס בריקל איז געווען אזוי נידעריק, אז איך אליין בין קוים אונטער דעם ארונטערגעקראכן. און אזוי האָבן מיר דאָרט געמוזט בלייבן ליגן, מיין מוטער כמעט אינגאַנצן אומבאַשיצט, און ביידע אזוי נאָנט פון דער קרעטשמע.

פינפטער קאַפּיטל

דער סוף פונם בלינדן בעטלער

מיין נייגיריקייט איז אין אַ געווּיסן זין געווען שטאַרקער פון מיין מורא, און כ׳האָב ניט געקאָנט לאַנג רואיק פאַרבלייבן אויף מיין אָרט. כ׳בין צוריק ארויפגעקראָכן אויפן ברעג און האָב זיך באַהאַלטן הינטער אַ בעזימבוש, דורך וועלכן כ׳האָב געקאָנט באַאָבאַכטן דעם גאַנצן וועג ביז צו אונדזער טיר. איידער כ׳האָב זיך נאָך איינגעאָרדענט אויף מיין פּאָזיציע, האָב איך דערזען דעם שונא. ארום זיבן־אַכט מענטשן זיינען אין גרויס אומאָרדנונג געלאָפן איבערן וועג, און דער מאַן מיט דער לאַמטערנע איז געלאָפן פאָרויס. דרייַ זיינען געלאָפן צוזאַמען, האָנט אין האָנט, און אפילו דורכן נעפּל האָב איך געקאָנט דערקענען אַז דער מיטלסטער פונם דרייַלינג איז געווען דער בלינדער בעטלער. אין אַ מינוט ארום האָט מיר זיין קול איבערצייגט אַז כ׳האָב ניט געמאַכט קיין טעות.

— ברעכט איין די טיר! — האָט ער געשריען.

— זיכער! — האָבן געענטפערט אַ צוויי־דריי; זיי האָבן זיך געלאָזט אויף דער קרעטשמע, און דער לאַמטערנע־טרעגער איז נאָכגעלאָפן. פלוצלונג זיינען זיי געבליבן שטיין, און האָבן זיך געשושקעט, ווי זיי וואָלטן געווען איבערראַשט צו געפינען די טיר אָפן. ס׳האָט ניט לאַנג גערויערט און כ׳האָב ווידער דערהערט דעם בלינדנס באַפעלן. ער האָט איצט געשריען נאָך העכער און גרילצנדיקער, ווי ס׳וואָלט אין אים געברענט די רציחה און גירויגקייט.

— אריין, אריין, אריין! — האָט ער געדונערט, און זיי געשאָלטן פאַר זייער לאַנגזאַמקייט.

ארום פיר־פינף האָבן אים גלייך געפאָלגט, און צוויי זיינען געבליבן אויף דער גאַס מיטן שרעקלאַכן בעטלער. נאָך אַ קורצער פויזע האָט זיך דערהערט אַן אויסגעשריי פון איבערראַשונג, און עמיצער האָט ארויסגעשריען פונם הויז: —

— ביל איז טויט!

אבער דער בלינדער האָט זיי ווידער גע׳קלאָפּט פאר זייער לאנגזאמקייט.

— באזוכט אים, אומגעלומפערטע פוליאקעס וואָס איר זיינט, און איר, — האָט ער זיך געוועדט צו די וואָס זיינען מיט אים געבליבן אויף דער גאס, — לויפט ארויף אויוון, און נעמט דעם קאסטן!

כ׳האָב געהערט דאָס קלאפן פון זייערע טריט אויף די אלטע וואקלענדיקע טרעפ, אזוי אז דאָס גאנצע הויז האָט זיך זיכער געטריימלט. גלייך נאכדעם האָבן זיך דערהערט פרישע קולות פון איבערראשונג. דאָס פענצטער פונם קאפיטאנס צימער איז אויפגעפראלט געוואָרן מיט א קראך און א געבראָזג פון צעבראכענע שויבן. א מאן האָט זיך אריבערגעבויגן דורכן פענצטער אין דער גאכט ארויס, און האָט אויסגעשריען צום בלינדן בעטלער אויפן וועג:

— פיו, מ׳האָט אונדז פארכאפט דעם וועג, עמיצער איז דא שוין געווען פריער, און האָט אויסגעלויידיקט דעם גאנצן קאסטן.

— איז די „זאך" נאך דארט פארן? — האָט פיו גערעוועט.

— דאָס גלט איז דא!

— צום טייוול מיטן גלט! — האָט געשריען דער בלינדער,

— איך מיין פלינטס געשריפט.

— ס׳איז ניטא דא! — האָט אפגעענטפערט דער מאן.

— הער, איר דא אונטן, האָט „עס" ביל מיט זיך? — האָט דער בלינדער ווידער אויסגעשריען.

אינדעם איז אן אנדערער חברה־מאן, וואַרשיינלאך דער וואָס איז געבליבן אונטן צו באזוכן דעם קאפיטאן, ארויסגעקומען אויף דער גאס, און האָט געזאגט:

— מ׳האָט בילן שוין באזוכט, ס׳איז נארניט ניט געבליבן.

— ס׳מוז זיין די ארבעט פון די קרעטשמארעס, און פון דעם פארדאמטן אינגל. כ׳וואלט אים געווען געדארפט די אויגן ארויסנעמען, — האָט געשריען דער בלינדער פיו, — זיי זיינען דא נאר־וואָס געווען: די טיר איז געווען פארריגלט ווען כ׳האָב זי געפרואווט עפענען. צעשפרייט זיך, חברה, און געפינט זיי!

— ריכטיק, פּיו, זיי האָבן דאָ טאָקע איבערגעלאָזט זייער ליכט.
— האָט אַראָפּגעשריען דער מאַן דורכן פענצטער.
— צעשפּרייט זיך און געפינט זיי! צעאָקערט דאָס הויז!
— האָט פּיו איבערגע'חזר'ט זיין באַפעל, קלאַפּנדיק מיטן שטעקן אויף דער ערד.

ס'איז דאָן געווארן א בהלה, און ס'האָט זיך אָנגעהויבן א זוכעניש איבערן גאַנצן הויז. פּיס האָבן געטופּעט אהין און אהער, מעבל איז געווארן איבערגעקערט, טירן איינגעבראָכן, אזוי, אז אפילו די פּעלזן האָבן אָפּגעהילכט דעם טומל. די חברה זיינען דאָן אייניציקווייז ארויסגעקומען צוריק אויפן וועג, און האָבן דערקלערט אז מ'האָט אונדז אין ערגעץ ניט געקאָנט געפינען. פונקט דעמאָלט האָט זיך ווידער דערהערט דער פייף וואָס האָט מיך מיט מיין מוטער אזוי איבערגעשראָקן, וואָן מיר זיינען געשטאַנען איבערן קאַסטן. דאָס מאָל האָט מען אין דער שטילקייט פון דער נאַכט געקאָנט דייטלאָך הערן איין פייף נאָכן צווייטן. פּריער האָב איך געמיינט אז דאָס איז געווען דעם בלינדן'ס סיגנאַל צו זיין קאַמאַנדע זיי זאָלן מאַכן אן אָנפאַל, איצט אָבער האָב איך אויסגעפונען אז דער קלאַנג איז געקומען פון ערגיץ הינטערן בערגל, און לויט דעם איינדרוק וואָס ער האָט געמאַכט אויף די פּיראַטן, איז ער געווען א וואַרנונג-סיגנאַל וועגן אָנקומענדיקער געפאַר.

— אָט איז דירק שוין ווידער דאָ, — האָט איינער אויסגערופן, — שוין ס'צווייטע מאָל, מיר'ן מוזן אָפּטרעטן, חברים!

— אָפּטרעטן? דו, קריכער! — האָט פּיו אויסגעשריען.

— דירק איז פון אָנהויב אן געווען א נאַר און א פייגלינג, הערט זיך ניט צו צו אים. זיי מוזן דאָ ערגיץ זיין, זיי קאָנען ניט זיין ווייט. די "זאַך" איז בא אייך אין די הענט. צעשפּרייט זיך, און זוכט זיי, איר כלבים! אוי, א קלאַג צו מיר, וועו איך זאָל האָבן אויגן!

דערדאָזיקער אויפרוף האָט, ווייזט אוים, געמאַכט אויף זיי אן אייndרוק, וואָרים צווישן חברה-לייט האָבן געגומען זוכן דאָ און דאָרט צווישן דעם געהילץ. זיי האָבן עס אָבער געטאָן זייער אומוויליק, ציטערנדיק פאַר דער אייגענער פעל, און די אנדערע זיינען אומאַנטשלאָסן געשטאַנען אויפן וועג.

— טויזנטער ליגן אייך פאר די פיס, און איר שטייט ווי לייטענע גולמ'ס. איר קאנט רייך ווערן ווי קעניגע, ווען איר זאלט'ס געפינען! איר ווייסט אז ס'מוז דא ערגיץ זיין, און איר שטייט און טוט נאָרניט. קיינער פון אייך האט ניט געוואגט צו גיין זען בילן, און איך האב עס געטאן, איך — א בלינדער! צוליב אייך פארליר איך איצט מיין אייניציקע געלעגנהייט! כ'על מוזן פארבלייבן א וואנדערנדיקער בעטלער, און שנארען אויף ראם, אין דער צייט וואס כ'אלט געקאנט ארומפארן אין א קארעטע! ווען איר זאלט האבן דעם מוט כאטש פון א מילב, וואלט איר זיי נאך איצט געקאנט אויפזוכן!

— צום טייוול, פיו, מיר האבן דאך די דובלאנען, — האט אייניער געווארטשעט.

— זיי האבן די „זאך" מסתמא באהאלטן, — האט געזאגט א צווייטער, — נעם די געארגן, פיו, און הער אויף צו וואיען!

וואיען איז געווען דאס ריכטיקע וואָרט. פיוס כעס איז געשטיגן, און זיין צארן האט אים ענדלאך אינגאנצן באהערשט. ער האט גענומען פאכן מיט זיין שטעקן רעכטס און לינקס, און האט בלינדערהייט געטראפן אויף מער פון אין פלייצע.

זיי ווידער האבן צוריק געשאלטן דעם בלינדן קאליקע, האבן אים געדראט מיט שרעקלאכע קללות, און האבן אומזיסט געפרואווט אנכאפן דעם שטעקן און אים אויסרייסן פון זיין האנט.

די דאזיקע קריגעריי האט אונדז געראטעוועט. ווי זיי האבן זיך אזוי געקריגט, האט זיך פון איבער די בערגשפיצן, אין דער זייט פונם דארף, דערטראגן א גערויש פון גאלאפירנדיקע פערד. באלד נאכדעם האט זיך פון דער אנדערער זייט דערהערט א שאס פון א פיסטאלעט. ס'איז ווארשיינלאך געווען די לעצטע ווארנונג פון געפאר. די פיראטן האבן גלייך געמומען לויפן אין אלע זייטן, אייניער צום ים, בא דער לענג פונם ברעג, אייניער צום בארג, און אזוי ווייטער, אזוי, אז אין איין רגע איז פון זיי ניט געבליבן קיין סימן א חוץ פיו'ן. כ'וויים ניט פארוואס זיי האבן אים איבער־געלאזט, צי מחמת זייער פאניק, צי כדי זיך נוקם צו זיין אין אים פאר זיינע הארבע רייד און קלעפ. אבער ער איז געבליבן הינטן

און האָט אין גרויס פאַרצווייפלונג געקלאַפּט מיטן שטעקן איבערן וועג, און גערופן זיינע חברים. ענדלאַך האָט ער זיך געלאָזט לויפן אין דער פאַלשער ריכטונג, צום דאָרף־צו, איז דורכגעלאָפן בלויז עטלאַכע טריט לעבן מיר, און האָט געשריען:

— דזשאַני! שוואַרצער הונט! דירק! — און אַנדערע נע־מען, — לאָזט ניט איבער דעם אַלטן פּיו, חברים, לאָזט מיך ניט איבער!

פּונקט דאַן איז דער גערויש פון אָנקומענדיקע פערד געוואָרן נענטער. באַ דעם ליכט פון דער לבנה האָט מען געקאָנט זען אַרום פיר־פינף רייטער גאַלאָפּירן באַרג־אַראָפּ.

פּיו האָט דערפילט זיין טעות, האָט זיך אויסגעקירעוועט, און איז מיט אַ געשריי אַריינגעפאַלן אין אַ גראָבן. ער האָט זיך אָבער גלייך אויפגעהויבן און האָט זיך געלאָזט לויפן. איצט איז ער שוין געווען אינגאַנצן צעטומלט און איז אַרונטערגעלאָפן אונטער איינעם פון די אָנקומענדיקע פערד.

דער רייטער האָט אים געפּרואווט אויסמיידן, אָבער ס'איז געווען צו שפּעט. פּיו איז אומגעפאַלן און זיין געשריי האָט הויך אָפּגעקלונגען אין דער נאַכט אַריין. פיר קאָפּיטעס האָבן אים אומגעשליידערט, צעטראָטן, און זיינען אַנטלאָפן. ער איז גע־פאַלן אויף דער זייט, האָט זיך אויסגעדרייט מיטן פּנים אַראָפּ, און זיך מער ניט גערירט.

כ'בין גלייך אויפגעשפּרונגען, און האָב באַגריסט די רייטער. זיי האָבן זיך איינציקווייז אָפּגעשטעלט, צעשראָקן צוליב דעם אומגליקלאַכן צופאַל.

כ'האָב באַלד דערזען ווער זיי זיינען געווען. דער לעצטער רייטער איז געווען דער יונגערמאַן פון דאָרף וואָס איז געפאָרן ברענגען דאָקטאָר ליווזין, און די איבעריקע זיינען געווען שטיי־ער־באַאמטע, וועלכע ער האָט אָנגעטראָפן אונטערוועגנס, און מיט וועלכע ער האָט געהאַט גענוג שכל גלייך זיך אומצוקערן. די נייס וועגן דער שיף אין „קיטס האַפן" האָט שוין געהאַט דערגרייכט צום אויפזעער, מיסטער דאנס, און אַהין איז ער יענע נאַכט טאַקע געפאָרן; דערדאָזיקער צופאַל האָט אונדז געראַטעוועט פון טויט.

פּיו איז געווען טויט, טויט ווי א שטיין. מיין מוטער האָבן מיר געבראַכט אין דאָרף אַריין, זי אָפּגעמינטערט מיט קאַלט וואַסער און מיט זאַלצן, און זי געבראַכט צו־זיך. די שרעק וואָס זי האָט איבערגעלעבט האָט איר גאָרניט ניט געשאַדט; זי האָט בלויז געהאַלטן אין איין באַדויערן די רעשט פון איר חוב. דער אויפֿזעער איז דערווייל אַוועק, ווי שנעל ער האָט געקאָנט, צו „קיטס האָפן"; זיינע מיטרייטער האָבן אבער געמוזט אַראָפּשטייגן פון די פערד, אוז אַרונטערקלעטערן אין טאָל. זיי האָבן פֿאַרזיכטיק געפירט זייערע פערד, אין שרעק פֿאַר באַהאַלטענער געפֿאַר. ס'איז דערפֿאַר קיין וואונדער ניט, וואָס ווען זיי זיינען אָנגעקומען צום „האָפן", איז די שיף שוין געווען אויף איר וועג, כאָטש נאָך גאַנץ נאָנט צום ברעג. מיסטער דאנס האָט זיי נאָכגעשריען, אָבער עמיצער האָט אים געענטפערט און גאָר ניט צו שטיין אינם לבנה ליכט, וואָרים ער קאָן נאָך אַרייַנקריגן אין זיך א ביסל בלויי, און א קויל איז טאַקע גלייך דורכגעפלויגן האָרט לעבן זיין אַרעם. באַלד נאָכדעם האָט די שיף צעשפּרייט אירע זעגלען און איז פֿאַרשוואונדן. מיסטער דאנס איז געבליבן, ווי ער האָט זיך אויסגעדריקט, ווי א פיש אויף דער יבשה. אַלץ וואָס ער האָט געקאָנט טאָן איז שיקן א שליח קיין ב. כדי וועגן דעם צו לאָזן ווייסן די שמועלע־היטער. — און דאָס, — האָט ער געזאָגט, — איז גאָרניט ניט ווערט. זיי זיינען אַוועק און פּטור. כ'בין אָבער זייער צעפרידן, — האָט ער צוגעגעבן, — וואָס כ'האָב אָנגעטראָטן אויף מיסטער פּיום הינעראויגן! —ער האָט שוין איצט געהאַט געוואוסט אַלע אייגנצלהייטן פון דער גאַנצער געשיכטע.

מיר זיינען בויד גלייך אַוועק צו דער קרעטשמע, און איר קאָנט אייך גאָרניט פֿאָרשטעלן אין וואָס פֿאַר א צושטאַנד זיי האָבן זי איבערגעלאָזט. אפילו דעם וואָנטזייגער האָבן זיי אַרונטערגעוואָרפן אין זייער פֿאַרצוויפלטער יאָגד אויף מיר מיט מיין מוטער. כאָטש זיי האָבן גאָרניט ניט צוגענומען, א חוץ דעם קאָפּיטאַנס געלט און א ביסל זילבער פונם שופלאָד, האָב איך אָבער באַלד דערזען אז מיר זיינען רואינירט. מיסטער דאנס איז געווען געפֿלעפּט.

— זאָגסט אַז זיי האָבן צוגענומען דאָס געלט, האָקינס? וואָס זשע נאָך האָבן זיי געזוכט? אפשר נאָך געלט?

— ניין, מיין הער, ניט קיין געלט, — האָב איך געענטפערט. — איך גלויב אַז איך האָב די זאַך וואָס זיי האָבן געזוכט אָט דאָ אין מיין בוזימקעשענע, און כ'וועל אייך זאָגן דעם אמת, כ'וואָלט זי געוואָלט באַהאַלטן ערגיץ אויף אַ זיכער אָרט.

— נו, געוויס, האָקינס, ביסט זייער גערעכט, — האָט ער געזאָגט, — איכ'ל זי מיטנעמען מיט זיך אויב דו ווילסט.

— כ'דענק אַז אפשר דאָקטאָר ליווזי — האָב איך אָנגע־הויבן.

— זייער גוט האָט ער מיר פריינדלאַך איבערגעשלאָגן, — זייער גוט — ער איז אַ דזשענטלמאַן און אַ ריכטער. און איצט, אַזוי ווי איך וויל צו אים במילא צופאָרן, כדי צו באַריכטן צו אים, אָדער צום סקווייר וועגן פּיוס טויט, קאָנסטו, אויב דו ווילסט, מיט מיר מיטפאָרן. כ'האָב חלילה ניט קיין חרטה, אָבער פּיו איז טויט, און מענטשן קאָנען עס נאָך אויסנוצן קעגן אַ קעניגלאַכן שטייער־באַאמטן. איך מוז'ס דאַרום באַריכטן, און אויב דו ווילסט, האָקינס, וועל איך דיך מיטנעמען.

כ'האָב אים האַרציק באַדאַנקט פאַר זיין אָנבאָט, און מיר זיי־נען אַוועק צוריק אין דאָרף אַריין וואו די פערד האָבן אויף אונדז געוואַרט. ווען כ'האָב געענדיקט דערציילן מיין מוטער וועגן מיין פּלאַן, זיינען שוין אַלע געווען גרייט.

— דאָגער, — האָט געזאָגט מיסטער דאנס, — דו האָסט אַ גוט פערד, נעם אַרויף צו זיך דעמדאָזיקן בחור.

גלייך ווי כ'בין אַרויף אויפן פערד, אָנהאַלטנדיק זיך אין דאָגערס פּאַס, האָט דער אויפזעער געגעבן דעם באַפעל, און מיר האָבן זיך לעבעדיק און מונטער געלאָזט פאָרן צו דאָקטאָר ליווזיי.

זעקסטער קאַפּיטל

דעם קאַפּיטאַנס פּאַפּירן

מיר זיינען דעם גאַנצן וועג געפאָרן זייער שנעל, ביז מיר זיינען געקומען צו דאָקטאָר ליווזיס הויז. דאָס הויז איז פון פאָרנט נאָך געווען אינגאַנצן פינצטער.

מיסטער דאנס האָט מיר געהייסן אַראָפּשפּרינגען און אָנקלאַפּן אין טיר, און דאָגער האָט מיר געהאָלפן אַרונטערגיין מיט דער הילף פון איינעם פון זיינע פוס־האַלטערס. די דינסט האָט גלייך געעפנט די טיר.

— איז דער דאָקטאָר אין דר'היים?

— ניין, — האָט זי געענטפערט. — ער איז אַהיימגעקומען נאָכמיטאָג, אָבער ער איז גלייך אַוועק אין שלאָס, דאָרט צו עסן אַן פאַרברענגען דעם אָוונט מיטן סקווייר.

— היידאַ, אַהין, חברה! — האָט זיך אָנגערופן מיסטער דאנס.

אַזוי ווי דער שלאָס איז ניט געווען ווייט, בין איך ניט אַרויף צוריק אויפן פערד, נאָר בין נאָכגעלאָפן, אָנהאַלטנדיק זיך אינם רימען פון דאגערס פוס־האַלטער, איבער דער בלעטערלאָזער, לבנה־באַלויכטענער אַלעיע, ביז צו די טויערן פונם שלאָס, וואו אַ ווייסע שורה געביידעס האָט זיך אַרויפגעהויכט צווישן גרויסע אַלטע גערטנער.

מיסטער דאנס איז אַרונטער פונם פערד, האָט מיך מיט־גענומען, און מ'האָט אונדז אָן שום טענות אַריינגעלאָזט.

דער דינער האָט אונדז אַריינגעפירט דורך אַ באַטעפּיכטן קאָרידאָר איז אַ גרויסער ביבליאָטעק, פול מיט ביכערשראַנקן אויף וועלכע ס'זיינען געשטאַנען פאַרשיידענע ביוסטן, וואו מיר האָבן געפונען דעם סקווייר און דעם דאָקטאָר זיצן לעבן אַ העלן פייער־פּלאַץ, רויכערנדיק זייערע ליולקעס.

כ'האָב נאָך קיינמאָל, ביז דאַן, ניט געזען דעם סקווייר אַזוי נאָנט. ער איז געווען אַ פעסטגעבויטער מאַן, איבער זעקס פוס הויך, ברייטפּלייציק, און האָט געהאַט אַ גוטמוטיק פעט געזיכט, וואָס איז פאַרברוינט, דורכגעקנייטשט, און פאַרהאַרטעוועט געוואָרן

אויף זיינע פילע וואַנדערונגען. זיינע ברעמען זיינען געווען שוואַרץ און רירעוודיק. און האָבן אים געגעבן דעם אויסזען ניט פון אַ שלעכטן, נאָר פון איינעם מיט אַ שנעלן און שטייגנדיקן טעמפּעראַ־מענט.

— קומט אַריין, מיסטער דאנס, — האָט ער זייער ווירדיק און פריינטלאַך געזאָגט.

— גוטן אָוונט, דאנס, — האָט דער דאָקטאָר זיך פאַר־נויגט, — און דיר אויך, פריינט דזשים. וועלכער גוטער יאָר האָט דיך געבראַכט אַהער?

דער אויפזעער האָט זיך אויפגעשטעלט, זיך אויסגעצויגן גראַד ווי אַ סטרונע, און האָט איבערדערציילט די גאַנצע מעשה ווי אַ מזמור. ס'איז געווען כדאי צו זען ווי די צוויי הערן האָבן זיך אָנגעבויגן, זיך אַלע וויילע איבערגעקוקט, און האָבן פון גרויס איבערראַשונג און שפּאַנונג פאַרגעסן צו רויכערן. ווען זיי האָבן געהערט ווי מיין מוטער איז צוריקגעגאַנגען צו דער קרעטשמע, האָט זיך דער דאָקטאָר געגעבן אַ קלאַפּ אין דער קני, און דער סקווייר האָט, אויסשרייענדיק „בראַוואָ", צעבראָכן זיין לאַנגע ליולקע אויפן קאַמין. נאָך איידער די מעשה איז געווען פאַרענדיקט, האָט זיך מיסטער טרעלאָני (אַזוי האָט געהייסן דער סקווייר) אויפגעהויבן פון זיין שטול, און האָט אַרומגעשפּאַצירט איבערן צימער. דער דאָקטאָר ווידער האָט, אפשר כדי צו קאָנען בעסער הערן, אויס־געטאָן זיין ווייסן פּאַרוק, און האָט אויסגעזען זייער מאָדנע מיט זיינע קורצע שוואַרצע האָר.

ענדלאַך האָט מיסטער דאנס געענדיקט זיין מעשה.

— מיסטער דאנס, — האָט געזאָגט דער סקווייר, — איר זיינט זייער אַ נאָבעלער מענטש. און דאָס וואָס איר האָט איבערגעפאָרן דעם שוואַרצן נידערטרעכטיקן נפש, באַטראַכט איך עס פאַר אַ וואוילטאַט, פּונקט ווי איר וואָלט צעטראָטן אַ וואַנץ. און האָקינס איז, ווי איך פאַרשטיי, אַ גאַנץ פלינקער בחור. זיי אַזוי גוט, האָקינס און קלינג דאָס גלעקל, מיסטער דאַנס מוז קריגן אַ טרונק ביר.

— נו, דזשים, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — הייסט עס, אַז דו האָסט די זאַך וואָס זיי האָבן געזוכט, האַ?

— אט איז׳ס דאקטאר, — האב איך געזאגט ,און אים געגעבן דאס צעראטענע פעקל.

דער דאקטאר האט עס באטראכט פון אלע זייטן, אקוראט ווי זיינע פינגער וואלטן אים געבוטן עס צו עפענען, ער האט עס אבער שטיל׳ערהייט אריינגעלייגט אין קעשענע.

— סקווייר, — האט ער געזאגט, — נאכדעם ווי דאנס וועט אפטרינקען, מוז ער, פארשטייט זיך, ווידער פארלאזן אויס־צופירן זיינע פליכטן צום קעניג. כ׳וואלט אבער זייער געוואלט אז דזשים זאל בא מיר איבערנעכטיקן, און אויב איר האט ניט דאגענן, וואלט איך פארגעשלאגן מ׳זאל ברענגען דזשימען א שטיקל קאלט פלייש, און ער זאל עסן וועטשערע.

— ווי אייך געפעלט, ליווזי, — האט געזאגט דער סקווייר, אבער האקינס האט פארדינט עפעס בעסערס פון א קאלט שטיקל פלייש.

מ׳האט געגרייט צום טיש א גרויסע געבראטענע טויב, און כ׳האב געגעסן מיט גרויס אפעטיט, וואריים איך בין געווען הונ־געריק ווי א וואלף. מיסטער דאנס האט געקראגן נאך א פאר קאמפלימענטן, און איז אוועק.

— און איצט, סקווייר, — האט געזאגט דער דאקטאר.

— און איצט, ליווזי, — האט גלייכצייטיק געזאגט דער סקווייר.

— כאפט ניט, נאר ניט געכאפט, — האט געלאכט דער דאקטאר. איר האט מסתמא געהערט וועגן דעמדאזיקן פלינטן?

— געהערט? — האט דער סקווייר אויסגעשריען, — גע־הערט וועגן אים, — האט איר געזאגט? ער איז געווען דער בלוטדורשטיקסטער פיראט וואס איז ווען געפארן אויפן ים. שווארצבארד איז א קינד קעגן אים. די שפאניער האבן פאר אים אזוי מורא׳דיק געציטערט, אז איך בין זיך מורא, איך בין אפט־מאל געווען שטארק וואס ער איז געווען אן ענגלענדער. כ׳האב מיט מיינע אייגענע אויגן געזען זיינע אויבערזעגלען לעבן טריני־דאד, אבער דער געמיינער ראמטרינקער מיט וועלכן כ׳בין געפארן האט זיך אין גרויס שרעק פארקירעוועט צוריק אין „פארט פון שפאניע".

— איך האָב אויך געהערט וועגן אים אין ענגלאַנד, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — אָבער די פראָגע איז, האָט ער געהאַט געלט?

— געלט? ! — האָט אויסגעשריען דער סקווייר, — איר האָט דאָך געהערט וואָס ס'איז געשען? וואָס דענקט איר האָבן די אויסוואורפן געזוכט, אויב ניט קיין געלט? וואָס נאָך דערפן זיי א חוץ געלט? צוליב וואָס וואָלטן זיי איינגעשטעלט זייערע לומפיקע לעבנס אויב ניט צוליב געלט?

— דאָס וועלן מיר באַלד אויסגעפינען, — האָט געענטפערט דער דאָקטאָר, — אָבער אויר זיינט אַזא פאַרדאַמטער שרייער און היצקאָפּ, אז איך קאָן ניט אויסרעדן א וואָרט. וואָס איך וויל וויסן איז אָט־דאָס: אויב, למשל, איך האָב בא מיר אין קעשענע א שליסל צו דעם אָרט וואו פלינט האָט פאַרגראָבן דעם אוצר, וויפל, דענקט אויר, קאָן דער דאָזיקער אוצר באַטרעפן!

— באַטרעפן! — האָט אויסגעשריען דער סקווייר, — ער וועט באַטרעפן אַזוי פיל, אז אויב מיר האָבן דעם שליסל וועגן וועלכן אויר רעדט, וועל איך גלייך אויסריכטן א שיף אין בריסטאָל פאַר האָפן, מיטנעמען אייך מיט האָקינסן, און כ'וועל אויפזוכן דעם אוצר, אפילו אויב איך דאַרף אים זוכן א יאָר צייט.

— זייער גוט, אויב דזשים האָט ניט דאָגעגן, וועלן מיר שוין עפענען דאָס פּעקל, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, און האָט עס אוועקגעלייגט לעבן זיך אויפן טיש.

דאָס פּעקל איז געווען צענויפגענייט, און דער דאָקטאָר האָט געמוזט אַרויסנעמען זיין אינסטרומענטן־טאַש און אויפשניידן די נאָטן מיט א שערל. אין פּעקל זיינען געווען צוויי זאכן: א בוך און א פאַר'חתמ'עטער פּאַפּיר.

— פריער לאָמיר אַריינקוקן אינם בוך, — האָט באַמערקט דער דאָקטאָר.

דער סקווייר און איך האָבן ביידע אַריינגעקוקט איבערן דאָקטאָרס אקסל אין בוך אַריין, וואָרים דער דאָקטאָר האָט מיך זייער פריינטלאַך צוגערופן פונם טיש וואו איך האָב געגעסן, איך זאָל אויך הנאה האָבן פון דער אונטערזוכונג. אויף דער ערשטער זייט זיינען געווען צופעליקע שרייבאַכצן פון דעם מין וואָס איי־

נער שרייבט פון לאנגוויליקייט, אדער צוליב איבונג. איינע פון די אנמערקונגען איז געווען די זעלביקע ווי די טאטואירונג, „בילי באונס קאפריז". ס'זיינען אויך געווען אנדערע, ווי „מיסטער וויליאם באונס, שטורמאן", „איך טרינק ניט מער קיין ראם!", „לעבן פאלם קי האט ער'ס געקראגן", און נאך עטלאכע, וועלכע זיינען מייסטנס באשטאנען פון אייניציקע אומפארשטענדלאכע ווער־טער. ס'האט מיך זייער געוואונדערט ווער איז דער יעניקער ווען „האט'ס געקראגן", און „וואס", אייגנטלאך, האט ער גע־קראגן; מסתמא איז „עס" געווען א מעסער אין רוקן.

— פון דעם וועלן מיר נאכניט ניט אויסגעפינען, — האט געזאגט דאקטאר ליווזי, און האט געבלעטערט ווייטער.

די ווייטערדיקע צען־צוועלף זייטן זיינען געווען אנגעפילט מיט מאדנע אריינשרייבונגען. די שורות זיינען באשטאנען פון דאטומס אויף איין זייט און סומען געלט אויף דער צווייטער, לויט דער אלגעמיינער רעכענונג פון בוכהאלטעריע. אבער אנ־שטאט א באצייכענונג צוויישו דעם געלט און דעם דאטום זיינען געווען בלויז עטלאכע שטריכעלאך. צום ביישפיל, דעם 12טן יוני, 1745, האט מען עמיצן געראטפט באצאלן א סומע פון זיבעציק פונט, אבער בלויז זעקס שטריכעלאך האבן דערקלערט פאר וואס. אין עטלאכע פאלן איז אויך געווען צוגעשריבן דער נאמען פון א געוויסן פלאץ, ווי — „אויף דער הויך פון קאראקאס", אדער בלויז די אנמערקונג פון געאגראפישער לענג און ברייט, ווי „ 20° 17′ 62°, „40, 2′ 19°."

דערדאזיקער חשבון איז געהאלטן געווארן ארום צוואנציק יאר. די צאל פון די באזונדערע סומען איז וואס ווייטער גע־וואקסן גרעסער, און צום סוף איז, נאך עטלאכע חיבורים, געווען א גרויסער סך־הכל, לעבן וועלכן עס זיינען געווען צוגעשריבן די ווערטער „באונס' חלק".

— איך קאן דערפון ניט דערגיין קיין טאלק, — האט גע־זאגט דאקטאר ליווזי.

— די זאך איז קלאר ווי דער טאג, — האט אויסגעשריען דער סקווייר, — דאס איז דעם נידערטרעכטיקן הונטס קאנטאר־

בוך. די שטריכעלאַך באַצייכענען די נעמען פון שיפן וואָס זיי האָבן געזונקען אָדער פון שטעט וואָס זיי האָבן געפֿלינדערט. די סומען זיינען דעם אויסוואורפס חלק, און וואו ער האָט מורא געהאט אז מ'וועט אים ניט פֿאַרשטיין, האָט ער, ווי איר זעט, צוגעשריבן עפּעס גענויערס כדי צו מאַכן די זאַך קלאָרער; "אויף דער הויך פון קאַראַקאַס", למשל; דאָרט האָבן זיי וואַרשיינלאַך באַראַבוועט אַן אומגלויקלאַכע שיף; נאָט דערבאַרעם זיך אויף די עלנטע נשמות פון איר מאַנשאַפֿט, — זיי זיינען שוין אודאי לאַנג פֿאַרוואַנדלט געוואָרן אין קאַראַלן!

— ריכטיק! — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — אָט וואָס עס מיינט צו זיין א רייזענדער. ריכטיק! די סומען וועלן טאַקע גרעסער, וואָס העכער ער איז געשטיגן אין ראַנג.

א חוץ נאָך באַצייכנונגען פון געאָגראַפישע לענג און בריים פון עטלאַכע פֿלעצער אויף לויידיקע בלעטלאַך באַם סוף, און א טאַבעלע וואָס האָט רעדוצירט פראַנצויזישע, ענגלישע, און שפּאַנישע געלטער צו איין אַלגעמיינעם ווערט, האָבן מיר אינם בוד מער גאָרניט ניט געפונען.

— א שפּאַרזאַמער מאַן! — האָט דער דאָקטאָר אויסגערופן,

— אים האָט מען ניט געקאָנט אָפּנאַרן.

— און איצט, — האָט געזאָגט דער סקווייר, — לאָמיר באַטראַכטן דאָס צווייטע פּעקל.

דערדאָזיקער פּאַקעט איז געווען פֿאַרזיגלט אין עטלאַכע ערטער מיט א פינגערהוט אלם א שטעמפּל; אפשר נאָך מיטן זעלבן פינגערהוט וואָס כ'האָב געפונען אינם קאַפּיטאַנס קעשענע. דער דאָקטאָר האָט זייער פֿאַרזיכטיק געעפנט די זיגלען, און ס'איז אַרויסגעפאַלן א קאַרטע פון אַן אינדזל, מיט לענג און בריים אָנגעוויזונגען, טיפמעסטונגען, נעמען פון בערג, גרויסע און קליינע ים־אויסגוסן, און מיט אַלע אייגנצלהייטן און סמנים וואָס זיינען נויטיק כדי זיכער צוצופירן און צו אַנקערן א שיף לעבן זיינע ברעגן. דער אינדזל איז געווען אַרום ניין ענגלישע מיל די לענג און פינף מיל די בריים, און האָט אויסגעזען אומגעפער ווי א פעטער שטייענדיקער עקדיש. ער האָט געהאט צוויי גוטע לאַנדבאַשיצטע האַפנס, און אינמיטן א בארג, באַצייכנט מיטן נאָמען

„שפּאקטיוו בארג". עס זיינען אויך געווען עטלאכע צושרייבונגען פון א שפּעטערדיקן דאטום. וויכטיקער פון אלץ זיינען אבער געווען דריי רויטע קרייצן — צוויי אינם צפון טייל פונם אינדזל און איינער אין דרום־מערב; לעבן דעם לעצטן, געשריבן מיטן זעלבן רויטן טינט, אין א קלייניר און נעטער האנטשריפט, אינגאנצן אנדערש פונם קאפּיטאנס קאטשערעם און לאפּעטעם, זיינען געווען צוגעשריבן די ווערטער: „גרעסטער טייל פון אוצר דא".

אויף דער אנדערער זייט האט די זעלבע האנט צוגעשריבן די דאזיקע צושריפט:

„הויכער בוים, שפּאקטיוו בארג שולטער, איין פונקט אין דער צפון ריכטונג פון צפון־צפון־מזרח.

„סקעלעט־אינדזל, מזרח־דרום־מזרח, דורך מזרח.

„צען פוס.

„די זילבער שטאנגען געפינען זיך אין דער צפון הייל; מ'קאן זי געפינען אין דער ריכטונג פון דעם מזרח וועלדל, צען קלאפטער דרום־צו פונם שווארצן פעלז אויף וועלכן ס'איז אויסגעמאלען א פנים.

„דאס געווער איז לייכט צו געפינען אינם זאמד־בארג אין צפון זייט פון צפונ'דיקן ים־אויסגוס, איין פונקט צו מזרח און א פערטל צו צפון.

דזש. פ."

דאס איז געווען אלץ. אבער כאטש די צושריפט איז געווען אזוי קורץ, און מיר אזוי אומפארשטענדלאך, האט זי אבער דעם סקווייר און דעם דאקטאר אומבאשרייבלאך באגייסטערט.

— ליווזי, — האט געזאגט דער סקווייר, — איר וועט גלייך אויפגעבן אייער צרה'דיקע דאקטאריע. איך פאר מארגן קיין בריסטאל, און אין דריי וואכן ארום — דריי וואכן? — צוויי וואכן! — צען טעג! — וועלן מיר האבן די בעסטע שיף, מיין הער, און די אויסגעצייכנטסטע מאנשאפט אין גאנץ ענגלאנד. האקינס וועט זיין א קאיוטע־יונג. וועסט זיין א בארימטער קאיוטע־יונג, האקינס. איר, ליווזי, וועט זיין דער שיפדאקטאר, און איך — אדמיראל. מירן אויך מיטנעמען רעדרוטן, דזשאיסן, און האנטערן. און איצט, מיט קיינע שווערקייטן צו געפינען דאס

אָרט, דאָרפן מיר בלויז א גינסטיקן ווינט און א שנעלע רייזע, און מירן האָבן גענוג געלט — מירן זיך באָדן איז גאָלד — גענוג צו מאכן קאטשקעלאך א לעבן לאַנג.

— טרעלאָני, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — איך גיי מיט אייך, און איך בין אייך ערוב פאר זיך, דזשים גייט אויך מיט. און וועט זיכער פארשאפן גרויס כבוד צו אונדזער אונטערנעמונג. ס'איז דא בלויז איינער פאר וועמען איך האָב מורא.

— פאר וועמען ?— האָט דער סקווייר אויסגעשריען, — ווי הייסט דער הונט ?

— דאָס זיינט איר אליין, — האָט געענטפערט דער דאָקטאָר, וואָרים איר קאָנט ניט האלטן ס'מויל, מיר זיינען דאָך ניט די איינציקע וואָס ווייסן וועגן דידאָזיקע פאָפירן. די חברה וואָס האָבן היינט באָנאָכט אטאקירט די קרעטשמע — בלי ספק געפער־לאָכע דעספעראַדאָס — און די איבעריקע וואָס זיינען געבליבן אויף דער שיף, און, איך גלויב, נאָך פיל אַנדערע ניט ווייט פון דא־נען, זיינען אלע ביז איינעם דורכאויס אַנטשלאָסן צו קריגן דאָס גאָלד. מיר טאָרן איצט קיינער אין ערגעץ ניט גיין אליין, ביז מירן זיך ניט אויפזוצן אויף דער שיף. דזשים און איך וועלן דערווייל זיין צוזאמען. איר וועט מיט זיך קיין בריסטאל מיטנעמען דזשאָיסן און האָנטערן, און ביז דער לעצטער מינוט זאל קיינער קיין פיפס ניט טאָן וועגן דעם וואָס מיר האָבן היינט געפונען.

— לייווז, — האָט דער סקווייר געענטפערט, — איר זיינט אלעמאל גערעכט, איכ'ל זיין שטום ווי דער קבר.

צווייטער טייל

דער שיפקוכער

זיבעטער קאפיטל

איך פאָר קיין בריסטאָל

ס'האָט געדויערט ָא סך לענגער ווי דער סקווייר האָט זיך פאַרגעשטעלט, איידער מיר זיינען געווען גרייט פאַר אונדזער ים־רייזע. קיין איינער פון אונדזערע ערשטע פלענער, אפילו ניט דאָקטאָר לייווזים מיך צו האלטן לעבן זיך, האָב ניט געקאָנט דורכגעפירט ווערן. דער דאָקטאָר האָט געמוזט פאַרן קיין לאָנדאָן נאָך ָא שטעלפאַרטרעטער פאַר זיין פּראַקטיקע. דער סקווייר האָט געַרבעט שווער אין בריסטאָל. און איך האָב געוואוינט אינם שלאָס אונטער דער אויפזיכט פונם אלטן יאָגד־פאַרוואַלטער, רעדרוט, כמעט ווי אַן ארעסטאַנט, אָבער פול מיט ים־פאַנטאַזיעס און גלענצנדיקסטע דערוואַרטונגען אויף אויסערגעווייניטלאכע אינדזלען און פאַסירונגען. שעה'ן לאַנג האָב איך פאַרברַכט איבער דער אינדזל קאַרטע, פון וועלכער איך האָב זייער גוט געדענקט אויף אויסנווייניק אלע אייניצלהייטן. זיצנדיק באַם פייער אינם פאַרוואַלטערס הויז, האָב איך מיין פאַנטאַזיע דערגרייכט צום אינדזל פון יעדער מעגלאכער זייט. כ'האָב אויסגעפאַרשט יעדן קלאפטער פון זיין שטח. ָא טויזנט מאל האָב איך ארויפגעקלעטערט אויפן הויכן „שפּאקטיוו בארג", און פון זיין הויך מיט גרויס הנאה באטראכט די פאַרשיידנסטע און וואונדערבארסטע בילדער. אמאל איז דער אינדזל געווען פול מיט ווילדע מענטשן, מיט וועלבע מיר האָבן מלחמה געהאלטן; אמאל מיט געפערלאכע חיות וואָס זיינען אונדז באפאלן. קיין איינע פון מיינע פאַרשטעלונגען איז אָבער ניט געווען אזוי אויסערגעווייניטלאך און טראגיש ווי די וואָס האָבן ווירקלאך פאַסירט.

אזוי זיינען אוועק עטלאכע וואָכן, ביז איין שיינעם טאָג איז אנגעקומען ָא בריוו, אדרעסירט צו דאָקטאָר לייווזין, מיט דער באַמערקונג: „אויב ניט אין דער היים, צום עפענען פון טאָם רעדרוט, אדער פון דעם יונגן האָקינס". אויספאלגנדיק דעמדאזיקן באַפעל, האָבן מיר געפונען, אדער בעסער געואָגט, האָב איך געפונען — וואָרים דער יאָגד־פאַרוואַלטער איז געווען ָא קנאַפּער

מבין אויף עפעס אַנדערש א חוץ געדרוקטע אותיות — די פאָלגנדיקע וויכטיקע נייעס:

די אַלטע „אַנקער קרעטשמע", בריסטאָל,
מערץ 1, —17.

„ליבער ליווזי!

„אַזוי ווי איך וויים ניט צי איר זיינט איצט אינם שלאָס, צי נאָך אַלץ אין לאָנדאָן, שיק איך דעמדאָזיקן בריוו צו ביידע ערטער.

„די שיף איז געקויפט און אויסגעריכטעט. זי איז פאַראַנקערט און גרייט פאַר דער רייזע. איר האָט קיינמאָל אויא טייערנקן שקונער אפילו אין חלום ניט געזען — א קינד קאָן אים פירן — 200 טאָן; נאָמען „היספאניאָלא".

„דידאָזיקע מציאה האָב איך געקראָגן דורך מיין אַלטן פרייַנט בלאָנדלי, וועלכער האָט די זאָך דורכגעפירט אויף א גלענצנדיקן אופן. דערדאָזיקער וואונדערלאָכער מענטש, וועלכער איז א גרויסער בקיא אויף אַזעלכע זאכן, האָט ממש געשקלאָפט פון מיינעטוועגן, און ניט נאָר ער, נאָר יעדער איינער אין בריסטאָל, וואָס האָט געהערט וועגן דעם האַפן — איך מיין אוצר — צו וועלכן מיר פאָרן".

— רעדרוט, — האָב איך געזאָגט, אויפהערנדיק צו לייענען, — דעם דאָקטאָר וועט'ס גאָרניט ניט געפעלן. דער סקווייר האָט דאָך אויסגעזאָגט פונם חדר.

— נו, טאָר ער ניט, וואָס? — האָט דער אַלטער יענער ארויסגעווארטשעט. — שיין וואָלט געווען דער סקווייר זאָל זיך צוהערן צום דאָקטאָר און צוליב אים גארניט ניט רעדן, כ'לעבן!

קרינגדיק אויא תשובה, האָב איך גלייך אויפגעגעבן יעדן פאַרזוך צו מאַכן וועלכע ס'איז דערקלערונגען, און געלייענט ווייטער:

„בלאָנדלי אליין האָט די „היספאניאָלא" אַנטדעקט. און האָט זי צוליב זיין געשיקטקייט געקראָגן פאַר א שי-

בעש. ס׳זיינען אפילו פאראן אין בריסטאל א סך מענטשן מיט געפערלאכע פאראודטיילן קעגן בלאנדלין. זיי גייען אזוי ווייט, אז זיי זאגן אז דערדאזיקער ער־לאכער נפש איז פעאיק אויף אלצדינג צולייב געלט; אז ער אליין איז געווען דער אייגנטימער פון דער „היס־פאניאלא", און אז ער האט זי מיר אומפארשעמט־טייער פארקויפט. דאס זיינען אבער אלץ געמיינע פארלויומדונ־גען. די מעלות פון דער שיף וואגט אבער קיינער ניט אפצולייקענען.

„ביז איצט איז אלץ געגאנגען ווי געשמירט. אין אנהויב האבן מיך די ארבעטער — זענלמאכער, א. א. וו. — אפילו א ביסל געערגערט מיט זייער לאנגזאמקייט, זיי זיינען אבער דאך פארטיק געווארן אין צייט. גרויסע צרות האב איך בלויז געהאט מיט דער מאנ־שאפט.

„איך האב געוואלט קריגן כאטש צוואנציק לייט — כדי זיך צו באוואלענען קעגן וויללדע מענטשן, פיראטן, אדער די פארדאמטע פראנצויזן — ס׳איז מיר אבער אנגעקומען מיט גרינע ווערים צו קריגן בלויז א האלבן טוץ, ביז כ׳האב זיך ענדלאך דורך א גליקלאכן צופאל באקענט מיטן ריכטיקן מענטשן.

„כ׳בין געשטאנען באם דאק און זיך מיט אים צו־פעליק צערעדט. כ׳האב אויסגעפונען אז ער איז א געוועזענער מאטראז, האלט א שענק אן קען זיך מיט אלע מאטראזן אין בריסטאל. אזוי ווי די יבשה־לופט שאדט אים צום געזונט, זוכט ער א גוטע שטעלע אלס שיפקוכער כדי צו קאנען ווידער אווענק אויפן ים. ער האט זיך יענעם פרימארגן ארומגעדרייט לעבן ברעג, האט ער געזאגט, צו כאפן א ביסל זאלצלופט.

„כ׳בין געפערלאך געירט געווארן — אויף אייך וואלט׳ס אויך זיכער געמאכט דעם זעלביקן איינדרוק — אוז פון גרויס מיטלייד, האב איך אים באלד אנגע־שטעלט אלס שיפקוכער. מ׳רופט אים „לאנגער דזשאן

סילוועד", און ס'פעלט אים א פוס; דאָס באטראכט איך גראָד פאר א מעלה, וואָרים ער האָט אים אָנגעוואוירן אין דינסט פאר פאטערלאנד, אונטער דעם אומשטערבלאכן האָק. און שטעלט זיך פאָר, ליווזי, ער קריגט אפילו ניט קיין פענסיע, מעג ניט א רוח אין דער וועלט אריין!?

„הכלל, מיין פריינט, איך האָב געמיינט אז כ'האָב געפונען בלויז א קוכער, כ'האָב אבער אנטדעקט א גאנצע מאנשאפט. מיט סילוועדס הילף האָב איך אין פארלויף פון עטלאכע טעג צענויפגעשטעלט א חברה פון די שטרענגסטע „אלטע זאלצן" וואָס מ'קאָן זיך נאָר פארשטעלן. זיי זיינען ניט קיין פראנטן, אבער אויפן אויסזען א חברה יונגאטשעס וואָס האבן ניט קיין מורא פארן טייוול אליין. מיט זיי קאנען מיר באקעמפן א פרעגאט, זאג איך אייך.

„דער „לאנגער דושאן" האָט אפילו אויסגעברעקירט צוויי פון די זעקס וואָס כ'האָב שוין געהאט אנגעשטעלט. ער האָט מיר איבערצייגט אז זיי זיינען געווען פון דעם מין וואסער־ראצן פאר וועלכע מ'דארף זיך היטז אויף א וויכטיקער רייזע.

„איך בין געזונט און שטארק; כ'עם ווי אן אקס, און שלאָף ווי א בוים, אבער כ'וועל ניט רוען ביז כ'וועל ניט הערן מיינע אלטע זענל־טיכער ארומטראמפלען ארום דער הויב־מאשין. הורא, צום ים! וועד דארף דעם אוצר! דער רייז פונם ים האָט מיך פארשיכור'ט. אלזא, ליווזי, קומט תיכף צופארן. פארלירט ניט קיין איין מינוט, אויב איר רעספעקטירט מיינע גפילן.

„זאל דער יונגער האקינס, מיט רעדרוטן אלס חיטער, גלייך פארן זיך געזעגענען מיט זיין מוטער, און דאן, ווי שנעל זיי קאנען, ביידע קומען קיין בריסטאל.

דזשאן טרעלאני.

נאכבאמערקונג: — איך האָב אייך פארגעסן צו

זאָגן, אז בלאנדלי, וועלכער וועט אונדז, אגב, נאכשיקן א הילפ־שיף, אויב מיר קומען ניט צוריק ארום סוף אויגוסט, האָט געקראָגן א וואונדערלאכן חברה־מאן אלס קאפיטאן — צום בארויערן א שטרענגער מענטש אבער אין אלע אנדערע הינזיכטן — אן אנטיק. דער „לאנ־ גער דזשאן סילווער" האָט אויך ערגיץ דערטאפט א פעאיקן מאן אלס שטורמאן, איינעם אן אראָ. און א באָטמאן האָב איך, ליווזי, וואָס ניט באפעלן מיט א פייפל. ווי איר זעט, וועט אלץ אויף אונדזער גוטער „היספאניאלא" גיין ווי אויף א קריגסשיף.

„כ'האָב אייך אויך פארגעסן צו זאָגן, אז סילווער איז זייער א סאָלידער מענטש. כ'האָב אויסגעפונען פון זיכערע קוועלן אז ער האָט אין באנק אן אָפּגעשפּארטן קאפיטאל וועלכן ער היט ווי דאָס אויג אין קאָפּ. זיין שענק לאָזט ער איבער אונטער דער אויפזיכט פון זיין ווייב. אזוי ווי זי איז א גרויסע ארורה, קאָן מען אונדז ביידן, צוויי אלטע בחורים, אנטשולדיקן פאר טרעפן אז ניט נאָר צוליב זיין געזונט, נאָר אויך צו־ ליב זיין ווייב, לאָזט ער זיך עס איצט ארויס וואנדערן אויפן ים.

דזש. ט.

נ. נ. ב: האָקינס קאָן פארבליבן בא זיין מוטער איין נאכט.

דזש. ט."

איר קאָנט זיך פאָרשטעלן ווי דערדאָזיקער בריוו האָט מיך צערודערט. איך בין געווען אויסער זיך פון פרייד. אויב איך האָב אמאָל עמיצן געהאסט, איז'ס געווען דעם אלטן טאָם רער־ רוט, וועלכער האָט געהאלטן אין איין וואָרטשען און זיך בא־ קלאָגן. יעדער איינער פון די אינגערע יאָגד־העלפער וואָלט זיך זיכער מיט אים געווען געביטן; אָבער דער סקווייר האָט בא־ פוילן, און זיין ווילן איז געווען געזעץ, קיינער א חוץ דעם אלטן וואָלט ניט געוואגט אפילו צו באקלאָגן זיך.

צומאָרגנס האָבן מיר זיך ביידע ארויסגעלאָזט צופוס צו דער „אדמיראל בענבאָו", און דאָרט האָב איך געטראָפן מיין מוטער געזונט און שטאַרק. דער קאַפּיטאַן, וואָס האָט אונדז אָנגענומען אזוי פיל צרות, איז אַוועק אהין וואו די רשעים פארלירן זייער שליטה. דער סקווייר האָט אלצדינג פאַרריכט און געבראכט אין אָרדענונג. די גאַסטצימערן און די שילד זיינען געוואָרן איבערגעפאַרבט; ס'איז צוגעקומען א ביסל ניי מעבל — ספּעציעל א שיינער ארמשטול פאַר מיין מוטער אין שענק. ער האָט איר אויך געקראָגן א לערן־אינגל, וועלכער זאָל איר ארויסהעלפן וועו איך וועל אַוועקפאָרן.

זעגדיק יענעם בחור, איז מיר צום ערשטן מאָל געוואָרן קלאָר מיין לאָגע. ביז דעמאָלט האָב איך אלץ געטראכט וועגן מיינע פאַרשטייענדיקע אַוואַנטיורעס, און כמעט פארגעסן אין מיין היים וואָס איך האָב געזאָלט פאַרלאָזן. איצט אָבער, קוקנדיק אויף דעמדאָזיקן אומגעלומפערטן פרעמדן, וועלכער האָט געזאָלט פאַרנעמען מיין פּלאַץ לעבן מיין מוטער, זיינען מיר צום ערשטן מאָל געקומען טרערן אין די אויגן. כ'בין דעם בחור פשוט דערגאַנגען די יאָרן. אזוי ווי ער איז געווען ניי אין דער ארבעט, האָב איך געהאָט א הונדערט געלעגנהייטן אָנצואווייזן אים אויף פעלערן און אים מאכן אויסצודרייען, און כ'האָב זיך גאָרניט ניט געפוילט דידאָזיקע געלעגנהייטן אויסצונוצן.

די נאַכט איז אַוועק, און אויפן צווייטן טאָג, נאָכמיטאָג, האָבן מיר זיך ביידע, רעדרוט און איך, ווידער ארויסגעלאָזט צופוס אין וועג אריין. כ'האָב זיך געזעגנט מיט מיין מוטער, מיטן ברעג, בא וועלכן כ'האָב פאַרבראכט מיינע קינדעריאָרן, און מיט דער לִיבער „אדמיראל בענבאָו", וועלכע איז מיר איצט, איבערגעפאַרבטערהייט, ניט געווען אזוי שטאַרק צום האַרצן. כ'האָב אויך געטראכט וועגן דעם קאַפּיטאַן, וועלכער פלעגט אָזוי אָפט ארומשפּאַצירן האָם ברעג מיט זיין דריי־עקיקן הוט, זיין שוועדד־שניט אויף דער באַק, און זיין אלטן מעשענעם שפּאַקטיוו. אין א מינוט ארום האָבן מיר זיך פאַרקירעוועט אין א זייט, און מיין היים איז פארשוואונדן פון די אויגן. אין אָוונט האָבן מיר זיך אויפגעזעצט אויפן פאָסט־דילִיזשאַנס וועלכן מיר האָבן אָנגענאָפן אויפן פעלר

לעבן דער „ראיאל דזשאַרדזש". כ׳בין געזעסן צונויפגעדריקט צווישן רעדרוטן און א פעטן, אלטן דזשענטלמאן. ניט קוקנדיק אויפן שנעלן פאָרן און דער קאלטער נאכט לופט, בין איך מסתמא גלייך צווקגעפאלן ווי א קלאץ, און געשלאפן באַרג ארויף און באַרג אראפּ, פון איין סטאנציע צו דער צווייטער. א בוכץ אין דער פלייצע האט מיך אויפגעוועקט. כ׳האב געעפנט די אויגן און דערזען אז מיר זיינען געשטאנען לעבן א גרוים הויז אויף א שטאט־גאס, און אז ס׳איז שוין געווען גרויסער טאג.

— וואו זיינען מיר? — האב איך געפרעגט.

— אין בריסטאל, — האט טאם געזאגט, — קריך ארונטער.

מיסטער טרעלאני האט זיך באזעצט אין א קרעטשמע העט ארונטער לעבן די דאקס, כדי ער זאל קאנען אכטונג געבן אויף דער ארבעט פון דער שיף. אהין האבן מיר איצט נעדארפט צוגיין, און אונדזער וועג האט זיך, צו מיין גרוים פרייד, געצויגן איבער די האפנבריקן, לעבן אן א שיער גרויסע און קלייניע שיפן, מיט אלערלייי זעגלען, און פון פארשיידענע לענדער. אויף איין שיף האבן מאטראזן געזונגען בא דער ארבעט; אויף א צווייטער זיינען ארבעטער, הויך איבער מיין קאפ, געקראכן אויף שטריקלאדר ניט גרעבער פון שפינוועבס. כאטש כ׳האב מיין גאנץ לעבן פאר־בראכט באם וואסער, האט זיך מיר אבער אויסגעוויזן אז כ׳בין קיינמאל ביז דאמאלט ניט געווען נאענט פון ים. דער ריח פון סמאלע און זאלץ איז מיר געווען נייי. כ׳האב געזען די וואונדער־בארסטע שיפ־פיגורן וואס זיינען אויסגעווען אין די וויטסטע ים׳ען. כ׳האב אויך געזען אן א שיעור אלטע מאטראזן מיט אויער־רינגלאך, געגרייזלטע באקנבערד, און פארשמאלצעווטע צעפּ, ארום־גיין מיט זייער בארימט וואקלענדיק מאטראזן געגנגעלע. איד וואלט קיין גרעסערע הנאה ניט געהאט, אפילו וועו איך זע אזוי פיל קעניגע און ארכיבישאפס.

שטעלט זיך נאָר פאָר! איך אליין פאָר עס איצט אויפן ים. אויפן ים, אין א שקונער מיט א באטמאן וואס פייפט, און מיט באצאפּטע, זינגענדיקע מאטראזן. אויפן ים, צו אן אומבאקאנטן אינדזל, צו זוכן פארגראבענע אוצרות!

פארטיפט אין דידאזוקע באגייסטערנדיקע געדאנקען, זיינען

מיר פֿלוצלונג צוגעקומען צו אַ גרויסער קרעטשמע. בא דער טיר האָבן מיר דערזען סקווייר טרעלאָנין, אויסגעפוצט ווי אַ שיפבאַאמטער, אין גראָבע בלויע קלײדער, אַרויסקומען מיט אַ שמייכל אויף די לִיפּן, אויסגעצייכנט נאָכמאַכנדיק דאָס בארימטע מאַטראָזן געגנגעלע.

— ענדלאָך זיינט איר אויך שוין דאָ! — האָט ער אויסגערופן — דער דאָקטאָר איז נעכטן באַנאַכט געקומען פון לאָנדאָן. בראַוואָ! די מאַנשאַפט איז פיקס און פאַרטיק!

— מיין הער, — האָב איך אויסגעשריען, — ווען פאָרן מיר?

— ווען פאָרן מיר! — האָט ער געזאָגט, — מיר פאָרן מאָרגן!

אכטער קאַפּיטל

אינם „שפּאַקטיוו" שענק

נאָך פרישטיק האָט מיר דער סקווייר געגעבן אַ בריוול, אדרעסירט צו דזשאָן סילווער, אין „שפּאַקטיוו" שענק, און האָט מיר געזאָגט, אז איך וועל דאָס פֿלאַץ, אַ קלײנער שענק מיט אַ מעשענעם שפּאַקטיוו פאר אַ שילד, זייער לייכט געפינען, גייענדיק מיט דער לענג פון די דאָקס. כ'האָב זיך ארויסגעלאָזט באַגייסטערט פון דער געלעגנהייט צו זען נאָך שיפן און מאַטראָזן. אויף די דאָקס האָט זיך געטומלט און געקאָכט ווי אויף אַ יאריד, און כ'האָב געוואַנדערט צווישן אַ גרויסן געווימל פון מענטשן, וועגענער אַון פּעק, ביז כ'האָב געפונען דעם שענק.

ס'איז געווען אַ גאַנץ נישקשה'דיקער שענק. דער שילד איז געווען אַ פּריש־איבערגעפּארבטער; אויף די פענצטער זיינען געהאַנגען ציכטיקע, רויטע פאָרהאַנגען; און דער דיל איז געווען באַשאָטן מיט ריינער זאמד. דער שענק איז געשטאַנען צווישן צווייי גאַסן, מיט אָפענע טירן צו ביידע, אזוי, אז ניט קוקנדיק אויף

די וואלקנס טאבאק־רויך, איז דער גרויסער נידעריקער צימער דאך געווען גאנץ ליכטיק.

די געסט זיינען מייסטנס באשטאנען פון מאטראזן, און זיי האבן אנגעמאכט אזא טומל אז איך בין געבליבן שטיין אויף דער שוועל, מורא האבנדיק אריינצוגיין אינעווייניק.

ווי כ׳האב אזוי געווארט איז פון א זייטיקן צימער ארויס־געקומען א מאן, און אין איין אויגנבליק בין איך געווען זיכער אז ער מוז׳ס זיין דער „לאנגער דזשאן". זיין לינקער פום איז געווען אפגעשניטן ביז דער דיך, און אונטער זיין לינקן אקסל האט ער געטראגן א קוליע, מיט וועלכער ער האט זייער קונציק מאנעווירירט, ארומשפרינגענדיק ווי א פויגל. ער איז געווען זייער הויך און שטארק, האט געהאט א פראסט בלייך פנים, גרויס ווי א פויק, און האט קלוג געשמייכלט. ער האט אויסגעזען זייער אויפגעלייגט, און איז פייפנדיק ארומגעגאנגען צווישן די טישן, אויסטיילנדיק וועמען א גוט ווארט אדער, די מער באליב־טע געסט, א קלאפ אין פלייצע.

דעם אמת זאגנדיק, האט אויף מיר דער נאמען „לאנגער דזשאן" וואס סקווייר טרעלאני האט דערמאנט אין זיין בריוו, פון סאמע אנהויב אנגעווארפן א פארדאכט, אז ער קאן נאך זיין דער זעלביקער איינפוסיקער מאטראז אויף וועמען כ׳האב אויס־געקוקט אזא לאנגע צייט אין דער אלטער „בענבאו". אבער איין קוק אויף דעמדאזיגן מאן איז גענוג. פון מיין באקאנטשאפט מיטן קאפיטאן, דעם „שוואַרצן הונט", און דעם בלינדן פיו, בין איך געווען זיכער אז כ׳וויים שוין וויי א ים־רויבער זעט אוים — א גאנץ אנדער באשעפענישׂ, נאך מיין מיינונג, פון דעמדאזיקן ציכטיקן און גוטמוטיקן באלעבאס.

כ׳האב זיך באלד אנגענומען מיט מוט, בין אריין אין צימער און גלייך צו אים צוגענאנגען. ער איז געשטאנען אנגעשפארט אויף זיין קוליע און האט גראד גערעדט מיט איינעם פון די געסט.

— זיינט איר מיסטער סילווער, מיין הער? — האב איך נעפרעגט, אויפשטרעקנדיק דעם בריוו.

— יא, מיין זון, — האט ער געזאגט, — אזוי היים איך. יא. און ווער ביסטו? — וועז ער האט געזען דעם סקווייר

בריוו, האָט ער, ווי מיר האָט זיך אויסגעדאַכט, אזש געגעבן אַ ציטער.

— אָ, — האָט ער געזאָגט, גאַנץ הויך, אויסשטרעקנדיק מיר זיין האַנט, — איך פֿאַרשטיי, דו ביסט עס אונדזער נייער קאַיוטע־יונג, ס'פֿרייט מיך זייער צו מאַכן דיין באַקאַנטשאַפֿט.

און ער האָט מיר געדריקט די האַנט מיט זיין גרויסער שטאַרקער לאַפּע.

פֿונקט דאַן האָט זיך איינער פון די געסט אין אַנדערןווינקל פון צימער פֿלוצלונג אויפגעהויבן און זיך געלאָזט צו דער טיר. די טיר איז פון אים געווען גאַנץ נאָנט און ער איז אין איין אויגנבליק געווען אין דרויסן. זיין אייליגניש איז מיר געווארן אויפפאַלנד, און כ'האָב אים תיכף דערקענט. ס'איז געווען דער גלי־פֿנימ'דיקער מאַן, וועמען ס'האָבן געפֿלט צוויי פינגער, וועלכער איז געווען דער ערשטער צו באַזוכן די "אַדמיראַל בענבאָ".

— עי, — האָב איך אויסגעשריען, — כאַפּט אים! — ס'איז „שוואַרצער הונט"!

כ'גיב ניט קיין שמעק טאַבאַק ווער ער איז, — האָט סילווער אויסגעשריען, — אָבער ער האָט ניט באַצאָלט זיין רעכענונג, אָט־וואָס. הערי, לויף און כאַפּ אים!

איינער פון דער חברה לעבן דער טיר איז אויפגעשפרונגען, און האָט אים געגומען נאָכיאָגן.

— מעג ער זיין אַדמיראַל האָק אַליין, וועט ער מוזן באַצאָלן זיין חוב, — האָט סילווער געשריען, און אָפּלאָזנדיק מיין האַנט, האָט ער געפרעגט, — ווער זאָגסטו איז ער? שוואַרצער, וואָם?

— „שוואַרצער הונט", מיין הער, — האָב איך געזאָגט. — האָט אייך דען מיסטער טרעלאָני ניט דערציילט וועגן די פּיראַטן? ער איז דאָך איינער פון זיי.

— אזוי גאָר? — האָט סילווער געשריען. — בא מיר איז הויז! בען לויף שנעל און העלף הערין. ער איז איינער פון יענע, הייסט עס? און דו, מאַרגאַן, האָסט מיט אים געטרונקען? הא? קום נאָר אַהער.

דער מאַן וועמען ער האָט גערופן מאַרגאַן — אַן אלטער,

„עי, — האָב איך אויסגעשריען, — כאַפּט אים! ס'איז שוואַרצער הונט!"

גרויער מאטראז מיט א מאהאגאני פנים — איז גאנץ תמ'עוואטע צוגעקומען, מעלה־גרה'נדיק זיין טאבאק.

— זאג נאר, מארגאן, — האט דער „לאנגער דזשאן" געזאגט זייער שטרענג, — האסטו קיינמאל פריער ניט באגעגנט דעמדאזיקן „שווארצן הונט"?

— ניט איך, מיין הער, — האט מארגאן געזאגט, סאלוטירנדיק.

— האסטו אויך ניט געוואוסט ווי ער הייסט, הא?

— ניין, מיין הער!

— איך שוואר בא גאט, טאם מארגאן, ס'איז דיין גליק וואם ניט! — האט דער באלעבאם אויסגערופן. — ווען דו וואלסט זיך גע'חבר'ט מיט חברה פון זיין גלייכן, וואלט דיין פוס מער ניט געטארט ארייגקומען אין מיין הויז, קאנסט זיך אויף מיר פארלאזן! וועגן וואם האט ער מיט דיר געראדט?

— איך ווייס ניט געניו וועגן וואס, מיין הער, — האט מארגאן געענטפערט.

— איז דאס א קאפ אויף דיינע אקסלען, צי א פארדאמטע שטיק האלץ? — האט דער „לאנגער דזשאן" געשריען. — ווייסט ניט געניו וועגן וואס, ווייסטו ניט! דו ווייסט אפשר אויך ניט געניו מיט וועמען דו האסט גערעדט, הא? גיי שוין, גיי, האב ניט קיין מורא, זאג אוים, וועגן וואם האט ער געפלוידערט — ים־רייזעם קאפיטאנען, שיפן? גיב לשון, וואס אזוינס?

— מיר האבן גערעדט וועגן „קילהוילן" — האט מארגאן געענטפערט.

— „קילהוילן", אזוי גאר? א גאנץ פאסיקע זאך, כ'לעבן! נו, גיי דיר שוין צוריק אויף דיין ארט, דו אומגעלומפערטער תם.

ווען מארגאן האט זיך צוריק אוועקגעוואקלט צו זיין שטול, האט מיר סילווער פארטרויט א סוד, פון וועלכן איך האב זיך גענפילט זייער געשמייכלט:

— ער איז א גאנץ ערלאכער מענטש, דערדאויקער טאם מארגאן, נאר ס'פעלט אים א קלעפקע אין קאפ. און איצט, — האט ער גענומען רויידן אין דער הויך, — לאמיר נאר זען — „שווארצער הונט", זאגסטו? ניין, דעם נאמען האב איך קיינמאל

ניט געהערט, ניט איך. אָבער פונדעסטוועגן באָמבלט זיך מיר עפּעס יאָ אין קאָפּ אַז — יאָ, כ׳האָב אים יאָ געזען אַמאָל דעמדאָזיקן לומפּ. ער פלעגט אַהער קומען מיט אַ בלינדן בעטלער, פלעגט ער.

— יאָ, יאָ, דאָס איז ער, — האָב איך געזאָגט, — כ׳בין גאָנץ זיכער אַז יאָ. דעם בלינדן האָב איך אויך געקענט, ער האָט געהייסן פּיו.

— ריכטיק! — האָט סילוועך געשריען גאָנץ אויפגערעגט.

— פּיו! אַזוי האָט מען אים גערופן, כ׳בין גאָנץ זיכער. אָ, ער האָט אויסגעזען ווי אַן אמתער שווינדלער, האָט ער. אויב מיר כאַפּן דעמדאָזיקן „שוואַרצן הונט", וועלן מיר האָבן גוטע ניים פאַר קאַפּיטאַן טרעלאָני! בען איז אַן אויסגעצייכנטער לויפער. זייער ווייניק מאַטראָזן קאָנען לויפן בעסער פון בענען. ער׳ט אים שוין כאַפּן, אַ האָנט איבער אַ האָנט, צום טייוול! ער האָט געדרעט וועגן „קילהוילן", האָט ער? איכ׳ל אים שוין „קילהוילן"!

די גאַנצע צייט וואָס ער האָט זיך אַזוי געהיצט, איז ער אַרומגעשפּרונגען אויף זיין קולַיע איבערן שענק, און האָט געקלאַפּט מיט דער האַנט אויף די טישן, אַרויסווייזנדיק אַזאַ אַנשטעל פון כעס און אויפרעגונג, וואָס וואָלט איבערצייגט אפילו אַן אַלטן בעילי ריכטער, אָדער אַ דעטעקטיוו פון באָו סטריט. געפינענדיק דעם „שוואַרצן הונט" אינם „שפּאַקטיוו, האָב איך דעם „לאַנגן" גענומען שטאַרק פאַרדעכטיקן, און באַטראַכטן דעם אַלטן גנב זייער פאַרזיכטיק. ער איז אָבער געווען צו טיף, צו פלינק, און צו כיטרע פאַר מיר. וועג די צוויי „כאַפּערס" זיינען אַן אַטעם צוריקגעקומען, און האָבן זיך מודה געווען אַז זיי האָבן דעם „הונט" פאַרלוירן צווישן עולם, און האָבן געקראָגן אַ גאָב ווי צוויי גנבים, וואָלט איך געווען געשוואוירן בא אַלץ אין דער וועלט פאַר דער אומשולד פון דעם „לאַנגן דזשאָן סילוער".

— הער זיך איין, האָקינס, — האָט ער געזאָגט, — דאָס הייסט אַן אָנשיקעניש אויף אַ מאָן ווי איך, ניט אַזוי? וואָס וועט קאַפּיטאַן טרעלאָני זאָגן? אָט זיצט דער פאַרדאַמטער הונט אין מיין אייגן הויז, און טרינקט מיין אייגענעם ראָם! דו קומסט און זאָגסט מיר גאָנץ פּשוט ווער ער איז, און איך לאָז אים זיך אַרויסדרייען פון אונטער די הענט. וועסט מיך מוזן פאַרענטפערן

פֿאַרן קאַפּיטאַן, האָקינס. דו ביסט נאָך אַ אינגל, ביסטו נאָר, אָבער שארף ווי אַ חלף, כ׳האָב עס דערזען גלייך ווי דו ביסט אַריינגעקומען. די געשיכטע איז די: וואָס האָב איך דען געקאָנט טאָן מיט דערדאָזיקער אַלטער קוליע אויף וועלכער איך שפּרינג אַרום? וואָלט איך געווען אַ פולקאָמער שיפמייסטער, וואָלט איך אים שוין געכאַפּט, אַ האָנט איבער אַ האָנט, און אים שוין אָנגעטאָן אַ פּאָר אַרמבענדער, וואָלט איך, אָבער איצט — — —

ער איז פֿלוצלונג אָנטשוויגן געוואָרן, און איז געשטאָנען מיט אַן אָפּן מויל, ווי ער וואָלט זיך אין עפּעס דערמאָנט.

— די רעכענונג, — האָט ער אויסגעפֿאָצט, — דריי גאָנג ראָם! אַ קלאָג צו מיר, כ׳האָב גאָר פּאַרגעסן אין דער רעכענונג!

ער איז אַוועקגעפאַלן אויף אַ בענקל, און האָט זיך צעלאָכט ביז טרערן זיינען אים געלונען אויף די באַקן. איך האָב זיך ניט געקאָנט צוריקהאַלטן און האָב מיט אים מיטגעלאָכט. מיר האָבן ביידע זייער געשמאַק געלאָכט ביז דער גאַנצער שענק האָט אָפּגעהילכט מיט אונדזער געלעכטער.

— אי בין איך אַ טייערער אַלטער ים־קאַלב, — האָט ער ענדלאָך געזאָגט, אָפּווישנדיק די באַקן. — מירן בידע זיין אַ גוטע פּאָר, האָקינס, ווארים איך קאָן שווערן אַז מ׳עט מיך אַרונטערזעצן און אָנשטעלן אלם שיפֿ־יונג. אָבער שטיי אויף, און לאָמיר גיין! מיר קאָנען דאָ מער ניט זיצן. פֿליכט איז פֿליכט, חברים! כ׳על בלויז אָנטאָן מיין אַלטן דריי־עק הוט, און צוגיין מיט דיר צו קאַפּיטאַן טרעלאָני, און אים דערציילן די גאַנצע געשיכטע. פּאַרגעס ניט, ברודער האָקינס, ס׳איז ניט קיין שפּילכל. מיר זיינען בידע ניט אַרוים מיט קיין גאַנצע ביינער. שטימסט איין מיט מיר, זאָגסטו? גאַנץ גערעכט — ס׳קומט אונדז בידן ניט קיין קניפּ אין בעקל פּאָר דעמדאָזיקן שטיקל אַרבעט, קומט אונדז ניט! אָבער, צום טייוול, מיט מיין רעכענונג איז דאָך געווען אַ גוטער וויץ!

ער האָט זיך ווידער צעלאָכט אזוי האַרציק, אז כאָטש כ׳האָב ניט געזען קיין וויץ אין דעם, האָב איך זיך ניט געקאָנט אָפּהאַלטן פון אנטייל נעמען אין זיין פרייד.

אויף אונדזער שפּאַציר מיט דער לענג פון די דאָקס, איז ער געווען זייער אַן אינטערעסאַנטער באַגלייטער. ער האָט מיר דער־

קלערט אלצדינג וועגן די שיפן וועלכע מיר זיינען פאַרביגעגאַנגען — וועגן זייערע שטריקווערק, זייער טאָגען־משא, און נאַציאָנאַליטעט, ער האָט מיר אויך דערקלערט די פאַרשיידענע ארבעטן וואָס זיינען אויף זיי אָנגעגאַנגען — ווי איינע האָט אויסגעלאָדן, א צווייטע אָנגעלאָדן, און א דריטע האָט זיך צוגעגרייט ארויסצופאָרן אויפן ים. אלע ווייל האָט ער מיר דערציילט עפעס אַן אנעקדאָט וועגן שיפן און מאטראָזן, אָדער ער האָט איבערגעזעצט עפעס א מאָט־ראָזנפראָזע אזוי אָפט, ביז כ'האָב זיך זי אויסגעלערנט אויף אויסנווייניק. כ'האָב אָנגעהויבן צו טראכטן אז כ'האָב אין אים אנטדעקט איינעם פון די בעסטע שיפ־חברים.

וען מיר זיינען אָנגעקומען אין דער קרעטשמע, האָבן מיר געטראָפן דעם סקווייר און דאָקטאָר ליווזין זיצן בא א פארענדיקטער קוואָרט ביר, טרינקענדיק „לחיים", איידער זיי האָבן געזאָלט ארויפגיין באטראכטן דעם שקונער.

דער „לאַנגער דושאָן" האָט דערציילט די גאַנצע מעשה פונם אָנהייב ביזן סוף, מיט גרויס התלהבות, און זייער פינקטלאָך. — אזוי איז'ס געווען, האָקינס, הא? — האָט ער אריינגעוואָרפן פון צייט צו צייט, און איך האָב אלץ באַשטעטיקט.

די צווייי הערן האָבן באַדויערט וואָס דער „שוואַרצער הונט" האָט זיך ארויסגעדרייט, אָבער מיר האָבן אלע געמוזט איינשטימען אז מ'האָט זיך גאָרניט ניט געקאָנט העלפן. דער „לאַנגער דושאָן" האָט געקראָגן נאָך עטלאָכע קאָמפלימענטן, געמומען זיין קוליע, און איז אוועק.

— אלע אויפן דעק, היינט פיר א זייגער נאָכמיטאָג! — האָט אים דער סקווייר נאָכגעשריען.

— יאָ, יאָ, מיין הער, — האָט דער קוכער אויסגערופען אין קאָרידאָר.

— אלזא, סקווייר, — האָט געזאָגט דאָקטאָר ליווזי, — איך פארלאָז זיך בכלל ניט צופיל אויף אייערע אנטדעקונגען, אָבער, איך מוז אייך זאָגן, אז דושאָן סילווער געפעלט מיר.

— דער מאן איז א טויז קאָזיר, — האָט דערקלערט דער סקווייר.

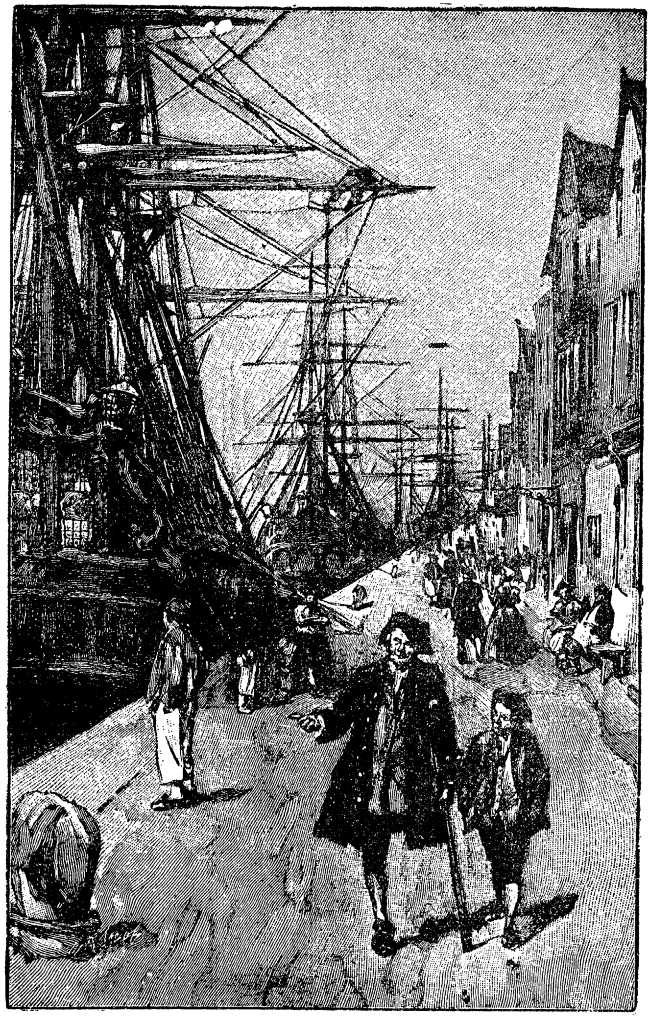

„אויף אונדזער שפאציר מיט דער לענג פון די דאקס, איז ער געווען זייער אן אינטערעסאנטער באגלייטער".

— און איצט, — האָט דער דאָקטאָר געזאָגט, — מעג שוין דזשים מיט אונדז אַרויפגיין אויפן דעק, ניט אַזוי?

— זיכער מעג ער, — האָט געזאָגט דער סקווייר, — נעם דיין הוט, האָקינס, און מירן אַרויפגיין באַטראַכטן די שיף.

ניינטער קאַפּיטל

פּולווער און געווער

די „היספּאַניאָלאַ" איז געווען פאַראַנקערט ערגיץ ווייט. מיר האָבן שפּאַצירט אונטער די שיפ־פיגורן און אַרום די רודער־עקן פון אַ סך שיפן, און זייערע אַנקער־שטריק האָבן זיך אָט געשפּרייט אונטערן „קיל" פון אונדזער שיף, אָט געשאָקלט איבער אונדזערע קעפּ. ענדלאַך אָבער זיינען מיר צוגעקומען צו דער שיף. באַם אַרויפשטייגן איז אונדז דער שטורמאַן, מיסטער אַראָו, אַ פאַר־ברוינטער, אַלטער, קאסאָקער מאַטראָז, מיט אויערינגלאַך, געקומען אַנטקעגן און האָט אונדז באַגריסט. דער סקווייר איז מיט אים גע־ווען אַ גאַנצער פּאַני־בראַט. מיטן קאַפּיטאַן אָבער, האָב איך באַ־מערקט ,איז מיסטער טרעלאָני ניט געווען אַזוי שטאַרק שוה־בשוה.

דער קאַפּיטאַן, אַן אויסגעדאַרטער, שטרענגער פּאַרשויז, האָט אויסגעזען אומצופרידן מיט אַלצדינג אויף דער שיף, און מיר האָבן באַלד אויסגעפונען פאַרוואָס. וואָרים ווי מיר זיינען נאָר אַרונטער אין דער קאַיוטע, איז אַריינגעקומען אַ מאַטראָז און האָט געזאָגט:

— מיין הער, קאַפּיטאַן סמאָלעט וויל מיט אייך רעדן.

— כ'בין שטענדיק גרייט אים צו דינען. רוף אים אַריין, — האָט געזאָגט דער סקווייר.

דער קאַפּיטאַן, וועלכער האָט געוואַרט הינטער זיין שליח, איז גלייך אַריינגעקומען, און האָט פאַרמאַכט די טיר הינטער זיך.

— נו, קאַפּיטאַן סמאָלעט, וואָס הערט מען גוטס? איך האָף אַז אַלץ איז אין אָרדנונג, אַלץ פיקס און פאַרטיק?

— מיין הער, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן. — כ'על רעדן

קלאָרע דיבורים, אפילו אויב איר'ט זיי אָננעמען פאַר אַ באַליי־דיקונג: ס'געפעלט מיר ניט די גאַנצע עקספּעדיציע, ס'געפעלט מיר ניט די מאַנשאַפט, און ס'געפעלט מיר ניט דער שטורמאַן. דאָס איז קורץ און שאַרף.

— אפשר געפעלט אייך אויך ניט די שיף, מיין הער? — האָט דער סקווייר געפרעגט שטאַרק אין כעס.

— וועגן דער שיף קאָן איך דערווייל גאָרניט ניט זאָגן, מיין הער, ביז כ'האָב זי ניט אויסגעפּרואווט, — האָט געזאָגט דער קאַ־פּיטאַן. — אויף וויפל איך זע, קוקט זי אויס צו זיין אַ גאַנץ ניש'קשה'דיקע געביידע.

— אפשר געפעלט אייך אויך ניט אייער באַלעבאָס, מיין הער? — האָט געזאָגט דער סקווייר.

אָבער דאָ האָט זיך דאָקטאָר ליווזי אַריינגעמישט.

— וואַרט אַ רגע, וואַרט, — האָט ער געזאָגט. — דידאָזיקע פראַגן זיינען נוצלאָז, און רופן נאָר אַרויס היים בלוט. דער קאַ־פּיטאַן האָט דאָ אָדער געזאָגט צו פיל, אָדער צו ווייניק. כ'מוז אייך זאָגן אַז איך פאָדער אַ דערקלערונג פון זיינע רייד. איר זאָגט אַז ס'געפעלט אייך ניט די עקספּעדיציע, זאָגט פאַרוואָס?

— מ'האָט מיך אָנגעשטעלט, מיין הער, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן, — אַז איך זאָל בסוד־סודות פירן דידאָזיקע שיף פון דעם דזשענטלמאַנס וועגן, וואוהין ער וועט מיר הייסן, — זייער גוט. איצט אָבער געפין איך אויס אַז יעדער איינער פון דער מאַנשאַפט ווייסט מער פון מיר. דענקט איר אַז דאָס איז ריכטיק?

— ניין, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — געוויס ניט.

— נאָכדעם, — האָט דער קאַפּיטאַן פאָרגעזעצט, — דער־וויס איך זיך אַז מיר פאָרן זוכן אַן אוצר — און פון וועמען, מיינט איר, הער איך דידאָזיקע נייס? פון מיינע אייגענע מאַטראָזן! אוצר־זוכעניש, פאַרשטייט איר מיך, איז אַ ריזיקאַלישע אונטער־נעמונג. איך האָב בכלל ניט ליב אַזעלכע עקספּעדיציעס, בפרט נאָך ווען זיי זיינען געהיימע, און ספּעציעל — האָט ניט קיין פאַריבל, מיסטער טרעלאָני — ווען מ'האָט דעם סוד אויסגעזאָגט דעם פּאָפּוגיי.

— סילווערס פּאָפּוגיי? — האָט געפרעגט דער סקווייר.

— נו, ס'רעדט זיך אַזוי, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן. — איך מיין, אויסגעפּלוידערט. איך בין איבערצייגט אַז איר האָט ניט דער מינדסטן באַגריף פון דער פאָרשטייענדיקער געפאַר, און איך זאָג אייך גאַנץ אָפן, ס'איז אַ פראַגע פון טויט און לעבן.

— דאָס איז אַלץ זייער קלאָר און גאַנץ ריכטיק, — האָט געענטפערט דער דאָקטאָר, — אמת, מיר ריזיקירן, מיר זיינען אָבער ניט אַזוי בלינד ווי איר דענקט, קאַפּיטאַן. איר זאָגט אויך אַז ס'געפעלט אייך ניט די מאַנשאַפט. פאַרוואָס? זיינען זיי דען ניט קיין גוטע מאַטראָזן?

— זיי הייבן מיר גאָרניט ניט אָן צו געפעלן, מיין הער, — האָט געזאָגט קאַפּיטאַן סמאָלעט, — איך מיין, אַז איך אַליין האָב זיי געדאַרפט אויסקלייבן.

— אפשר טאַקע יאָ, — האָט געענטפערט דער דאָקטאָר. — מיין פריינט וואָלט זיך אפשר געווען געדאַרפט מיט אייך באַראַטן. איך פאַרזיכער אייך אָבער, אַז די עולה איז באַגאַנגען געוואָרען גאַנץ אומגערן. נו, און מיסטער אַראָו געפעלט אייך אויך ניט?

— ניין, מיין הער, ער געפעלט מיר ניט. איך גלויב אַז ער איז אַ גוטער מאַטראָז, אָבער ער איז צו פיל גוט־ברודער מיט דער מאַנשאַפט. ער זאָל קאַנען זיין אַ גוטער באַאמטער. אַ שטורמאַן דאַרף זיך האַלטן פון דער ווייטן, און ניט טרינקען צוזאַמען מיט אַלע מאַטראָזן.

— מיינט איר מיר צו זאָגן אַז ער שיכור'ט? — האָט אויסגע־שריען דער סקווייר.

— ניין, מיין הער, — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן, — איך מיין בלויז אַז ער חבר'ט זיך מיט זיי צופיל.

— אַלזאָ, קאַפּיטאַן, — האָט געפרעגט דער דאָקטאָר, — די אונטערשטע שורה, וואָס ווילט איר?

— זיינט איר פעסט אַנטשלאָסן צו אונטערנעמען די דאָזיקע עקספּעדיציע?

— אייזן פעסט, — האָט געענטפערט דער סקווייר.

— זייער גוט, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן. — אַזוי ווי איר האָט מיך זייער געדולדיק אויסגעהערט מאַכן באַהויפּטונגען וועלכע איך האָב ניט געקאָנט באַווייזן, הערט־זשע אויס נאָך עטלאַכע ווער־

טער. אָט לייגט מען איצט אַוועק דעם פּולווער און דאָס געווער אין דער פאָדערשיף, פאַרוואָס זאָל מען זיי ניט אַוועקלייגן הינטער דער קאַיוטע וואו ס'איז פאַר זיי פאַראַן זייער אַ גוטער פּלאַץ? דאָס איז ערשטנס. צווייטנס, האָב איך געהערט אַז אייניקע פון אייערע אייגענע פיר מענטשן וועלכע איר נעמט מיט זיך מיט, האָבן געקראָגן שלאָפ־בעטלאַך אין דער פאָדערשיף, פאַרוואָס, זאָגט מיר, זאָל מען זיי ניט געבן די בעטלאַך דאָ, לעבן דער קאַיוטע?

— נאָך עפּעס? — האָט געפרעגט מיסטער טרעלאָני.

— בלויז נאָך איין פּונקט, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן. — מ'האָט שוין אַזוי אויך גענוג אויסגעזאָגט פון חדר.

— צופיל, — האָט דער דאָקטאָר צוגעשטימט.

— כ'על אייך דערציילן וואָס איך אַליין האָב שוין ביז איצט געהערט: — האָט קאַפּיטאַן סמאָלעט פאָרגעזעצט. — אַז איר האָט אַ מאַפּע פון אַן אינדזל; אַז עס זיינען אויף דער מאַפּע פאַראַן קרייצן וואָס ווייזן אָן וואו עס געפינט זיך אַן אוצר; און אַז דער אינדזל ליגט — און ער האָט פּינקטלאַך אָנגערופן די געאָגראַפישע לענג און ברייט.

— דאָס האָב איך קיינמאָל קיינעם ניט דערציילט, — האָט דער סקווייר אויסגעשריען.

— אַלע ווייסן עס אָבער, מיין הער, — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן.

— ליווזי, דאָס מוז זיין אייער אָדער האָקינסעס אַרבעט, — האָט דער סקווייר אויסגערופן.

— ס'איז ניט קיין גרויסער חילוק ווער ס'האָט אויסגעזאָגט, — האָט געענטפערט דער דאָקטאָר. און כ'האָב געזען אַז ניט ער און ניט דער קאַפּיטאַן האָבן געלייגט וועלכע ס'איז געוויכט אויף מיסטער טרעלאָנים אָפּלייקענונג; און, דעם אמת זאָגנדיק, איך אויך ניט — — כ'האָב געוואוסט גאַנץ גוט וואָס פאַר אַ פּלוידערזאַק ער איז. כ'האָב אָבער, פונדעסטוועגן, געגלויבט אַז דאָסמאָל איז ער געווען גערעכט, און אַז קיינער האָט ניט אויס־געזאָגט די געאָגראַפישע פּאָזיציע פונם אינדזל.

— מיינע הערן, — האָט דער קאַפּיטאַן פאָרגעזעצט. — איך ווייס ניט ווער ס'האָט דידאָזיקע מאַפּע, איך פאָדער אָבער

דורכאויס, אז מ׳זאל זי ניט ווייזן ניט מיר און ניט מיסטער אראון. אויב איר קאנט אויף דעם ניט איינשטימען, וועל איך אייך בעטן איר זאלט מיר לאזן רעזיגנירן פון מיין אמט.

— א, איך פארשטיי, — האט געזאגט דער דאקטאר, — איר ווילט אז מיר זאלן די גאנצע געשיכטע האלטן בסוד, און אז מיר זאלן פון דער הינטערשיף מאכן א פעסטונג, אין וועלכער מיר זאלן איינקווארטירן מיין פריינטם אייגענע דינער, אלס היטער פון גאנצן געווער און פולווער אויף דער שיף. אין אנדערע ווערטער, הייסט עס, איר האט מורא פאר א בונט.

— מיין הער, — האט געזאגט קאפיטאן סמאלעט, — כ׳בין דא ניט אויסן זיך צו באלויידיקן, אבער איר האט ניט קיין רעכט מיר ארויינצולייגן אזעלכע ווערטער אין מויל ארויין. א קאפיטאן, וואס האט גענוג גרונד פאר אזעלכע רעדעריען, איז בכלל ניט בא־רעכטיקט ארויסצופארן אויפן ים. וואס איז שייך מיסטער אראו, גלויב איך אז ער איז אן ערלאכער מאן. דאסזעלביקע קאן געזאגט ווערן וועגן דעם גרעסטן טייל פון דער מאנשאפט, און אפשר וועגן דער גאנצער, אויף וויפל איך וויים. איך בין אבער פאר־אנטוואָרטלאך פאר דער זיכערקייט פון דער שיף, און פארן לעבן פון יערן בלויז־דאק וואס געפינט זיך אויף איר. זעענדיק אז ג׳ענ־ווייסע זאכן גייען ניט צו, נאך מיין מיינונג, ווי ס׳באדארף צו זיין, בעט איך אייך אז איר זאלט אדער זיך באוואָרענען, אדער מיר לאזן רעזיגנירן פון מיין אמט. און דאס איז אלץ וואס איך האב צו זאגן.

— קאפיטאן סמאלעט, — האט דער דאקטאר אנגעהויבן מיט א שמייכל, — האט איר געהערט אמאל די פאבל וועגן דעם בארג און דער מויז? איר׳ט מיר אנטשולדיקן, אבער איר דערמאנט מיר איצט אין דערדאזיקער פאבל. איך וועט אייך מיין פארוק, אז ארויינקומענדיק אהער האט איר געהאט אין זינען א סך מער ווי דאס.

— דאקטאר, — האט געזאגט דער קאפיטאן, — איר זיינט א קלוגער מאן. ווען איך בין ארויינגעקומען, בין איך געווען זיכער אז מ׳עט מיר אפזאגן פון מיין אמט. איך האב זיך קיינמאל ניט

געריכט אז מיסטער טרעלאָני וועט וועלן אויסהערן אפילו אייז וואָרט.

— כ׳וואָלט׳ס טאקע קיינמאל ניט געווען געטאָן, — האָט אויסגערופן דער סקווייר, — וועז ניט ליווזי, וואָלט איך אייך שוין פון לאַנג געווען געשיקט צו אלדי רוחות. אָבער איצט, אַזוי ווי כ׳האָב אייך שוין יא אויסגעהערט, וועל איך דורכפירן אייערע פארלאַנגען. אָבער, איך זאָג אייך דעם אמת, איר האָט א סך פארלירן אין מיינע אויגן.

— ווי אייך געפעלט, מיין הער, — האָט געזאָגט דער קאפיטאַן, — איר וועט זיך אָבער איבערצייגן אז איך טו בלויז מיין פליכט.

מיט די רייד איז ער אַוועק.

— טרעלאָני, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — אין קעגנזאץ צו אלע מיינע דערוואַרטונגען, גלויב איך אז אייך איז געלונגען ארויפצוקריגן אויף דער שיף צווי ערלאָבע מענטשן — דעמדאָזיקן מאן און דזשאָן סילווערן.

— סילווער, יא, — האָט דער סקווייר אויסגערופן, — וואָס איז שייך אָבער דעמדאָזיקן אומדערטרעגלאָכן פלאַפלער, זאָג איך אייך, אז זיין אויפפירונג איז ניט־מענריש, ניט־מאַטראָזיש, און בפרט, ניט־ענגליש.

— נו, מירן זען, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר.

וועז מיר זיינען ארויס אויפן דעק, האָבן שוין די מאַטראָזן געהאלטן אין איבערטראָגן דאָס געווער און דעם פולווער, יא־האָ־ענדיק בא דער ארבעט, אונטער דער אויפזיכט פונם קאפיטאַן און מיסטער אראָ.

די נייע איינארדנונג איז מיר זייער געפעלן געווארן. דער גאַנצער שקונער איז געווארן איבערגעאַנדערשט. אינם גרעסטן טייל פון דער הינטערשיף, וועלכע איז געווען פאַראייניקט מיט דער דער שיפ־קיך און מיט דער פאָדערשיף, וואו ס׳שלאָפן די מאַטראָזן, בלויז מיט אַן אונטערגעשפּאַרטן דורכגאַנג, זיינען געווארן אייגערכטעט זעקס בעטלאָך. פריער האָבן דער קאפיטאַן, מיסטער אראָ, האָנטער, דזשאָיס, דער דאָקטאָר, און דער סקווייר געזאלט פארנעמען דירעזיקע זעקס בעטלאָך, איצט אָבער זיינען צווי פון

זיי באשטימט געוואָרן פאַר מיר מיט רעדרוטן, און מיסטער אַראָ און דער קאַפּיטאַן האָבן געזאָלט שלאָפן אויפן דעק, אינם אויבער־שטיבל פון דער קאַיוטע, וואָס איז אויף ביידע זייטן אַזוי פאַר־גרעסערט געוואָרן, אַז מ׳האָט׳ס כמעט קאַנט רופן דעק־קאַיוטע. ס׳פּאַרשטייט זיך, ס׳איז דאָרט געווען גאָנץ נידעריק, אָבער דאָך געגנג פּלאַץ פאַר צוויי העננ־בעטלאָך, און אפילו דער שטורמאַן איז מיט דערדאָזיקער אייגאָרדנונג געווען צעפרידן. אפשר האָט ער אויך געצוויפלט אין דער מאַנשאַפט, אָבער דאָס איז בלויז אַן השערה, וואַרים ווי מיר וועלן שפּעטער זען, האָבן מיר ניט גע־דאַרפט וואַרטן לאַנג פאַר זיין מיינונג.

אלע האָבן געאַרבעט שווער, איבערטראָגנדיק דעם פּולווער און בייטנדיק די בעטלאָך, ווען דער „לאַנגער דזשאָן" צוזאַמען מיט די לעצטע עטלאָכע מאַטראָזן זיינען אָנגעקומען אין א לאַנדונגס־שיפל.

דער קוכער איז אַרויפגעקראָכן אויף דער שיף מיט דער געשיקט־קייט פון א מאַלפּע, און ווי ער האָט דערזען וואָס ס׳קומט פאַר, האָט ער אויסגעשריען: — העי, חברה, וואָס איז דאָס?

— מיר טראָגן איבער דעם פּולווער, דזשעק, — האָט איינער געענטפערט.

— צו אלדי רוחות, — האָט דער „לאַנגער דזשאָן" אוים־געשריען, — מירן נאָך פאַרשפּעטיקן דעם פרימאַרגנדיקן שטראָם!

— מיין באַפעל, — האָט דער קאַפּיטאַן קורץ געזאָגט. — גייט בעסער אַראָפּ אונטן, חבר׳ה, די לייט וועלן וועלן וועטשערע.

— זייער גוט, מיין הער, — האָט געענטפערט דער קוכער, אָנרירנדיק זיין דאַשעק, און איז פאַרשוואונדן אין דער ריכטונג פון דער שיפ־קיך.

— אָט א וואויער מענטש, קאַפּיטאַן, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר.

— זייער מעגלאָך, מיין הער, האָט געזאָגט קאַפּיטאַן סמאָלעט. — פאַרזיכטיק, חברה, היט זיך! — האָט ער זיך געוועדעט צו די מאַטראָזן וואָס האָבן איבערגעטראָגן דעם פּולווער. פלוצלונג האָט ער דערזען ווי איך האָב באַטראַכט די קאַנאָנע, א לאַנגער מעשע־גער „נייגער", וועלכע איז געשטאַנען אין מיטן פון דער שיף. —

העי, דו, בחור, — האָט ער אויסגעשריען, — טראָג זיך שוין אָפּ פון דאָנעט! אַרונטער צום קוכער, און טו עפּעס!

אַרונטערלויפנדיק, האָב איך אים געהערט זאָגן צום דאָקטאָר גאָנץ הויך: —

— כ'וויל ניט קיינע מיוחסים אויף מיין שיף.

איך פּאַרזיכער אייך אַז כ'האָב דאָן איינגעשטימט מיטן סקווייר, און געהאָבט דעם קאַפּיטאַן בתכלית השנאה.

צענטער קאַפּיטל

די רייזע

די גאַנצע נאָכט זיינען מיר געווען שטאַרק פאַרנומען מיט אַוועקלייגן אַלץ אויף אַן אָרט, און מיט אויפּנעמען פּולע שיפּלאָך מיטן סקווייַרס פּריינט. מיסטער בלאַנדלי און אַנדערע זיינען אים געקומען ווינטשן אַ גליקליכע רייזע און צו קומען צוריק בשלום. אין דער „אַדמיראַל בענבאָו" האָב איך קיינמאָל אין אייַן נאָכט ניט אָפּגעטאָן אַ העלפּט פון דער אַרבעט דאָ. כ'בין געווען מיד ווי אַ הונט, ווען דער באָטמאַן האָט פאַרטאָג געגעבן דעם סיגנאַל, און די מאַנשאַפט האָט אָנגעהויבן איר אַרבעט בא די חויב־מאַשינען. אָבער ווען איך זאָל אפּילו געווען זייַן צוויי מאָל אַזוי מיד, וואָלט איך אויך ניט געווען פאַרלאָזן דעם דעק. אַלצדינג איז מיר געווען אַזוי נייַ און אינטערעסאַנט — די קורצע באָפעלן, דער שאַרפער קלאַנג פונם פּייפל, און דער טומל פון די מאַטראָזן, וועלכע האָבן בא דער שיין פון די שיפּ־לאָמטערנעם זיך געאיילט צו זייערע ערטער.

— נו, באַרבעקיו, זינג עפּעס אַ לידל! — האָב איך געהערט איינעם אויסרופן.

— דאָס אַלטע לידל, — האָט געשריען אַ צווייטער.

— זיכער, חברים. האָט געזאָגט דער „לאַנגער דושאָן", וועלכער איז געשטאַנען מיט דער קוליע אונטערן אָרעם, און האָט

אָנגעהויבן צו זינגען די מעלאָדיע און ווערטער וואָס איך האָב געקענט אזוי גוט:

„פופצן מאָן אויפן טויטנס ארון"

און די גאַנצע מאַנשאַפט האָט אונטערגעכאַפּט אין כאָר:

„יאָ־הא־הא און א פּלאַש מיט ראָם!"

און באַם דריטן „הא" האָבן זיי געטומען דרייען די שטאַנגען מיט גרויס געשמאַק.

אפילו אין דעמדאָזיקן אויפרעגנדיקן מאָמענט האָב איך זיך צום צווייטן מאָל דערמאָנט אין דער „אדמיראל בענבאָ", און ס'האָט זיך מיר אויסגעדוכט אז איך הער דעם קאַפּיטאַנס קול מיטזינגען אין כאָר. באַלד אָבער האָט מען ארויפגעצויגן דעם אַנקער פון וואַסער און אים אויפגעהאַנגען באַם שיפ־שנאָבל. די זעגלען האָבן אָנגעהויבן צו ציען. לאַנד און שיפן אויף ביידע זייטן האָבו אָנגעהויבן צו פארשווינדן; און איידער כ'האָב נאָך געהאַט צייט צו־צוליגן זיך אויף א שעה צו כאַפּן א דרימל, איז שוין די „היספאַניאָלא" געווען אין פולן גאַנג צום אינדזל פון אוצר.

כ'וועל ניט באשרייבן די איינצלהייטן פון דערדאָזיקער רייזע; זי איז געווען גאַנץ דערפאָלגרייך. די שיף איז געווען א גוטע, די מאַנשאַפט איז באַשטאַנען פון פּאַיקע מאַטראָזן, און דער קאַפּיטאַן האָט דורך און דורך פארשטאַנען זיין פאַך. איידער מיר האָבן דערגרייכט צום אינדזל, זיינען אָבער פאָרגעקומען א צוויי־דריי זאַכן, וועלכע איך האַלט פאַר נויטיג צו דערציילן.

עלשטנס, האָט זיך מיסטער אראָ ארויסגעוויזן פאַר נאָר אן ערגערן פארשוין ווי דער קאַפּיטאַן האָט פארדעכטיקט. ער האָט ניט געהאַט קיין קאָנטראָל איבער דער מאַנשאַפט, און די מאַטראָזן האָבן מיט אים געטאָן וואָס זיי האָבן נאָר געוואָלט. דאָס וואָלט נאָך אָבער אַלץ ניט אויסגעמאַכט. אין א צוויי־דריי טעג ארום האָט ער זיך אָנגעהויבן צו באַווייזן אויפן דעק מיט פארנעפּלטע אויגן, פארריוטלטע באַקן, האָט געשטאַמלט מיטן צונג, און האָט בכלל ארויסגעוויזן אַלע סימנים פון שיכרות. מ'האָט אים נאָכאָנאַנד באַשטראָפט, און ארונטערגעשיקט מיט גרויס שאַנד אין אונטער־דעק. ער פלעגט אפט פאַלן און זיך צעשניידן; גאַנצע טעג לינגן

אין זיין בעטל אין דער דעק־קאַיוטע; און אמאָל, פּאַר אַ נאַווינע, זיין ניכטער, און טאָן זיין אַרבעט נאָך צו דערליידן.

די גאַנצע צייט האָבן מיר בשום אופן ניט געקאָנט דערגיין וואו ער נעמט זיין משקה. ס'איז געווארן די מיסטעריע פון דער גאַנצער שיף. ווי מיר האָבן אים ניט נאָכשפּיאָנירט, האָבן מיר דאָך ניט געקאָנט אויסגעפינען דעם סוד. וועו מ'האָט אים וועגן דעם געפרעגט, פלעגט ער בלויז לאַכן, אויב ער איז געווען שיכור, און אויב ניכטער — לייקענען שטיין און ביין, און פארזיכערן אז ער האָט קיין אַנדער זאָך ווי וואַסער קיינמאָל ניט געטרונקען.

ער איז ניט נאָר געווען נוצלאָז אלם באַאמטער, און אַ שלעכטער ביישפּיל פאַר דער מאַנשאַפט, נאָר ס'איז אויך געווען קלאָר אז מיט אזא ארט לעבן וועט ער גאָנץ שנעל גיין צוגרונט. קיינער איז דערפאַר ניט געווען שטאַרק איבערראַשט, און קיינער האָט זיך עס ניט געגנומען צום האַרצן, וועו ער איז איינמאָל אין אַ פינצטערער, שטורעמדיקער נאַכט אינגאַנצן פאַרשוואונדן, און מ'האָט אים מער ניט געזען.

— ער איז אריין אין ים, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן, — דאָס שפּאָרט אונדז איין די טירחה צו שמידן אים אין קייטן.

מיר זיינען געבליבן אן אַ שטורמאַן, און מ'האָט געמוזט גלייך אנשטעלן אַ צווייטן אויף זיין פלאַץ. דער באָטמאַן, דזשאָב אַנדערסאָן, איז געווען דער פאַסיקסטער מאַן אויף דער שיף פאַר דערדאָזיקער ארבעט. און כאָטש ער האָט אָנגעהאַלטן זיין פריערדיקע שטעלע, האָט ער אויך געדינט אלם שטורמאַן. מיסטער טרעלאָני איז געווען אַן אלטער ים־פּאָרער, און האָט זיך אויסגעטויגט מיט זיינע דערפאַרונגען, דערמיט וואָס ער האָט אין שטילן וועטער געהאַלטן די וואַך. איזראעל האָנדס, דער רודערמאַן, איז אויך געווען אַ פאַרזיכטיקער, דורכגעטריבענער, אלטער דערפאַרענער מאַטראָז, אויף וועלכן מ'האָט זיך אין אַ נויט געקאָנט פאַרלאָזן כמעט מיט אלץ.

ער איז געווען דעם "לאַנגן דזשאָנס" בעסטער פריינט, און אזוי ווי איך רעד שוין וועגן אים, וועל איך שוין אויך דערציילן עפּעס וועגן אונדזער שיפקוכער, באַרבעקיו, ווי די מאַטראָזן האָבן אים גערופן.

זיין קולית האָט ער געטראָגן אויף א קורץ שטריקל ארום דעם האַלדז, כדי ער זאָל האָבן ביידע הענט אזוי פריי ווי מעגלאַך. ס'איז געווען זייער טשיקאַווע צו זען ווי ער פלעגט אָנשפּאַרן זיין קולית אָן א וואָנט, און נאָכפאָלגנדיק יערע באַווענונג פון דער שיף, אָנגיין מיט דער קַיך־אַרבעט ווי איינער אויף א זיבערן באָדן. נאָך אינ־טערעסאַנטער איז געווען צו זען ווי ער פלעגט אין ערגסטן וועטער דורכקרייצן דעם דעק, וואו ער האָט אָנגעטשעפּעט עטלאָכע שנירלאַך כדי צו פאַרלייכטערן זיין גאַנג איבער לענגערע שטרעקן — דעם לאַנגן דושאָנס אוירינגלאַך, האָט מען זיי גערופן. ער פלעגט זיך אזוי איבערפּעקלען פון איין אָרט אויפ'ן צווייטן, אָט באַנוצנדיק די קולית, אָט מיטשלעפּנדיק זי באַם שטריקל, פונקט אזוי שנעל ווי איינער מיט געזונטע פיס.

אייניקע פון דער מאַנשאַפט וואָס זיינען מיט אים ארומגע־פאָרן פריער, האָבן אים שטאַרק באַדויערט וואָס ער איז געקומען צו אזא צושטאַנד.

— ער איז ניט קיין אבי־ווער, באַרבעקיו, — האָט מיר גע־זאָגט דער רודערמאַן. — ער האָט אין דער יוגנט א סך גלערנט, און אז ער וויל קאָן ער רעדן ווי א בוך. און בראַוו איז ער — א לייב איז גאָרניט קענן אים! איך אליין האָב אים געזען, אינ־גאַנצן אומבאַוואָפנט, אטאַקירן פיר מיטאַמאָל, און צוקלאַפּן זייערע קעפּ אייגער אין אַנדערן.

די גאַנצע מאַנשאַפט האָט אים אָפּגענעבן כבוד, און אפילו געפאָלגט. ער האָט פאַרמאָגט א מין ספעציעלע אייגנשאַפט ווי מיט זיי צו רייַדן, און ווי יערן צו טאָן טובות. צו מיר איז ער געווען אומדערמידלאַך גוט. ער האָט מיך אלעמאָל גערן אויפגע־נומען אין דער קיך, וועלכע ער האָט געהאַלטן ריין ווי א שפּיגל. דאָס געפעם האָט געגלאַנצט אויף די וועגט, און אין א ווינקל איז געהאַנגען די שטייג מיט זיין פאָפוגיי.

— קום אהער, האָקינס, קום אהער, און כ'על דיר דערציילן א מעשה. כ'האָב קיינעם ניט אזוי ליב ווי דיך, מיין זון, זעץ זיך אניידער און הער זיך צו. אָט איז „קאַפּיטאַן פלינט" ——— איך רוף מיין פאָפוגיי „קאַפּיטאַן פלינט", נאָכן באַרימטן פּיראַט,

— אָט זאָגט אונדז „קאַפּיטאַן פלינט" פאָרויס אַ גליקלאַכע רייזע. וואָס זאָגסטו, קאַפּיטאַן, ניט אמת?

דער פּאָפּוגיי פלעגט דאַן אָנהייבן צו שרייען „גאָלדענע רענד־לאַך!" „גאָלדענע רענדלאַך!" „גאָלדענע רענדלאַך!" ביז ער איז געבליבן אָן אָטעם, אָדער ביז דזשאָן פלעגט אַרויפוואַרפן אַ טיכל אויף דער שטייג.

— זעסטו דעם פויגל, — פלעגט ער זאָגן, — ער איז שוין אפשר צוויי הונדערט יאָר אַלט, האָקינס — זיי לעבן מייסטנס אייביק. דער טייוול אַליין האָט אפשר צוגעזען מער אומרעכט פון אים. ער'ז אויסגעווען אַ וועלט, אָט דער פויגל. ער'ז נאָך אַרומ־געפאָרן מיט ענגלאַנדן, דעם גרויסן קאַפּיטאַן ענגלאַנד, דעם פּי־ראַט. ער'ז געווען אין מאַדאַגאַסקאַר, אין מאַלאַבאַר, אין סורינאַם, אין פּראָווידענץ, און אין פּאָרטאָ בעלאָ. ער האָט בייגעוואוינט דאָס „אַרויספישן" פון די געשטראַנדעטע זילבערשיפן. דאָרט האָט ער זיך עס אויסגעלערנט זיין „גאָלדענע רענדלאַך!" און ס'איז אויך קיין חידוש ניט, — שטעל זיך פאָר, האָקינס, דריי הונדערט און פופציק טויזנט שטיק! ער האָט אויך בייגעוואוינט דעם איבער־פאַל און דאָס פאַנגען פונם אינדישן וויצע־קעניג אין גאָאַ, האָט ער. אויפן אויסזען אָבער, קאָן מען מיינען אַז ער איז נאָך אַן עופ'עלע, האָסט שוין אָבער געשמעקט פּולווער, קאַפּיטאַן, הע?

— אויף צו דער שלאַכט! — פלעגט דער פּאָפּוגיי אויס־שרייען.

— אָ, ער'ז אַ צאַצקע אַ פויגל, — פלעגט דער קוכער זאָגן, און אים האָדעווען מיט צוקער פון דער קעשענע. דער פויגל פלעגט פּיקן די שטיקלאַך צוקער, און האַלטן אין איין שעלטן אַזוי נידער־טרעכטיק, אַז מ'האָט'ס קוים געקאָנט גלויבן. — אָט האָסטו דיר, — פלעגט דזשאָן זאָגן, — אַז מ'קריכט אין בלאָטע, מוז מען זיך אויסשמירן, בחור'ל. ער איז אַזאַ גוטער, ליבער, אַלטער, אומשול־דיקער פויגל, און דאָך שעלט ער אַז ס'איז אַ שאַנדע און אַ חרפּה צו הערן. ער מיינט'ס אָבער ניט, זאָג איך דיר, ער וואָלט אַזוי געשאָלטן אפילו אין דער אנוועזענהייט פון אַ גלח. — דזשאָן פלעגט דאַן אָנרירן זיין דאַשעק אַזוי אייגנאַרטיק ערנסט, אַז איך האָב

„דער פאפוגיי פלעגט דאן אנהייבן צו שרייען:
גאלדענע רענדלאדן! גאלדענע רענדלאדן"

געמוזט דענקען אז ער איז דער וואונדערבארסטער מענטש אויף דער וועלט.

דערוויל האבן זיך דער סקווייר און קאפיטאן סמאלעט געהאלטן פון דער וויטנס איינער פונם אנדערן. דער סקווייר האט דערפון ניט געמאכט קיין סוד, און האט דעם קאפיטאן פשוט געהאסט. דער קאפיטאן ווידער, האט בלויז גערעדט ווען מ׳האט אים עפעס געפרעגט, און אפילו דאן, קורץ, און שארף, און טרוקן, ניט פארלירנדיק קיין איבעריק ווארט. ווען מ׳האט אים צוגעשטופט צו דער וואנט, האט ער געמוזט צוגעבן אז ער האט געהאט א טעות אין דער מאנשאפט, אז אייניקע פון זיי זיינען געווען פלינקער ווי מ׳האט געקאנט דערווארטן, און אז אלע האבן זיך בכלל אויפגעפירט גאנץ גוט. וואם איז שייך דער שיף, האט ער זיך אין איר פשוט פארליבט. — זי פאלגט יעדן וואונק פונם ווינט, בעסער ווי איינער קאן מיט רעכט דערווארטן פון זיין אייגן וויב, מיין הער. אבער אלץ וואם איך קאן דערוויל זאגן, — פלעגט ער פארענדיקן, — איז אז מיר זיינען נאך ניט צוריק אין דער היים, און אז מיר געפעלט ניט די עקספעדיציע.

הערנדיק אזעלכע רייד, פלעגט דער סקווייר ווערן אויסער זיך פון כעס, און אנהויבן ארוממארשירן אף און אויף איבערן דעק.

אויב ער׳ט ניט אויפהערן, — פלעגט ער זאגן, — וועל איך קראפירן!

מיר האבן עטלאכע מאל געהאט שלעכטע וועטערס, זיי האבן אבער בלויז ארויסגעבראכט די מעלות פון דער "היספאניאלא". אלע אויף דער שיף זיינען געווען צופרידן, אויב ניט, איז זיי מסתמא געווען שווער צופרידן צו שטעלן, וואהרים איך בין איבערצייגט אז קיין שיף־מאנשאפט איז קיינמאל ניט געווען אזוי צעבאלעוועט, זינט נח איז ארויס אין דער תיבה. א ליאדע וואם פלעגט מען טרונקען דאפלפארציעס ראם. אין ספעציעלע טעג, ווי א שטייגער, ווען דער סקווייר האט זיך דערוואוסט וועגן עמיצנס א געבורטסטאג, פלעגט מען סערווירן פודינג. אן אפענע פאס מיט עפל איז אלע־מאל געשטאנען אויפן דעק, און ווער ס׳האט געוואלט האט געגעסן.

— קיין גוטס וועט דערפון ניט ארויסקומען, — האט דער קאפיטאן געזאגט צו דאקטאר ליווזין. — מיין מיינונג איז, אז

ווער עס צעבאַלעוועט פֿראָסטע מאַטראָזן, מאַכט פון זיי טייוואָלים.

פון דער עפּל פּאַס, ווי איר וועט שפּעטער זען, איז אָבער דאָך ארויסגעקומען עפּעס גוטס. וועז ניט די פּאַס, וואָלטן מיר ניט געווען געקראָגן קיין ווארנונג, און וואָלטן אפשר אַלע געווען אומגעקומען פון א פּאַרעטערישער האַנט.

און אָט ווי ס׳האָט געטראָפֿן:

מיר זיינען געלאָפֿן מיט די פּאַסאַטן כדי צו דערגרייכן דעם ווינט צו אונדזער אינדזל — מער קיין איינצלהייטן טאָר איך ניט אויסזאָגן — און זיינען איצט געפֿאָרן טאָג און נאַכט מיט וואונדער־לאַכע אויסזיכטן. ס׳האָט, לויט דער אויסרעכענונג, געוואָלט זיין דער לעצטער טאָג פון אונדזער רייזע. נאָך יענע נאַכט, אָדער, צום שפּעטסטן, פּאַרטאָג, האָבן מיר געוואָלט דערזען דעם "אוצר אינדזל". מיר זיינען געפֿאָרן אין דער ריכטונג פון דרום־דרום־מערב, און האָבן געהאַט א קווארן שטענדיקן ווינט און א שטיל ים.

די „היספּאַניאָלא" איז געשוואומען רואיק, פון צייט צו צייט איינענצנדיק איר פּאָדערשטאַנג מיט א שפּריי־ווינטל. די זעגלען זיינען געווען אויפגעשוואָלן מיט ווינט אונטן און אויוון. אַלע זיינען געווען מוטיק געשטימט, וואָרים מיר זיינען איצט שוין געווען אזוי נאָענט צום סוף פון דער ערשטער טייל פון אונדזער אונטערנעמונג.

ס׳איז שוין געווען פּאַרנאַכט. כ׳האָב געהאַט אָפּגעטאָן מיין אַרבעט, און האָב שוין געוואָלט גיין שלאָפֿן, האָט זיך מיר פּלוצלונג פּאַרגלוסט אַן עפּל. כ׳בין אַרויף אויפן דעק. די וואַך איז געשטאַנען פון פּאַרנט, אויסקוקנדיק אויפן אינדזל. דער מאַן בא דער רודער־ראָד האָט אויפמערקזאם געהיט דעם זעגל־געשפּאַן, און האָט שטיל־ערהייט פּאָר זיך געפּייפט. דאָס איז געווען דער אייניציקער געראוש, א חוץ דעם פּלעסטשען פון די כוואַליעס קעגן דער נאָז און די זייטן פון דער שיף.

כ׳בין אינגאַנצן אריינגעקראָכן אין פּאַס אריין, און האָב אין איר ניט געפּונען קיין אייניציקן עפּל. אָבער זיצנדיק אזוי אין דער פינצטער, האָבן מיך דער גערויש פון די כוואַליעס, און די ווינגדיקע באוועגונג פון דער שיף, ווייזט אוים, איינגעשלעפּערט, אָדער כ׳האָב אפשר אַנגעהויבן איינצודרימלען, ווען א שווערער מאַן האָט זיך רוישיק האַרט לעבן מיר אַנידערגעזעצט. די פּאַס האָט זיך א

טרייסל געטאָן, וועט ער האָט זיך אויף איר אָנגעשפּאָרט מיט דער פּלייצע. כ׳האָב שוין געוואָלט אויפשפּרינגען, אָבער כ׳האָב דערהערט ווי דער מאָן האָט אָנגעהויבן צו רעדן. ס׳איז געווען סיל־וועלם קול. הערנדיק די ערשטע צען־צוועלף ווערטער, וואָלט איך זיך פּאַר קיין זאַך אין דער וועלט ניט געווען געוויזן פּאַר קיינעם. כ׳בין ציטערנדיק געלעגן, און זיך צוגעהערט מיט גרויס שרעק און נייגיריגקייט. פּון דידאָזויקע צוועלף ווערטער האָב איך באַלד פּאַרשטאַנען אַז די לעבנס פּון יענעם ערלאַכן מענטשן אויף דער שיף זיינען געווען אָפּהענגיק פּון מיר אַליין.

עלפּטער קאַפּיטל

וואָס כ׳האָב געהערט אין דער עפּל פּאַם

— ניין, ניט איך, — האָט סילוועל געזאָגט. — פּלינט איז געווען קאַפּיטאַן, און איך בין געווען קוואַרטיר־מייסטער, ניט קוקנדיק אויף מיין הילצערנעם פוס. אין דערזעלביקער קאַנאַדע וואָס איך האָב פּאַרלוירן מיין פוס, האָט אויך דער אַלטער פיו פּאַרלוירן זיינע „פענצטערלאַך". א, ער׳ז געווען א מייסטער פון כירורגיע, דער וואָס האָט מיר דעם פוס אָפּגעשניטן — א „געענדיקטער" א. א. וו. — געדענק לאַטיין ווי א וואָסער, און וואָס ניט? מ׳האָט אים אָבער געהאַנגען ווי א הונט, און געלאַזט טריקענען אויף דער זון גלייך מיט די איבעריקע, לעבן קאַרסאַקאַסטל. דאָס איז געווען קאַפּיטאַן ראָבערטס באַנדע, איז עס; און געזומען האָט זיך עס דערפון וואָס מ׳האָט געביטן דעם נאָמען פון דער שיף — „ראָיאל פּאַרטונע" א. א. וו. — וואָרים ווי מ׳האָט א שיף א נאָמען געגעבן, אזוי זאָל זי הייסן, זאָג איך. דאָס זעלביקע האָט געטראָפן מיט דער „קאַסאַנדרא", וועלכע האָט אונדז אַלע בשלום אהיים געבראַכט פון מאַלאַבאַר, נאָכדעם ווי ענגלאַנד האָט געפאַנגען דעם וויצע־קעניג פון אינדיע. דאָסזעלביקע האָט איך פּאַסירט מיטן אַלטן „וואַלרום", פּלינטס פריערדיקע שיף, וועל־

כע כ'האָב אַליין געזען איינגעטונקט אין רויט בלוט, און כמעט זינקענדיק אונטער דער שווערער משא גאָלד.

— אָהאָ! — האָט אַ ווייטע שטים, פונם יונגסטן מאַטראָז אויף דער שיף, אויסגערופן פול מיט באַגייסטערונג, — ער'ז, הייסט עס, געווען דער קעניג פון אַלע פּיראַטן, דערדאָזיקער פלינט!

— דייוויס איז אויך ניט געווען קיין פּראָמאַך, לויט ווי מען דערציילט, — האָט סילווער באַמערקט, — כ'בין אָבער מיט אים קיינ־מאָל ניט געפאָרן. פריער מיט ענגלאַנדן, דערנאָך מיט פלינטן, דאָס איז מיין געשיכטע, — און איצט אויף מיין אייגענער רעכנונג, אַזוי צו זאָגן. כ'האָב אָפּגעשפּאָרט ניין הונדערט פונט באַ ענגלאַנדן, און צוויי טויזנט באַ פלינטן, ניט שלעכט פאַר אַ פּראָסטן מאַטראָז, האַ? און דאָס גאַנצע געלט ליגט אין זיכערע הענט, אין באַנק. ס'איז ניט וויפיל דו פאַרדינסט, ס'איז וויפיל דו שפּאָרסט אָפּ. אָט וואָס! וואו איז איצט ענגלאַנדס באַנדע? כ'ווייס ניט. וואו איז פלינטס? די מייסטע זיינען דאָ מיט אונדז אויף דער שיף, און זיינען זייער צופרידן וואָס זיי קריגן כאָטש פּודינג, — פריער אָבער האָבן זיי אַלע געמוזט אָנקומען צו בעטלעריי. דער אַלטער פּיו, ווען ער איז בלינד געוואָרן, האָט אומפאַרשעמטערהייט אויסגעגעבן צוועלף הונ־דערט פונט אין איין יאָר, ווי אַ לאָרד פון פּאַרלאַמענט. וואו איז ער איצט? ער ליגט אין דר'ערד מיט די ביינער. אָבער צוויי יאָר איידער ער איז געשטאָרבן, אַ קלאָג צו אים, איז ער אויסגעגאַנגען פון הונגער. ער האָט געבעטלט, און גע'גנב'עט, און געשניטן העלד־זער, און פון אַלע גליקן האָט ער דאָך געהונגערט ווי אַ הונט, צו אַלדי רוחות!

— ס'הייסט, נאָכאַלעמען, האָט מען דאָך פון דעם גאָרניט, — האָט געזאָגט דער יונגער מאַטראָז.

— נאַראָנים האָבן גאָרניט ניט פון דעם, ניט פון דעם, און ניט פון עפּעס אַנדערש, זאָג איך דיר, — האָט סילווער אויסגע־רופן. — אָבער, הער מיך אויס: דו ביסט נאָך אפילו יונג, אָבער שאַרף ווי אַ חלף, כ'האָב עס באַמערקט פון דער ערשטער מינוט. כ'על צו דיר רעדן ווי מאַן צו מאַן.

שטעלט זיך פאָר ווי איך האָב געפילט, הערנדיק דעמדאָזיקן פאַרדאַמטן, אַלטן לומפּ זאָגן אַ צווייטן דיזעלביקע, שיינע, חניפה'־

דיקע רייד, וואָס ער האָט באַנוצט אויף מיר. כ׳זאָל נאָר געווען קאַנען, וואָלט איך אים דורך דער פּאַס געווען דער׳הרג׳עט. ער האָט אזוי גערעדט ווייטער, אָן וועלכן ס׳איז חשד אז עמיצער הערט זיך אונטער צו זיין געשפּרעך:

— יאָ, אזוי איז׳ס שוין מיט דידאָזיקע ריטער פון צופאָל. זיי פירן א שטורמדיקן לעבן, ריזיקירן געהאַנגען צו ווערן, עסן און טרינקען ווי קאַמף־האַנען, אָבער נאָך אן עקספּעדיציע, בלייבט זיי איבער אין די קעשענעס הונדערטער פונטן, אנשטאָט הונדערטער גראָשנס. דעם גרעסטן טייל געבן זיי אויס אויף ראַם און הוליאַנ־קעס, און דערנאָך — ווידער אויפן ים אין הויל העמדער. איך פיר זיך ניט אזוי. איך לייג עס אינגאַנצן אַוועק, א ביסל דא, א ביסל דאָרט, און אין ערגעץ ניט צופיל, כדי ניט אַרויסצורופן קיין חשד. דו ווייסט, כ׳בין שוין איצט א פּופּציקער; צוריקקומענדיק פון דער איצטיקער עקספּעדיציע, וועל איך אויף אן אמת אַנהויבן פירן א לעבן פון א דזשענטלמאַן. ס׳איז שוין לאַנג צייט געווען, זאָגסטו? אפשר? כ׳האָב אָבער ביז איצט אויך געלעבט גוט. כ׳בין קיינמאָל ניט געווען זשדנע אין קיין זאַך. כ׳האָב שטענדיק געהאַט א ווייך בעט, און האָב געגעסן פון שענסטן און בעסטן אָלע מיינע יאָרן, א חוץ ווען כ׳בין געווען אויפן ים. און ווי אזוי האָב איך אַנגעהויבן? ווי א פראָסטער מאַטראָז, פונקט אזוי ווי דו!

— אויב אזוי, — האָט געזאָגט דער צווייטער, — וועט דאָך איצט גיין פאַרווירן אייער גאַנץ גלעט! איר וועט דאָך ניט וואָגן צו ווייזן זיך אין בריסטאָל, נאָך דער איצטיקער רייזע?

— וואו דענקסטו דען איז איצט מיין גלעט? — האָט סיל־ווער אָפּשפּאָטנדיק געפרעגט.

— וואָס הייסט? אין בריסטאָל, אין די בענק און אַנדערע פלעצער, — האָט געענטפערט זיין חבר.

— יאָ, ס׳איז טאַקע געווען דאָרט, — האָט געזאָגט דער קוכער, — ביז מיר האָבן אַרויפגעצויגן דעם אַנקער. אָבער איצט האָט עס מיין אלטע צוריק אינגאַנצן. דער „שפּאַקטיוו" איז פּאַרקויפט — ארענ־דע, קונדשאפט, און אייניכטונג — — און מיין אלטע איז שוין אויפן וועג צו טרעפן זיך מיט מיר. כ׳אלט דיר אויסגעזאָגט וואו,

וואָרים כ׳האָב צו דיר צוטרוי, אָבער ס׳קאָן נאָך אַרויסרופן קנאה בא די חברים.

— וואָס, איר געטרויט אייער פרוי? — האָט געפרעגט דער צווייטער.

— ריטער פון צופאַל, — האָט געענטפערט דער קוכער, — האָבן זייער ווייניק צוטרוי איינער צום אַנדערן, און מיט רעכט, איך בין אָבער אַ דורכגערויכערטע ליולקע, בין איך. ווען איינער וויל מיר אָפּטאָן אַ שפּיצל, כ׳מיין איינער וואָס קען מיך, וועט ער׳ס שוין טאָן אויף יענער וועלט. אַ סך מענטשן האָבן מורא גע־האַט פאַר פּיון, און אַ סך האָבן מורא געהאַט פאַר פלינטן, אָבער פלינט אַליין האָט מורא געהאַט פאַר מיר, ער האָט געציטערט, און האָט שטאָלצירט מיט מיר. און וויסן זאָלסטו, פלינטס באַנדע איז געווען די שטורעמדיקסטע אויפן ים, דער טייוול אַליין וואָלט געווען מורא געהאַט צו פאָרן מיט זיי אויף איין שיף. וואָס איז דאָ פיל צו רעדן, כ׳בין ניט קיין באַרימער — האָסט אַליין געזען ווי חבר׳יש כ׳בין מיט אַלעמען — אָבער ווען איך בין געווען קוואַרטיר־מייסטער, האָבן מיר עס געברענט אַ וועלט מיט פלינטס פּיראַטן! אָהאָ!

— קאָנסט אָבער זיין גאַנץ רואיק אויפן אַלטן דזשאָנס שיף.

— כ׳על אייך זאָגן דעם אמת, דזשאן, — האָט געענטפערט דער בחור, — די שטעלע איז מיר גאָרניט ניט געווען געפעלן ביז אונדזער איצטיקן געשפּרעך, איצט אָבער — נאַט אייך מיין האַנט!

— ביסט אַ בראַווער יונג, און קלוג דערצו, — האָט סילווער געענטפערט, דריקנדיק זיין האַנט אַזוי האַרציק, אַז די גאַנצע פאַס האָט זיך געטרייסלט, — קיין פיינערן מוסטער פון אַ ריטער פון צופאַל האָב איך נאָך ניט געזען.

ערשט איצט האָב איך אָנגעהויבן צו פאַרשטיין דעם טייטש פון זייערע ווערטער: אַ „ריטער פון צופאַל" האָט געמיינט, ניט מער און ניט ווייניקער, ווי אַ געוויינטלאַכער פּיראַט, און די סצענקע וואָס איך האָב אונטערגעהערט איז געווען דער לעצטער אַקט פון איבערפירן איינעם פון די לעצטע ערלאַכע מאַטראָזן אויף דער שיף — אפשר דעם לעצטן. די זאַך איז מיר אָבער באַלד געוואָרן נאָך קלאָרער, ווען סילווער האָט געגעבן אַ לייכטן פייף, און אַ דרי־טער מאַן איז צוגעקומען און זיך אַנידערגעזעצט לעבן זיי.

— דיק איז בלאָט! — האָט סילווער געזאָגט.

— אָ, איך האָב פריער געוואוסט אז דיק איז בלאָט, — האָט געענטפערט די שטים פון איזראעל האנדם, דעם רודערמאן. — דיק איז ניט קיין נאר, איז ער ניט, — האָט ער געזאָגט, מעלת־גרה'ט זיין טאבאק, און געשפּיגן, — אָבער זאָגט מיר נאָר, בארבעקיו, — האָט ער פּאָרגעזעצט, — וואָס איך וויל וויסן איז אָט וואָס: ווי לאַנג נאָך וועלן מיר זיך ארומשלעפּן ווי א פאסקודנע מאַרק־שיפל? דערדאָזיקער קאַפּיטאַן סמאָלעט ליגט מיר שוין אין די ביינער, ער האָט זיך אין מיר שוין גענוג נוקם געווען, צום שווארצן יאָר! איך וויל אויך ארונטער אין דער קאיוטע, וויל איך. איך וויל אויך הנאה האָבן פון זייערע דעליקאטעסן, ווייניען, און אנדערע גוטע זאכן.

— איזראעל, — האָט סילווער געזאָגט, — מילא קיין שכל האָסטו ניט, און קיינמאל ניט געהאט, אָבער הערן, דענק איך, קאנסטו, דיינע אויערן זיינען, צום ווייניקסטן, לאַנג גענוג. הער־זשע וואָס כ'על דיר זאָגן: וועסט שלאָפן אין דער פאָדערשיף, ארבעטן שווער, רעדן אנשטענדיק, און זיין ניכטער, ביז איכ'ל געבן דעם סיגנאל, קאָנסט זיך אויף מיר פּאַרלאָזן, מיין זון.

— כ'זאָג ניט אז ניט, — האָט דער רודערמאן געבורטשעט, — וואָס איך וויל בלויז וויסן איז, וועו? וואָס וואָס!

— וועו? צו אלדי רוחות! — האָט סילווער אויסגעשריען. — גוט, אויב דו ווילסט'ס וויסן, וועל איך דיר זאָגן וועו: בא דער ערשטער געלעגנהייט, אָט וועו! דערווייל האָבן מיר אן אויסגעצייכנטן מאטראָז, קאַפּיטאַן סמאָלעט, וועלכער פירט פון אונזערט־וועגן די פּאַרדאמטע שיף. דער סקווייר און רער דאָקטאָר האָבן א מאַפּע מיט אלע אינצלהייטן — א י ך וויים ניט וואו זי איז, און דו אויך ניט, זאָגסטו. איך מיין, דעריבער, אז די גלייכסטע זאך איז, אז מיר זאלן וואַרטן ביז דער סקווייר און דער דאָקטאָר וועלן געפינען די מזומנים, און זיי ארויפטראָגן אויף דער שיף, צו אלדי רוחות! דאן וועלן מיר זען וואָס מיר האָבן צו טאָן. וואָלט איך זיך אויף אייך, פּאַרדאמטע הינט, געקאָנט פּאַרלאָזן, וואָלט איך אפילו געצוואונגען קאַפּיטאַן סמאָלעטן ער זאל אונדז צוריקפירן האָלב וועג, איידער איך דערלאַנג דעם ערשטן קלאַפּ.

— וואָסי, נאָך וואָס ווארטן? איך דענק אז מיר זיינען אלע גוטע מאטראָזן, — האָט געזאָגט דער יונגער דיק.

— מיינסט, מיר זיינען אלע גוטע פאָדערמאסטניקעס, — האָט אים סילווער אונטערבראָכן. — מיר קאָנען טרייבן די שיף, אָבער ווער וועט אונדז אָנווייזן דעם וועג? דערוויף טויגט איר אלע אויף כפרות, פונם ערשטן ביזן לעצטן! וועז ס'אויף מיר אלייז, וואָלט איך געצוואונגען קאפיטאָן סמאָלעטן ער זאל אונדז צוריק־פירן, צום ווייניקסטן, ביז די פאסאָטן. מיר וואָלטן דאָן פארשפאָרט די פארשיידענע אויסרעכענונגען, און כאָטש געהאָט א לעפל וואסער א טאָג. אָבער, איך קאָן אייך צו גוט. כ'על זיי דערפאר צורעכט מאכן אויפן אינדזל, גלייך נאָכדעם ווי דער אוצר וועט זיין אויף דער שיף. ס'א גרויסער שאָד, כ'לעבן, אָבער איר קאָנט זיך ניט בארואיקן ביז איר שיכור'ט זיך ניט אָן. ער, מ'קאָן פון אייך קראַ־פירן! כ'על עם ניט אויסהאלטן צו פארן מיט אזעלכע אידיאָטן ווי איר זיינט!

— שאָט, שאָט, בארואיקט זיך, „לאנגער דושאָן", — האָט איזראעל אויסגעשריען, — ווער שטערט אייך דען, ווער שטייט אייך אין וועג?

— וויפל שטאָלצע שיפן, דענקט איר, האָב איך שוין געזען געפאנגען ווערן? און וויפל כוואטסקע יונגען טריקענען אויף דער זון אויפן „תליה־דאָק"? — האָט סילווער אויסגעשריען, — און אלץ צוליב דערזעלביקער פארדאמטער אייגעניש און יאָגעניש, איר הערט, צי ניין? כ'האָב זיך שוין געגוג אָנגעזוגן אויפן ים, האָב איך. אויב איר'ט נאָר פאלגן, און אָנגיין אויף ווייטער מיט דער ארבעט, וועט איר פארן אין קארעטן, וועט איר, אָבער ווי קומט עס צו אייך! איר'ט זיך מארגן אָנ'שיכור'ן, און אונטערגיין.

— א, מיר ווייסן אלע אז איר זיינט א גוטער מוסר'ניק, דושאָן, מיר האָבן שוין אָבער געזען אזעלכע וואָס קאָנען טרייבן און רודערן פונקט ווי איר — האָט איזראעל געזאָגט. — זיי האָבן ליב געהאָט א לעב טאָן, האָבן זיי. האָבן זיך ניט געהאלטן אזוי גרויס, און ניט געווען אזוי פארדאמט אָנשטענדיק, נאָר געלעבט א גוטן טאָג, ווי גוטע בריידער, יעדער איינער פון זיי.

— אזוי? — האָט סילווער געזאָגט, — אָבער וואו זיינען זיי

איצט? פיו איז געווען אַזאַ פויגל, און ער איז געשטאָרבן אַ בעט־לער. פלינט אויך, און ער איז געשטאָרבן פון צופיל ראָם אין סאַוואַנע. אָ, זיי זיינען געווען וואוילע יונגען, מ'קאָן ניט זאָגן, אָבער וואו זיינען איצט אַלע?

— אָבער וואָס וועלן מיר מיט זיי טאָן, ווען מירן זיי שוין אָפּראַמען פון וועג? — האָט דיק געפרעגט.

— אָט דאָס הייסט ווערטער, — האָט דער קוכער אויסגעשרי־ען מיט באַגייסטערונג, — אָט דאָס הייסט ריידן צו דער זאַך! וואָס דענקסטו, וועלן מיר טאָן מיט זיי? איבערלאָזן אויף אַן אינדזל? — אַזוי פלעגט זיך ענגלאַנד פירן. אויסשעכטן ווי חזירים? — אַזוי פלעגן האַנדלען פלינט און בילי באָונס.

— בילי האָט זיך אויסגעטויגט אויף אַזעלכע זאַכן, — האָט איזראַעל געזאָגט, — „טויטע בייסן ניט", פלעגט ער זאָגן. איצט איז ער אַליין שוין טויט, און ווייסט עס אויסגעצייכנט. הערט איר, אויב אַ שלאַק איז ווען אַוועק רוען אויף יענער וועלט, איז'ס בילי.

— גאָלדענע ווערטער! — האָט סילווער אויסגערופן, — ניט פּאָלירט, אָבער צום פּונקט! אַלזאָ, הערט מיך אויס מיט קאָפּ: איך בין אַ גוט־הערציקער — אַ גאַנצער דזשענטלמאַן, זאָגסטו! אָבער גענוג געשפּאַסט. פליכט איז פליכט, חברים. איך שטים פאַר — — טויט. ווען כ'על ווערן אַ מיטגליד אין פּאַרלאַמענט, און פאָרן אין אַ קאַרעטע, וועט מיר מער ניט פעלן נאָר אַז דידאָזיקע ים־אַדוואָ־קאַטן פון דער קאַיוטע זאָלן זיך פּלוצלונג אַראָפּיאַווען אַהיים, ניט־געבעטענערהייט, ווי אַ טייוול צו אַ תפילה! דערווייל אָבער דאַרף מען וואַרטן, און אַז ס'עט קומען די צייט — היידאַ!

— דזשאַן, — האָט דער רודערמאַן אויסגעשריען, — דו ביסט אַ מאַן!

— 'עסט עס זאָגן, איזראַעל, ווען 'עסט עס זען! — האָט סילווער געזאָגט, — איך פאַרלאַנג נאָר איין זאַך — — איך וויל צערעכט מאַכן טרעלאָנין. כ'וויל אָפּדרייען זיין קעלבערנעם קאָפּ מיט מיינע אייגענע צוויי הענט. דיק, — האָט ער זיך געווענדט צום יונגן מאַטראָז — זיי אַ גוטער בחור, און דערלאַנג מיר אַן עפּל, כ'וויל באַנעצן דעם גאָרגל.

שטעלט זיך פאָר מיין שרעק! כ'זאָל געווען האָבן כח, וואָלט איך געווען ארויסגעשפרונגען און אנטלאָפן, ס'האָט מיר אָבער אָפּגענומען הענט און פיס, און ס'האָרץ איז מיר אריין אין די פּיאָטעס. כ'האָב געהערט ווי דיק האָט זיך אויפגעהויבן, אָבער עמיצער האָט אים, ווייזט אויס, אָפּגעשטעלט, און האָנדס שטים האָט אויסגערופן:

— עד, לאָז געמאַך, דושאַן, וואָס זשליאָקעסטו דאָסדאָזיקע אָפּגוס־וואַסער? לאָמיר בעסער נעמען צו ביסלאָך ראָם!

— דיק, — האָט סילווער געזאָגט, — איך געטרוי דיר, פאָרגעס אָבער ניט אז כ'האָב א סימן אויפן פעסל, אָט האָסטו דעם שליסל, גים אָן א קענדל, און ברענג עס ארויף.

כאָטש כ'בין געווען אזוי צעשראָקן, איז מיר דאָך געקומען אויפן גערָאנק אז אזוי ארום נאָר האָט עס אראָו געקראָגן די „שטאַרקע וואַסערן" פון וועלכע ער איז אומגעקומען.

דיק האָט זיך ניט געזאָמט לאַנג, און אין זיין אפּווענהייט האָט איזראָעל גערעדט צום קוכער אויפן אויער. כ'האָב געכאָפּט בלויז עטלאָכע ווערטער, אָבער זיי זיינען געווען זייער וויכטיק. א חוץ שטיקלאָך און פּיצלאָך, אלץ וועגן דעמזעלבן ענין, האָב איך געהערט דעמראָזיקן גאַנצן זאַץ: — מער וועט זיך קיינער ניט אָנשליסן! — ס'זיינען נאָך, הייסט עס, געבליבן עטלאָכע געטרייע מאַטראָזן אויף דער שיף, האָב איך געטראַכט.

וועג דיק איז צוריקגעקומען, האָבן זיי אלע דריי, איינער נאָכן אנדערן, נענומען דאָם קענדל און געטרונקען. איינער — „זאָל זיין מיט גליק!, א צווייטער — „פּארן אלטן פלינט!" און סילווער אליין האָט האַלב־זינגענדיק געזאָגט:

„פאָר אונדז אליין און אונדזער גליק,
א גאָלדענעם שקונער צו ברענגען צוריק!"

גראָד דאָן איז א העלער שיין געפאלן אין דער פאָס. ארויפקוקנדיק, האָב איך דערזען אז די לבנה איז אויפגעגאַנגען, באזילבערט דעם הויפטמאַסט, און געוואָרפן א ווייסן שיין אויף די זעגלען. כמעט אין דערזעלבער צייט האָט זיך דערהערט די שטים פון דער וואַך: — לאַנד, לאַנד!

צוועלפטער קאפיטל

דער קריג־ראט

ס׳האט זיך אנגעהויבן א געיעג פון פיס איבערן דעק. כ׳האב געהערט ווי מענטשן זיינען געלאפן אין גרויס אייליגניש פון דער קאיוטע אין דער פאדערשיף. ארויסקאפנריק זיך אין איין אויגנ־בליק פון דער פאס, האב איך זיך באהאלטן הינטערן פאדערזעגל, און בין איינס־צווויי געווען אין דער הינטערשיף. דאָרט האב איך אנגעטראפן האנטערן און דאקטאר ליווזין, און בין מיט זיי מיט־געלאפן צום ווינט־בויגן.

אלע זיינען שוין דאָרט געווען פארזאמלט. גלייכצייטיק מיטן דערשיינען פון דער לבנה איז אויך פארשוואונדן דער נעפל־שלייער. פון דערווייטנס, אין דרום־מערב זייט, האט מען געקאנט זען צוויי נידעריקע בערג, אפגעטיילט אויף עטלאכע מיל איינער פונם אנדערן, און הינטער איינעם פון זיי, א דריטן און א העכערן בארג, וועמעס שפיץ איז נאך געווען באהאלטן אינם נעפל. אלע דריי האבן אויסגעזען שארף און קאנוס־פארמיק.

כ׳האב אלצדינג געזען ווי אין חלום, ווארים כ׳בין נאך אלץ ניט געקומען צו זיך פון דער שוידערלאכער שרעק וואס כ׳האב נאר וואס דורכגעלעבט. דאן האב איך געהערט קאפיטאן סמאלעטס שטים ארויסגעבן באפעלן. די „היספאניאלא" איז גלייגט געווארן עטלאכע פונקטן נענטער צום ווינט, און איז געשוואומען אין א ריכ־טונג וואס האט איר געזאלט ארויסברענגען אויף דער דרום זייט פונם אינדזל.

— און איצט, חברים, — האט געזאגט דער קאפיטאן, נאכדעם ווי די זענגל־שטריק זיינען ריכטיק פארצויגן געווארן, — האט עמיצער פון אייך אמאל געזען דאסדאזיקע לאנד?

— איך, מיין הער, — האט זיך אנגערופן סילווער, — כ׳בין אמאל געווען קוכער אויף א האנדל־שיף וועלכע האט זיך דאָרט אפגעשטעלט אנצונעמען וואסער.

— דער אנקערפלאץ איז, גלויב איך, אין דרום זייט, הינטער א קליינעם אינדזל, הא? — האט געפרעגט דער קאפיטאן.

— יאָ, מיין הער, מ׳רופט אים „סקעלעט אינדזל". ער איז אמאָל געווען א הויפט נעסט פון פּיראַטן. איינער פון אונדזערע חברים אויף יענער שיף האָט געוואוסט אַלע זייערע צונעמען פון די פּאַרשיידענע פּלעצער. יענעם באַרג צפון־צו האָבן זיי א נאָמען געגעבן „פּאָדערמאַסט באַרג", ער איז איינער פון דריי בערג אין א שורה, דרום צו — פּאָדערמאַסט, הויפּטמאַסט, און הינטערמאַסט. דעם גרויסן באַרג מיטן וואָלקן אויף אים, פּלעגן זיי געווויינטלאַך רופן דער „שפּאַקטיוו", מחמת דער וואַך וואָס זיי פּלעגן אויף אים האַלטן, וען זיי פּלעגן דאָ אַנקערן „אויסצוקוקן". יאָ, דאָ פּלעגן זיי עס, אַנטשולדיקט, „אויסלאָדן" זייערע שיפן, מיין הער.

— אָט האָב איך דאָ א מאַפּע, — האָט געזאָגט קאַפּיטאַן סמאָלעט, — גיט א קוק צי דאָס איז טאַקע דאָס פּלאַץ.

דעם „לאַנגען" אויגן האָבן אַנגעהויבן צו ברענען, וען ער האָט געזען די מאַפּע. צוליב דעם נייעם אויסזען פונם פּאַפּיר, האָב איך אָבער געוואוסט אז ער׳ט ווערן אַנטוישט. ס׳איז ניט געווען דיזעלבע מאַפּע וואָס מיר האָבן געפונען אין ביל׳ס באונם קאַסטן נאָר א פינקטלאַכע קאָפּיע, פולקאָם אין אַלצדינג — נע־מען, בערג און וואַסערטיפן — ס׳האָבן בלויז געפעלט די רויטע קרייצן און די געשריבענע באַמערקונגען. באָטש זיין ערגער־ניש איז געווען אזוי פיינלאַך, איז סילווער דאָך געווען גענוג קאַלט־בלוטיק זיך מיט איר צו באַהאַלטן.

— יאָ, מיין הער, — האָט ער גענאָגט, — דאָס איז דאָס פּלאַץ, געווים. א שיינע צייכנונג, כ׳לעבן, ווער האָט׳ס געקאָנט מאכן? כ׳גלויב אז די פּיראַטן זיינען געווען צו אומוויסנד אויף אזעלכע זאכן... אָט איז עס: „קאַפּיטאַן קידס אַנקערפּלאַץ" — אזוי פּלעגט׳ס טאַקע מיין שיפ־חבר רופן. א שטאַרקער שטראָם לויפט דאָ באָם דרום׳דיקן ברעג, צפון־צו, ביז דעם מערב׳דיקן ברעג. איר האָט דעריבער זייער גוט געטאָן, מיין הער, — האָט ער געזאָגט, — וואָס איר האַלט זיך נענטער צום ווינט, און שטייט אויף דער ווינט־זייט פונם אינדזל; אַלנפאַלס, אויב איר האָט אינזינען זיך אָפּשטעלן פּאַרריכטן די שיף; קיין בעסער אָרט פּאַר אזא ארבעט וועט איר אין דיראָזיקע וואַסערן ניט געפינען.

— א דאַנק, א דאַנק, — האָט געזאָגט קאַפּיטאַן סמאָלעט, —

כ׳על אייך שפּעטער־צו בעטן איר זאָלט אונדז העלפן מיט נאָך. איצט קאָנט איר גיין.

דזשאָנס קאַלטבלוטיקייט מיט וועלכער ער האָט באַשטעטיקט זיין באַקאַנטשאַפט מיטן אינדזל, האָט מיך זייער איבערראַשט, און ס׳איז מיר אַריבער אַ גרויל אויפן לייב, ווען כ׳האָב אים געזען זיך לאָזן צוגיין צו מיר. ער האָט, פאַרשטייט זיך, ניט געוואוסט אַז איך האָב אין דער עפּל־פאַס אונטערגעהערט זיין ראַט־פאַרזאַמלונג, פונדעסטוועגן האָב איך איצט אַזוי מורא געקראָגן פאַר זיין גרוי־זאַמקייט, צוויי־פּנימ׳דיקייט, און מאַכט, אַז כ׳האָב זיך קוים געקאָנט איינהאַלטן איך זאָל ניט אַ ציטער טאָן, ווען ער האָט אויף מיר אַרויפגעלייגט זיין האַנט.

— אַך! — האָט ער געזאָגט, — ס׳אַ וואונדערלאַך ערטל, אָט דערדאָזיקער אינדזל איז — אַ טייער ערטל פאַר אַ אינגל צו באַזוכן! סט׳זיך באָדן, סט׳קלעטערן אויף די בערג, סט׳כאַפּן ציגן, ׳עסטו, און ס׳טאַליין אַרויפקלעטערן אויף דידאָזיקע בערג ווי אַ ציג. כ׳ווער אַליין צוריק יונג, כ׳לעבן. כ׳האָב כמעט פאַרגעסן מיין הילצערנעם פוס, האָב איך. ס׳אַרא טייערע זאַך צו זיין יונג, און צו האָבן צען פיס־פינגער, מעגסט מיר גלויבן! אויב סט׳וועלן אונטערנעמען אַ קליינע אויספאָרשונג, זאָלסטו בלויז אַ בעט טאָן דעם אַלטן דזשאן, און ער׳ט דיר שוין צוגרייטן אַ גוטן איבער־בייס מיטצונעמען אויפן וועג.

ער האָט מיר אויף אַ פריינטלאַכז אופן ווידעראַמאָל אַ קלאַפּ געטאָן אין דער פּלייצע, איז אַוועקגעשפּרונגען, און איז אַרונטער אונטן.

קאַפּיטאַן סמאָלעט, דער סקווייר, און דאָקטאָר ליווזי זיינען געשטאַנען אויפן הינטערדעק און האָבן צווישן זיך גערעדט. ניט קוקנדיק אויף דעם וואָס כ׳בין געווען אַזוי להוט זיי צו דערציילן מיין געשיכטע, האָב איך זיי אָבער ניט געוואַגט איבערצושלאָגן פאַר אַלעמען אין די אויגן.

ווי כ׳בין אַזוי געשטאַנען און האָב געזוכט עפּעס אַ פּאַסיקן אויסרייד, האָט מיך דאָקטאָר ליווזי צוגערופן צו זיך. ער האָט פאַר־געסן זיין ליולקע אונטן — אָ, ער איז געווען אַ ליידנשאַפטלאַכער רויכערער — און האָט מיך געבעטן כ׳זאָל זי אים אַרויפברענגען.

אָבער ווי נאָר כ׳בין געווען געגוג נאָנט צו קאָנען צו אים רעדן אזוי אז קיינער זאָל ניט הערן, האָב איך תיכף אויסגערופן: — דאָקטאָר, לאָזט מיך רעדן. נעמט דעם קאַפּיטאַן און דעם סקווייר ארונטער אין דער קאיוטע, און דאן שיקט מיך רופן מיט עפעס אן אויסרייד. כ׳האָב שרעקלאָבע נייס.

דעם דאָקטאָרס פנים האָט זיך עטוואָס געביטן, אָבער אין איין רגע האָט ער זיך באַהערשט.

— א דאנק, דזשים, — האָט ער נאָנץ הויך געזאָגט, דאָס איז אַלץ וואָס כ׳האָב געוואָלט וויסן, — ווי ער וואָלט מיר האָבן געפרעגט א פראָגע.

מיט די רייד האָט ער זיך אויסגעקירעוועט, און איז צוריק צוגעגאַנגען צו די אַנדערע צווייי. זיי האָבן א ווייַלע צווישן זיך גערעדט, און כאָטש קיינער פון זיי האָט ניט ארויסגעוויזן קיין שום אויפרעגונג, ניט געהעכערט זיין שטים, און אפילו ניט געפייפט, האָב איך אָבער פארשטאַנען אז דאָקטאָר לִיווזי האָט זיי איבערגעגעבן מיין פארלאַנג. אין א ווייַלע ארום האָב איך געהערט דעם קאַפּיטאַן געבן דזשאָב אַנדערסאָנען א באַפעל — און דער האָט מיט זיין פייפל צונויפגערופן אַלעמען אויפן דעק.

— חברים, — האָט קאַפּיטאַן סמאָלעט געזאָגט, — כ׳האָב אייך עפעס צו זאָגן. דאָסדאָזיקע לאַנד וואָס מיר האָבן נאָר וואָס דערזען, איז טאָקע דער פלאַץ וואוהין מיר זיינען געפאָרן. ווי מיר אַלע וויסן, איז מיסטער טרעלאָני זייער א גוט־הערציקער דזשענטלמאַן. ער האָט מיך נאָר וואָס געפרעגט א פאָר זאכן, און כ׳בין געווען אימשטאַנד אים צו זאָגן אז יעדער אייגער אויף דער שיף, אויוון און אונטן, האָט געטאָן זיין פליכט אזוי, אז ס׳קאָן נאָר בעסער ניט זיין. און איצט גייען מיר אַלע דריי, — ער, איך, און דער דאָקטאָר, — ארונטער אין דער קאיוטע צו טרינקען פאר א י י ע ר געזונט און גליק, און אייך וועט מען סערווירן האַריק, כדי איר זאָלט טרינקען פאר א ו נ ד ז ע ר געזונט און גליק. איך דענק אז ס׳איז זייער שיין פון אים, און אויב איר דענקט אויך אזוי, טא לאָמיר באַגריסן דעם דזשענטלמאַן וואָס באַהאַנדלט אונדז אזוי וואונדערלאַך מיט א מעכטיקן „היפ! היפ! הורא!"

די אָוואַציע איז, פארשטייט זיך, באַלד געמאַכט געוואָרן.

און האָט אָפּגעהילכט אַזוי מונטער און האַרציק, אַז כ'מוז צוגעבן, כ'האָב זיך קוים געקאָנט גלויבן אַז דיזעלביקע מענטשן האָבן גע־מאַכט אַ פאַרשווערונג אויף אונדזער לעבן.

— נאָך איין „הוראַ" פאַר קאַפּיטאַן סמאָלעטן! — האָט דער „לאַנגער דזשאָן" אויסגעשריען, ווען דער ערשטער האָט זיך איינ־געשטילט.

אויך דערדאָזיקער איז אַרויסגעבראַכט געוואָרן מיט גרויס געפיל.

באַלד נאָכדעם זיינען די דריי הערן אַרונטער אונטן. ס'האָט ניט געדויערט לאַנג, און מ'האָט געלאָזט וויסן אַז מ'רופט דזשים האָקינסן אין דער קאַיוטע.

כ'האָב זיי אַלע דריי געפונען זיצן אַרום טיש, אויף וועלכן ס'זיינען געשטאַנען אַ פלאַש שפּאַנישער וויין און אַ טעלער ראָ־זשינקעס. דער דאָקטאָר האָט געהאַלטן אין איין רויכערן, און דעם פּאַרוק האָט ער געהאַלטן אויפן שויס — אַ סימן אַז ער איז געווען זייער אויפגערעגט. דאָס הינטער־פענצטער איז געווען אָפן, וואָרים ס'איז געווען אַ וואַרעמע נאַכט, און מ'האָט געקאָנט זען די לבנה אָפּגעשפּיגלט אינם שפּור־פּאַס פון דער שיף.

— נו, האָקינס, — האָט געזאָגט דער סקווייר, — האָסט אונדז עפּעס צו דערציילן? אַרויס מיט דיבורים!

כ'האָב געפאָלגט, און אַזוי קורץ ווי מעגלאַך, דערציילט אַלע איינצלהייטן פון סילווערס געשפּרעך. קיינער האָט מיך ניט אי־בערגעשלאָגן ביז כ'האָב ניט געענדיקט, קיינער האָט צומאָל ניט געמאַכט די קלענסטע באַוועגונג. זיי האָבן פון מיר ניט אַראָפּ־גענומען די אויגן פונם אָנהייב ביזן סוף.

— דזשים, — האָט געזאָגט דאָקטאָר ליווזי, — זעץ זיך!

כ'האָב זיך געזעצט צום טיש. מ'האָט מיר אָנגעגאָסן אַ גלאָז וויין, אָנגעלייגט פולע זשמעניעס מיט ראָזשינקעס, און אַלע דריי, איינער נאָכן אַנדערן, האָבן זיך פאַרנייגט און געטרונקען פאַר מיין געזונט, אויסדריקנדיק זייער אַנערקענונג פאַר מיין גליקלאַכער און מוטיקער טאַט.

— נו, קאַפּיטאַן, — האָט געזאָגט דער סקווייר, — איר זיינט

געווען געראָטן, און איך אומגעראָטן. איך דערקלער זיך פאר אז אייזל, און בין גרייט אויסצופאלגן אייערע באפעלן!

— איר זיינט ניט קיין גרעסערער אייזל פון מיר, מיין הער! — האָט דער קאפיטאן געענטפערט. אויף וויפל איך וויים, האָט יערע מאנשאפט וואָס האָט אינזינען געהאט צו מאכן א בונט, שוין פריער ארויסגעווויזן סימנים, אזוי אז דער וואָס האָט אויגן אין קאפ, האָט'ס געקאָנט באמערקן, און אנעמען די נויטיקע שריט. דידאזוי־קע מאנשאפט אבער, — האָט ער צוגעגעבן, — האָט מיך איבער־געכיטרעוועט.

— קאפיטאן, — האָט געזאָגט דער דאקטאָר, — דאָס איז סיל־ווערס קאפ, מ'מוז צוגעבן, ער איז א מערקווירדיקער פארשוין!

— ער וואלט אויסגעזען מערקווירדיק גוט אויף א זעגל־שטאנג, מיין הער, — האָט געענטפערט דער קאפיטאן. — אבער דאָס זיי־נען אלץ פוסטע רייד, און וועלן צו גארניט ניט פירן. כ'זע פאר זיך א צוויי־דריי פונקטן; אויב מיסטער טרעלאני האָט ניט דא־גענג, וועל איך זיי אויסרעכענען.

— איר זיינט דער קאפיטאן, מיין הער, איר דארפט איצט רעדן, — האָט מיסטער טרעלאני געזאָגט מיט גרויס ווירדע.

— ערשטנס, — האָט מיסטער סמאלעט אנגעהויבן, — מוזן מיר אנגיין ווייטער, וואָרים ס'איז שוין צו שפעט צו כאפן צוריק. אויב איך זאל איצט באפעלן צו גיין צוריק, וועלן זיי גלייך רע־וואלטירן. צווייטנס, האָבן מיר נאך גענוג צייט, וויניקסטנס, ביז מ'עט געפינען דעם אוצר, און דריטנס, ס'זיינען נאך געבליבן עטלאָכע געטרייע מאטראָזן. ס'עט מוזן קומען צו א קאמף, פריער אדער שפעטער, שלאג איך דערפאר פאר אט וואָס. מיר זאלן, ווי מ'זאגט, נעמען די געלעגנהייט בא דער טשופרינע, און איין שיינעם טאג, אומגעריכטערהייט, אליין אנהויבן דעם קאמף. איך פארהאף, מיס־טער טרעלאני, אז מיר קאָנען זיך פארלאזן אויף אייערע אייגענע דינער?

— ווי אויף מיר אליין! — האָט דער סקווייר דערקלערט.

— דריי, — האָט דער קאפיטאן אויסגערעכנט, — מיט אונדז איז זיבן, אריינרעכענענדיק האָקינסן, נו, און די טריי־געבליבענע? ווער קאָנען זיי זיין?

— מסתמא די יעניקע, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — וועלכע מיסטער טרעלאָני האָט אַליין געדונגען, איידער ער האָט באַגעגנט סילווערן.

— ניין, — האָט געענטפערט דער סקווייר, — האַנדס איז אייניקער פון מיניקע.

— כ'האָב טאַקע גערעכנט אַז כ'קאָן זיך פאַרלאָזן אויף האַנדסן.

— האָט דער קאַפּיטאַן באַמערקט.

— עך, ווען איך דערמאָן זיך אַז זיי זיינען אַלע ענגלענדער.

— האָט אויסגערופן דער סקווייר, — פיל איך ווי אויפצורייסן די גאַנצע שיף!

— מיינע הערן, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן, — הלוואי דער סוף זאָל גוט זיין! דערווייל מוזן מיר אָפּוואַרטן, און פאַרזיכטיק אויפפאַסן. כ'וויים, ס'א גרויסער נסיון פאַר א ריכטיקן מאַן — ס'וואָלט געווען א סך אנגענעמער אָנצוהויבן א קאַמף — מ'קאָן זיך אָבער גאָרניט ניט העלפן, ביז מיר געפינען ניט אויס וועט ס'איז אויף אונדזער זייט. מיר מוזן זיין רואיק, און אָפּוואַרטן ביז דער ווינט קומט, איז מיין מיינונג.

— דזשים קאָן אונדז דאָ באַהילפיק זיין מער פון יעדן אייניעם, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — די חברה היטן זיך ניט פאַר אים, און דזשים איז א בחור וואָס זעט זאַכן.

— האָקינס, איך לייג אויף דיר אומגעהייער גרויסע האַפּנונגען, — האָט באַמערקט דער סקווייר.

כ'בין געווארן שטאַרק פאַרצווייפלט, וואָרים כ'האָב ניט אייניגעזען ווי אזוי איך קאָן דאָ באַהילפיג זיין. פונדעסטוועגן, איז די רעטונג, צוליב פאַרשיידענע מערקווירדיקע צופאַלן, דאָך געקומען דורך מיר. דערווייל אָבער, ניט קוקנדיק אויף אַלע אונדזערע רעדעריען, האָבן מיר זיך געקאָנט פאַרלאָזן בלויז אויף זיבן פון זעקס־און־צוואַנציק, און פון די זיבן אפילו, איז אייניער געווען א אינגל. מיר האָבן דעריבער געהאַט אויף אונדזער צד בלויז זעקס דערוואַקסענע צו זייערע ניינצן.

דריטער טיל

מיין אַוואַנטורע אויפן אינדזל

דרייצנטער קאַפּיטל

ווי אַזוי כ׳האָב פאַרלאָזן די שיף

אינדערפרי, ווען כ׳בין אַרויסגעקומען אויפן דעק, האָט דער אינדזל אויסגעזען אינגאַנצן אַנדערש. כאָטש דער ווינט איז פאַר־שוואונדן, זיינען מיר אין פאַרלויף פון דער נאַכט דאָך אָפּגעפאָרן אַ היבשע שטרעקע, און זיינען איצט געשטאַנען שטיל אַרום אַ האַלבן מייל דרום־מזרח׳דיק פון דעם נידעריקן מזרח ברעג. אַ גרויער וואַלד האָט באַדעקט אַ גרויסן טייל פון דער אויבערפלאַך. כאָטש דערדאָזיקער הערשנדיקער קאָליר איז אין דער עבענע געווען דורכגעשטרייפט מיט פּאַסן געלער זאַמד און מיט אַ סך הויכע ביימער פון דער סאָסנע פאַמיליע, וועלכע זיינען איינציקווייז און אין גרופּן געוואָקסן העכער פון די אַנדערע, איז אָבער דער אַלגע־מיינער קאָליר געווען מאָנאָטאָן און טרויעריק. העכער פון די ביימער האָבן זיך געטורעמט די נאַקעטע פעלזן פון די בערג. זיי האָבן אַלע געהאַט אַ מאָדנעם אויסזען, און דער „שפּאַקטיוו", וועל־כער איז געווען מיט אַ דריי־פיר הונדערט פוס העכער פון די אַנ־דערע בערג אויפן אינדזל, איז נאָך דערצו געווען דער מיסטעריעז־טער אין געשטאַלט מיט זיינע אַרויפוואַקסנדיקע משופּע׳דיקע זייטן, און מיט זיין פּלוצלונג אָפּגעהאַקטן שפּיץ וואָס האָט אויסגעזען ווי אַ פּעדעסטאַל פאַר אַ סטאַטוע.

די „היספּאַניאָלאַ" האָט זיך געשאָקלט און אַרונטערגעלאָזט דאָס וואַסער פונם דעק אונטערן ים־געשוועל. די זעגל־שטאַנגען האָבן געריסן די רעדל־קלעצלאַך. דער רודער האָט זיך געוואָרפן הין און צוריק, און די גאַנצע שיף האָט געסקריפּעט, געקרעכצט, און זיך געטרייסלט ווי אַ פאַבריק. כ׳האָב זיך געמוזט שטאַרק אָנהאַלטן אין דעם מאַסט־שטריק, און די גאַנצע וועלט האָט זיך מיר שנעל געדרייט פאַר די אויגן. כאָטש כ׳בין געווען אַ ניש׳קשה׳דיקער מאַט־

ראָז, ווען די שיף איז געפאָרן פאָרווערטס, האָב איך אָבער ניט געקאָנט אַריבערטראָגן ,אָן אַ געוויסער ניט־גוטקייט, דאָס שטיין שטיל אויף איין אָרט, און זיך וואַקלען ווי אַ שווימענדיקע פלאַש, בפרט נאָך אינדערפרי, אויף אַ ליידיקן מאָגן.

אפשר איז'ס געווען דאָס — אפשר דער אויסזען פונם אינדזל מיט זיינע גרויע מעלאַנכאָלישע וועלדער און ווילדע פעלזנ־טורעמס, און דאָס וואַרפן פון די כוואַליעס וועלכע מיר האָבן געקאָנט זען און הערן ברויזן און דונערן אויף דעם משופּע'דיקן ברעג — יעדנפאַלס, כאָטש די זון האָט זייער העל און וואַרעם געלויכטן, און די ברעג־פייגל האָבן געכאַפּט פיש און געשריען אַרום אונדז, און מ'וואָלט געקאָנט דערוואַרטן אַז יעדער זאָל זיין צופרידן, נאָך אַזאַ לאַנגער רייזע אויפן ים, צוצוקומען צו יבשה, פונדעסטוועגן איז מיר די נשמה אַריין אין די שטיוול, פון סאַמע אָנהייב אָן וואָס כ'האָב דערזען דעמדאָזיקן אינדזל, און כ'האָב געהאַסט אפילו וועגן אים צו טראַכטן.

מיר האָבן פאַר זיך געהאַט אַ שווערן טאָג אַרבעט, וואָרים ס'איז אפילו ניט געווען קיין סימן פון אַ ווינט, און די שיפלאַך האָבן געמוזט אַפירגענומען און באַזאָרגט ווערן מיט מאַנשאַפטן, כדי צו־צושלעפּן די שיף אַ דריי־פיר מייל אַרום דעם שפּיץ פון דעם אינדזל, און אַרויף דורך דעם שמאָלן דורכגאַנג, צום האַפן הינטערן „סקעלעט־אינדזל". כ'האָב זיך פרייוויליק אָנגעבאָטן אויף איינעם פון די שיפלאַך, אויף וועלכן כ'האָב, פאַרשטייט זיך, ניט געהאַט וואָס צו טאָן. מ'האָט געקאָנט דערשטיקט ווערן פון דער היץ, און די מאַטראָזן האָבן צאָרנדיק געבורטשעט באַ דער אַרבעט. אַנדער־סאָן האָט קאָמאַנדירט אויף מיין שיפל, און אַנשטאָט צו האַלטן די מאַנשאַפט אין אָרדנונג, האָט ער אַליין געבורטשעט העכער און ערגער פון די איבעריקע.

— נו, — האָט ער שעלטנדיק געזאָגט, — מ'עט'ס אַריבער־קומען.

כ'האָב עס געהאַלטן פאַר אַ שלעכטן סימן, וואָרים ביז יענעם טאָג זיינען אַלע אָנגעגאַנגען מיט דער אַרבעט שנעל און וויליק, אָבער ווי זיי האָבן נאָר דערזען דעם אינדזל, זיינען גלייך נאָכגע־לאָזט געוואָרן די לייצעס פון דיסציפּלין.

אין פאַרלויף פון דערדאָזיקער אַרבעט איז דער „לאַנגער דזשאָן“ געשטאַנען לעבן דעם שטורמאַן און האָט געפירט די שיף. ער האָט געקענט דעם דורכפאָר ווי די אייגענע צען פינגער, און כאָטש דער מאַן מיט דער מעסט־קייט האָט אומעטום געפונען מער וואַ־סער ווי די מאַפּע האָט אָנגעוויזן, האָט זיך דזשאָן קיין איין מאָל ניט אָפּגעשטעלט.

—דער שטראָם פאַלט איצט היבש אָפּ, — האָט ער געזאָגט, — און דערדאָזיקער דורכפאָר איז כמעט שוין אויסגעגראָבן ווי מיט אַ ריגל.

מיר האָבן זיך אָפּגעשטעלט אויפן זעלביקן אָרט וואו ס'איז אויף דער מאַפּע געווען אָנגעצייכנט אַן אַנקער, אומגעפער אַ דריטל מייל צווישן ביידע ברעגן, — די הויפּט־יבשה אויף איין זייט. און דער „סקעלעט אינדזל“ אויף דער אַנדערער.

דער באָדן איז באַשטאַנען פון ריינער זאַמד. דער פאַל פון אונדזער אַנקער האָט געמאַכט אַ גרויסן רויש און האָט צעטריבן גאַנצע וואָלקנס פייגל, וועלכע האָבן זיך גענומען דרייען און שרייען איבערן וואַלד; אָבער אין ווייניקער פון איין מינוט זיינען זיי ווידער אַרונטער, און אַלץ איז ווידער געוואָרן שטיל.

דער פּלאַץ איז געווען אינגאַנצן איינגעשלאָסן אין לאַנד, ווי באַ־האַלטן צווישן די ביימער וועלכע האָבן דערגרייכט כמעט ביז צו דער הויכוואַסער ליניע. די ברעגן זיינען מייסטנס געווען פלאַכע און ווייט אַרום זיינען געשטאַנען די באַרגטורעמס אין דער פאָרם פון אַן אַמפיטעאַטער, איינער דאָ, איינער דאָרט. צוויי קליינע טייכלאַך, אָדער בעסער געזאָגט, צוויי זומפּן, זיינען אַריינגעפאַלן אין דערדאָזיקער אָזערע, ווי מ'האָט'ס געקאָנט אָנרופן, און די געוויקסן אַרום יענעם טייל פונם ברעג האָבן געהאַט אַ מין גיפטיקן גלאַנץ. פון דער שיף האָבן מיר ניט געקאָנט זען ניט דאָס הויז און ניט דעם פּאַרקן, וואָרים זיי זיינען געווען באַהאַלטן הינטער די ביימער. ווען ניט די מאַפּע וועלכע איז געלעגן אויפן קאַיוטע־דאַך, וואָלטן מיר זיך געווען געקאָנט האַלטן פאַר די ערשטע וואָס האָבן דאָרט געאַנקערט, זינט דער אינדזל האָט זיך אַרויסגעהויבן איבערן ים.

ס'איז ניט געווען קיין סימן פון ווינט אין דער לופט, און קיין גערויש, אַ חוץ דעם טומל וואָס די כוואַליעס האָבן געמאַכט,

קלאָפּנדיק, אויף א שטרעקע פון א האַלבן מייל, אויף די ברעגן און אויף די אויסנוויניקסטע פעלזן.

א מאָדנער פויגער גערוך האָט זיך געטראָגן איבערן אנקער־פלאַץ — א גערוך פון פארפוילטע בלעטער און צוגעפוילטע ביימער־שטאַמען. כ'האָב באַמערקט ווי דער דאָקטאָר האָט פארדרייט מיט דער נאָז, און געשמעקט מיט איר ווי איינער וואָס פארזוכט א שלעכט אייַ.

— כ'וויים ניט צי ס'איז דאָ פאראן אן אוצר, — האָט ער געזאָגט, — אָבער איך וועט אייך מיין פאָרוק אז פיבער איז דאָ זיכער פאראן.

אויב מ'האָט די באַנעמונג פון דער מאַנשאַפט שוין געקאָנט פארדעכטיקן אויפן שיפל, האָט מען אין איר האַנדלונג איצט אויף דער שיף געקאָנט זען אן אמת'ע געפאָר. זיי זיינען גרופנווייז גע־לעגן אויפן דעק און האָבן זיך ג'ע'סוד'עט. דעם קלענסטן באַפּעל האָבן זיי אויפגענומען מיט בייזע בליקן, און אים אומצופרידן און נאַכלעסיק דורכגעפירט. אפילו די ערלאַבע לייט זיינען, דוכט מיר, געוואָרן אַנגעשטעקט, וואָרים ס'איז ניט געווען קיין איינער אויפן דעק צו ווייזן מיט זיך א ביישפיל. ס'איז געווען קלאָר אז דער בונט איז איבער אונדז געהאַנגען ווי א שטורעם.

אָבער ניט נאָר מיר פונם קאַיוטע צד האָבן דערפילט די גע־פאָר. דער „לאַנגער דזשאָן" האָט שווער געארבעט, ארומגייענדיק פון איין גרופּע צו דער צווייטער, און האָט זיך ממש דערשעפט געבנדיק עצות. וואָס איז שייך א גוטן ביישפיל, האָט קיין בעסערער פון אים נאָרניט ניט געקאָנט זיין. ער איז פשוט געקראָכן פון דער הויט צו באַווייזן זיין ווילקייט און העפלאַכקייט, און פאר יעדן איינעם געהאַט אן אַנגענעמען שמייכל. האָט מען געגעבן א באַפעל, איז דזשאָן באַלד געווען אויף זיין קוליע מיטן פריי־לאַכסטן „יאָ, יאָ, מיין הער!" אין דער וועלט. און ווען ס'איז שוין נאָרניט ניט געווען וואָס צו טאָן, פלעגט ער זינגען איין ליד נאָכן צווייטן, ווי ער וואָלט דערמיט וועלן באַהאַלטן די אומצופרידנ־קייט פון די איבעריקע.

פון אלע טרויעריקע סימנים פון יענעם טרויעריקן נאָכמיטאָג, איז אָט די לחוט'קייט פונם „לאַנגן דזשאָן" געווען דער ערגסטער.

מיר האָבן אָפּגעהאַלטן א בארָאטונג אין דער קאָיוטע.

— מיין הער, — האָט געזאָגט דער קאָפּיטאַן, — אויב איך זאָל ריזיקירן מיט נאָך א באָפּעל, וועלן מיר האָבן די גאַנצע שיף אויפן האַלדז. איר פּאַרשטייט, מיין הער, די זאַך איז אַזוי. מ'רעדט מיר אָנטקעגן — ניט אמת? נו, איז אויב כ'זאָל זיך שטעלן אָנטקעגן, וועלן שפּיזן פּליען רעכטס און לינקס. אויב ווידער איך זאָל'ס לאָזן גיין ווי ס'גייט, וועט זיך סילוועד באַלד אָנשטויסן אַז עפּעס איז דאָ ניט גלאַטיק, און די שפּיל איז פּאַרן טיוול. ס'איז דאָ בלויז איינער אויף וועמען מיר קאָנען זיך פּאַרלאָזן.

— און ווער איז'ס? — האָט געפרעגט דער סקווייר.

— סילוועד, מיין הער, — האָט געענטפערט דער קאָפּיטאַן. — ער באַמיט זיך פונקט ווי מיר, אַלץ צו פּאַרגלעטן. זיי האָבן א סכסוך, אָבער ער וואָלט זיי באַלד איבערגערעדט, וועט ער זאָל האָבן די געלעגנהייט. איך שלאָג דערפּאַר פּאָר אַז מיר זאָלן אים געבן דידאָזיקע געלעגנהייט. לאָמיר אָפּלאָזן די חברה אויפן ברעג פּאָר אייז טאָג. אויב זיי וועלן אַלע אַראָפּגיין, וועלן מיר פּאַרטיידיקן די שיף; אויב זיי וועלן קיינס ניט אַראָפּ, וועלן מיר האַלטן די קאָיוטע, און זאָל גאָט באַשיצן די גערעכטע. אויב אָבער בלויז א טייל וועלן אַראָפּגיין, דאַן, מיין הער, געדענקט מיינע רייד, וועט זיי סילוועד צוריקברענגען אויף דער שיף ווי מילדע לעמעלאַך.

ס'איז אַזוי באַשלאָסן געוואָרן. די זיכערע לייט האָבן געקראָגן גלאַדענע פּיסטאָלעטן. מיר האָבן פּאַרטרויט האָנטערן, דזשאָיסן, און רעדרוטן דעם סוד, און זיי האָבן אויפגענומען די נייס מיט ווייניקער איבערראַשונג און א סך גלאַסענער ווי מיר האָבן דערוואַרטעט, און דער קאָפּיטאַן איז דאַן אַרויף אויפן דעק צו רעדן צו דער מאַנשאַפט.

— חברה, — האָט ער געזאָגט, — מיר האָבן געהאַט א היסן טאָג, און זיינען אַלע מיד און ניט מיטאַלעמען. א פּאָר אויפן ברעג וועט קיינעם ניט שאַטן. די שיפלאַך זיינען נאָך אַלץ אויפן וואַסער, איר קאָנט זיי נעמען, און ווער עס ווייל נאָר, קאָן היינט נאָכמיטאָג אַרויספּאָרן אויפן ברעג. א האַלבע שעה פּאָר זונאונטערגאַנג וועל איך געבן א צייכן מיט דער קאַנאָנע.

די טיפשים האָבן אודאי געמיינט אז זיי וועלן זיך באַדן אין אוצרות ווי נאָר זיי וועלן לאַנדן. זיי האָבן גלייך אויפגעלעבט און האָבן ארויסגעלאָזט א הורא, וועלכער האָט אָפּגעהילכט אן עכא אויף א ווייטן בארג, און האָט איבערגעשראָקן די פייגל, וועלכע האָבן זיך ווידער געלאָזט פליען מיט קולי־קולות איבערן אנקער־פלאַץ.

דער קאַפּיטאַן איז געווען צו קלוג צו בלייבן אויפן דעק. ער האָט זיך תיכף אָפּגעטראָגן, איבערלאָזנדיק סילוועלן איינצוואַרדע־נען די פּאַרטיע. כ'דענק אז ער האָט זייער גלייך געטאָן. וואָלט ער פּאַרבליבן אויפן דעק, וואָלט ער לעבנגער אפילו ניט געקאָנט מאַכן קיין אָנשטעל אז ער האָט ניט פּאַרשטאַנען די לאַגע. זי איז געווען קלאָר ווי דער טאָג. סילוועלן איז איצט געווען דער קאַ־פּיטאַן, און ער האָט געהאַט צו טאָן מיט א גאַנץ ווידערשפּעניקי־דיקער מאַנשאַפט. די ערלאַבע מענטשן — און כ'האָב זיך באַלד איבערצייגט אז ס'זיינען געווען אזעלבע אויף דער שיף — האָבן געמוזט זיין גרויסע נאַראָנים. אָדער, בעסער געזאָגט, דער אמת איז, אז אלע זיינען געווען אומצופרידן מיטן ביישפּיל פון די רעדל־פירער — א טייל מער און א טייל ווייניקער. אנדערע ווידער, כאָטש אין אַלגעמיין גוטע מענטשן, האָט מען מער ניט גע־קאָנט ניט פירן און ניט באַצווינגען אויף ווייטער. ס'איז אָבער דאָך א חילוק צווישן זיין פויל און בורטשען, און איינגעמען א שיף און דערמאָרדן א צאָל אומשולדיקע מענטשן.

ענדלאָך אָבער איז די פּאַרטיע געוואָרן צוזאַמענגעשטעלט. זעקס האָבן געזאָלט בלייבן אויף דער שיף, און די איבעריקע דרייצן איינשליסנדיק סילוועלן, האָבן זיך גענומען אויפזעצן אויף די שיפ־לאָך.

דעמאָלט איז'ס מיר אריין אין קאָפּ דער ערשטער פון די משוגע'נע איינפאַלן וואָס האָבן אזוי פיל געהאַלפן צו ראַטעווען אונדזערע לעבנס. אויב סילוועלן האָט איבערגעלאָזט זעקס מענטשן, איז דאָך געווען קלאָר אז אונדזער צד וועט ניט זיין בכח צו פאַר־כאַפן די שיף. און אזוי ווי ס'זיינען געבליבן בלויז זעקס, איז געווען פונקט אזוי קלאָר אז דער קאַפּיטע־צד וועט זיך ניט נויטיקן אין מיין הילף. ס'איז מיר דעריבער פלוצלונג איינגעפאַלן אויך

אַרויסצופאָרן צוזאַמען מיט די איבעריקע אויפן ברעג. איך ביז איינס־צוויי אַרונטער מיט דער זייט פון דער שיף, האָב זיך איינ־גענורעט אין דער פאָדערשטער טייל פונם נאָנטסטן שיפל, און אין זעלבן מאָמענט איז'ס אָפּגעפאָרן.

קיינער האָט מיך ניט באַמערקט, בלויז דער רודערמאַן האָט זיך אָנגערופן: — דאָס ביסטו, דזשים? בויג איין דעם קאָפּ. — סיל־ווער אָבער האָט פונם אַנדערן שיפל שאַרף אַריבערגעקוקט. און געפרעגט צי ס'איז טאַקע איך. פון דער מינוט אָן האָב איך געקראָגן חרטה אויף מיין טאַט.

ביידע שיפלאַך האָבן זיך געיאָגט אין אַ וועט־לויף. אַזוי ווי אָבער דאָס שיפל אין וועלכן איך בין געפאָרן, האָט זיך אַ לאָז געטאָן פריער, געהאַט אַ בעסערע מאַנשאַפט, און איז אין דער זעלבער צייט געווען לייכטער, האָט'ס אַריבערגעיאָגט ס'אַנדערע. ווען די נאָז פונם שיפל איז אַריין צווישן די ביימער באַם ברעג, האָב איך זיך אָנגעכאַפּט אין אַ צווייג און זיך אַרויסגעוויגט צווישן אַ געדיכטער גרופּע ביימער, אין דער צייט וואָס סילווער און די איבעריקע זיינען נאָך געווען אַ הונדערט קלאַפטער הינטער אונדז.

— דזשים, דזשים! — האָב איך אים געהערט נאָכשרייען.

אָבער, ס'פאַרשטייט זיך, אַז כ'האָב זיך געמאַכט ניט הערנדיק. כ'בין געלאָפן וואוהין די אויגן האָבן מיך געטראָגן, שפּרינגענדיק, היפּנדיק, אַון דורכברעכנדיק אַ וועג, ביז כ'האָב מער ניט געקאָנט לויפן.

פערצנטער קאַפּיטל

דער ערשטער צוזאַמענשטויס

כ'בין געווען אַזוי צופרידן וואָס ס'איז מיר געלונגען אַרויס־צושטעלן סילווערן אַ נאָז, אַז כ'בין ווידער געוואָרן פריילאַך און האָב זיך אָנגעהויבן אַרומקוקן מיט גרויס אינטערעס אויפן פרעמדן לאַנד אין וועלכן כ'האָב זיך געפונען.

כ'בין דורכגעגאַנגען איבער אַ זומפּיקער פלאַך, וועלכע איז

געווען באַוואָקסן מיט ווערבעם, אָטשערעט, און מאָדנע, עקזאָטישע זומפּ־בייסער, און בין ארויסגעקומען אויפן ראַנד פון אַ אָפענער, וועלפערמיקער זאַמדפלאַך, וועלכע איז א מיין ווייט געווען באַוואָקסן מיט עטלאַכע סאָסנעס און א גרויסער צאָל צעקרימטע בייַמער, ניט העכער פון דעמבן, אָבער מיט בלאָס־גרינע בלעטער ווי פון ווערבעס. אויף דער אַנדערער זייט פון דערדאָזיקער עבענע איז געשטאַנען איינער פון די בערג, מיט צוויי מאָדנע פעלזנשפּיצן, וועלכע האָבן העל געגלאַנצט קעגן דער זון.

כ׳האָב איצט צום ערשטן מאָל דערפילט די פרייד פון אַן אַנטדעקער. דער אינדזל איז געווען אומבאַוואוינט, מיינע שיפּ־חברים האָב איך איבערגעלאָזט הינטער זיך, און פאַר מיר האָט ניט געלעבט קיין זאַך, א חוץ שטומע ווילדע חיות און פייגל. כ׳האָב זיך ארומגעדרייט הין און צוריק צווישן די ביימער. דאָ און דאָרט זיינען געוואקסן בליענדע, מיר אומבאַקאַנטע, פלאַנצן. דאָ און דאָרט האָב איך געזען שלענג, און איינע האָט פון א פעלזנראַנד אויפגעהויבן איר קאָפּ, און האָט אויף מיר געשיפּעט מיט א גערויש וואָס איז ניט געווען פיל אַנדערש פון א ווירבלענדיקן דריידל. ס׳איז מיר גאָרניט ניט איינגעפאַלן אַז זי איז געווען א דם־שונא, און אַז דער גערויש איז פון דער באַוואוסטער קלאַפּערשלאַנג.

כ׳בין דאַן אַריין אין א לאַנגן וועלדל פון דידאָזיקע דעמב־אַר־טיקע ביימער — שפּעטער האָב איך אויסגעפונען אַז מ׳רופט זיי אימערגרין — אָדער לעבנסדעמבן — וועלכע זיינען געוואקסן נידעריק אויף דער זאַמד, ווי שווארצע־יאָגאָדע קוסטעס, מיט מאָדנע פאַרקרימטע צווייגן, אַנגעפאַקט מיט בלעטער געדיכט ווי א שטרוידאַך. דאָס וועלדל האָט זיך אַנגעהויבן פונם שפּיץ פון איינעם פון די זאַמדיקע בערגלאַך, אויסשפּרייטנדיק זיך און ווערנדיק אלץ בריייטער און בריייטער, ביז ס׳האָט דערגרייכט צום ראַנד פונם בריייטן, טראָסטניק־באַוואָקסענעם זומפּ, דורך וועלכן דער נענטסטער פון די דריי קליינע טייכלאַך רינט אריין אין דעם אנקערפלאַץ. די זון האָט שטארק געברענט און פונם זומפּ האָט געוצט א פּאַרע. די קאָנטורן פונם "שפּאַקטיוו" האָבן געציטערט אינם נעפּל.

מיטאַמאָל האָט זיך צווישן דעם אָטשערעט אַנגעהויבן א מין טומל. א ווילדע קאַטשקע האָט קוואַקנדיק זיך אויפגעהויבן. א

צווייטע האָט נאָכגעפאָלגט, און אַ גרויסער וואָלקן פון פייגל איז באַלד שרייענדיק געשוואומען איבער דער גאַנצער הויך פונם זומפּ, און זיך געדרייט אין דער לופט. כ'האָב זיך באַלד אָנגע־שטויסן אַז אייניקע פון די מאַטראָזן מוזן זיין ערגיץ נאָנט באַם ראַנד פונם זומפּ. כ'האָב קיין טעות ניט געמאַכט. ס'האָבן זיך דערהערט זייער ווייטע און נידעריקע קלאַנגען פון אַ מענטשלאַכער שטים, וועלכע זיינען שטופנווייז געוואָרן העכער און נענטער.

דאָס האָט אויף מיר אָנגעוואָרפן אַן אימה. כ'בין צוגעקראָכן און זיך באַהאַלטן הינטערן נאָנטסטן דעמב, און האָב זיך איינגע־קאָרטשעט, האָרכנדיק שטיל ווי אַ מויז.

אַ צווייטע שטים האָט אָפּגעענטפערט, און דאַן האָט די ער־שטע, וועלכע כ'האָב איצט דערקענט אַלס סילווערס, ווידער אָנ־געהויבן צו דערציילן דיזעלבע געשיכטע, האָט אָן אַן אָפּהאַלט גערעדט אַ לאַנגע צייט, און איז בלויז דאָ און דאָרט געוואָרן אונ־טערבראָכן פון דער צווייטער.

לויט דעם קלאַנג פון די רייד, האָבן זיי, ווייזט אויס, גע־רעדט זייער ערנסט, כמעט ליידנשאַפטלאַך, כ'האָב אָבער ניט גע־קאָנט כאַפּן קיין איין דייטלאַך וואָרט.

ענדלאַך האָט דאָס רעדן אויפגעהערט, און די רעדערס האָבן זיך, ווייזט אויס אַנידערגעזעצט, וואָרים ניט נאָר זיינען זיי ניט צוגעקומען נענטער, נאָר אפילו די פייגל זיינען געוואָרן רואיקער, און האָבן זיך ווידער גענומען אומקערן צו זייערע ערטער אויפן זומפּ.

כ'האָב איצט דערפילט אַז איך פאַרנאַכלעסיק מיין געשעפט. אויב כ'בין שוין יאָ געווען אַזוי דום צו לאַנדן מיט דידאָזיקע דעספּעראַדאָס, דאַרף איך, צום ווייניקסטן, אונטערהערן זייערע באַ־ראַטונגען. ס'איז דערפאַר מיין פּשוט'ע און זעלבסטפאַרשטענדלאַכע פליכט זיך צו דערנענטערן צו זיי ווי נאָנט איך קאָן נאָר, אונטער דער גינסטיקער באַהעלטעניש פון די נידעריקע ביימער.

די ריכטונג פון ביידע רעדערס האָב איך געקאָנט געפינען גאַנץ גענוי, ניט נאָר לויט זייערע שטימען, נאָר אויך לויט דער אויפ־פירונג פון די פייגל, וואָס זיינען נאָך אַלץ אַרומגעפלויגן דער־שראָקענע איבער די קעפּ פון די אומגעבעטענע געסט.

קריכנדיק אויף אלע פיר, בין איך צו זיי ביסלאכווייז און פאמעלאך צוגעקומען. אויפהויבנדיק דעם קאפ, האב איך דורך אן עפענונג צווישן די בלעטער געקאנט ארונטערקוקן אין א קליינעם גרינעם טאל לעבן דעם זומפ,געדיכט באוואקסן מיט ביימער, וואו דער „לאנגער דושאן סילווער" און נאך איינער פון דער מאנ־שאפט זיינען ביידע געשטאנען פנים־אל־פנים און האבן גערעדט.

די זון האט גליענדיק אויף זיי אראפגעוואלפן זיין הוט לעבן זיך אויף דער ערד, און זיין גרויס, גלאט, בלאנד, און פארשוויצט פנים איז געווען געוועגדט צום אנדערן מיט א מין אויפפאדערונג.

— הבר, —האט ער געזאגט, — ס'איז דערפאר וואס איך האלט פון דיר שטאל און אייזן. שטאל און אייזן, זאג איך דיר, און מעגסט זיך אויף מיר פארלאזן! וועז איך זאל ניט געווען אזוי צוגעזאטן ווערן צו דיר, מיינסטו אז איך וואלט דא געווען דיך צו וואַרענען? ס'איז פארפאלן, קאנסט זיך נארניט ניט העלפן. כ'רעד מיט דיר איצט, כדי צו ראטעווען דיר דעם קאפ. וועז אייגער פון די ווילדע וואלט זיך דערפון דערוואוסט, וואס וואלט פון מיר געווארן, טאם? וואס, מיינסטו, וואלט פון מיר געווארן, פרעג איך דיך?

— סילווער, — האט דער אנדערער געזאגט, און כ'האב באמערקט אז ניט נאר איז זיין פנים געווען אנגעצונדן, נאר ער האט אויך געריבן הייזעריק ווי א ראב, און זיין שטים האט געצי־טערט ווי אן אנגעצויגן שטריקל. — סילווער, — מאכט ער, — איר זיינט שוין אלט, און ערלאך, איר האט א נאמען אלס א זעל־כער; און גלאט האט איר אויך, וואס א סך מאטראזן האבן ניט; און איר זיינט בראוו, אדער אפשר האב איך א טעות. מיינט איר מיר צו זאגן אז איר'ט זיך לאזן פארפירן פון אזא באנדע אויסוואורפן? ניין, ניט איר! ווי איר זעט מיך א לעבעדיקן, כ'על זיך גיבער לאזן אפשניידן די האנט, איידער צו פאראטן מיין פליכט — — —

א גערויש האט אים פלוצלונג אונטערבראכן. כ'האב אויסגע־פונען איינעם פון די ערלאבע לייט, הייסט עס, און אין דער זעלבער צייט איז אנגעקומען די נייס פון א צווייטן. העט־וויט

איבערן זומפּ האָט זיך פּלוצלונג דערהערט אַ גערויש ווי אַן אויס־רוף פון צאָרן, נאָך אים אַ צווייטער, און דערנאָך אַ שרעקליכער, אויסגעצויגענער געשריי. די פעלזן פונם „שפּאַקטיוו" האָבן אים אָפּגעהילכט פיל מאָל. די גאַנצע סטאַיע זומפּ־פייגל האָט זיך ווי־דער פּלוצלונג אויפגעהויבן, פאַרטונקלענדיק דעם הימל, און אַ לאַנ־גע צייט נאָכדעם ווי דער טויט־געשריי האָט מיר נאָך געקלונגען אין די אויערן, האָט די שטילקייט צוריק איינגעשטעלט איר אימפּע־ריע, און בלויז דער פליגל־רויש פון די אַראָפּנידערנדיקע פייגל און דער טומל פון די ווייטע כוואַליעס האָבן אונטערבראָכן די נאָכ־מיטאָג רו.

דערהערנדיק דעמדאָזיקן גערויש, איז טאָם אָפּגעשפּרונגען ווי אַ פערד וואָס דערפילט די שפּאָרן, סילווער אָבער האָט אפילו ניט אַ פּינטל געטאָן מיט אַן אויג. ער איז געשטאַנען אויף זיין אָרט, לייכט אָנשפּאַרנדיק זיך אויף דער קוליע, נאָכקוקנדיק זיין שיפ־חבר ווי אַ שלאַנג וואָס איז גרייט אויפצושפּרינגען.

— דזשאָן, — האָט געזאָגט דער מאַטראָז, אויסשטרעקנדיק די האַנט.

— אָן הענט! — האָט סילווער אויסגעשריען, אָפּשפּרינגענדיק אויף אַ גאַנצן קלאַפטער, מיט דער פלינקייט און אויסגערעכנטקייט פון אַ געאיבטן אַקראָבאַט.

— זאָל זיין אָן הענט, דזשאָן סילווער, — האָט געזאָגט דער אַנדערער, — נאָר אַ שוואַרץ געוויסן קאָן אייך מאַכן מורא האָבן פאַר מיר, אָבער, ווי גאָט איז אייך ליב, זאָגט מיר, וואָס איז דאָס געווען?

— דאָס? — האָט זיך סילווער אָנגערופן, שמייכלענדיק פאָר־זיכטיקער ווי אַלעמאָל, און זיין אויג ווערנדיק די גרויס פון אַ שפּילקע קעפּל אויף זיין גרויסן פּנים, אָבער בילשטשענדיק ווי אַ ברעקל גלאָז, — דאָס? אָ, כ'דענק אַז דאָס איז געווען אַלאַן.

דערהערנדיק דידאָזיקע רייד, האָט טאָם אויסגעפּלאַצט ווי אַ העלד.

— אַלאַן! — האָט ער אויסגעשריען. — רו צו זיין נשמה! אַן אמת'ער מאַטראָז! און איר, דזשאָן סילווער, כ'האָב אייך געהאַלטן פאַר אַ חבר אַ לאַנגע צייט, אָבער פון איצט אָן זיינט

איר מער ניט מיין חבר. אויב איכ׳ל שטאַרבן ווי א הונט, וועל איך אָבער שטאַרבן טוענדיק מיין פליכט. איר האָט דער׳הרג׳עט אַלאַנען, הא? דער׳הרג׳עט מיך אויך, אויב איר קאָנט, אויב איר וואגט!

מיט די רייד האָט זיך דערדאָזיקער בראָווער יאָט אויסגעקירע־ווען מיט דער פּלייצע צום קוכער, און האָט זיך געלאָזט גיין צוריק צום ברעג. ס׳איז אים אָבער ניט באַשערט געווען צו גיין ווייט. מיט א ווילדן אויסגעשריי האָט דזשאָן זיך אָנגעכאַפּט אין א צוויג, אַרויסגעכאַפּט די קוליע פון אונטער דער פּאַכווע, און האָט א שלי־דער געמאַן דעמדאָזיקן מאָרגעם געווער ווירבלענדיק דורך דער לופט. זי האָט מיט אַן איבעראַשנדיקער האַסטיקייט געטראָפן דעם אָרימען טאָם מיטן שפּיץ פונקט צווישן די אַקסל אינמיטן דער פּלייצע. ער האָט שנעל אויפגעהויבן די הענט, אַרויסגעלאָזן א קרעכץ, און איז אומגעפאַלן.

מ׳האָט ניט געקאָנט וויסן צי ער איז שטאַרק פּאַרוואונדעט געוואָרן צי ניט. ס׳איז זייער מעגלאַך, אורטיילנדיק פונם קראַך, אז די פּלייצע איז אים אויפן שטעל איבערגעבראָכן געוואָרן. ער האָט אָבער ניט געהאַט קיין צייט צו קומען צו זיך. סילווער, פלינק ווי א מאלפע, אפילו אָן דער קוליע, איז גלייך געווען לעבן אים, און צוויי מאל איינגעגראָבן זיין מעסער ביז דער שטיל אין דעם שוצלאָזן קערפער. פון מיין באַהעלטעניש האָב איך אים געקאָנט הערן סאפּען גאַנץ הויך, אין דער צייט וואָס ער האָט אים אריינגע־רוקט דאָס מעסער.

כ׳וויים ניט וואָס ס׳מיינט צו חלש׳ן, אָבער א שטיקל צייט נאָכדעם איז די גאַנצע וועלט אַוועקגעשוואומען פון מיינע אויגן אין א שווינדלענדיקן נעפּל. סילווער, די פייגל, דער הויכער פעלזנשפּיץ פונם „שפּאַקטיוו", אַלץ האָט זיך געדרייט פאַר מיינע אויגן ארויף און אראָפּ, און אַלערלייי גלעקער און ווייטע קולות האָבן מיר גע־קלונגען אין די אויערן.

וען כ׳בין ווידער געקומען צו זיך, איז שוין דער מאָנסטער ווידער געווען גרייט, מיט דער קוליע אונטערן אָרעם, און מיט דעם הוט אויפן קאָפּ. טאָם איז לעבן אים געלעגן באַוועגלאָז אויפן גראָז. דער מערדער איז קאַלטבלוטיק געשטאַנען איבער אים, און דערווייל

געווישט זיין בלוט־באַפלעקטן מעסער מיט א זשמעניע גראָז. קיין זאַך האָט זיך ניט געביטן. די זון האָט נאָך אומ'רחמנות'דיקער גע־גליט אויפן דאַמפנדיקן זומפ און אויפן הויכן בארג טורעם. כ'האָב זיך אליין ניט געקאָנט גלויבן אז א מאָרד איז טאַקע באַגאַנגען געוואָרן, און אז א מענטשלאַך לעבן איז א ווייליע צוריק אזוי גרוי־זאם פארשניטן געוואָרן פאר מיינע אויגן.

איצט האָט דושאָן ארויסגעלייגט די האַנט אין קעשענע, ארוים־גענומען א פייפל, און מיט דעם געגעבן עטלאַכע סיגנאל־ארטיקע פייפן, וועלכע האָבן אָפּגעקלונגען העט־וויט אין דער אָנגעהיצטער לופט. כ'האָב, פארשטייט זיך, ניט פארשטאַנען דעם מיין פון דידאָזיקע סיגנאלן, אָבער זיי האָבן אויף מיר מאַמענטאל ווידער אָנגעוואָרפן א שרעק. ס'קאָנען נאָך אָנקומען נאָך, האָב איך גע־טראַכט, און מ'קאָן מיך נאָך געפינען. צוויי ערלאַכע לייט זיינען שוין דערמאָרדעט, ווער ווייסט צי נאָך טאָמען און אלאַנען וועל איך ניט זיין דער דריטער?

כ'האָב זיך תיכף געגומען ארויסקאראפקען און צוריקקריכן, אזוי שנעל און שטיל ווי כ'האָב געקאָנט, צו דעם אָפענעם טיל פונם וואַלד. אינדעם, האָב איך דערהערט אויסרופן און באַגריסונגען צווישן דעם אלטן בוקאניר און זיינע שיפ־חברים, און דערדאָזיקער געפארפולער גערויש האָט מיר געגעבן פליגל. אזוי שנעל ווי כ'בין ארוים פון דער געדיבטקייט, האָב איך געגומען לויפן ווי נאָך קיינמאל ניט פריער. מיך האָט ניט געארט וואוהין, אבי וואָס ווייטער פון די מערדער. ווי כ'בין אזוי גלאָפן, האָט מיך ארומגעכאפט א שרעק, וועלכע איז בישלאכווייז פארוואַנדלט געוואָרן אין א משוגעת.

איז דען, כ'לעבן, מעגלאַך געווען א גרעסערע געפאר, האָט דען עמיצנס לעבן געקאָנט זיין מער איינגעשטעלט ווי מיינס? וועָן די קאָנאָנע וועט אויסשיסן, ווי וועל איך וואָגן ארונטערצוגיין צו די שיפלאַך צווישן דידאָזיקע טייוואָלים, אין וועלכע ס'האָט זיך נאָך געהויבערט זייער פארברעכן? וועט מיר דער ערשטער וואָס וועט מיך באַגעגענען דען ניט אראָפדרייען דעם קאָפּ ווי מ'דרייט אָפּ דעם קאָפּ פון א הינדל? וועט דען מיין אפּוועזנהייט גופא ניט זיין א סימן פון שרעק, און דערפאר אויך פון מיין

פאטאלן וויסן? ס'איז פאַרפאַלן, האָב איך געטראכט. אדיע, „היספאניאלא"! אדיע, סקווייר, דאקטאר, און קאפיטאן! כ'האָב ניט געהאט קיין אויסוועג — אָדער שטארבן פון הונגער, אָדער דורך די הענט פון די בונטארן.

ווי כ'האָב שוין געזאגט, בין איך די גאנצע צייט געלאפן, און אומבאמערקטערהייט, האָב איך זיך דערנענטערט צום פוס פונם קלייענם בערגל מיט די צוויי שפיצן, און בין אנגעקומען אין א טייל פונם אינדזל וואו לעבנסדעמבן זיינען געוואקסן שיטערער, און זיינען, לויט זייער געשטאלט און גרוים, געווען ענלאכער אויף וואלד־ביימער. צווישן זיי זיינען געווען צעוואָרפן א קלייניע צאל סאסנעס, אייניקע פופציק, און אנדערע כמעט זיבעציק פוס הויך. די לופט האָט דא אויך געשמעקט פרישער ווי אונטן לעבן דעם זומפ.

דא האָט מיך אָבער א נייע שרעק אָפגעשטעלט מיט א קלאפנדיק האַרץ.

פופצנטער קאפיטל

דער אינדזלמענטש

א רעגן פון זאמד־שטיינדלאך האָט זיך פלוצלונג אָפגעטיילט פון דער זייט פונם בארג, וועלכער איז דא געווען משופע און שטיי־ניק, און איז ארונטערגעפאלן מיט א קלאפעריי און גע׳פילדער דורך די בייסער. אינסטינקטיוו האָב איך זיך געגעבן א דריי אויס אין יענער ריכטונג, און האָב דערזען א פיגור אוועקשפרינגען זייער פלינק הינטער א סאסנע שטאם. וואָס ס'איז אזוינס געווען — בער, מענטש, צי מאלפע — האָב איך בשום אופן ניט געקאָנט דערקענען. אלץ וואָס כ'האָב געוואוסט איז אז ס'האָט אויסגעזען שוואַרץ און האַריק. אָבער די שרעק פון דערדאָזיקער דערשיינונג האָט מיך אָפגעשטעלט ווי פארשטיינערט.

איצט, טראכט איך, בין איך אָפגעשניטן פון ביידע זייטן: הינטער מיר — די מערדער, און פאַר מיר — דידאָזיקע לויערנדיקע,

אומבאקאַנטע באַשעפענישׂ. אויפן מאָמענט זיינען מיר געווארן די געפאַרן מיט וועלכע כ׳בין געווען באַקאַנט ליבער פון די וועגן וועלכע כ׳האָב גאָרניט ניט געוואוסט. אפילו סילווער האָט זיך מיר אויסגעווויזן ווייניקער געפערלאַך אין פאַרגלייך מיט דער באַשעפענישׂ פון וואַלד. כ׳האָב זיך געגעבן א דריי אויס, און אַריבער־קוקנדיק זייער פאַרזיכטיק איבער מיין אקסל, האָב איך געגומען לויפן צוריק אין דער ריכטונג פון די שיפלאַך.

אָבער באַלד האָט זיך די פיגור ווידער באַווויזן, און מאכנדיק א ברייטן האַלב־צירקל, האָט זי מיר געגומען פאַרלויפן דעם וועג, כ׳בין געווען זייער מיד, נאָר וואָלט איך אפילו געווען אזוי פריש ווי אינדערפרי וועו כ׳בין אויפגעשטאַנען, האָב איך איינגעזען אז ס׳וואָלט געווען אומזיסט מיין מי זיך צו פאַרמעסטן אין געלויף מיט אזא קענגער. דאָס באַשעפענישׂ איז געשפרונגען פון בוים צו בוים ווי א הירש, לויפנדיק ווי א מענטש אויף צוויי פיס, אָבער דאָך גאַנץ אַנדערש ווי וועלכער ס׳איז מענטש וואָס כ׳האָב וועו געזען, איינבויגנדיק זיך כמעט אינצווייען אין געלויף. און דאָך איז׳ס געווען א מענטש, כ׳האָב אין דעם מער ניט געקאַנט צווייפלען.

ס׳זיינען מיר באַלד געקומען אויפן זכרון פאַרשיידענע זאכן וואָס כ׳האָב זיך אָנגעהערט וועגן קאַניבאַלן. נאָך א האַרעלע און כ׳וואָלט געווען גערופן נאָך הילף. דער פאַקט אָבער אז ס׳איז געווען א מענטש, זאָל זיין אפילו א ווילדער, האָט מיך א ביסל באַרואיקט, און מיין מורא פאַר סילווערן האָט זיך שטופנווייז גענומען אומקערן. כ׳בין געבליבן שטיין און האָב זיך געגומען אַרומקוקן צו געפינען א וועג ווי אזוי זיך צו ראַטעווען. פלוצלונג האָב איך זיך דערמאַנט אין מיין פיסטאָלעט, און גלייך ווי כ׳האָב דערזען אז כ׳בין ניט אומבאוואָפנט, האָט מוט ווידער אויפגעבליט אין מיין האַרץ. כ׳האָב זיך אויסגעקירעוועט צום אינדזמענטש, און זיך שנעל געלאָזט גיין אין זיין ריכטונג.

ער האָט זיך שוין דאָן געהאַט באַהאַלטן הינטער אן אַנדער בוים. ער האָט מיר אָבער געמוזט זייער פאַרזיכטיק נאַכקוקן, וואָרים ווי נאָר כ׳האָב זיך צו אים געלאָזט גיין, האָט ער זיך ווידער באַווויזן און האָט מיר געגומען גיין אַנטקעגן. ער האָט זיך אָפּגעשטעלט,

צוריקגענאנגען א פּאָר טריט, איז מיר ווידער געגאנגען אנטקעגן, און ענדלאָך, צו מיין גרויס איבערַאשונג, און צוטומלטקייט, איז ער גע־פּאלן אויף די קני און האָט אויסגעשטרעקט די הענט אין געבעט.

איצט בין איך ווידער געבליבן שטיין.

—ווער זיינט איר? — האָב איך געפרעגט.

„איך בין דער ארימער בען גאן, בין איך".

— בען גאן, — האָט ער געענטפערט, און זיין קול האָט געקלונגען הייזעריק און אומאנגענעם, ווי א פּאַרזשאַווערטער שלאָם. — איך בין דער אָרימער בען גאן, בין איך. כ'האָב שוין גאנצע דריי יאָר ניט גערעדט מיט קיין מענטשן.

איצט האָב איך געזען אז ער איז א ווייסער מענטש ווי איך, מיט א גאנץ אנגענעמען פנים. זיין לייב, וואו ס'איז נאָר געווען אנט־

בלויזט, איז געווען אָפּגעברענט פון דער זון. אפילו זיינע ליפּן זיינען געווען שוואַרץ, און זיינע בלויע אויגן האָבן אויסגעזען גאַנץ מערקווירדיק אין זיין טונקל פּנים. פון אַלע בעטלער וואָס כ׳האָב ווען געזען אָדער זיך פאַרגעשטעלט, איז ער געווען דער קעניג פון קריעה בלואה. ער איז געווען אָנגעטאָן אין אַלטע שמאַטעס פון זעגל־טוך און שיפלייוונט, און אָט די טשיקאַווע שמאַטעס האָבן זיך געהאַלטן צוזאַמען דורך א סיסטעמע פון די פאַרשיידנסטע און אומהאַרמאָנישסטע פאַראיניקונגס־מיטלען — מעשענע קנעפּלאָך, הילצערנע שטעקלאָך, און שליפּן פון זעגל־שטריק. ער האָט געטראָגן אַן אַלטן לעדערנעם גאַרטל מיט א מעשענער ספּראָנטסקע, און דאָס איז געווען די אייניציקע מאַסיווע זאַך פון זיין גאַנצער הלבשה.

— דריי יאָר! — האָב איך אויסגערופן, — האָט איר געליטן פון א שיפברוך?

— ניין, חבר, — האָט ער געזאָגט, — מ׳האָט מיך איבערגעלאָזט!

כ׳האָב שוין דערפון אַמאָל געהערט, און כ׳האָב געוואוסט אז ס׳האָט באַצייכנט זייער א שרעקלאַכע שטראָף, וואָס קומט אָפט פאָר צווישן די בוקאַנירן, לויט וועלכער מ׳לאָזט ארונטער א פאַרברעכער, מיט א ביסל פולווער און שרויט, אויף א ווילדן אינדזל, און מ׳לאָזט אים דאָרט איבער.

— שוין דריי יאָר אז מ׳האָט מיך דאָ איבערגעלאָזט, — האָט ער פאַרגעזעצט, — און זינט דאַן האָב איך געלעבט אויף ציגן, יאַגדעס, און אויסטערס. וואו א מענטש זאָל ניט זיין, זאָג איך, קאָן ער באַשטיין זיין שטעטל. אָבער, חבר, ס׳האַרץ גייט מיר איבער נאָך א ביסל געקעכץ. אפשר האָט איר מיט זיך צופעליק א שטיקל קעז? האָ? ניין? א סך לאַנגע נעכט האָב איך גע׳חלומט וועגן קעז, מייסטנס פון צוגעברוינטן, און זיך אויפגעכאַפּט מיט גאָרניט.

— אויב כ׳וועל ווען ס׳איז קאָנען צוריקגיין אויף דער שיף, — האָב איך געזאָגט, — וועט איר קריגן קעז אויפן פוד.

די גאַנצע צייט האָט ער געהאַלטן אין באַטאַפן דאָס געוואַנט

פון מיין רעקל, מיר געגלעט די הענט, באטראכט מיינע שיך, און האט בכלל, אין פארלויף פונם געשפרעך, ארויסגעוויזן א קינדער־שע הנאה אין דער אנוועזנהייט פון א מיט־מענטשן. אבער דערהערנ־דיק מיין לעצטע באמערקונג, האט ער זיך גדלות'דיק אויסגעגלייכט מיט א פלוצימדיקער כיטרעקייט.

—אויב איר'ט וועט ס'איז קאנען צוריקגיין אויף דער שיף, זאגט איר? — האט ער איבערגע'חזר'ט, — וער'ט אייך דען שטערן?

— ניט איר, דאם וויים איך, — איז געווען מיין ענטפער.

— ריכטיק, — האט ער אויסגערופן, — נו, און — און ווי הייסט איר, חבר?

— דזשים, — האב איך געזאגט.

— דזשים, דזשים, — האט ער איבערגעזאגט, ווייזט אויס, מיט גרויס פארגעניגן. — ער, דזשים. כ'האב געפירט אזא ווייסטיק לעבן, אז ס'א שאנדע צו דערציילן. איר'ט זיך, א שטייגער, ניט וועלן גלויבן אז איך האב אויך אמאל געהאט א פרומע מאמע, וואם פלעגט אויף מיר אכטונג געבן?

— נו, ניט זייער שטארק, — האב איך געענטפערט.

— ס'איז אבער אמת, — האט ער געזאגט, — אויסערגעווייניט־לאך פרום איז זי געווען. און איך אליין בין אויך געווען אן אנ־שטענדיק, פרום אינגל, און האב געקאנט דאם גאנצע דאוונען אויסנוויניק אזוי שנעל, אז מ'האט קוים געקאנט אונטערשיידן איין ווארט פונם אנדערן. כ'האב שיין אויסגעפירט, דזשים, מ'קאן ניט זאגן. און ווי אזוי, מיינט איר האט זיך עם אנגעהויבן? מיט שפילן "קאפ אדער" אויף די פארדאמטע קברים. אזוי האט זיך עם אנגעהויבן, אבער געפירט האט עם א סך ווייטער. מיין מאמע האט'ס מיר פריער פארויסגעזאגט, זי האט'ס אליין פארויס־געזען, האט זי, די פרומע פרוי! אבער די האנט פון גאט האט מיך אהער געבראכט. כ'האב עם אליין דורכגעטראכט דא אויף דעמ־דאזיקן איינזאמען אינדזל, און כ'בין ווידער געווארן גוט און פרום. מער קיין ראם טרינק איך ניט, סיידן א קאפעטשקע אויף א „לחיים", פארשטייט זיך, בא דער ערשטער געלעגנהייט. כ'האב געטאן א נדר צו זיין גוט און פרום, און כ'האב די מיטלען דערצו אויך,

— ער האָט זיך אַרומגעקוקט אין אַלע זייטן, און געזאָגט זייער שטיל: — איך בין רייך, דזשים, רייך!

איצט בין איך געווען איבערצייגט אַז דער אָרימער נפש איז אין זיין איינזאַמקייט משוגע געוואָרן. ער האָט מסתמא געלייענט דעמדאָזיקן געדאַנק אויף מיין פּנים, וואָרים ער האָט דעמזעלבן זאַץ זייער היציק איבערגעחזר'ט נאָכאַמאָל:

— רייך, זאָג איך אייך, רייך! און ווייסט איר וואָס כ'על אייך דערציילן: כ'על אייך מאַכן פּאַר א לייט, דזשים. אָ, דזשים. איר'ט דאַנקען גאָט, 'עט איר, וואָס איר זיינט געווען דער ערשטער וואָס האָט מיך געפּונען.

דאָ האָט זיך אויף זיין פּנים פּלוצלונג באַוויזן א שוואַרצער שאָטן. ער האָט מיר שטאַרקער געדריקט די האַנט, און האָט אויף מיר אויפגעהויבן א דראַענדיקן צייגנפינגער.

— דזשים, זאָגט מיר דעם אמת, ס'איז דאָך ניט פּלינטס שיף? — האָט ער געפרעגט.

איצט איז מיר איינגעפאַלן א גליקלאַכער איינפאַל. כ'האָב אָנגעהויבן פּאַרשטיין אַז מיר האָבן צוגעקראָגן נאָך איינעם אויף אונדזער צד, און כ'האָב אים גלייך געענטפערט.

— ניין, ס'איז ניט פּלינטס שיף, און פּלינט אַליין איז טויט. אָבער כ'על אייך זאָגן דעם אמת, ווי איר האָט מיך געבעטן: עט־לאַכע פון פּלינטס חברה־לייט געפינען זיך יאָ אויף דער שיף, און מיר זיינען אַלע אויף גרויסע צרות.

— אפשר איז צווישן זיי דאָ איינער מיט איין פוס? — האָט ער אַרויסגעזופצט.

— סילוועך? — האָב איך געפרעגט.

— יאָ, סילוועך! אַזוי האָט ער געהייסן.

— ער איז'ס אונדזער קוכער, און דערצו נאָך דער הויפּט רעדלפירער.

ער האָט מיך נאָך אַלץ געהאַלטן בא דער האַנט, און האָט מיר איצט געגעבן א שטאַרקן דריק.

— אויב דער „לאַנגער דושאָן" האָט אייך אַהער געשיקט, בין איך אין דר'ערד מיט די ביינער, כ'וויים עס גאַנץ גוט. אָבער וואָו, דענקט איר, געפינט איר זיך איצט?

כ׳האָב אין איין רגע געפאסט א באשלום, און, אלס ענטפער, אים דערציילט די גאנצע מעשה פון אונדזער רייזע, און אין וואס פאר א צרה׳דיקער לאגע מיר האבן זיך געפונען. ער האָט מיך אויסגעהערט מיטן גרעסטן אינטערעס, און וועז כ׳האָב געענדיקט האָט ער מיר געגלעט איבערן קאפ.

— איר זיינט א וואויל אינגל, דושים, — האָט ער געזאגט, — און איר זיינט איצט מיאום אריינגעפאלן. נו, פארלאזט זיך אויף בען גאנען, בען גאן וועט שוין אלץ גוט מאכן. דענקט איר אז אייער סקווייר וועט׳ס אפשאצן אויב כ׳על אייך העלפן? ער׳ז דאָך, ווי איר דערציילט, אין דערזעלביקער מיאוסער לאגע ווי איר?

— כ׳האָב אים געזאגט אז דער סקווייר איז אינער פון די פיינ־סטע מענטשן אויף דער וועלט.

— נו, איר פארשטייט, — מאכט בען גאן, — כ׳מיין ניט ער זאל מיך מאכן פאר א טויער־וועכטער מיט א שיינעם מונדיר און אזוי ווייטער, ניט דאָם מיין איך, דושים. וואס איך מיין איז, צי וועט ער ארויס מיט די קלינגערס, און מיר געבן, לאמיר זאגן, כאטש א טויזנט פונט, פונם געלט וואס איז שוין אזוי גוט ווי מיינם? אָט וואס!

— כ׳בין זיכער אז יא, — האָב איך געזאגט, — ס׳איז לכתחילה געווען פארשטאנען אז אלע דארפן קריגן א חלק!

— און א פרייע רייזע א היים? — האָט ער צוגעגעבן מיט א כיטרע וואונק.

— פארשטייט זיך, — האָב איך אויסגערופן, — דער סקווייר איז א דושענטלמאן. און א חוץ דעם, אויב מירן פטור וועלן פון די אנדערע, וועלן מיר אייך דארפן איר זאלט אונדז העלפן אהיים ברענגען די שיף.

— א, אזוי איז די מעשה, — האָט ער געזאגט, וויזט אויס זייער באראיקט.

— אויב אזוי ׳על איך אייך איצט עפעס דערציילן, — האָט ער פארגעזעצט, — אבער אזוי פיל, און ניט מער. איך בין געווען אויף פלינטס שיף וועז ער האָט פארגראבן דעם אוצר, ער און נאך זעקס, נאך זעקס קרעפטיקע מאטראזן. זיי האבן פארבראכט אויפן אינדזל כמעט א וואך צייט, און מיר זיינען ארומגעפארן אף־און־

אויף אויפן אָלטן „וואָלרוס". איין שיינעם טאָג איז געגעבן געוואָרן דער סיגנאָל, און פּלוצעם איז צוריקגעקומען אַליין אויף אַ קליין שיפל, ארומגעבונדן מיט אַ בלויען שאַרף ארום דעם קאָפּ. די זון האָט דאָן געהאָלטן אין אויפגיין, און ער האָט אויסגעזען וויים ווי קאָלף. איר הערט? ער איז צוריקגעקומען אַליין, און די אַנדערע זעקס אַלע טויט — טויט און באַגראָבן! ווי אזוי ער האָט'ס געטאָן, האָט קיינער פון אונדז אויף דער שיף בשום אופן ניט געקאָנט דערקלערן. ס'האָט געמוזט פאָרקומען אַ קאַמף, מאָרד, און פּלוצימדיקער טויט, כאָטש ער'ז געווען איינער קעגן זעקס. ביליִ באָונס איז דעמאָלט געווען שטורמאָן, דער „לאַנגער דזשאָן" — קוואָרטירמייסטער. זיי האָבן אים געפרעגט וואו דער אוצר איז. אָ, מאָכט ער, איר קאָנט זיך אַריבערכאַפּן אויפן אינדזל, און דאָרט בלייבן, אויב איר ווילט, די שיף וועט אָבער, מאָכט ער, אַוועקפאָרן אויפן ים זוכן נאָך, אַ קלאָג צו אייך! אָט וואָס ער האָט זיי געענטפערט.

— מיט אַ דריי יאָר צוריק בין איך געווען אויף אַן אַנדער שיף, וועלכע איז גראָד דורכגעפאָרן לעבן דעמדאָזיקן אינדזל. חברה, זאָג איך, אָט איז פּלינטס אוצר, לאָמיר לאָנדן און אים געפינען. דעם קאַפּיטאַן איז די געשיכטע ניט געווען געפעלן, אָבער מיינע חברים האָבן איינגעשטימט, און מיר האָבן געלאַנדט. צוועלף טעג צייט האָבן מיר געזוכט, און יעדן טאָג האָבן זיי מיך מער געשאָלטן. איין שיינעם פרימאָרגן זיינען זיי אַלע אַוועק אויף דער שיף. — און דו, בען גאָן, זאָגן זיי, אָט האָסטו דיר אַ ביקס, זאָגן זיי, אַ ריגל, און אַ גראָב־אייזן. קאָנסט דאָ פאַרבלייבן און געפינען פלינטס געלט פאַר זיך אַליין, זאָגן זיי.

— נו, דזשים, שוין דריי יאָר אַז כ'וואָלגער זיך אויף דעמ־דאָזיקן אינדזל, און האָב ניט פאַרזוכט קיין ביסל געקעכץ ביז היינטיקן טאָג. און איצט, קוקט מיך גוט אָן, קוקט מיך אָן און זאָגט אַליין, זע איך אויס ווי אַ פּשוטער פאַדערמאַסטניק? וואָס? איר זאָגט אַז ניין? נו כ'בין עס טאַקע ניט געווען אויף, זאָג איר.

דערביי האָט ער אַ וואונק געטאָן, און מיר געגעבן אַ שטאַרקן קניף.

— זאָגט'ס אים, דעם סקווייר אייערן, טאַקע מיט די ווער־טער, דזשים, — האָט ער פאַרגעזעצט, — ער איז'ס טאַקע ניט

געווען אויך, זאָלט איר זאָגן. דרויי יאָר לאַנג איז ער געווען דער איינציקער מענטש אויף דעמדאָזיקן אינדזל. באַטאַג און באַנאַכט, זומער און ווינטער. ער פלעגט אָפט דאָוונען, זאָלט איר זאָגן, און אָפט טראַכטן וועגן זיין אַלטער מאַמען, אויב זי לעבט נאָך. אָבער די גרעסטע צייט, זאָלט איר זאָגן, האָט בען גאָן פאַרבראַכט אויף עפּעס אַנדערש. דערביי זאָלט איר אים גענג א לייכטן קניפּ, ווי איך אייך איצטער.

און ער האָט מיר ווידער געגעבן א קניפּ אויף זייער א פאַר־טרויליכן שטייגער.

— און דאָן, — האָט ער פאַרגעזעצט, — דאָן וועט איר אים אַזוי זאָגן: — גאָן איז א וואויליער מענש, וועט איר זאָגן, און ער האָט צען טויזנט מאָל אַזוי פיל מער צוטרוי, געדענקט עס, צען טויזנט, צו א געבוירענעם דזשענטלמאַן, ווי צו איינעם פון דידאָ־זיקע ריטער פון צופאַל; ער איז אַליין געווען אַמאָל אַזעלכער, און ער ווייסט וואָס ער רעדט.

— יאָ, — האָב איך געזאָגט, — אָבער כ'הויב ניט אָן צו פאַר־שטיין א וואָרט פון אַלץ וואָס איר האָט דא אָנגערעדט. ס'איז ניט אַהין און ניט אַהער, ווי קאָן איך דען איצט צוריקגיין אויף דער שיף?

— אָ, — מאַכט ער, — דא ליגט טאַקע דער הונט באַגראָבן. וואָס איז מכח מיין שיפל, וואָס כ'האָב אַליין געמאַכט מיט מיינע אייגענע צוויי הענט? כ'האָלט עס אונטערן ווייסן פעלזן. אויב ס'עט האָלטן גאָר שמאָל, 'עלן מיר'ס באַנאַכט אויספּרואוון.

— הא! וואָסי דאָס? — האָט ער פלוצלונג אויסגעפלאַצט.

פונקט דאָן, כאָטש ס'איז נאָך געווען א צוויי שעה צו נאַכט, האָבן זיך פלוצלונג אויפגעכאַפּט אַלע עכאָס פונם אינדזל און האָבן איבערגעחזרט די דונערן פון א קאַנאָנע־שאָס.

— דער קאַפּ האָט זיך שוין אָנגעהויבן! — האָב איך אויס־געשריען, — קומט מיט מיר!

כ'האָב זיך געלאָזט לויפן צום אָנקער־פלאַץ, אינגאַנצן פאַרגעסן־דיק אין מיין שרעק, און האָרט לעבן מיר איז לייכט און פלינק געלאָפן דער אינזעלאַנער אין זיינע ציגנפעלן.

— לינקס! לינקס! — מאַכט ער, — פאַרקירעוועט זיך לינקס

דזשים! אונטער די ביימער, חבר! דאָרט האָב איך דער'הרג'עט מיין ערשטע ציג. איצט קומען זיי שוין מער ניט אַהער. איצט האַלטן זיי זיך אויוון אויפן באַרג, וואָרים זיי האָבן מורא פאַר בענדזשאַמין גאָנען. און דאָרט־אָ איז דער פּסאַלמין, — ער האָט מסתמא געמיינט דער בית־עלמין, — איר זעט די קברים? אַהין פלעג איכ'ס אָפט גיין דאַוונען, ווען כ'האָב געדענקט אַז אפשר איז שוין זונטאָג. אמת, ס'איז ניט אַזאַ געהויבענער קלויסטער, אָבער ס'האָט דאַך אויסגעזען עפּעס הייליקער און איינדרוקספולער. וואָס האָב איך דען געקאָנט טאָן? נו, זאָגט אַליין, אָן אַ גלח, אפילו אַן אַ ביבל, און אָן אַ פאָן!

ער האָט די גאַנצע צייט וואָס מיר זיינען געלאָפן, געהאַלטן אין איין ריידן, ניט דערוואַרטנדיק און ניט קריגנדיק קיין ענטפער.

אַ היבשע צייט נאָכן קאַנאָנע־שאָס, האָט זיך דערהערט אַ שי־סעריי פון קליינעם געווער.

און ווידעראַמאָל, נאָך אַ פּויזע, האָב איך, ניט מער פון אַ פערטל מייל פאַר מיר, דערזען דעם „יוניאָן דזשעק" פלאַטערן אי־בערן וואַלד.

פינפטער טייל

מיין אַוואַנטורע אויפן ים

זעכצנטער קאפיטל

דער דאקטאר דערציילט וויטער: ווי אזוי זיי האבן פארלאזן די שיף

ס'איז געווען ארום האלב נאך צווייי א זיינער, אדער ווי די מאטראזן זאגן, דריי קלונג, ווען די צווייי שיפלאך האבן פארלאזן די „היספאניאלא", און זיינען אוועקגעפארן צום אינדזל. דער קאפיטאן, דער סקווייר, און איך האבן אפגעהאלטן א באראטונג אין דער קאיוטע. וואלט דאן כאטש געווען געבלאזן א קלייןווינטל, וואלטן מיר געווען געמאכט אן איבערפאל אויף די זעקס בונטארן וועלכע זיינען מיט אונדז געבליבן אויף דער שיף, איבער־געשניטן די אנקערשטריק, און אוועק אויפן ים. קיין ווינט האבן מיר אבער ניט געהאט, און דער עיקר, איז אונדזער היפלאזיקייט פארגרעסערט געוואָרן, ווען האנטער איז ארונטערגעקומען מיט דער נייס, אז דזשים האקינס איז אוועק צום ברעג אויף איינעם פון די שיפלאך צוזאמען מיט די איבעריקע.

אמת, ס'איז אונדז ניט איינגעפאלן צו פארדעכטיקן דזשים האקינסן, מיר זיינען אבער געווען שטארק באזארגט וועגן זיין לעבן. לויט דער שטימונג פון די מאטראזן, זיינען געווען קנאפע אויסזיכטן אז מיר זאלן דאס איגל ווען ס'איז נאך אמאל זען. מיר זיינען שנעל ארויף אויפן דעק. דער פערד האט בוכשטעבליך געבלעזלט צוויישן די שפאלטן פון די ברעטער, און פונם געפערלאכן געשטאנק פון דעמדאזיקן ארט איז מיר ניט גוט געוואָרן. אויב ערגיץ איז אמאל געווען דער ריח פון פיבער און דיזענטעריע, איז ער זיכער געווען אין יענעם פארשאלטענעם אנקערפלאץ. די זעקס שורקעם זיינען נעזעסן אונטער א זעגל אין פאדערשיף און האבן געבורטשעט. לעבן ברעג פונם אינדזל האט מען געקאנט זען ביידע שיפלאך צוגעבונדן; אין יערן איז געזעסן א מאן אלס א וואך, און איינער האט געפייפט „לילי־בולערא".

דאס וואָרטן איז געוואָרן אומדערטרעגלאך. מיר האבן באשלאסן אז איך מיט האנטערן זאלן צופארן צום ברעג מיטן יאלע־שיפל נאך אינפארמאציע.

די צווייי שיפלאך זיינען געשטאנען רעכטס, אבער איך מיט

האָנטערן האָבן זיך געשיפט גלייך אין דער ריכטונג פון דער פעסטונג, וועלכע איז געווען אנגעוויזן אויף דער מאפע. ביידע חברה־לייט וואָס זיינען געבליבן היטן די שיפלאך האָבן אויסגעזוכט איבעראשט ווען זיי האָבן אונדז דערזען. זיי האָבן אויפגעהערט צו זינגען די „לילי־בולעראָ", און כ'האָב געזען ווי זיי האָבן זיך באראָטן וואָס צו טאָן. וואָלטן זיי געווען אוועק און דערציילט סילווערן, וואָלט זיך אלצדינג געווען אויסגעדרייט גאַנץ אַנדערש. זיי האָבן אָבער, ווייזט אוים, געהאַט א שטרענגן באפעל, און האָבן באשלאָסן צו בלייבן זיצן רואיק אויף זייערע ערטער, און ווידער אָנגעהויבן זינגען די „לילי־בולעראָ".

דער ברעג האָט זיך עטוואָס פארקירעוועט, און כ'האָב גערעדערט אזוי אז די אפנייגונג זאל אויסקומען צווישן אונדז, און נאָך אריידער מיר האָבן געלאָנדט, זיינען שוין די שיפלאך פארשוואונדן פון אונדזערע אויגן.

כ'בין ארויסגעשפרונגען, און האָב געגומען לויפן אזוי שנעל ווי כ'האָב געוואגט. כדי ס'זאל מיר זיין קילער אין קאָפ, האָב איך אויסגעשפרייט א זיידן טיכל אונטער דער הוט, און פון זיכערקייט וועגן האָב איך געהאַלטן צווישן אָנגעלאָדענע פיסטאָלעטן אין די הענט.

כ'בין ניט אריבער מער פון אומגעפער א הונדערט קלאפטער וען כ'בין צוגעקומען צו דער פעסטונג.

און אָט ווי זי האָט אויסגעזען: א קלאָרער קוואל וואסער האָט ארויסגעשטראָמט כמעט אויפן שפיץ פון א בערגל. אויף דעמדאָזיקן בערגל, און ארום דעם קוואל איז געווען אויסגעבויט א שטארק הויז פון קלעצער, אין וועלכן ס'האָבן אין א נויט געקאָנט ארייז ארום פערציק מאן, און וואָס איז פון אלע זייטן געווען פול מיט שיסלעכער. ארום און ארום איז געווען א לידיקער הויף, וועלכער איז געווען ארומגערינגלט מיט א ריי שטאכעטן זעקס פוס די הויך, אן וועלכער ס'איז טיר אדער עפענונג, צו שטארק מ'זאל זיי אן שווערער מי און א סך צייט קאָנען אויסברעכן, און צו אפן צו קאָנען באשיצן קעגן באלאגערער. די מענטשן אינם קלעצער־הויז האָבן אין אלץ געהאַט די אויבערהאַנט. שטייענדיק רואיק הינטער שוץ, האָבן זיי געקאָנט אויסשיסן די אויסנווייניקסטע ווי די הי־

נער. אלץ וואס זיי האבן געדארפט האבן איז א גוטע וואך און ענוג פראוויאנט. וואָרים, סיידן אטאקירט אומדערווארטעטערהויט, וואלטן זיי געקאנט אויסהאלטן א פארטיידיקונג קעגן א גאנצן רע־גימענט.

ספעציעל איז מיר געפעלן געוואָרן דער קוואל. כאטש מיר האבן געהאט א גאנץ גוטע וואוינונג אין דער קאיוטע פון דער "היספאניאלא", מיט ענוג געווער און אמוניציע, טייערע וויינען און שפייז, האבן מיר אבער פארזען איין זאך: מיר האבן ניט געהאט קיין וואסער. ווי כ'האב דאס אלץ אזוי געהאלטן אין דורכ־טראכטן, האט זיך איבערן אינדזל צעטראגן דער טויט־נעשריי פון א מענטשן. שוידערלאכער טויט איז מיר ניט געווען קיין נייס — כ'האב גערינט זיין קענינלאכע הויבקייט, דעם הערצאג פון קומ־בערלאנד, און בין אליין פארוואונדעט געוואָרן אין דער שלאכט פון פאנטענאי — דאך האט מיר איצט אנגעהויבן צו קלאפן דאס הארץ מיט א געפערלאכער שנעלקייט. — דזשים האקינס איז טויט, איז געווען מיין ערשטע השערה.

צו זיין אן אלטער סאלדאט איז א גרויסע זאך, אבער נאך גרע־סער איז צו זיין א דאקטאר. אין אונדזער פראפעסיע טארן מיר ניט פטר'ן קיין סך צייט. כ'האב אויגנבליקלאך געפאסט א באשלום, און ניט פארלירנדיק קיין צייט, בין איך גלייך צוריקגעלאפן צום ברעג, און ארויפגעשפרונגען אינם יאלע־שיפל.

גליקלאכערווייז איז האנטער געווען א גוטער רודערער, — מיר זיינען ממש געפלויגן. דאס שיפל איז באלד געווען לעבן דעם שקונער און כ'בין שנעל ארויף.

כ'האב זיי אלעמען, נאטירלאך, געפונען צערודערט. דער סקווייר איז געזעסן, וויים ווי א טוך, און האט געטראכט פון דער צרה אין וועלכער ער האט אונדז ארייפגעפירט, דער ארימער נפש! ניט פיל בעסער האט אויך אויסגעזען איינער פון די זעקס מאטראזן.

— יענערא חברה־מאן, — האט זיך אנגערופן קאפיטאן סמאלעט, אנווייזנדיק אויף אים, — איז נאך א גרינער אין געשעפט. ער האט שיעור ניט גע'חלש'ט, דאקטאר, ווען ער האט דערהערט דעם געשריי. איין וואונק, און ער'ט צושטיין צו אונדזער צר.

כ'האָב איבערגעגעבן דעם קאַפּיטאַן מיין פּלאַן, און מיר האָבן צווישן זיך באַשטימט די איינצלהייטן ווי אַזוי אים דורכצופירן.

דעם אַלטן רעדרוטן האָבן מיר אַוועקגעשטעלט אינם דורכגאַנג, צווישן דער קאַיוטע און דער פאָדערשיף, מיט אַ דריי־פיר אָנגע־לאָדענע מושקעטן און מיט אַ מאַטראַץ פאַר אַ שילד.

האָנטער האָט אַריבערגעפירט דאָס שיפל צום הינטער־פענצטער, און איך מיט דזשאָיסן האָבן זיך גענומען צו דער אַרבעט, אָנלאָדנ־דיק דאָס שיפל מיט פעסער פּולווער, מושקעטן, זעק מיט צוויבאַק, פעסלאַך חזיר־פלייש, אַ פאַס קאָניאַק, און מיין אומשאַצבאַר מע־דיצין קעסטל.

דער סקווייר און דער קאַפּיטאַן זיינען דערווייל געבליבן אויפן דעק, און דער לעצטער האָט זיך געווענדט צום רודערמאַן, וועל־כער איז געווען דער הויפּטמאַן פון די זעקס בונטאַרן אויף דער שיף.

— מיסטער האנדס, — האָט ער געזאָגט, — אָט שטייען מיר דאָ ביידע גרייט מיט פּיסטאָלעטן אין די הענט, אויב איינער פון אייך זעקס גיט דעם מינדסטן צייכן, פאַלט ער אַ טויטער אויפן שטעל.

זיי זיינען געווען שטאַרק איבעראַשט. נאָך אַ קליינער באַ־ראַטונג, זיינען זיי אַלע ביז איינעם אַרונטער מיט די פאָדערשטע טרעפּ רעכענענדיק, ווייזט אויס, צו מאַכען אויף אונדז אַן אָנפאַל הינטן אַרום. ווען זיי האָבן אָבער דערזען רעדרוטן, וועלכער האָט אויף זיי געווארט אינם דורכגאַנג, זיינען זיי ווידער אַוועק צוריק, און אַ קאָפּ האָט זיך ווידער באַוויזן אויפן דעק.

—אַרונטער, דו הונט! — האָט דער קאַפּיטאַן אויסגעשריען.

דער קאָפּ איז פאַרשוואונדן, און מיר האָבן פאָרלויפיק מער גאָרניט ניט געהערט פון דידאָזיקע זעקס שרעקעדיקע ים־העלדן.

דערווייל, אַריינוואַרפנדיק וואָס ס'איז אונדז נאָר געקומען צו די הענט, האָבן מיר אָנגעלאָדן דאָס יאָלע־שיפל וויפל ס'האַט נאָר אין דעם געקאָנט אַריין. איך מיט דזשאָיסן זיינען אַרויס דורכן הינטער־פענצטער, געכאַפּט דאָס שיפל, און געלאָפן צום ברעג ווי שנעל די רודערס האָבן אונדז געטראָגן.

דידאָזיקע צווייטע נסיעה האָט די שיפ־היטער באַם ברעג

אינגאנצן צעטומלט. זיי האבן ווידער אויפגעהערט צו זינגען די „לילי־בולערא", און פונקט איידער זיי זיינען פארשוואונדן הינטערן קליינעם לאנד־צונג, איז איינער פון זיי אויפגעשפרונגען און איז אוועק. כ'האב שיעור ניט געוואלט ענדערן מיין פלאן און צעשטערן זייערע שיפלאך, כ'האב אבער מורא געהאט אז סילווער און די אנדערע קאנען נאך זיין נאנט, און אלץ קאן נאך, צוליב מיין וועלן צו־פיל, גיין פארלוירן.

מיר האבן געלאנדט אויף דעמזעלבן ארט ווי פריער, און אנ־געהויבן איבערצוטראגן דעם פראוויאנט אינם קלעצער־הויז אריין. מיר האבן זיך אלע דריי שווער באלאדן, און האבן אריבערגעוואלפן אונדזער פראוויאנט איבערן פארקן ארום דער פעסטונג. איבערלאזן־דיק דושאיסן אלם וואך — כאטש איינעם אליין, אבער מיט א האלבן טוץ מושקעטן — האבן זיך איך מיט האנטערן אומגעקערט צום יאלע־שיפל און זיך ווידער באלאדן. אזוי האבן מיר געארבעט אן אן אפהאלט אפילו איבערצוכאפן דעם אטעם, ביז מיר האבן איבערגעטראגן די גאנצע לאדונג. די צוויי דינער האבן דאן פאר־נומען זייער פאסטן אינם קלעצער־הויז און איך האב מיט די לעצטע כחות צוריקגערודערט צו דער „היספאניאלא".

דאס וואס מיר האבן געוואגט צו מאכן א צווייטע נסיעה זעט אוים מער אינשטעלעריש ווי ס'איז אין דער אמת'ן געווען. אמת, זיי האבן אונדז איבערשטיגן אין צאל, דערפאר האבן מיר אבער געהאט די אויבערהאנט וואס איז שייך באוואפנונג. קיין איינער פון דער חברה אויפן אינדזל האט ניט געהאט קיין מושקעט, און איידער זיי וועלן קאנען צוקומען געבוג נאנט פאר פיסטאלעט שיסע־ריי, האבן מיר געהאפט צו זיין אימשטאנד אוועקצולייגן צום ווייי־ניקסטן א האלבן טוץ.

דער סקווייר האט אויף מיר געוואלט באם הינטער־פענצטער. זיין שרעקעריקייט איז לחלוטין פארשוואונדן. ער האט אנגעכאפט דעם שטריק, אים צוגעבונדן, און מיר האבן גענומען אנלאדן דאס שיפל מיט א שנעלקייט, ווי ס'וואלט אונדז געגאנגען אין לעבן. די לאדונג איז באשטאנען פון חזיר־פלייש, פולווער און צוויבאק, און א חוץ דעם פון א מושקעט און א קינדושאל פאר יערן איינעם — פארן סקווייר, פאר מיר, פאר רעדרוטן, און פארן קא־

פּיטאָן. די רעשט געווער און פּולוער האָבן מיר אַריינגעוואָרפן דריט־האַלבן קלאַפּטער טיף אין וואַסער אַריין, אַזוי אַז מ׳האָט געקאָנט זען דעם גלאַנצנדיקן שטאָל שימערירן קעגן דער זון טיף אונטער אונדז אויפן ריינעם זאַמד־באָדן.

אַרום דער צייט האָט אָנגעהויבן אָנצוקומען דער שטראָם, און די שיף האָט זיך געווויגט אַרום דעם אנקער. אין דער ריכטונג פון די שיפלאַך האָבן זיך אָפּ־און־אויף געהערט שוואַכע האַלאַ־אויס־רופן, און כאָטש דאָס האָט אונדז באַרואיקט וועגן דער זיכערקייט פון דזשאָיסן און האָנטערן, וועלכע זיינען געווען א סך ווייטער מזרח־צו, איז עס אָבער געווען א וואַרנונג פאַר אונדזער פּאַרטיע וואָס שנעלער אָפּצופאָרן.

רעדרוט האָט זיך צוריקגעצויגן פון זיין פּאָזיציע אינם דורכ־גאַנג, און איז אַריינגעשפּרונגען אין שיפל, וואָס מיר האָבן דאָן שוין געהאַט אַריבערגעפירט אויף דער זייט פון דער שיף וואו ס׳גיפינט זיך די קאַיוטע, כדי ס׳זאָל זיין צו דער האַנט פאַר קאַפּיטאַן סמאָלעטן.

— און איצט, חברה, — האָט ער געזאָגט, — הערט וואָס כ׳על אייך זאָגן!

פון פּאָדערשיף איז ניט געקומען קיין ענטפער.

— איך רער עס צו אייך, אייברעהעם גרעי. איך מיין עס אייך.

אַלץ קיין ענטפער.

— גרעי, — האָט מיסטער סמאָלעט ווידער געזאָגט, א ביסל העכער, — איך פאַרלאָז איצט דידאָזיקע שיף, און איך באַפּעל אייך איר זאָלט מיטגיין מיט אייער קאַפּיטאַן. איך בין זיכער אַז טיף אין הארצן זיינט איר א וואויל־ער יאָט, און, דעם אמת זאָגנדיק, איז קיין איינער פון אייך ניט אַזוי שלעכט ווי ער מאכט דעם אָנשטעל. כ׳האָלט איצט מיין זייגער אין דער האַנט, און כ׳גיב אייך דרייסיק סעקונדן צייט מיר נאכצופאָלגן.

ווידער א פויזע.

— קומט, קומט, מיין וואויל־ער בחור, — האָט דער קאַפּיטאַן פאַרגעזעצט, — און איבערלייגט זיך ניט אַזוי לאַנג. מיין לעבן

און ס׳לעבן פון דידאזיקע גוטע מענטשן איז איינגעשטעלט יעדע סעקונדע.

ס׳האט זיך דאן פלוצלונג דערהערט א טומל און א גערויש ווי פון א געשלעג, און אייבערהעם גרעי איז ארויס מיט א מעסער־שניט אויף דער באק, און איז צוגעלאפן צום קאפיטאן, ווי א הונט צום רוף פון א פייף.

— כ׳בין מיט אייך, מיין הער, — האט ער געזאגט.

אין א רגע ארום איז ער מיטן קאפיטאן אריינגעשפרונגען צו אונדז אין שיפל, מיר האבן זיך אפגעשטופט און זיינען אוועק.

מיר זיינען אוועק פון דער שיף, אבער צום ברעג און צו אונדזער פעסטונג איז נאך געווען זייער ווייט.

זיבעצנטער קאפיטל

דער דאקטאר דערציילט וויטער: דעם יאלע-שיפלס לעצטע נסיעה

דידאזיקע פינפטע נסיעה איז געווען אינגאנצן אנדערש פון יעדער פון די פריערדיקע. ערשטנס, איז אונדזער „מולטערל" געווען זייער איבערגעלאדן. פינף דערוואקסענע מענטשן, פון וועלכע דריי — טרעלאני, רעדרוט, און דער קאפיטאן — זיינען געווען איבער זעקס פוס הויך, זיינען שוין אליין געווען א גרעסערע לאסט ווי ס׳שיפל האט געקאנט פארטראגן, שוין ניט רעדנדיק וועגן דעם פולווער, חזיר־פלייש, און די זעק מיט ברויט. הינטן האט ס׳וואסער געהאלטן אין איין לעקן די ראנדן פונם שיפל. מיר האבן עטלאכע מאל אנגענומען וואסער, און מיינע קני־הויזן, און די פאלעס פון מיין ראק זיינען געווארן פיטש־נאס, איידער מיר זיינען נאך אפגעפארן א הונדערט קלאפטער.

דער קאפיטאן האט אונדז געהייסן אויסגלייכן ס׳גלייכגעוויכט פונם שיפל, און דאס האט געהאלפן אז ס׳זאל פארן א סך בעסער, מיר זיינען אבער דאך געפארן מיט אן איינגעהאלטענעם אטעם.

צווייטנס, איז צוליב דעם איצטיקן אָפּפּלוס, אָנטשטאָנען א שטאַרקער כוואַליענדיקער שטראָם, וועלכער איז געלאָפּן מערב־צו דורכן האָפּנבעקן, און דאָן דרום־צו אין דער ריכטונג פונם ים, דורכן דורכפּלוס מיט וועלכן מיר זיינען אינדערפרי אַריינגע־קומען. אפילו די קלייניע כוואַליעס זיינען געווען געפערלאָך פּאַר אונדזער איבערגעלאָדן שיפל. דאָס ערגסטע דערביי איז געווען וואָס מיר זיינען געוואָרן אָפּגעקערט פון אונדזער אמת'ער ריכטונג, און דערווייטערט פון אונדזער ריכטיקן לאַנדונגס־פּלאַץ הינטערן לאַנד־צונג. אויב מיר זאָלן לאָזן דעם שטראָם געווינען, וועלן מיר מוזן צושווימען צום ברעג פונקט לעבן די שיפלאָך, וואו די פּיראַטן קאָנען נאָך אָנקומען יעדע רגע.

איך ביז געזעסן בא דער רודער־ראָד, און דער קאַפּיטאַן מיט רעדרוטן, צוויי מענטשן מיט פרישע כחות, האָבן געטריבן מיט די רודערס.

— הער קאַפּיטאַן, — האָב איך געזאָגט, — ס'איז מיר אומ־מעגלאָך צו רודערן אין דער ריכטונג פון דער פעסטונג, דער שטראָם טרייבט אונדז אויסערן וועג. קאָנט איר ניט רודערן א ביסל שטאַרקער?

— סיידן מיר זאָלן זינקען, — האָט ער געזאָגט. — איר מוזט זיך שטאַרקן, מיין הער, ביז איר זעט אַז מיר פראָגרעסירן.

כ'האָב זיך אָנגעשטרענגט און האָב אויסגעפונען אַז דער שטראָם האָט אונדז געטריבן נאָך ווייטער מערב־צו, ביז כ'האָב גענומען ריכטן מזרח־צו, אָדער פונקט רעכט־ווינקלריק צום אָרט וואוהין מיר האָבן געוואָלט פאָרן.

— מירן אויף אזא אופן קיינמאָל ניט צוקומען צום ברעג, — האָב איך געזאָגט.

— ס'איז אָבער די אייניציקע ריכטונג אין וועלכער מיר קאָנען פאָרן, און מיר מוזן אזוי טאָן, — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן. — מיר מוזן פאָרן קעגן שטראָם, ווארים אויב מיר זאָלן בלויז איין רגע לויפן מיטן ווינט, וועלן מיר וואר ווייסט ווו לאַנדן, א חוץ וואָס מיר זיינען נאָך אויסגעשטעלט איבערגענומען צו ווערן פון די שיפ־לאָך. דערפאר אָבער, ווי מיר פאָרן איצט, מוז דער שטראָם שוואכער

ווערן, און דאַן וועלן מיר קאָנען צוריקפאָרן מיט דער לענג פונם ברעג.

— דער שטראָם איז שוין שוואַכער, מיין הער, — האָט געזאָגט גרעי, וועלכער איז געזעסן אויף די זעגל שטריק. — איר קאָנט שוין נאָכלאָזן אַביסל!

— אַ גרויסן דאַנק אייך! — האָב איך געזאָגט, גלייך ווי ס'וואָלט גאָרניט ניט געווען געשען, וואָרים מיר האָבן אַלע שטילערהייט אָפּגעמאַכט אים צו באַהאַנדלען ווי איינעם פון אונדזעריקע.

— די קאַנאָנע! — האָט דער קאַפּיטאַן פּלוצלונג ווי ניט מיט זיין קול אויסגערופן.

— כ'האָב שוין אויך געטראַכט וועגן איר, — האָב איך גע־זאָגט, מיינענדיק אַז ער האָט געהאַט אינזינען אַ מעגלאַכע באָמבאַר־דירונג פון אונדזער פעסטונג, — זיי וועלן זי אָבער קיינמאָל ניט קאָנען אַרויפברענגען אויפן ברעג, און אפילו אויב יאָ, וועלן זיי זי קיינמאָל ניט קאָנען דורכפירן דורך די ביימער.

— קוקט זיך נאָר אום אויף הינטן, דאָקטאָר! — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן.

מיר האָבן לחלוטין פאַרגעסן דעם „ניינער", און איצט האָבן מיר, צו אונדזער גרויס שרעק, געזען ווי די פינף לומפּן זיינען אַרום אים געשטאַנען, און אים אויסגעטאָן זיין רעקל, ווי ייי פלעגן רופן די דיקע לייוונטענע הילע איז וועלכער ער איז געווען איינ־געהילט. ניט נאָר דאָס, נאָר כ'האָב זיך אויך פּלוצלונג דערמאָנט אַז מיר האָבן אויך איבערגעלאָזט די רונדע קוילן און דעם קאַנאָ־נע־פּולווער, און אַז איין זעץ מיט אַ האַק וועט זיי ברענגען אין באַזיץ פון די מחבלים אויף דער שיף.

— אַ זואַעל איז געווען פלינטס קאַנאָנע־שיסער, — האָט גרעי געזאָגט מיט אַ הייזעריקער שטים.

איינשטעלנדיק אַלצדינג, האָבן מיר אויסגעקירעוועט דאָס שיפל דירעקט צום לאַנדונגס־פּלאַץ. אַרום דער צייט זיינען מיר שוין געווען אַזוי ווייט אַוועק פון שטראָם, אַז אפילו מיט אונדזער שוואַכן רודערן, האָבן מיר געקאָנט פאָרן זיכער אין דער ריכטונג פון אונדזער ציל. די צרה איז נאָר געווען וואָס, גייענדיק אין דער דאָזיקער ריכטונג, זיינען מיר געווען אויסגעקירעוועט צו דער „היספּאַ־

ניאַלאַ", אַנשטאָט מיטן עק פונם שיפל, מיט דער זייט, און האָבן איר אזוי ארום נאָך אָנגעבאָטן א שיס־ציל גרויס ווי א שייער־טויער.

ניט נאָר האָבן איך געקאָנט זען, נאָר אויך הערן, ווי יענער לומפּ מיטן פּנים פון א שיבור'ניק, איזראַעל האַנדס, האָט שווער אראָפּגעלאָזט א קאַנאָנע־קויל אויפן דעק.

— ווער'ז דער בעסטער שיסער צווישן אונדז? — האָט געפרעגט דער קאַפּיטאַן.

— מיסטער טרעלאָני, אַן צווייפל, — האָב איך געזאָגט.

— מיסטער טרעלאָני, זייט אזוי גוט, און פּיקט מיר ארונטער איינעם פון דידאָזיקע חברה־לייט, האַנדסן, אויב מעגלאַך, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן.

טרעלאָני, קאַלט ווי שטאָל, האָט גענומען באַטראַכטן דעם פּול־ווער־דראָט פון זיין ביקס.

— גיט אַכטונג, מיין הער! — האָט דער קאַפּיטאַן אויסגערופן, אַניט וועט איר זינקען דאָס שיפל! און איר, זייט אַלע גרייט צו האַלטן ס'גלייכגעוויכט בשעת ער'ט זיך צילן!

דער סקווייר האָט אויפגעהויבן זיין ביקס. מיר האָבן אויפגעהערט צו רודערן, זיך אָנגעבויגן אויף דער אַנדערער זייט צו האַלטן ס'גלייכגעוויכט, און אַלץ איז געווען אויסגערעכנט אזוי פינקטלאַך, אז מיר האָבן ניט אָנגענומען קיין טראָפּן וואַסער.

זיי האָבן שוין איצט געהאַט אויסגעקירעוועט די קאַנאָנע אויף איר אַקס, און האַנדס, וועלכער איז געשטאַנען מיטן לאַד־שטאָק לעבן דעם רער־מויל, איז דערפאַר געווען דער בעסטער ציל־פונקט.

ס'האָט אונדז אַבער דאָך ניט אָפּגענלויקט. פונקט ווען טרעלאָני האָט אויסגעשאָסן, האָט זיך יענער איינגעבויגן, די קויל איז אים פאַרבייגעפלויגן, און געפאַלן איז גאָר איינער פון די אַנדערע פיר.

דער געשריי וואָס דער געשאָסענער האָט געגעבן האָט געפּרענען א ווידער־קול ניט נאָר בא זייענ חברים אויף דער שיף, נאָר אויך בא א גרויסער צאָל פון דער חברה אויפן אינזל. א קוק־געבנדיק אין יענער ריכטונג, האָב איך דערזען די אַנדערע פיראַטן ארויסלויפן פון צווישן די ביימער, און אריינשפרינגען אין די שיפלאך.

— די שיפלאַך קומען אָן! — האָב איך אויסגערופן.

— שנעלער, פאָרווערטס! — האָט דער קאַפּיטאַן באַפוילן. — מיר קאָנען ניט פאַרלירן קיין צייט. אויב מיר קומען ניט צו צום ברעג, איז אַלץ פאַרלוירן!

— בלויז איין שיפל לאָזט זיך קעגן אונדז, מיין הער, — האָב איך צוגעגעבן, — די מאַנשאַפט פונם אַנדערן איז מסתמא אַוועק מיטן ברעג צו פאַרכאַפּן אונדז דעם וועג.

— זיי'לן זיך גוט איינשוויצן, מיין הער, — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן. — מאַטראָזן אויף דער יבשה! פאַר זיי האָב איך קיין מורא ניט! אָבער די קאַנאָנע! אַן איינפאַכער באַל־שפּיל! מיין פרויס דינסט וואָלט אויך געקאָנט טרעפן אין ציל! סקווייר, לאָזט אונדז וויסן גלייך ווי איר'ט באַמערקן די צינדונג, און מירן אָפּ־שטעלן ס'רודערן.

דערווייל זיינען מיר, כאָטש מיט אַזאַ איבערגעלאָדן שיפל, אָפּגעפאָרן אַ היבשע שטרעקע, אָננעמענדיק גאַנץ ווייניק וואַסער. מיר זיינען שוין איצט געווען זייער נאָנט. נאָך אַ דרייסיק־פערציק רודערשטויסן, און מיר זיינען באַם ברעג. דער אָפּפלוס האָט איצט אויפגעדעקט אַ שמאָלן זאַמד־גאַרטל באַם זוים פונם וועלדל. פאַר זייער שיפל איז שוין מער ניט געווען וואָס מורא צו האָבן, דער קליינער לאַנד־צונג האָט'ס שוין לאַנג געהאַט באַהאַלטן פון אונדזערע אויגן. דער אָפּפלוס וואָס האָט אונדז אַזוי גרויזאַם גע־שטערט, האָט אונדז איצט פאַרגיטיקט מיט דעם, וואָס ער האָט איצט פאַרהאַלטן אונדזערע פאַרפאָלגער. די קאַנאָנע איז אַזוי אַרום נאָך געווען דער איינציקער קוואַל פון געפאַר.

— ווען איך זאָל נאָר וואַגן, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן, — וואָלט איר זיך אָפּגעשטעלט און אַרונטערגעשאָסן נאָך איינעם.

ס'איז אָבער געווען גאַנץ קלאָר אַז זיי זיינען געווען אַנטשלאָסן אַז קיין זאַך זאָל זיי ניט אָפּהאַלטן. אויף זייער געפאַלענעם חבר האָבן זיי זיך אפילו ניט אומגעקוקט, כאָטש ער איז נאָך ניט געווען טויט, און כ'האָב געקאָנט זען ווי ער האָט זיך געמאַטערט אַוועקצוקריכן.

— זייט גרייט! — האָט אויסגעשריען דער סקווייר.

— האַלט! — האָט דער קאַפּיטאַן אויסגעשריען מיט דער שנעלקייט פון א ווידער־קול.

און ער מיט רעדרוטן האָבן געגעבן אַוואַ שטאַרקן רודער אויף צוריק, אז דער הינטערטייל פון שיפל האָט זיך איינגעטונקען אין וואַסער. אין דער זעלבער רגע האָט אויסגעקראכט דער שאָס. דאָס איז געווען דער ערשטער שאָס וואָס דזשים האָט דערהערט, וואָרים דער קנאַל פונם סקווירם שאָס האָט אים ניט דערגרייכט. וואוהין די קויל איז פארשוואונדן האָט קיינער פון אונדז ניט געוואוסט. איך רעכן אָבער אז זי האָט געמוזט אריבערפליען איבער אונדזערע קעפ, און אז איר לופט־צוג האָט א סך בייגעטראָגן צו אונדזער קאטאסטראָפע.

אַזוי צי אַזוי, דער הינטערטייל פון אונדזער שיפל איז בישלאַכ־וויז געוואָרן פארזונקען ארום דריי פוס טיף אין וואַסער, איבער־לאָזנדיק דעם קאַפּיטאַן און מיך שטיין איינער קעגן אַנדערן אויף די פים. די אַנדערע דריי האָבן זיך אינגאַנצן אונטערגעטוקט, און זיינען וויידער אַרויף דורכגעווייקטע דורך־און־דורך.

ביז איצט איז דערווייל ניט געווען קיין שאָדן. קיינער פון אונדז האָט ניט פארלוירן זיין לעבן און מיר וואָלטן געווען געקאָנט בשלום צובראָדזשען צום ברעג. אָבער אַלע אונדזערע פראָדוקטן זיינען געלעגן אין וואַסער, און, צום אומגליק, זיינען פון פינף ביקסן געבליבן בלויז צוויי, וועלכע מ'האָט געקאָנט נוצן. מיינע האָב איך אינסטינקטיוו א כאַפּ געטאָן פון די קני און זי אויפגעהויבן איבערן קאָפּ. דער קאַפּיטאַן ווידער האָט געטראָגן זיינע מיט א רימען אויפן אקסל, און, זייענדיק א פארזיכטיקער מאַן, מיטן שלאָס אַרויף. די אַנדערע דריי ביקסן זיינען ארונטער מיטן שיפל.

די לאַגע איז געוואָרן נאָך צרה'דיקער, וועו מיר האָבן דער־הערט שטימען גאַנץ נאָנט צווישן די ביימער אויפן ברעג. איצט איז שוין ניט נאָר געווען א געפאָר אז מיר זאָלן אין אונדזער הילפלאָזער לאַגע ווערן אָפּגעשניטן פון דער פעסטונג, נאָר מיר האָבן אויך אָנגעהויבן צו צווייפלען צי האָנטער און דזשאָיס, וועו אטאקירט פון א פינף־זעקס מענטשן, וועלן האָבן געגוג שכל און מוט ניט אויפצוגעבן זייער פאָזיציע. אויף האָנטערן האָט מען זיך געקאָנט פארלאָזן, דאָס האָבן מיר געוואוסט, אויף דזשאָיסן

איז שוין געווען א ספק. ער איז געווען א גאנץ אנגענעמער און העפלאכער מאן אלס א לאקעי אויף אפצובארשטן קליידער, אבער לחלוטין ניט פאסיק פאר א קריגסמאן.

מיט דידאזיקע געדאנקען האבן מיר צוגעבראדזשעט צום ברעג, אזוי שנעל ווי מיר האבן געקאנט, איבערלאזנדיק הינטער זיך ס'ארעמע יאלע־שיפל און כמעט א העלפט פון אונדזער גאנצן פולווער און פראוויאנט.

אכצנטער קאפיטל

דער דאקטאר דערציילט ווייטער: ווי אזוי דער קאמף פון ערשטן טאג האט זיך געענדיגט

מיר האבן זיך געאיילט, ווי שנעל די פיס האבן אונדז גע־טראגן, דורכן שמאלן וועלדל וואס האט אונדז אפגעטיילט פון דער פעסטונג. וואס ווייטער זיינען די שטימען פון די בוקאנירן געוואָרן אלץ העכער און נענטער. אין א ווייל ארום האבן מיר שוין אפילו געקאנט הערן זייערע לויפנדיקע פיס־טריט, און דאס קנאקן פון צווייגן, ווען זיי האבן זיך געמוזט דורכשפארן צווישן געדיכטע ערטער.

כ'האב איינגעזען אז אן אן ערנסטן קאמף וועלן מיר דא ניט אפשניידן, און האב באטראכט דעם צינד־דראט פון מיין ביקס.

— קאפיטאן, — האב איך געזאגט, — טרעלאני איז דער בעסטער שיסער צווישן אונדז, גיט אים אייער ביקס, זיינע איז נוצלאז!

זיי האבן זיך געביטן מיט די ביקסן, און טרעלאני, שטיל און קאלטבלוטיק ווי ער איז געווען זינט די לאגע איז געוואָרן אן ערנסטע, האט זיך אויף א ווייל אפגעשטעלט צוצוגרייטן זיין געווער. דערווייל האב איך באמערקט אז גרעי איז געווען אומבאוואפנט, און האב אים געגעבן א שווערד. ס'האט אונדז באמת אלעמען הנאה געטאן צו זען ווי ער האט אנגעשפיגן אין די הענט, פארקנייטשט דעם שטערן, און א פייף געטאן מיט דער קלינג דורך דער לופט.

מ'האָט געקאָנט זען אין יעדן ריר פון זיין קערפּער, אַז אונדזער נייער חבר איז געווען „ווערט זיין זאַלץ".

פערציק טריט ווייטער זיינען מיר צוגעקומען צום ראַנד פונם וועלדל, און האָבן פאַר זיך דערזען די פעסטונג. מיר האָבן דער־גרייכט צום פּאַרקן אומגעפער אינמיטן פון דער דרום־זייט, און כמעט אין דער זעלבער צייט, זיינען זיבן בונטאַרן — מיט דזשאָב אַנדעסאָן, דעם באָטמאַן, אין דער שפּיץ — דערשינען מיט אַ געוואַלטיקן געשריי אין דעם דרום־מערב'דיקן ווינקל.

זיי זיינען געבליבן שטיין ווי אונטערגעשאָסענע, און איידער זיי זיינען געקומען צוזיך, האָבן ניט נאָר דער סקווייר און איך, נאָר האָנטער און דזשאָיס, פונם קלעצער־הויז אַרויס, געהאַט גענוג צייט אַויסצושיסן.

די פיר קוילן זיינען זיך צעפלויגן אין אַלע זייטן, זיי האָבן אָבער דורכגעפירט זייער שליחות: איינער פונם שונא איז געפאַלן, און די איבעריקע האָבן, ניט וואַרטנדיק, זיך אויסגעקירעוועט, און זיינען אַריין צוריק אין וואַלד אַריין.

נאָכדעם ווי מיר האָבן אויפסניי אָנגעלאָדן אונדזערע ביקסן, זיינען מיר אַרויס אויסנווייניק פונם פּאַרקן צו באַטראַכטן דעם געפאַלענעם שונא. ער איז געווען שטיין טויט — דורכגע־שאָסן דורכן האַרץ.

מיר האָבן זיך זייער געפרייט מיט אונדזער גרויסן דערפאָלג. פּלוצלונג האָט זיך אין די קוסטעס דערהערט אַ קראַך פון אַ פּיסטאָ־לעט־שאָס. אַ קויל האָט דורכגעפייפט האַרט לעבן מיין אויער, און דער אָרימער טאָם רעדרוט האָט זיך געגעבן אַ וואַקל, און איז אומגעפאַלן מיט דער גאַנצער לענג אויף דר'ערד. דער סקווייר און איך האָבן גלייך צוריקגעפייערט, אָבער אַזוי ווי מיר האָבן ניט געהאַט קיין באַשטימטן ציל, איז גאַנץ מעגלאַך אַז מיר האָבן בלויז אומזיסט גע'פּטר'ט פּולווער. מיר האָבן ווידער אָנגעלאָדן, און גענומען באַ־טראַכטן דעם אָרימען טאָם.

דער סקווייר און גרעי האָבן אים געהאַלטן אין אונטערזוכן, און איך האָב מיט איין קוק גלייך באַמערקט אַז ס'איז שוין נאָכאַלעמען.

איך גלויב, אַז די פּינקטלאַכקייט פון אונדזער צוריקשיסעריי האָט די בונטאַרן ווידעראַמאָל צעשפּרייט, וואָרים מיר האָבן גע־

קאָנט, אָן ווייטערדיקער באַלעמטיקונג, אַריבערהייבן דעם אָרימען אַלטן יאָגד־היטער איבערן פּאַרקן, און אים, א קרעכצנדיקן און בלוטיקנדיקן, אַריינטראָגן אינם קלעצער־הויז.

אָרימער אַלטיטשקער! ער האָט ניט אויסגערעדט קיין איין וואָרט פון איבערַאשונג, אומצופרידנקייט, מורא, אָדער אפילו נאָכ־גיביקייט, פון סאָמע אָנהויב פון אונדזערע צרות ביז איצט, וועו מיר האָבן אים אָנידערגעלייגט אינם קלעצער־הויז שטאַרבן. ווי א טראָפענער העלד איז ער געשטאַנען הינטער זיין מאַטראַץ אויף דער שיפ־גאַלערייע, און האָט דורכגעפירט יעדן באַפעל שטיל, פאַר־ביסן און גוט. ער איז געווען עלטער פון יעדן איינעם פון אונדז וויניקסטנס מיט א צוואַנציק יאָר, און איצט איז׳ס אויף אים, דעם מרה־שחורה׳דיקן אַלטן, שטענדיק־גרייטן דינער, געפאַלן דער גורל צו שטאַרבן.

דער סקווייר איז געפאַלן לעבן אים אויף די קני, אים געקושט די הענט, ווייענדיק ווי א קליין קינד.

— איך גיי א גאַנג, דאָקטאָר, הא? — האָט ער געפרעגט.

— טאָם, מיין טייערער, — האָב איך געזאָגט, — איר פּאַרט איצט אַהיים.

— כ׳וואָלט זיי כאָטש פריער געווען געוואָלט א ברען טאָן מיט מיין ביקס, — האָט ער געענטפערט.

— טאָם, — האָט געזאָגט דער סקווייר, — ביסט מיר מוחל, הא? זאָג אָז יא.

— אך! וואָס רעדט איר סקווייר? א י ך זאָל אייך מוחל זיין! ס׳איז דאָך ניט דרך־ארצ׳דיק! — איז געווען דער ענטפער. — נו, זאָל זיין אַזוי, כ׳בין אייך מוחל, אמן!

נאָך א קורצער פויזע, האָט ער אויסגעדריקט דעם פאַרלאַנג אז עמיצער זאָל פאַרלייענען א תפילה. — אַזוי איז דאָך דער מנהג, מיין הער! — האָט ער צוגעגעבן, ווי ער וואָלט זיך פאַר־ענטפערט, און ניט לאַנג נאָכדעם איז ער שטיל אויסגעאַנגעגן.

דערווייל האָט דער קאַפּיטאַן, וועלכער האָט, ווי איך האָב באַמערקט, געהאַט מערקווירדיק אָנגעשטאָפּטע בוזים־ און זייט־קע־שענעס, אַרויסגענומען פון זיי א גרויסע צאָל פאַרשיידענע זאַכן: א בריטישע פאָן, א ביבל, א קנויל שטאַרקן שטריק, טינט און פע־

דער, דעם טאָגבוך, און עטלאָכע פונט טאבאק. ער האָט אויפן הויף געפונען א לענגלאכן אויסגעהאקטן טאנענבוים, און מיט האָנטערם הילף האָט ער אים אויפגעשטעלט לעבן הויז אין א ווינקל וואָס די קרייצונג פון די קלעצער האָט געשאפן. ער האָט דאן ארויפגעקלעטערט אויפן דאך, און האָט מיט די אייגענע הענט צוגעבונדן און ארויפגעצויגן די פאָן.

דאָס האָט אים, ווייזט אויס, זייער באַרואיקט. ער איז ווידער אריין אינם קלעצער־הויז, און האָט זיך געגומען פּאַרען מיט זיינע זאכן, פונקט ווי קיין אַנדער זאָך וואָלט ניט עקזיסטירט. ער האָט אבער געהאט אן אויג אויפן גוסס'דיקן טאָמען, און ווי ער האָט באמערקט אז ס'איז שוין נאכלעמען, איז ער צוגעקומען מיט נאָך א פאָן, און האָט זי מיט גרויס יראת־הכבוד פּארשפרייט איבערן קערפער פונם מת.

— זייט ניט אזוי פּאַרטרויערט, מיין הער, — האָט ער זיך אָנגערופן צום סקווייר, דריקנדיק אים די האנט. — ער'ז שוין זיינס איבערגעקומען. ניטא וואָס זיך צו שרעקן פאר א דינער וואָס איז געפאלן טוענדיק זיין פליכט צו זיין קאפיטאן און באלע־באם. ס'איז אפשר טעאלאגיש ניט ריכטיק ,אבער אזוי איז עס.

ער האָט מיך דאן אוועקגערופן אין א זייט.

— דאקטאר ליווזי, — האָט ער געזאגט, — אין אומגעפער וויפל וואכן ארום דערוואַרטעט איר און דער סקווייר די הילפ־שיף?

כ'האב אים דערקלערט אז ס'איז ניט געווען קיין פראגע פון וואכן נאר פון חדשים; אז בלאנדלי האָט אונדז געזאלט שיקן זוכן, אויב מיר זאלן ניט צוריקקומען ארום סוף אויגוסט, ניט פריער און ניט שפעטער. — און איצט רעכנט אוים אליין! — האָב איך געזאגט.

— חייסט עס, — האָט געענטפערט דער קאפיטאן, זיך קראצנ־דיק אין קאפ, — אז סיידן ס'זאל געשען א נס, קאן מען זאגן, אז מיר ליגן גוט איינגעלייגט.

—אין וואָסער א זין? — האָב איך געפרעגט.

— א שאד מיין הער, וואָס מיר האָבן פאַרלוירן די צווייטע לאדונג, אָט אין וואָסער א זין, — האָט דער קאפיטאן געענטפערט.

— פּולווער און שרויט וועלן מיר האָבן גענוג, אָבער די שפּייז־פּאָר־ציעס זיינען קנאַפּ, זייער קנאַפּ, אַזוי קנאַפּ, דאָקטאָר ליווזי, אַז ס'איז אפשר גלייכער וואָס מיר האָבן מיט איין מויל ווייניקער.

דערביי האָט ער אָנגעוויזן אויפן טויטן קערפּער הינטער דער פאָן.

גראָד דאַן איז אַ קאַנאָנע־שאָס, מיט אַ טומל און אַ פייפעריי, אַריבערגעפלויגן איבערן דאַך פונם קלעצער־הויז, און איז אַרונטער־געפאַלן העט־ווייט אין וואַלד.

— אָהאָ! — מאַכט דער קאַפּיטאַן, — שיסט, שיסט, חברה, איר האָט שוין אַזוי אויך ווייניק פּולווער!

דער צווייטער פאַרזוך איז שוין געווען אַ בעסערער, און די קויל איז אַרונטערגעפאַלן אינם פּאַרקן, אויפהויבנדיק אַ וואָלקן זאַמד, אָבער ניט טוענדיק קיין שאָדן.

— קאַפּיטאַן, — האָט געזאָגט דער סקווייר, — פון דער שיף קאָן מען דאָך דאָס הויז ניט זען, זיי מוזן אודאי צילן אויף דער פאָן. דענקט איר ניט אַז ס'וואָלט געווען גלייכער מ'זאָל זי אַרונטערציען?

— אַרונטערציען מיין פאָן! — האָט דער קאַפּיטאַן אויסגע־רופן. — ניין, מיין הער, ניט איך! — און ווי נאָר ער האָט אַרויסגערעדט דידאָזיקע ווערטער, זיינען מיר, דענק איך, מיט אים אַלע געווען איינפאַרשטאַנען. ניט נאָר איז עס געווען אַ מוסטער פון עכט ים־פאָרערישער, בראַווער עמפינדלאַכקייט, נאָר אַ חוץ דעם אויך אַ גוטע טאַקטיק, דערמיט וואָס ס'האָט געוויזן אונדזערע שונאים, אַז מיר לאַכן זיך אויס פון זייער קאַנאָנאַדע.

אַ גאַנצן אָוונט האָבן זיי געהאַלטן אין איין דונערן. איין קויל נאָך דער אַנדערער איז אָדער פאַרפלויגן צו ווייט, אָדער געפאַלן פאַרן הויז, אויפהויבנדיק אַ זאַמד־שטורעם אינם הויף. צוליב דעם וואָס זיי האָבן געמוזט שיסן אַזוי הויך, פלעגן די קוילן אַרונ־טערפאַלן נוצלאָזע און זיך איינגראָבן אין דער ווייכער זאַמד. פאַר אַ ריקאָשע האָבן מיר ניט געהאַט וואָס מורא צו האָבן. כאָטש איין קויל איז יאָ אַריין דורכן דאַך פונם קלעצער־הויז און איז ווידער אַרויס דורכן דיל, האָבן מיר זיך אָבער באַלד צוגעוואוינט צו דעמ־

דאָזיקן פערדישן שפּאָס, און האָבנ׳ס ניט געגומען ערנסטער פּון אַ קריקעט־שפּיל.

— איין גוטע זאַך איז יאָ דאָ דערבי, — האָט באָמערקט דער קאָפּיטאַן: — דער וואָלד פּאַר אונדז איז איצט וואַרשיינלאַך פּריי פּון שונא. דער אָפּפּלום האָלט שוין אָן אַ היבשע צייט, און אונדזערע פּראָדוקטן מוזן איצט שוין זיין אויפגעדעקט. וועט נעמט זיך אונטער צו גיין אַריינברענגען ס׳חזיר־פּלייש?

גרעי און האָנטער זיינען געווען די ערשטע זיך אָנצובאָטן. גוט באָוואָפנט, האָבן זיי זיך אַרויסגע׳גנב׳עט פון דער פּעסטונג, אָבער זייער שליחות איז געווען נוצלאָז. די בונטאַרן זיינען געווען בראָווער ווי מיר האָבן זיך פאָרגעשטעלט, אָדער זיי האָבן געלייגט מער האָפּענונגען אויף איזראָעלס קאַנאָנאָדע. ערום פיר־פינף פּיראָטן זיינען געווען שטאַרק פאַרנומען איבערטראָגנדיק אונדזערע פּראָדוקטן, און צובראָדזשענדיק מיט זיי צו אייגעם פון די שיפלאַך וואָס איז געשטאַנען האַרט דאָנעבן, און איז געהאַלטן געוואָרן רואיק דורך רודערייען קעגן שטראָם. סילוועד איז געזעסן הינטן און האָט קאָמאַנדירט. יעדער איינער פון זיי איז געוואָרן באָזאָרגט מיט אַ מוסקעט פון זייערן אַ געהיימן ארסענאַל.

דער קאָפּיטאַן האָט זיך אַנידערגעזעצט צו זיין טאָגבוך, און דאָס איז דער אָנהויב פון זיין אַריינשריפט:

„אַלעקסאַנדער סמאָלעט, קאָפּיטאַן; דייוויד ליווזי, שיפּראָקטאָר; אייבראהעם גרעי, סטאָליאר; דושאַן האָנטער און ריטשארד דושאַים, דעם באָלעבאָס דינער, לאַנדמענטשן — אַלע געטרייגעבליבענע מענטשן פון דער שיף — האָבן הייגט, מיט פּראָוויאַנט אויף צען טעג צו קלייגע פּאָרציעס, געלאַנדט אויף דעמראָזיקן ברעג, און האָבן אַרויפגעצויגן די בריטישע פאָן אויפן קלעצערהויז פונם „אוצר אינזל". טאָמאָס רעדרוט, דינער, און לאַנדמאַן, דערשאָסן פון די בונטאַרן; דושיימס האָקינס, קאַיוטע יונג — — —

גראָד דעמאָלט בין איך געזעסן און האָב געטראַכט וועגן דעם גורל פון אַרימען דושים האָקינס.

— עמיצער רופט אונדז, — האָט געזאָגט האָנטער, וועלכער איז געשטאַנען אויף דער וואַך.

— דאָקטאָר! סקווייר! קאַפּיטאַן! העלאָ! האָנטער, דאָס זיינט איר? — האָט מען געהערט קולות.

כ'בין צוגעלאָפן צו דער טיר פונקט אין צייט צו זען דזשים האָקינסן, געזונט און שטאַרק, אריבערקריכן איבערן פּאַרקן.

נייַנצנטער קאַפּיטל

דזשים האָקינס הויבט ווידער אָן צו דערציילן: דער גאַרניזאָן פון דער פעסטונג

ווי נאָר בען גאָן האָט דערזען די פּאָן, איז ער געבליבן שטיין, מיך צוריק אָנגענומען באָם אָרעם, און זיך אַנידערגעזעצט.

— נו, דאָס זיינען זיכער אייערע פריינט, — האָט ער געזאָגט.

— דאָס זיינען גיכער די בונטאַרן, — האָב איך געענטפערט.

— וואָס רעדט איר! — האָט ער אויסגערופן. — פּאַרשטייט איר דען אַליין ניט אז אין אזא אָרט, וואו ס'קומט ניט קיינער אַ חוץ ריטער פון צופאַל, וואָלט סילוועד גיכער אַרויפגעצויגן דעם „פריילאַכן ראַדזשער"! ס'איז קיין צווייפל ניט אז דאָס זיינען אייערע פריינט. ס'איז דאָ פאַרגעקומען אַ קאַמף אויף, און כ'רעכן אז אייערע פריינט האָבן געזיגט. און אָט זיינען זיי איצט אין דער אַלטער פעסטונג, וואָס פלינט האָט מיט יאָרן און יאָרן צוריק אויפגעבויט. אָ, ער האָט געהאַט אַ קאָפּ אויף זיך, דער פלינט! אמת, ער איז געווען אַ שיכור, אָבער אַ חוץ דעם, איז צו אים ניט געווען קיין גלייכן. ער האָט פאַר קיינעם ניט מורא געהאַט, ניט ער, סיידן אפשר פאַר סילוועדן — סילוועד איז דאָך געווען אזוי גוט דערצויגן און עלעגאַנט.

— ס'קאָן זיין אז איר זיינט געוועכט, — האָב איך געזאָגט, — און אויב ס'איז יא אזוי, דאַרף מען דאָך וואָס שנעלער לויפן צו מיינע פריינט.

— ניין, חבר, — האָט בען גאָן געענטפערט, — ניט איר. אויב כ'האָב ניט קיין טעות, זיינט איר אַ וואויל אינגל, אָבער דאָך נאָכאַלעמען ניט מער ווי אַ אינגל. בען גאָן אָבער איז אַ דורכ־געטריבענער יונג, קיין ראָם קאָן אים ניט פאַרנאַרן אַהין וואו איר גייט אַיצט, ניין, ניט קיין ראָם, ביז איך זע ניט אייער דיכ־טיקן דזשענטלמאן, און קריג ניט פון אים זיין ערנוואָרט. פאַרגעסט־זשע ניט מיינע ווערטער: — צען טויזנט מאָל מער, וועט איר זאָגן, צען טויזנט מאָל מער צוטרוי, — און דערביי 'עט איר אים אַ קניפּ טאָן אָט אַזוי־אָ.

און ער האָט מיר ווידער אַ קניפּ געטאָן, שוין צום דריטן מאָל, און מיך אָנגעקוקט מיט דערזעלבער כיטרער מינע.

— און ווען מ'עט בען גאָנען דאַרפן האָבן, 'עט איר וויסן וואו אים צו געפינען, דזשים. אויפ'ן זעלביקן אָרט ווי איר האָט אים געפונען היינט. און ווער ס'עט קומען, זאָל האַלטן אַ ווייסע פאָן אין דער האַנט, און קומען זאָל ער אַליין. אָ, יאָ, און דער־קלערן 'עט איר עס אַזוי: בען גאָן, 'עט איר זאָגן, האָט זיך זיינע אייגענע אורזאַכן!

— נו, — האָב איך געזאָגט, — כ'דענק אַז איך פאַרשטיי: איר האָט עפּעס פאָרצושלאָגן, און איר ווילט זען דעם סקווייר אָדער דעם דאָקטאָר, און געפינען קאָן מען אייך, אויפן זעלבן אָרט וואו איך האָב אייך געפונען. איז דאָס אַלץ?

— און ווען? ווילט איר וויסן, — האָט ער צוגעגעבן.

— נו, פון מיטאָג אָן ביז אַרום זעקס „קלונג".

— גוט, — האָב איך געזאָגט, — און איצט מעג איך שוין גיין?

— פאַרגעסט־זשע ניט, — האָט ער זייער באַזאָרגט צוגעגעבן. — „צען טויזנט מאָל", און „האָט זיך זיינע אייגענע אורזאַכן", 'עט איר זאָגן. דער עיקר פאַרגעסט ניט „זיינע אייגענע אורזאַכן". דאָס איז דאָס וויכטיקסטע. און איצט, — מאַכט ער, אַלץ האַלטנדיק מיין אָרעם, — רעכן איך אַז איר מעגט גיין, דזשים. און דזשים, אויב איר טרעפט אָן סילווערן, 'עט איר ניט פאַראַטן בען גאָנען? מיט ווילדע פערד 'עטן עס פון אייך ניט קאָנען אַרויסבאַקומען, האַ? איר זאָגט צו אַז ניין? און אויב די פּיראַטן 'עלן איבערנעכטיקן

באם ברעג, וואס ’עט איר, כ’לעבן, זאגן, אויב אינדערפרי ’עלן זיין מיט עטלאבע אלמנות מער?

דא איז ער געוואָרן אונטערבראכן פון א שטארקן קנאל. א קאנאנע־קויל האט דורכגעקראכט דורך די ביימער און איז אריין אין

„נאך א ווייטן אומוועג, מזרח־צו, בין איך ארונטערגעקראכן צו די ביימער.“

דער זאמד, אפילו ניט קיין הונדערט קלאפטער פונם ארט וואו מיר זיינען געשטאנען. מיר האבן זיך ביידע גלייך געלאזט לויפן אין פארשיידענע ריכטונגען.

א גוטע שעה צייט האבן אפטע שיסעריין געטרייסלט דעם

אינדזל, און קוילן האָבן געהאַלטן אין איין קראַכן דורך די ביימער. כ'בין געלאָפן פון איין באַהעלטעניש צו דער אַנדערער, ווי נאָכ־געיאָגט פון דידאָזיקע שרעקלאַכע שיסערייען. ווען די קאַנאָנאַדע האָט אויפגעהערט, האָב איך נאָך אַלץ ניט געוואגט צו גיין אין דער ריכטונג פון דער פעסטונג, וואו די קוילן זיינען מייסטנס גע־פאַלן, כ'האָב אָבער אָנגעהויבן צוריקצוקריגן מיין מוט. נאָך אַ ווייטן אומוועג, מזרח־צו, בין איך אַרונטערגעקראָכן צו די ברעג־ביימער.

די זון איז נאָר וואָס אונטערגעגאַנגען, דער ים־ווינט האָט גערוישט און געטומלט צווישן די ביימער, און צערונצלט די גרויע וואַסערפלאַך פונם אַנקערפּלאַץ. דער אָפּפלוס איז געווען ווייט אַוועק, אויפדעקנדיק לאַנגע טראַקטן זאַמד. נאָך דער היץ פונם טאָג, איז די לופט געוואָרן אַזוי קאַלט, אַז דער ווינט האָט מיך דורכגענומען דורך מיין רעקל.

די „היספּאַניאָלאַ" איז נאָך אַלץ געשטאַנען וואו מ'האָט זי פאַראַנקערט, איצט אָבער האָט אויף איר שפּיץ געפלאַטערט דער „פריילאַכער ראדזשער", די שוואַרצע פּיראַטנפאָן. ווי כ'האָב אַזוי געקוקט, האָט זיך ווידער באַוויזן אַ רויטער בליץ. נאָך אַ קראַך האָט אויפגעוועקט אָן אַ שיעור פּילדערנדיקע עכאָס, און נאָך אַ קויל, די לעצטע פון דער קאַנאָנאַדע, האָט דורכגעפייפט דורך דער לופט.

כ'בין געלעגן אַ היבשע צייט און האָב באַטראַכט די בהלה וואָס איז אַנטשטאַנען נאָך דער אַטאַקע. אויפן ברעג, ניט ווייט פון דער פעסטונג, האָבן מענטשן געהאַלטן אין איין צעשטערן עפּעס מיט העק. כ'האָב שפּעטער אויסגעפונען אַז ס'איז געווען ס'אָרימע יאָלע־שיפל. ווייטער־צו, לעבן דעם מויל פונם טייך, האָט צווישן די ביימער געברענט אַ גרויס פייער, און צווישן דעם פייער און דער שיף איז הין און צוריק געפאָרן אַ שיפל. די מענטשן וועלכע כ'האָב פאַרלאָזן אַזוי פאַרזאָרגט, האָבן געטומלט באַ די רודערס ווי קינדער, אין זייערע שטימען האָט מען אָבער געקאָנט הערן אַ קלאַנג וואָס האָט דערמאָנט אין שיכרות און אין ראָם.

כ'האָב ענדלאַך באַשלאָסן זיך צוריקצוקערן צו דער פעסטונג. כ'בין געווען גאַנץ ווייט אונטן אויפן נידעריקן, זאַמדיקן לאַנד־צונג וואָס שליסט איין דעם אַנקערפּלאַץ מזרח־צו, און איז אין צייט פון

אָפּפלוס פאַראייניקט מיטן „סקעלעט אינדזל". ווען כ'האָב זיך אויפגעשטעלט, האָב איך דערזען נאָך ווייטער, הויך איבער די קוס־טעס, זייער אַ הויכן, אָפּגעזונדערטן פעלז, וועמעס ווייסער קאָליר, איז מיר פאָרגעקומען מאָדנע. ס'איז מיר איינגעפאַלן אַז דאָס מוז עס זיין דער „ווייסער פעלז" וועלכן בען גאָן האָט דערמאָנט, און אַז ווען מירן זיך ווען־ניט־איז נויטיקן אין אַ שיפל, וועל איך וויסן וואו עס צו זוכן.

כ'האָב זיך דאַן אַוועקגעשלענגלט מיט פאַרשיידענע וועגן און שטעגן צווישן די ביימער, ביז כ'בין אָנגעקומען צו דער הינטער־שטער, אָדער ברעג־זייט פון דער פעסטונג, און בין זייער ווארעם אויפגענומען געוואָרן פון מיינע פריינט.

כ'האָב תיכף דערציילט מיין געשיכטע, און זיך גענומען אַרומ־קוקן. דער דאַך, די ווענט, און דער דיל פונם הויז זיינען געווען געמאַכט פון קיילעכדיקע סאָסנע־קלעצער, און דער דיל איז אין אייניקע ערטער געווען אַרום אנדערהאַלבן פוס העכער פונם זאַמד־באָדן. איבער דער טיר איז געווען אַן אָפּדאַך, און אונטער דעמ־דאָזיקן אָפּדאַך האָט אַ קליינער קוואַל אַריינגעקוועלט אין אַ טשי־קאַוון קינסטלאַכן וואַסער־בעקן, וועלכער איז באַשטאַנען פון אַ גרויסן אייזערנעם שיפ־קעסל, מיט אַן אַרויסגעהאַקטן דנאָ, און וועל־כער איז, לויטן קאַפּיטאַנס אויסדרוק, געווען איינגעגראָבן „ביז איבער די ראַנדן" אין זאַמד.

אַ חוץ די נאַקעטע פיר ווענט, איז אינם הויז זייער ווייניק איבערגעלאָזט געוואָרן. אין אַ ווינקל איז געלעגן אַ שטיינערנע פּליטע וואָס האָט געדינט אַלס אַ מין אויוון, און אַן אַלטער, פאַרזשאַווערטער, אייזערנער קאָרב צו האַלטן אין אים פייער.

די ביימער אויף די זייטן פונם בערגל און אינעווייניק פונם פּאַרקן זיינען געוואָרן אויסגעהאַקט אויף צו בויען דאָס הויז, און מ'האָט געקאָנט דערקענען, לויט די איבערגעבליבענע ביימער־שטאַמען, וואָס פאַר אַ וואַנדערלאַך שיין וועלדל ס'איז דאָ געוואָרן צע־שטערט. נאָכדעם ווי די ביימער זיינען געוואָרן אויסגעהאַקט, איז דער גרעסטער טייל פונם באָדן אָדער געוואָרן אַוועקגעשווענקט, אָדער פאַרגראָבן אין זאַמד. בלויז דאָרט וואו דאָס טייכל האָט אַרונטערגעשטראָמט פונם קעסל איז אין דער זאַמד נאָך פאַרבליבן

א געדיכטע בייט פון גרינעם מאָך, פּאַרנקרויט, און עטלאָכע קריכ־פּלאַנצן. האַרט אַרום דער פּעסטונג, צו נאָנט, ווי מ׳האָט מיר דערקלערט, ער זאָל קאָנען דינען אַלס א פּאַרטיידיגונג, איז געוואָקסן א גאַדיכטער וואַלד, וועלכער איז אויף דער לאַנד־זייט באַשטאַנען בלויז פון סאָסנעס, און האָט צום ים־צו געהאַט א גרויסן צומיש פון לעבנסדעמבן.

דער קאָלטער אוונט־ווינט, וועלכן כ׳האָב פריער דערמאָנט, האָט געבלאָזן דורך יעדער שפּאַרונע פון דערדאָזיקער פּראָסטער געבוידע, און האָט אָן אַן אויפהער באַשפּריצט דעם דיל מיט א זאַמד־רעגן. מיר האָבן געהאַט זאַמד אין די אויגן, זאַמד צווישן די ציין, זאַמד אין אונדזער וועטשערע, און אין אונדזער קוואַל־קעסל, וואו זי האָט אַרומגעטאַנצט ווי א קאַשע אין א קאָכעדיק וואַסער. אַזוי ווי אונדזער קוימען איז באַשטאַנען בלויז פון א פּירעקיקער לאָך אינם דאַך, האָט דורך אים געקאָנט אַרויס בלויז א קליינער טייל פונם רויך, די רעשט איז אַרומגעשוואומען אינם הויז, און האָט אונדז געמאַכט הוסטן און זיך רייבן די אויגן.

דערצו נאָך איז גרעי, דער נייער מאַן, צוליב דעם שניט וואָס ער האָט געקראָגן באַם אַרויסרייסן זיך פון די בונטאַרן, אַרומ־געגאַנגען מיט א באַנדאַזשע אויפן פּנים, און דער אָרימער אַלטער רעדרוט איז נאָך אַלץ געלעגן, שטייף און קאַלט, א ניט־באַערדיקטער, אונטערן „יוניאָן דזשעק".

זיצנדיק ליידיק, וואָלטן מיר געווען אַריינגעפאַלן אין א מרה־שחורה, קאָפּיטאַן סמאָלעט האָט׳ס אבער ניט דערלאָזט. ער האָט אונדז אַלעמען צוזאַמענגערופן און אונדז איינגעטיילט אין וואַכן. איינע איז באַשטאַנען פונם דאָקטאָר, גרעיען און מיך, און די צווייטע פונם סקווייר, האַנטערן און דזשאָיסן. כאָטש מיר זיינען אַלע גע־וען זייער מיד, האָט ער אַרויסגעשיקט צווי חברה אַריינצובערענגען ברענהאָלץ, צווי צו גראָבן א קבר פאַר רעדרוטן, און דער דאָקטאָר איז באַשטימט געוואָרן אַלס קוכער. איך בין געשטאַנען אויף דער וואַך בא דער טיר, און דער קאָפּיטאַן אַליין איז אַרומגעגאַנגען פון איינעם צום צווייטן מיט דערמוטיקנדיקע רייד, אַרויסהעלפנדיק אומעטום וואו ס׳איז געווען נויטיק.

פון צייט צו צייט איז דער דאָקטאָר צוגעקומען צו דער טיר

צו כאפן א ביסל פרישע לופט און אפצורוען זיינע אויגן, וועלכע זיינען שיעור ניט ארויסגערויכערט געווארן פון זיין קאפ, און יעדן מאל האט ער מיר געהאט עפעס צו זאגן.

— דערדאזיקער סמאלעט טויג זיך אויס בעסער פון מיר, און וועז איך זאג עס, דזשים, מיין איך עפעס.

א צווייטן מאל איז ער צוגעקומען, האט א ווייל געשווינגן, דאן אנגעבוינגן דעם קאפ אויף א זייט, און מיך אנגעקוקט.

— איז דערדאזיקער בען גאן עפעס א ריכטיקער פארשוין? — האט ער געפרעגט.

— כ'ווייס ניט, מיין הער, — האב איך געזאגט. — כ'בין ניט אינגאנצן זיכער צי ער איז באם קלארן פארשטאנד.

— אויב ס'איז אין דעם דא א צווייפל, דאן איז ער יא באם קלארן פארשטאנד, — האט געענטפערט דער דאקטאר. — פון א מענטשן וואס האט גאנצע דריי יאר זיך געביטן די נעגל אויף א ווילדן אינדזל, דזשים, קאן מען ניט דערווארטן אז ער זאל זיין אזוי קלאר ווי דו און איך, ס'איז ניט נאטירלאך. וואס זאגסטו האט זיך אים אזוי שטארק געגלוסט? קעז?

— יא, מיין הער, קעז, — האב איך געענטפערט.

— נו, דזשים, — מאכט ער, — אט וואס ס'מיינט צו זיין א מפונק. האסט דאך אודאי געזען מיין טאבאק-פושקעלע, הא? האסט מיך אבער קיינמאל ניט געזען ארויסנעמען פון דארט קיין שמעק-טאבאק. דאס איז דערפאר וואס אין מיין טאבאקערקע האלט איך שטענדיק א שטיקל פארמעזישן קעז, א קעז וואס ווערט געמאכט אין איטאליע, און איז זייער נארהאפט, דאס וועט זיין אויסגעצייכנט פאר בען גאנען.

פאר דער וועטשערע האבן מיר באגראבן טאמען אין דער זאמד, און זיינען א ווייל ארום אים געשטאנען אויפן ווינט אן היטלען. ס'איז ארויסגעבראכט געווארן א גרויסע צאל ברענהאלץ, אבער אלץ ניט גענוג, לויט דעם קאפיטאנס מיינונג. ער האט געשאקלט מיטן קאפ, און האט געזאגט אז "מירן זיך מארגן באנאכט ווידער מוזן נעמען צו דער ארבעט מיט א ביסל מער ענערגיע". נאכדעם ווי מיר האבן אפגעגעסן אונדזער חזיר-פלייש, און פארטרונקען מיט א שטארקער

גלאָז האריק, האָבן זיך אַלע דריי עלטסטע פּאַרקליבן אין א ווינקל צו באַטראַכטן אונדזער לאַגע.

זיי האָבן אַליין ניט געוואוסט וואָס צו טאָן. מיר האָבן געהאַט ווייניק פּראָדוקטן, און ס׳איז געווען קלאָר אַז מירן זיך מוזן אונטערגעבן, אויב מירן ניט וועלן אויסגיין פון הונגער, א לאַנגע צייט אייַדער מירן קריגן הילף. מיר האָבן אַלע איינגעשטימט אַז אונדזער בעסטע האָפנונג איז אויסצו׳הרג׳ענען אַזוי פיל פּיראַטן, אַז די רעשט זאָלן זיך אָדער מוזן אונטערגעבן, אָדער אַנטלויפן מיט דער „היספּאַניאָלאַ". פון נייַנצן זיינען דערווייל געבליבן פופצן, צוויי זיינען געווען פּאַרוואונדעט, און צום וויניקסטן אייַנער, דער וואָס איז געווען דערשאָסן לעבן דער קאַנאָנע, איז געווען שווער פּאַרוואונדעט, אויב ניט טויט. יעדן מאָל וואָס מירן אויף זיי קאָנען שיסן, וועלן מיר עס מוזן טאָן זייער פּאַרזיכטיק, כדי מיר זאָלן אַרויסקריכן מיט גאַנצע ביינער. א חוץ דעם, האָבן מיר נאָך געהאַט צוויי מעכטיקע שותפים — ראָם און דעם קלימאַט.

בנוגע דעם ערשטן, פלעגן מיר זיי הערן, ארום אַן אַנדערהאַלבן מייל ווייט, לייַרמען און זינגען ביז שפּעט אין דער נאַכט אריין. וואָס איז שייך דעם צווייטן, האָט דער דאָקטאָר געוועט זיין פּאַרוק, אַז מיט אזא זומפיקן לאַגער, און אַן רפואות, וועלן זיי אין איין וואָך צייט זיין קאַפּוט.

— אַזוי, אַז אויב זיי וועלן אונדז ניט אויסשיסן פריער, — האָט ער צוגעגעבן, — וועלן זיי זיין צעפרידן אייַנצופאַנגן און אוועק מיטן שקונער. אַלץ וואָס זיי דאַרפן, רעכן איך, איז דאָך בלויז א שיף, אַבי דאָס, קענען זיי זיך ווידער נעמען צו ים־רויבערייַ.

— ס׳איז די ערשטע שיף וואָס איך האָב וועל־ניט־איז אנגעוואוירן, — האָט באַמערקט קאַפּיטאַן סמאָלעט.

כ׳בין, פּאַרשטייט זיך, געווען זייער מיד, און וועל כ׳האָב ענדלאָך, נאָך א סך וואַרפענישן, אייַנגעדרימלט, בין איך געשלאָפן געשמאַק ווי א שטיק האָלץ.

די איבעריקע זיינען פון לאַנג שוין געווען אויף, האָבן שוין געהאַט אָפּגעגעסן פרישטיק, און האָבן דעם הויפן ברענהאָלץ פּאַרגרעסערט כמעט אויף א העלפּט, וועל אַן אויסברוך פון געשרייַען האָט מיך אויפגעוועקט.

— א שלום פאן! — האב איך געהערט עמיצן זאגן, און דאן מיט אן אויסגעשרייי פון איבעראשונג, — סילוועד אליין!

כ'בין אויפגעשפרונגען, האב זיך אויסגעריבן די אויגן, און בין צוגעלאפן צו איינעם פון די שיס־פענצטער־לאך אין דער וואנט.

צוואנציקסטער קאפיטל

סילוועדס שליחות

צוויי מענטשן זיינען טאקע געשטאנען אויסערן פארקן. איינער האט געפאכעט מיט א ווייסן טוך, און דער צווייטער, ניט קיין אנדערער ווי סילוועד אליין, איז רואיק געשטאנען לעבן אים.

ס'איז נאך געווען גאנץ פרי, און דער קעלטסטער פרימארגן וואס איך האב געהאט אין מיין דערפארונג אויף דער שיף. די קעלט האט דורכגענומען די ביינער. דער הימל איז געווען לויטער און אן וואלקנס, און די שפיצן פון די ביימער זיינען געווען באלויכטן מיט א ראזעווען שיין. אבער דארט וואו סילוועד מיט זיין לייטענאנט זיינען געשטאנען, איז נאך אלצדינג געווען אין שאטן, און זיי האבן געבראדזשעט ביז איבער די קני אין א נידעריקן, ווייסן נעפל וואס איז איבער נאכט ארויסגעקראכן פונם זומפ. די קעלט און דער נעפל האבן ביידע דערציילט א טרויעריקע געשיכטע וועגן דעם דעמפיקן, פיבערפולן, און אומגעזונטן ארט פון דעמדאזיקן אינדזל.

— קיינער זאל ניט ארויסגיין! — האט געזאגט דער קאפיטאן. — כ'וועט צען צו איינס אז ס'איז דערביי פאראן א שפיצל.

— וואר איז דארט? — שטייט, אדער מיר שיסן! — האט ער דאן אויסגערופן צום בוקאניר.

— די פאן פון שלום! — האט אויסגעשריען סילוועד. דער קאפיטאן איז געשטאנען אויפן גאניק, אכטונג געבנדיק

אז ער זאָל ניט דערשאָסן ווערן פון א פּאָרטעריישער האַנט. דאָן האָט ער זיך געוועגדט צו אונדז און האָט געזאָגט:

— דער דאָקטאָר מיט זיין ווּאַך, אויפן פּאָסטן! דאָקטאָר לִיווזי, איר נעמט די צפון זייט, זייט מוזל. דזשים — די מזרח זייט. גרעי — די מערב זייט. די מענטשן פון דער צווייטער וואָך — זאָלן זיך גלייך נעמען אָנלאָדן די מושקעטן. לעבעריק, חברה, און פּאַרזיכטיק!

דאָן האָט ער זיך ווידער געוועגדט צו די בונטאַרן:

— און וואָס ווילט איר מיט אייער שלום פאָן? — האָט ער אויסגערופן.

דאָס מאָל האָט שוין געענטפערט דער צווייטער.

— קאַפּיטאַן סילווער איז געקומען מאַכן א פּשרה, מיין הער, — האָט ער אויסגעשריען.

— קאַפּיטאַן סילווער! כ'קען אים ניט. ווער איז ער? — האָט דער קאַפּיטאַן געענטפערט. און כ'האָב געהערט ווי ער האָט צוגעגעבן שטילערהייט צו זיך אליין: — אַזוי, קאַפּיטאַן? אָהא! דאָס הייסט זיך שנעל אַרויפגעאַרבעט!

דער „לאַנגער דזשאָן" האָט דאָס אליין געענטפערט.

— איך, מיין הער, דידאָזיקע אַרימע יונגען האָבן מיך אויסגעקליבן פאַר זייער קאַפּיטאַן, נאָכדעם ווי איר האָט דעזערטירט, מיין הער, — האָט ער געזאָגט, מיטן טראָפּ אויף „דעזערטירט". — מיר זיינען ווילליק זיך אונטערצוגעבן, אויב מיר קאָנען קומען צו א פּשרה. דאָס האָט איר אייך קלאָרע דיבורים. אלץ וואָס איך פאַרלאַנג איז אייער וואָרט, קאַפּיטאַן סמאָלעט, אז איר'ט מיך אַרויסלאָזן א גאַנצן פון דערדאָזיקער פעסטונג, און מיר נעבן איין מינוט צייט אויף אַרויסצוגיין אויידער איר שיסט אויף מיר.

— מיסטער סילווער, — האָט געזאָגט קאַפּיטאַן סמאָלעט, — איך האָב ניט דעם קלענסטן באַגער מיט אייך צו רעדן. אויב איר האָט מיר עפּעס צו זאָגן, קאָנט איך אַריינקומען, דאָס איז אלץ. אויב ס'וועט זיין עפּעס א פּאַראָט, וועט איר אים באַגיין, און אויב יא, זאָל אייך איין גאָט העלפן!

— דאָס איז גענוג, קאַפּיטאַן, — האָט דער „לאַנגער דזשאָן" פּרייליך אויסגערופן, — אייערס א וואָרט איז גענוג. כ'וויים

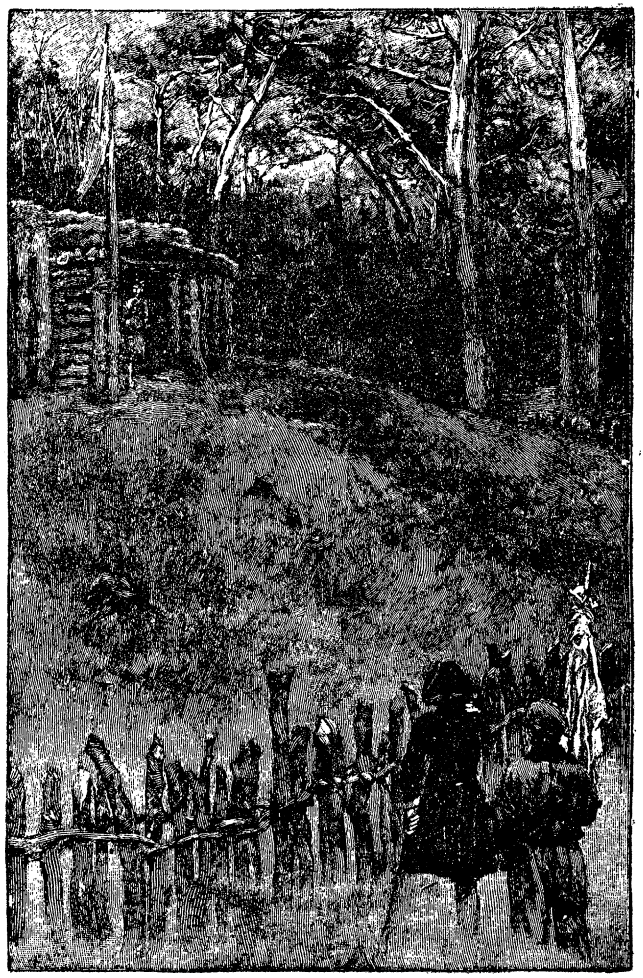

„די פאן פון שלום — האט אויסגעשריען סילווער".

וואָס א דזשענטלמאן איז, און איר קאָנט זיך אויף מיר פֿאַרלאָזן.

מ'האָט געקאָנט זען ווי דער מאן וואָס האָט געטראָגן די שלום פאָן האָט פֿאַרזוכט סילוועריו צוריקצוהאַלטן. ס'איז אויך קיין חידוש ניט, נעמענדיק אין אנבעטראַכט וואָס פֿאַר א "העפלאַכן" ענטפער ער האָט געקראָגן פונם קאַפּיטאַן. סילוועריו האָט אים אָבער הויך אויסגעלאַכט, און האָט אים א קלאַפּ געטאָן איבער דער פּלייצע, ווי איינער רעדט, ס'איז ניטא וואָס זיך צו שרעקן. ער איז צוגעקומען צום פֿאַרקן, האָט אַריבערגעוואַרפן די קוליע, אַריבערגעשטעלט זיין פוס, און נאָך פיל אנשטרענגונג און געשיקטקייט, איז אים געלונגען אַרויפצוקריכן אויפן פֿאַרקן, און ארונטערצושפרינגען אויף דער אַנדערער זייט.

כ'בין זיך מודה אז כ'בין צו פיל געווען פֿאראינטערעסירט אין אַלץ וואָס איז פֿאַרגעקומען, צו זיין פון דער קלענסטער נוץ אלס א וואכמאן. כ'האָב אפילו פֿאַרלאָזן מיין מזרח'דיק שיס-פענצטערל, און בין צוגעקראָכן צום קאַפּיטאַן. דער קאַפּיטאַן איז איצט געוועזן אויף דער שוועל, די עלנבויגנם אויף די קני, דעם קאָפּ אָנגעשפּאַרט אויף די הענט, און האָט געקוקט אויפן וואסער וואָס האָט אַרויס-געקוועלט פונם אלטן אייזערנעם קעסל אויף דער זאמד; שטיל פאר זיך האָט ער געפייפט דאָס לידל „קומט, מיידלאַך און אינגלאַך!"

סילוועריו איז אָנגעקומען זייער שוועך אַרויפצוקריכן אויפן בערגל. קענן דער משופע'דיקייט פונם בארגאַרויף, די גערייכטע שטאָמען, און דער ווייבער זאמד, איז ער געווען הילפלאָז ווי א שיף קענן ווינט. ער האָט אָבער עקשנות'דיק געקעמפט, און איז ענדלאַך צוגעקומען צום קאַפּיטאַן, וועמען ער האָט זייער וואוזשנע סאַלוטירט. ער איז געווען אויסגעפוצט אין עסיק און אין האָניק. א גרויסארטיקער בלויער ראָק, פול מיט מעשענע קנעפּ, איז אים אראָפּגעהאָנגען ביז איבער די קני, און אן עלעגאַנטער הוט איז אים געזעסן הינטן אויפן קאָפּ.

— נו, אָט זיינט איר דאָ, מיין טייערער, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן, אויפהויבנדיק דעם קאָפּ. — זעצט זיך אַנידער.

— וואָס, איר'ט מיך ניט אַריינלאָזן אינווייניק, קאַפּיטאַן? — האָט דער „לאָנגער דושאָן" געזאָגט מיט פארוואורף. — כ'לעבן, מיין

הער, אויף דער גאַס איז אַ ביטערע קעלט. ווי קאָן איך זיצן אינ־דרויסן אויף דער זאַמד?

— נו, מיסטער סילווער, — מאַכט דער קאַפּיטאַן, — ווען איר זאָלט געווען זיין אַן ערלאַכער מאַן, וואָלט איר איצט געזעסן אין אייער קיך. ס'איז אייער אייגענע שולד. איר זיינט אָדער מיין שיפקוכער, און מ'באַהאַנדלט אייך אויסגעצייכנט, אָדער אַ פּשוט'־ער בונטאַר און פּיראַט, און אייער אָרט איז אויף דער תליה!

— נו, גוט, קאַפּיטאַן, — האָט געענטפערט דער שיפקוכער. אַנידערזעצנדיק זיך אויף דער זאַמד, — איר'ט מיר בלויז העלפן אַרויסגיין צוריק, דאָס איז אַלץ. אָ, ס'אַראַ טייער ערטל איר האָט דאָ! און אָט איז דזשים אויך! אַ שיינעם גוטמאָרגן דיר, דזשים! דאָקטאָר, צו אייער דינסט! כ'לעבן, איר זיצט זיך דאָ אַלע אינ־איינעם ווי אַ גליקלאַכע משפּחה, אַזוי צו זאָגן!

— אויב איר האָט עפּעס צו זאָגן, פעטער, קומט אַרויס מיט לשון! — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן.

— גערעכט, קאַפּיטאַן סמאָלעט, — האָט סילווער געענטפערט. — פליכט איז פליכט, אַלעמאָל. נו, מיין פריינט, איר האָט אָפּגעטאָן אַ שיין שטיקל אַרבעט נעכטן באַנאַכט, מ'קאָן ניט זאָגן! אייניקע פון אייך זיינען גאַנץ פלינק מיט אַ האַנט־שפּיז, און כ'לייקן ניט אַז אַ טייל פון מיינע יאַטן זיינען ניט געוואָרן איבעראַשט. אפשר זיינען אַלע געוואָרן איבעראַשט. און ס'איז גאַנץ מעגלאַך אַז דער־פאַר בין איכ'ס איצט געקומען פאַרהאַנדלען וועגן אַ פּשרה. געדענקט אָבער וואָס איך זאָג אייך, קאַפּיטאַן, אַ צווייטן מאָל וועט'ס אייך ניט אָפּגילטן, צום טייוול! מירן מוזן זיין אויף דער וואַך, און איינהאַלטן אַ ביסל דעם ראָם. איר קערט אודאי מיינען אַז מיר זיינען אַלע געווען פאַרשניאָשקעט, זאָג איך אייך אַז ניין. איך בין געווען ניכטער, אָבער כ'בין בלויז געווען מיד ווי אַ הונט. וואָלט איך זיך געווען אויפגעכאַפּט מיט אַ סעקונדע פריער, וואָלט איך אייך געווען געכאַפּט באַ דער האַנט, וואָלט איך. ער'ז נאָך ניט געווען טויט ווען כ'בין צו אים צוגעקומען, ניט ער!

— נו? — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן זייער קאַלטובלוטיק.

אַלץ וואָס סילווער האָט געזאָגט איז פאַר אים געווען אַ רעטע־ניש, אָבער מ'וואָלט'ס אויף אים קיינמאָל ניט געווען געקאָנט דער־

קענען. איך אבער האָב אנגעהויבן צו פארשטיין וועגן וואָס ס׳האָט זיך דאָ געהאנדלט. בען גאָנס לעצטע וועלטער זיינען מיר געקומען אויפן זינען. ס׳איז מיר איינגעפאלן אז ער האָט אודאי באזוכט די פיראטן וועו זיי זיינען אלע געלעגן טויט־שיכור ארום דעם פייער, און כ׳האָב מיט פארגעניגן אויסגערעכנט אז מיר האָבן איצט שוין געהאט בלויז פערצן שונאים.

— נו, די מעשה דערפון איז אזוי, — האָט געזאגט סילווער, — מיר ווילן האָבן דעם אוצר, און מירן אים קריגן אויך, דאָס איז אונדזער ציל! איר אבער, רעכן איך, ראטעווועט בעסער אייער לעבן, און דאָס איז אייער ציל. איר האָט דאך א מאפע? ניט אמת?

— אפשר יא, און אפשר ניט, — האָט געענטפערט דער קאפיטאן.

— א, איר האָט יא, כ׳וויים עס, — האָט געענטפערט דער „לאנגער דזשאן" — איר דארפט פון מיר ניט אזוי חוזק מאכן. וואָס האָט איר דען דערפון? ס׳איז זייער ניט פיין פון אייער זייט, איך פארזיכער אייך. אלץ וואָס מיר ווילן איז אייער מאפע. כ׳האָב אייך קיינמאל ניט געמיינט צו טאָן קיין שלעכטס.

— מיך וועט איר ניט נארן, פעטער, — האָט אים דער קאפיטאן אונטערבראכן. — מיר ווייסן אקוראט וואָס איר האָט געוואלט טאָן, און ס׳ארט אונדז ניט, איר זעט דאָך אליין אז איר קאָנט אונדז איצט גארניט ניט טאָן.

דער קאפיטאן האָט אים רואיק באטראכט, און האָט זיך גענומען אָנפילן זיין ליולקע.

—אויב אייב גרעי — האָט סילווער אויסגערופן.

— גענוג! — האָט מיסטער סמאלעט אויסגעשריען. — גרעי האָט מיר גארניט ניט דערציילט, און כ׳האָב אים גארניט ניט געפרעגט. ניט נאָר דאָס, נאָר כ׳וואלט אייך און אים און דעם גאנצן אינדזל פריער געוואלט זען פארברענט ווערן און צווישן מיטן רויך, אט וואָס! אָט האָט איר אייך מיין מיינונג וועגן דעם, אויב איר ווילט וויסן, מיין טייערער!

דערדאזיקער אויסברוך פון צארן, האָט סילווערן, ווייזט אוים,

אָפּגעקילט. ער האָט פריער אָנגעהויבן צו ווערן צערייצט, איצט אָבער האָט ער זיך ווידער באַרואיקט.

— זייער מעגלאַך, — האָט ער געזאָגט, — ווער קאָן ווייסן וואָס א דזשענטלמאן באַטראַכט פאַר אנשטענדיק, און וואָס ניט? ווי די זאַך זאָל ניט זיין, אזוי ווי איר מאַכט איצט גרייט אייער ליולקע, קאַפּיטאַן, נעם איך מיר די פרייהייט אויך צו טאָן דאָסזעלביקע.

ער האָט אָנגעפילט זיין ליולקע און האָט פאַרויבערט. ביידע מענער זיינען שטיל־ערהייט געזעסן און האָבן א היבשע צייט גערויכערט. זיי האָבן זיך אָט אָנגעקוקט, אָט ארונטערגעשטאָפּט דעם טאַבאק, אָט זיך אָנגעבויגן אויסצושפייען. ס'איז געווען א פּשוט'ער טעאַטער שפּיל אויף זיי צו קוקן.

— נו, — האָט סילוועד פאַרגעזעצט, — די מעשה דערפון איז אזוי: איר גיט אונדז די מאַפּע מיט וועלכער מירן געפינען דעם אוצר, און הערט אויף צו שיסן אויף אָרימע מאַטראָזן, אָדער זיי אָפּשניידן די קעפּ וועט זיי שלאָפן. אויב איר'ט אזוי טאָן, וועלן מיר אייך געבן אן אויסוואל. אָדער איר קאָנט מיט אונדז מיטפאָרן, נאָכדעם ווי מירן געפינען דעם אוצר און אים אָנלאָדן אויף דער שיף, און כ'על אַייך אַרויסגעבן א געשריפט אויף מיין ערנוואָרט, אַראָפּצולאָזן אייך, געזונט און שטאַרק, ערגיץ־וואו אויף א ברעג. אָדער, אויב דאָס געפעלט אייך ניט, דערפאַר וואָס א טייל פון מיינע לייט זיינען פרעך, און האָבן אַלטע חשבונות וועגן פריערדיקע קריוודעס, טא קאָנט איר זיך בלייבן דא, קאָנט איר. מירן זיך צעטיילן מיט די פּראָוויאַנטן גלייך אויף גלייך, און כ'על אייך, ווי פריער, אַרויסגעבן א געשריפט, אז כ'על אייך צושיקן די ערשטע שיף וואָס מירן אָנטרעפן אויפן וועג. איר מוזט צוגעבן, אז דאָס איז זייער שיין פון אונדזער זייט, בעסער פון דעם קאָנט איר ניט דערווארטן, ניט איר. און איך האָף, — דא האָט ער גענומען רעדן העכער, — אז אַלע וואָס געפינען זיך אין דעמראָזיקן קלעצער־הויז הערן מיינע רייד, ווארים וואָס כ'זאָג איינעם זאָג איך צו אַלע!

קאַפּיטאַן סמאָלעט האָט זיך אויפגעשטעלט, אַרויסגעקלאַפּט די אש פון זיין ליולקע אויף דער לינקער האַנט, און האָט געפרעגט:

— איז דאָס אַלץ?

— ביז צום לעצטן וואָרט, צום שוואַרצן יאָר! — האָט דזשאָן געענטפערט. — אַנטזאגט איר דאָס, און איר זעט מיך צום לעצטן מאַל אָן מושקעט קוילן!

— זייער גוט, — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן. — און איצט, הערט וואָס איך האָב אייך צו זאָגן. אויב איר ווילט אַלע קומען אַהער, איינציקווייז, און אומבאַוואָפנט, נעם איך זיך אונטער צו שמידן אייך אַלע אין קייטן, און אייך אַהיים נעמען קיין ענגלאַנד פאַר אַן אומפּאַרטייאישן געריכט. אויב ניט, זאָג איך אייך, ווי מיין נאָמען איז אַלעקסאַנדער סמאָלעט, און איבער אונדז פלאַטערט די ענגלישע פאָן, אַז כ'על אייך אַלע שיקן צו דייווי דזשאָונסן. דעם אוצר קאָנט איר ניט געפינען. די שיף קאָנט איר ניט פירן, קיין איינער פון אייך טויג זיך ניט אוים אויף צו טרייבן די שיף. איר קאָנט אונדז ניט בייקומען — גרעי האָט זיך אויסגעדרייט פון פינף אייעריקע. אייער שיף איז קאַפּוט, מייסטער סילווער. איר גע־פינט זיך לעבן אַ ברעג מיטן ווינט קעגן אייך. ווי איר זעט מיך דאָ שטיין און רעדן צו אייך, דאָס זיינען די לעצטע פריינדלאַכע רייד וואָס איר הערט פון מיר. ווי מיר האָבן אַ גאָט אין הימל, טרעף איך אייך נאָכאַמאָל, יאָג איך אייך אריין אַ קויל אין פּלייצע! פּעקלט זיך אַרויס פון דאַנעט, זייט מוחל, אַ האַנט איבער אַ האַנט! איינס, צוויי, דריי, און מאַרש!

סילווערס פּנים איז געווען אַ בילד צום מאָלן. די אויגן זיינען אים שיעור ניט אַרויסגעשפּרונגען פון גרויס צאָרן. ער האָט אַרויס־געקלאַפּט דאָס פייער פון זיין ליולקע און האָט אויסגעשריען:

— העלפט מיר אויפשטיין!

— ניט איך! — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן.

— ווער וויל מיר העלפן? — האָט דער „לאַנגער" גערע־וועט.

קיינער פון אונדז האָט זיך ניט גערירט. קללה'נדיג מיט די שענדלאַכסטע זידלערייען, איז ער געקראָכן איבער דער זאַמד ביז ער האָט זיך אָנגעכאַפּט אינם גאַניק, און האָט זיך ווידער אויפ־געהויבן אויף דער קוליע. ער האָט געגעבן אַ שפּיי אין קוואַל אַריין און האָט געזאָגט:

— פּו! אָט וואָס כ'דענק פון אייך. איידער ס'עט נאָך אַרי־

בער איין שעה 'על איך זען אייער אַלט קלעצער־הויז ברענען ווי אַ ראָם־פאַס. לאַכט, לאַכט, צו אלדי רוחות! אין איין שעה אַרום 'עט איר לאַכן אויף דער אַנדערער זייט. די יעניקע וואָס וועלן פאַלן טויט וועלן זיין די גליקלאַכסטע.

מיט אַ שרעקלאַכער קללה איז ער אַוועקגעשפּרונגען, אַקערנדיק די זאַמד מיט דער קוליע. דער מאַן מיט דער שלום־פאָן האָט אים געהאָלפן אַריבערקריכן איבערן פּאַרקן, און זיי זיינען ביידע אין איין אויגנבליק פאַרשוואונדן צווישן די ביימער.

איין־און־צוואַנציקסטער קאַפּיטל

די אַטאַקע

גלייך ווי סילווער איז פאַרשוואונדן, האָט דער קאַפּיטאַן, וואָס האָט אים פאָרזיכטיק נאָכגעקוקט, זיך אויסגעקירעוועט, אַ קוק גע־טאָן אין הויז אַריין, און האָט קיין איינעם פון אונדז, אַ חוץ גרע־יען, ניט געפונען אויף דער וואַך. דאָס איז געווען ס'ערשטע מאָל וואָס מיר האָבן אים געזען אין כעס.

— די וואַך! — האָט ער אַרויסגעדונערט. און ווען מיר האָבן זיך שטילערהייט אָפּגעטראָגן אויף אונדזערע ערטער, האָט ער זיך געווענדט צו גרעיען און האָט געזאָגט: — גרעי, כ'על פאַר־שרייבן אייער נאָמען אינם שיפ־בוך. איר האָט אָפּגעהיט אייער פליכט ווי אַן אמת'ער מאַטראָז. מיסטער טרעלאָני, ס'וואונדערט מיר אויף אייך, מיין הער, און איר, דאָקטאָר, האָט, דוכט מיר, געטראָגן דעם קעניגס מונדיר! אויב דאָס איז ווי אַזוי איר האָט געקעמפט אין דער שלאַכט פון פאָנטענאָי, מיין הער, וואָלט איר געטאָן אַ סך גלייכער אויב איר זאָלט זיך געווען לייגן שלאָפן.

— דעם דאָקטאָרס וואַך איז באַלד ווידער געשטאַנען לעבן די שיס־פענצטערלאַך, און די איבעריקע זיינען געווען פאַרנומען מיט אָנלאָדן די מושקעטן. יעדער איינער איז געווען רויט פון שאַנדע, און האָט, ווי מ'זאָגט, זיך געשעמט אין זיין ווייטן האַלדז.

דער קאפיטאן האָט אונדז א ווייל שטיל־ערהייט באטראכט, און האָט געזאָגט:

— חברים, איר האָט געזען די "פייערדיקע" אויפנאמע וואָס כ'האָב אים געגעבן. כ'האָב אומישנע געמאכט אזא פלאמפייערדיקן אנשטעל, און אין ווייניקער פון איין שעה צייט, ווי ער האָט אליין געזאָגט, קאָנען מיר דערוואַרטן געסט. זיי איבערשטייגן אונדז אין צאָל, כ'דארף עס אייך ניט דערציילן, מיר קעמפן אבער הינטער א שוץ, און, צוריק מיט א מינוט וואָלט איך געווען געקאָנט זאָגן, מיט א שטארקער דיסציפלין. כ'האָב ניט דעם מינדסטן צווייפל אז מיר קאָנען זיי בייקומען, אויב איר'ט נאָר ווילן.

ער האָט דאָן ארומגעשפאַצירט צווישן די וואָכן, און האָט געזען, ווי ער־ האָט זיך אויסגעדריקט, אז אלץ זאָל זיין פיקס און פארטיק.

אין די צוויי שמעלערע וועגט פונם הויז, אויף מזרח און מערב, זיינען בלויז געווען צו צוויי שיס־פענצטערלאָך; אין דער דרום וואָנט, וואו דער גאנצער איז געווען, אויך צוויי; און אין דער צפון וואָנט, פינף. מיר האָבן אלע זיבן געהאט צוואנציק מושקעטן. דאָס ברענהאָלץ איז אויסגעלייגט געווארן אין פיר קופעס, מ'קאָן זאָגן טישן, איינע לעבן יעדער וואָנט, און אויף יעדן איינעם פון דידאָזיקע טישן זיינען געלעגן אמוניציע און פיר אנגעלאדענע מושקעטן, גרייט צו דער האָנט פון די פארטיידיקער. אינמיטן זיינען געלעגן די שווערדן אויסגעלייגט אין א שורה.

— לעשט אויס ס'פייער, — האָט גזאָגט דער קאפיטאן, — די קעלט איז שוין ארויבער, און מיר טארן ניט האָבן קיין רויך אין די אויגן.

מיסטער טרעלאני האָט ארויסגעטראָגן דעם פייערקאָרב און דערשטיקט די פונקען אין דער זאמד.

— האָקינס האָט נאָך ניט געגעסן קיין פרישטיק. האָקינס, נעם דיר עפעס, און גיי צוריק אויף דיין וואָך דארט אָפצוועסן, — האָט קאפיטאן סמאָלעט פארגעזעצט. — לעבעדיקער, בחור'ל, וועסט'ס דארפן איידער מירן פארטיק ווערן. האָנטער, גיב יעדן א טרונק בראָנפן.

אין דער צייט וואָס דאָס איז געטאָן געוואָרן, האָט דער קאַפּיטאַן בא זיך אין קאָפּ פּאַרעגדיקט דעם פּלאַן פון דער פּאַרטיידיקונג.

— דאָקטאָר, איר'ט נעמען די טיר, — האָט ער פּאַרגעזעצט.

— אָבער זעט גיט אַכטונג אַז מ'זאָל אייך גיט אַרויסזען. שטייט אינווייניק, און שיסט דורכן גאַנצן. האָנטער, איר נעמט די מזרח וואַנט, דאַרט־אָ, און איר, דזשאָיס, די מערב וואַנט. מיסטער טרעלאָני, איר זיינט דער בעסטער שיסער, איר מיט גרעיען וועט נעמען דידאָזיקע לאַנגע צפון וואַנט מיט די פינף שים־פּענצטערלאָך. דאָרט איז די הויפּט געפאָר. אויב זיי זאָלן צוקומען אַהין, און אַריינשיסן דורך אונדזערע אייגענע פענצטער, וועט זיין זייער פּאַסקודנע. האָקינס, מיר זיינען ביידע גיט וועלט קיין סך אַלס שיסער, מירן דערפאָר שטיין גרייט אָנצולאָדן און אַרויסצוהעלפן.

דער קאַפּיטאַן איז געווען געוועכט, די קעלט איז טאַקע אַריבער. ווי נאָר די זון האָט זיך אויפגעהויבן הויך איבער אונדזער לאַנד־גאַרטל פון ביימער, איז זי געפאָלן מיט איר גאַנצער קראַפט אויף דער לידיקער פּלאַץ, און האָט מיטאַמאָל אויסגעטרונקען דעם גאַנצן נעפּל. די זאַמד איז באַלד געוואָרן גליענד היים, און די סמאָלע האָט אָנגעהויבן צו טריפן פון צווישן די באַלקנס פונם קלעצער־הויז. מיר האָבן פון זיך אַרונטערגעוואָרפן די זשאַקעטן און רעק, צע־כראַסטעט די העמדער, פּאַרקאַטשערט די אַרבל, און געשטאַנען יע־דער אויף זיין פּאָסטן, פיבערנדיק פון היץ און גרויס שפּאַנונג.

ס'איז אַריבער א שעה.

— געהאַנגען זאָלן זיי וועלן! — האָט געזאָגט דער קאַפּיטאַן.

— ס'איז דאָ אַזוי לאַנגווייליק ווי א ווינט־שטילשטאַנד באַם עקוואַטאָר. גיט א פייף, גרעי, און רופט אַרויס א ווינט.

פונקט אין דעם מאָמענט האָט זיך דערהערט די ערשטע ניים פון דער אטאָקע.

— אַנטשולדיקט, מיין הער, — האָט זיך אָנגערופן דזשאָיס, — וועלן איך דערזע עמיצן, דאַרף איך גלייך שיסן, הא?

— נו, געווים. כ'האָב דאָך אייך פריער געזאָגט, — האָט דער קאַפּיטאַן אויסגעשריען.

— א דאַנק מיין הער, — האָט דזשאָיס געענטפערט מיט דער זעלבער גלאַסענער העפלאַכקייט.

פאָרלויפיק האָט גאָרניט ניט פּאַסירט, אָבער די באַמערקונג האָט אונדז אַלעמען ווידער דערמוטיקט. אנשטרענגענדיק אויערן און אויגן, זיינען די מושקעטירן געשטאַנען גרייט מיט זייערע כלי־זין אין די הענט, און דער קאַפּיטאַן איז געשטאַנען אינמיטן הויז מיט אַ פאַרשטשעמעטן מויל און מיט אַן אָנגעכמורעטן פּנים.

ס'זיינען אַזוי אַריבער עטלאַכע סעקונדן, ביז דזשאָיס האָט פּלוצלונג אַ כאַפּ געטאָן זיין מושקעט און האָט אויסגעשאָסן. דער קנאַל איז נאָך ניט געווען אָפּגעשטאָרבן, ווען פון דרויסן האָט זיך דערהערט אַ שנעלע שיסעריי. איין שאָס נאָכן אַנדערן, ווי אַ שורה גענדז, זיינען געפלויגן פון אַלע זייטן אויף דער פעסטונג. עטלאַכע קוילן האָבן זיך אָנגעשלאָגן אין הויז, אָבער קיין איינע פון זיי איז ניט אַריין אינווייניק. און ווען דער רויך איז פאַר־שוואונדן, האָבן די פעסטונג און דער וואַלד אַרום איר אויסגעזען רואיק אַון פאַרלאָזן ווי פריער. קיין צווייג האָט זיך ניט גערירט, און קיין גלאַנץ פון מושקעט־רערן האָט ניט פאַראַטן די אנוועזנ־הייט פון אונדזערע שונאים.

— האָט איר געטראָפן אייער מאַן? — האָט דער קאַפּיטאַן געפרעגט.

— ניין, מיין הער, — האָט דזשאָיס געענטפערט. — כ'גלויב אַז ניט, מיין הער.

— זייער גוט. נאָר דעם אמת! — האָט קאַפּיטאַן סמאָלעט גע־מורמלט. — לאָד אים ווידער אָן די ביקס, האָקינס. אַרום וויפל, רעכנט איר, זיינען געווען אויף אייער זייט, דאָקטאָר?

— כ'ווייס עס אַקוראַט, — האָט געזאָגט דאָקטאָר ליווזי. — אויף מיין זייט זיינען אָפּגעפייערט געוואָרן דריי שאָס. כ'האָב געזען דריי בליצן, צוויי איינער לעבן אַנדערן, און איינעם ווייטער מערב־צו.

— דריי, הייסט עס, — האָט דער קאַפּיטאַן איבערגע'חזר'ט. — און וויפל אויף אייער זייט, מיסטער טרעלאָני?

אָבער אויף דעם איז שוין ניט געווען אַזוי לייכט צו ענטפערן. פון צפון זיינען געקומען אַ סך — זיבן, לויטן סקוויירס אויסרעכע־נונג, אַרום אַכט־ניין, לויט גרעיס. פון מזרח און מערב איז גע־קומען בלויז איין שאָס. ס'איז דאַריבער געווען קלאָר, אַז די אַטאַקע

וועט זיך אָנטוויקלען אויף צפון זייט, און אז אויף די אָנדערע דריי זייטן וועלן מיר באַלעסטיקט ווערן בלויז פון אן אָנשטעלערישן אָנגריף. קאַפּיטאַן סמאָלעט האָט אָבער ניט געמאַכט קיין ענדערונג אין זיינע פּלענער. — אויב ס'וואָלן די בונטאַרן געלינגען אַריבערצוקריכן איבערן פּאַרקן — האָט ער ג'טענה'ט, — —וועלן זיי פּאַרכאַפּן די אומבאַשיצטע שיס־פּענצטערלאָך, און אונדז אויסשיסן ווי די מיז אין אונדזער אייגענער פעסטונג.

ס'איז אונדז אויך ניט געבליבן קיין סך צייט זיך איבערצולייגן. פּלוצלונג, מיט א הויכן הורא, איז א קליינע טרופּע פּיראַטן ארויס־געשפרונגען פונם וואַלד אויף דער צפון זייט, און האָט זיך געלאָזט גלייך אויף דער פעסטונג. אין דער זעלבער צייט האָט זיך ווידער אָנגעהויבן די שיסעריי פונם וואַלד. א קויל איז אריינגעפלויגן דורך דער טיר, און האָט צעשפּיטערט דעם דאָקטאָרס מושקעט אויף פּיצ־פּיצלאָך.

די אָנגריפער האָבן געקלעטערט איבערן פּאַרקן ווי די מאַלפּעס. דער סקווייר און גרעי האָבן געהאַלטן אין איין שיסן. דריי מאָן זיינען געפאַלן, איינער אינווייניק און צוויי אויסנווייניק פונם פּאַרקן. פון דידאָזיקע צווי, איז איינער, ווייזט אויס געווען מער איבער־געשראָקן ווי פּאַרוואונדעט, וואָרים מיט איין הויב איז ער ווידער געווען אויף די פיס, און איז אויגנבליקלאָך פּאַרשוואונדן צווישן די בוימער.

צווי האָבן, הייסט עס, געקייט די ערד, איינער איז אָנטלאָפן, אָבער פיר זיינען אַריין אינווייניק, אין דער צייט וואָס פון הינטער דער שוץ פונם וואַלד האָבן א זיבן־אַכט, יעדער איינער באַוואָרנט מיט עטלאָכע מושקעטן, אָנגעהויבן א היציקע, כאָטש נוצלאָזע, שי־סיריי אויפן קלעצער־הויז.

די פיר וואָס זיינען אַריין אינווייניק פונם פּאַרקן האָבן מיט א געשריי זיך גלאָזט גלייך אויף דער געביידע, און די חברה־לייט אין וואַלד האָבן זיי נאָכגעשריען און דערמוטיקט. מיר האָבן אויס־געשאָסן עטלאָכע מאָל, אָבער די שיסער האָבן זיך אזוי געאיילט, אז קיינער האָט, ווייזט אויס, ניט געטראָפן אין ציל. אין איין מאָמענט זיינען די פיר פּיראַטן אַרויף אויפן בערג און זיינען געווען לעבן הויז.

דזשאָב אַנדערסאָן דעם באָטמאַנס קאָפּ האָט זיך באַוויזן אינם מיטלסטן שיס־פענצטערל.

— גרייפט זיי אָן, חברים! — האָט ער גערעוועט מיט אַ דונערנדיקער שטים.

אין דעמזעלבן מאָמענט, האָט אַן אַנדער פּיראַט אָנגעכאַפּט האָנ־טערס ביקס באַם פּיסקל, אַרויסגעדרייט זי פון זיינע הענט, און זי דורכגעזעצט צוריק דורכן שיס־פענצטערל מיט אַזאַ קראַפט, אַז דער אָרימער מאַן איז אַוועקגעפאַלן באַוואוסטלאָז אויפן דיל. דער־ווייל האָט אַ דריטער, אַפערלויפנדיק אומבאַשעדיקט פון אַ ווינקל פונם הויז, זיך פּלוצלונג באַוויזן באַם אַריינגאַנג, און איז אָנגעפאַלן מיט זיין שווערד אויפן דאָקטאָר.

אונדזער לאַגע האָט זיך אינגאַנצן געביטן. ערשט־אָ זיינען מיר געווען באַשיצט און האָבן געשאָסן אויף אַן אומבאַשיצטן שונא, און איצט זיינען מיר עס געווען די אומבאַשיצטע, און האָבן ניט געקאָנט אָפּענטפערן קיין איין שאָס.

דאָס הויז איז געווען פול מיט רויך, און דעם האָבן מיר טיילווייז צו פאַרבאַנקען פאַר אונדזער רעטונג. געשרייען און אומאָרדנונג, דאָס אויפבליצן און קנאַלן פון די פּיסטאָלעטן, און איין הויכער קרעכץ, האָבן מיר געקלונגען אין די אויערן.

— אַרויס, חברה, אַרויס! מיט די שווערדן אויף דער גאַס אַרויס! — האָט דער קאַפּיטאַן געשריען.

כ'האָב אָנגעכאַפּט אַ שווערד פון דער קופּע, און נאָך עמיצער. וועלכער האָט אין דערזעלבער צייט אויך געכאַפּט איינע, האָט מיר געגעבן אַ שניט איבער די פינגער. כ'האָב עס אָבער קוים געפילט און בין אַרויס דורך דער טיר אויף דער ליכטיקער שיין. עמיצער איז געווען האַרט הינטער מיר, כ'האָב אָבער ניט געוואוסט ווער. פאַר מיר האָב איך געזען דעם דאָקטאָר נאָכיאָגן זיין אָנ־גרייפער באַרגאַראָפּ און אַ וואָרף טאָן אויף אים זיין געווער. דער יונג איז געפאַלן אויפן רוקן, מיט אַ געוואַלטיקן שניט אויפן פּנים.

— רינגלט אַרום דאָס הויז, חברה, רינגלט אַרום דאָס הויז! — האָט געשריען דער קאַפּיטאַן, און אפילו אין דערדאָזיקער סומאַ־טאָכע האָב איך באַמערקט אַן איבערבייט אין זיין שטים.

כ'האָב מעכאַניש געפאָלגט, זיך פאַרקירעוועט מזרח־צו, און

מיט אַ שווינגענדיקער שווערד, האָב איך זיך געלאָזט לויפן אַרום דעם הויז. פּלוצלונג בין איך געשטאַנען פּנים־אל־פּנים מיט אַנדער־סאָנען. ער האָט אויסגעשריען און זיך אויף מיר פאַרמאָסטן מיט זיין קינזשאַל וואָס האָט געפינקלט אין דער זון. כ׳האָב ניט געהאַט קיין צייט צו טראַכטן וועגן מורא. אַזוי ווי דער הויב איז נאָך אַלץ געהאַנגען אין דער לופט, האָב איך בליצשנעל אַ שפּרונג געטאָן אויף אַ זייט, און אויסגליטשנדיק זיך אויף דער ווייכער זאַמד, האָב איך זיך אַרונטערגעקייקלט באַרגאַראָפּ.

ווען כ׳בין אַרויס פון דער טיר, האָבן שוין די אַנדערע בונטאַרן געקלעטערט איבערן פּאַרקן צו מאַכן פון אונדז אַ סוף. איי־נער, מיט אַ רויטן נאַכט־היטל און מיט אַ קינזשאַל צווישן די ציין, איז שוין אפילו געווען אויוון, און שוין אַריבערגעשטעלט אַ פוס. אַלץ איז געשען אַזוי שנעל, אַז ווען כ׳בין ווידער געווען אויף די פיס, איז אַלץ געווען אויף דעמזעלבן אָרט. דער בחור מיטן רויטן נאַכט־היטל איז נאָך אַלץ געזעסן אויפן פּאַרקן, און אַ צווייטער איז געשטאַנען אויף דער אַנדערער זייט און האָט אַריבערגעקוקט. און דאָך, איז אין דער רגע דער קאַמף געווען פאַריבער, און דער זיג אונדזערער.

גרעי, וועלכער איז געווען האַרט הינטער מיר, האָט אַוועקגע־לייגט דעם ריזיקן באָטמאַן, איידער נאָך יענער האָט געהאַט צייט זיך ווידער צו פאַרמעסטן מיט זיין קינזשאַל. אַ צווייטער איז דער־שאָסן געוואָרן לעבן אַ שיס־פענצטערל, בשעת ער האָט געוואָלט אַריינ־שיסן אין הויז אַריין, און איז איצט געלעגן מיט אַ רויכערנדיקן פּיסטאָלעט אין דער האַנט און האָט זיך געראַנגלט מיטן טויט. אַ דריטן, האָט דער דאָקטאָר מיט איין קנאַק אַוועקגעשיקט אויף יענער וועלט. פון די פיר וואָס האָבן אַריבערגעקלעטערט איבערן פּאַרקן איז נאָך בלויז איינער געשטאַנען אויף די פיס. איצט אָבער, איבערלאָזנדיק זיין שווערד אויפן שלאַכטפעלד, האָט ער זיך אויך געלאָזט אין טויט־שרעק אַריבערקריכן צוריק.

— שיסט, שיסט פון הויז אַדויס! — האָט געשריען דער דאָקטאָר. — און איר, חברה, אַריין צוריק!

קיינער האָט אים אָבער ניט געהערט, קיינער האָט ניט גע־שאָסן, און דעם לעצטן פון די אָנגרייפער איז געלונגען צו אַנטלויפן

„גרעי, וועלכער איז געווען הארט הינטער מיר, האָט צוועקגעלייגט דעם ריזיקן באטמאן„"

אומבאשעדיקט אין וואלד ארײן. אין דריי סעקונדן ארום איז פון דער אטאקירנדיקער פארטיע ניט געבליבן קיין זכר, א חוץ די פינף וואס זיינען געפאלן, פיר אינווייניק, און איינער אויסנווייניק פונם פארקן.

דער דאקטאר, גרעי, און איך זיינען שנעל ארײן אין הויז. מיר האבן מורא געהאט אז די לעבנגעבליבענע בונטארן זאלן ניט צוריקקומען נאך זייערע איבערגעלאזטע מושקעטן און נאך ווידער באנייען דעם קאמף צו יעדער מינוט.

דאס הויז איז שוין איצט געווען ריין פון רויך, און מיר האבן אין איין אויגנבליק דערזען דעם פרייז וואס מיר האבן באצאלט פארן זיג. האנטער איז געלעגן באוואוסטלאז לעבן זיין שיס־פענצטערל, און דושאים לעבן זיינעם מיט א דורכגעשאסענעם קאפ, קיינמאל מער זיך ניט צו רירן. אינמיטן, האט דער סקווייר אונטערגעהאלטן דעם קאפיטאן, איינער בלאסער פונם אנדערן.

— דער קאפיטאן איז פארוואונדעט, — האט געזאגט מיסטער טרעלאני.

— זיינען זיי אנטלאפן ?— האט געפרעגט מיסטער סמאלעט.

— געווים, די יעניקע וואס האבן געקאנט, — האט געענטפערט דער דאקטאר, — אבער פינף פון זיי וועלן מער קיינמאל שוין ניט לויפן.

— פינף ! — האט דער קאפיטאן אויסגערופן, — נו, גוט ! פינף קענן דריי. זיינען מיר, הייסט עס, איצט פיר קענן ניין. דאס איז שוין א סך בעסער ווי ווען מיר האבן אנגעהויבן. — דעמאלט זיינען מיר געווען זיבן קענן ניינצן, אדער מיר האבן וויניקסטן אזוי געמיינט, און דאס איז פונקט אזוי שלעכט.*)

*) ס'זיינען אין דער אמת'ן ניט געווען מער פון אכט בונטארן, וואס דער יעניקער אויף וועלכן מיסטער טרעלאני האט געשאסן פונם יאלע־שיפל, איז נאך יענע נאכט געשטארבן פון זיינע וואונדן אויף דער שיף. מיר האבן וועגן דעם אבער ניט גענוואוסט.

פערטער טייל

די פעסטונג

צוויי־און־צוואַנציקסטער קאַפּיטל

ווי אַזוי כ׳האָב אָנגעהויבן מיין אַוואַנטורע אויפן ים

דו בונטאַרן האָבן זיך מער ניט צוריקגעקערט — אפילו ניט אַ שאָם געטאָן פון וואַלד ארויס. זיי האָבן, ווי דער קאַפּיטאַן האָט זיך אויסגעדריקט, „געקראָנן גענוג פּאַר איין טאָג". מיר האָבן געהאַט דאָס הויז פּאַר זיך אַליין, און גענוג צייט צו אונטערזוכן די פּאַרוואונדעטע און צוזוגרייטן וואַרעמעס. דער סקווייר און איך האָבן אינדרויסן באַזאָרגט דאָס עסן, אָבער אפילו דאָרט האָבן מיר אַליין ניט געוואוסט וואָס מיר טוען, וואָרים די שרעקלאַכע קרעכצן און זיפצן פונם דאָקטאָרס פּאַציענטן האָבן אונדז דערגרייכט אפילו אַהין.

פון די אַכט מענטשן וואָס זיינען געפאָלן אין שלאַכט, האָבן בלויז דריי נאָך געאָטעמט — דער פּיראַט וואָס איז דערשאָסן געוואָרן לעבן דעם שיס־פענצטערל, האָנטער, און קאַפּיטאַן סמאָלעט; פון דידאָזיקע, זיינען די ערשטע צוויי געווען אזוי גוט ווי טויט. דער פּיראַט איז טאַקע געשטאָרבן אונטערן דאָקטאָרס מעסער, און האָנטער איז, ניט קוקנדיק אויף אונדזער גאַנצער אַנשטרענגונג, קיינמאָל ניט געקומען צו זיך אויף דער וועלט. ער האָט נאָך געלעבט אַ גאַנצן טאָג, אָטעמנדיק זייער שווער, ווי דער אַלטער בוקאַניר אין דער קרעטשמע ווען דער שלאַק האָט אים געטראָפן. די ביינער פון זיין ברוסטקאַסטן זיינען געוואָרן צעשמעטערט פונם קלאַפ און זיין שאַרבן צעשפּאַלטן פונם פאַל. אויף דער צווייטער נאַכט איז ער שטיל־ערהייט אַוועק צו זיין באַשעפער.

דעם קאַפּיטאַנס וואונדן זיינען געווען גענוג טרויעריק, אָבער ניט געפערלעך. קיין אבר איז אים ניט געווען טויטלאַך פּאַרוואונדעט. אַנדערסאָנס קויל — וואָרים דזשאָב האָט עס אויף אים דער ערשטער געשאָסן — האָט אים צעבראָכן די פּלייצע־לאַפּעטקע, און אים ניט

זייער ערנסט אָנגערירט אַ לונג. די צווייטע קויל האָט אים בלויז צעריסן און צעשטערט עטלאַכע ליטקע־מוסקלען. דער דאָקטאָר האָט געזאָגט אַז אַלץ וועט זיך זיכער פאַרהיילן, אָבער ביז דעמאָלט טאָר ער וואָכנלאַנג ניט אַרומגיין, ניט רירן מיטן אָרעם, און, אויב מעג־לאַך, אפילו ניט רעדן.

מיין אייגענער צופעליקער שניט איבער די פינגער איז ניט געווען ערנסטער פון אַ פלוי־ביס. דאָקטאָר ליווזי האָט אויף אים אַרויפגעקלעפּט אַ פלאַסטער, און האָט מיר נאָך פאַר אַ צוגאָב אָנגעדרייט די אויערן.

נאָכן עסן האָבן זיך דער סקווייר און דער דאָקטאָר צוגעזעצט לעבן דעם קאַפּיטאַן צו האָבן אַ באַראַטונג. ווען זיי האָבן אַלץ אַרומגערעדט, ס'איז שוין דעמאָלט געווען נאָך האַלבן טאָג, האָט דער דאָקטאָר אָנגעטאָן זיין הוט, גענומען זיינע פּיסטאָלעטן, אָנ־געגורט אַ שווערד, אַריינגעלייגט די מאַפּע אין קעשענע, און מיט אַ מושקעט אויפן אַקסל, איז ער אַריבערגעקראָכן איבער דער צפון זייט פונם פּאַרקן, און איז שנעל פאַרשוואונדן צווישן די ביימער.

איך מיט גרעיען זיינען ביידע געזעסן אינם הינטערשטן טייל פונם הויז, כדי מיר זאָלן ניט קאָנען הערן די באַראַטונג פון אונדזערע עלטסטע. גרעי האָט אַרויסגענומען די ליולקע פונם מויל, און האָט זי לחלוטין פאַרגעסן צוריק אַריינצונעמען, אַזוי אי־בעראַשט איז ער געוואָרן פון דעם, וואָס ער האָט צוגעזען.

— אין דייווי דזשאָונס' נאָמען, — האָט ער אויסגערופן, — איז דאָקטאָר ליווזי משוגע צי מטורף?

— נו, געוויס ניט, — מאַך איך צו אים, — כ'רעכן אַז ער איז דער לעצטער צווישן אונדז וועגן וועמען מ'קאָן אַזאַ זאַך זאָגן.

— נו, ברודער, — האָט גרעי געזאָגט, — ער איז אפשר ניט משוגע, אָבער אויב ניט ע ר , טאָ בין א י ך זיכער ניט באַם קלאָרן פאַרשטאַנד, סט'זאָגן אַז איך האָב דיר געזאָגט.

— כ'רעכן, — האָב איך געזאָגט, — אַז דער דאָקטאָר האָט זיך זיין מיין דערביי, און אויב כ'מאַך ניט קיין טעות, גייט ער זיך איצט זען מיט בען גאָנען.

כ'בין געווען גערעכט, ווי ס'האָט זיך שפּעטער אַרויסגעוויזן. דערווייל אָבער, אַזוי ווי אין הויז האָט געשטיקט די היץ, און

די קליינע זאמד־פלאַך אויף דער אינווייניקסטער זייט פונם פּאַרקן איז געווען אָנגעגליט פון דער מיטאָג זון, איז מיר געקומען אויף די מחשבות אַ צווייטער גערַאַנק, וועלכער איז בשום אופן ניט געווען קיין בארעכטיקטער. כ׳האָב אָנגעהויבן מקנא צו זיין דעם דאָקטאָר אויף זיין שפּאַציר אונטערן שאָטן פון די ביימער, מיט די פייגעלאַך און אנגענעמען ריח פון סאָסנעם אַרום אים, אין דער צייט וואָס איך בין געזעסן און זיך געבראָטן פון היץ, מיינע קליידער צוגעקלעפּט צו דער הייסער סמאָלע, און מיט אַזוי פיל בלוט אַרום מיר, און אַזוי פיל וויסטיקע טויטע קערפּערס אַרום מיר, אַז ס׳האָט מיר פּשוט אָנגעכאַפּט אַ מורא׳דיקער עקל פּאַר דעמדאָזיקן פּלאַץ.

די גאַנצע צייט וואָס כ׳האָב אויפגעראַמט דאָס הויז, און אי־בערגעוואשן די עס־כלים, האָבן מיך דערדאָזיקער עקל און קנאה באַ־הערשט אַלץ מער און מער, ביז כ׳האָב ענדלאַך, זייענדיק נאַנט פון אַ ברויט־זאָק, און פון קיינעם ניט באַמערקט, גענומען די ערשטע שריט צו מיין אַוואַנטורע, און האָב אָנגעפילט ביידע קעשענעס פון מיין ראָק מיט צוויבאַק.

כ׳בין געווען אַ נאַר, אויב איר ווילט, און זיכער איז, אַז כ׳האָב געזאָלט באַגיין אַ נאַרישע און איבערבראַווע טאַט. כ׳בין אָבער געווען אַנטשלאָסן דורכצופירן מיין פּלאַן אַזוי פאַרזיכטיק ווי כ׳האָב נאָר געקאָנט. אין פאַל אויב ס׳זאָל מיט מיר עפּעס טרעפן, וועט מיך דערדאָזיקער צוויבאַק אויפהאַלטן פון הונגער צום וויניקסטן ביז שפּעט אויפן צווייטן טאָג.

נאָכדעם האָב איך מיר גענומען אַ פאָר פיסטאָלעטן, אַ פולווער־האָרן און קוילן האָב איך שוין געהאַט פון פריער, און האָב זיך געפילט גוט באַוואָרנט מיט וואָפן.

דער פּלאַן וועלכן כ׳האָב פּאַרטראַכט איז אַן און פאַר זיך נאָכאַלעמען ניט געווען אַזא שלעכטער. כ׳האָב געזאָלט אַרונטערגיין צום זאַמדיקן לאַנד־צונג, וואָס טיילט אָפּ דעם אַנקערפּלאַץ אויף מזרח זייט פונם אָפענעם ים, געפינען דעם „וויסן פעלז" וואָס כ׳האָב באַמערקט מיט אַן אוונט פריער, כדי אויסצוגעפינען צי בען גאָן האָט דאָרטן טאַקע באַהאַלטן זיין שיפל. ס׳איז געווען אַ גאַנץ וויכטיקער פּלאַן, ווי איך גלויב נאָך ביז היינט. אַזוי ווי אָבער כ׳בין געווען זיכער, אַז מ׳וועט מיר ניט דערלויבן צו פאַרלאָזן די

פּעסטונג, איז מיר געבליבן צו נעמען א "פּראָנצויזישן אורלויב" און זיך אַרויסכאַפּן וועט קיינער וועט ניט זען. דאָס איז געווען אזא אומגעלומפּערטער אופן צו טאָן דידאָזיקע זאַך, אז זי איז דורך דעם אַליין פּאַרוואַנדלט געוואָרן אין אן עולה. כ'בין אָבער געווען ניט מער ווי א אינגל, און קיין זאַך האָט מיך ניט געקאָסט אָפּהאַלטן פון מיין באַשלוס.

ענדלאַך האָט זיך אזוי געמאַכט, אז כ'האָב געקראָגן א וואונדערלאַכע געלעגנהייט. דער סקווייר און גרעי זיינען געווען פּאַרנומען העלפּנדיק דעם קאַפּיטאַן מיט זיינע באַנדאַזשן. דער וועג איז געווען פריי. אָקאָרשט מ'זעט ניט בין איך געווען איבערן פּאַרקן, אַריין אין וואַלד, און איידער נאָך מ'האָט זיך געכאַפּט אז כ'בין ניטא, בין איך שוין געווען ווייט גענוג ניט צו הערן דעם רוף פון מיינע חברים.

דאָס איז געווען מיין צווייטע נאַרישקייט, און א פיל ערגערע פון דער ערשטער, וואָרים כ'האָב איבערגעלאָזט בלויז צווייי געזונטע מענער צו באַשיצן דאָס הויז; אָבער פונקט ווי די ערשטע, האָט זי פיל בייגעשטייערט צו אונדזער אַלעמענס רעטונג.

כ'האָב זיך געלאָזט גיין גלייך צום מזרח ברעג פונם אינדזל, וואָרים כ'האָב באַשלאָסן אַרונטערצוגיין צו דער ים־זייט פונם לאַנד־צונג, כדי אויסצומיידן יעדע מעגלאַכקייט באַמערקט צו ווערן פונם אַנקערפּלאַץ. ס'איז שוין געווען גאַנץ שפּעט בייטאָג, אָבער נאָך גאַנץ וואַרעם און זוניק. ווי כ'בין אזוי געגאַנגען צווישן די הויכע בויימער, האָב איך געקאָנט הערן פון דערווייטנס ניט נאָר דאָס שטענדיקע דונערן פון די כוואַליעס, נאָר אויך א געווויסע שאַקלענישע פון די בלעטער און באַוועגונג פון די צווייגן, וואָס האָבן מיר איבערצייגט, אז דער ים־ווינט איז געוואָרן שטאַרקער ווי געווויינטלאַך. באַלד האָבן אָנגעהויבן אָנקומען קילע לופּט־שטראָמען. א פּאָר טריט ווייטער בין איך אַרויסגעקומען פונם וועלד אויף די אָפענע ברעגן, און האָב דערזען דעם בלויען ים ליגן אויסגעשפּרייט קעגן דער זון ביז צום האָריזאָנט, און די כוואַליעס וועלכע האָבן זיך געוואָרפן און געווויגט, שוימענדיק אויף דער גאַנצער לענג פונם ברעג.

אייגנטלאַך, האָב איך דעם ים אַרום דעם „אוצר אינדזל" קיינמאָל ניט געזען רואיק. די זון האָט געמעגט ברענען איבערן קאָפּ, די

לופט זיין אָן אַ ווינטעלע, די וואַסערפלאַך גלאַט און בלוי, פונ־דעסטוועגן זיינען גרויסע, לאַנגע כוואַליעס ארומגעלאָפן בא דער לענג פונם אויסנוויניקסטן ברעג, דונערנדיק אָן אַן אויפהער באַטאָג און באַנאַכט. כ׳גלויב קוים צי ס׳איז ערגיץ־וואו אויפן אינדזל פאַראַן אַן אָרט וואו מ׳קאָן זיך אויסבאַהאַלטן פון זייער גערויש.

כ׳האָב אַזוי מיט גרויס פאַרגעניגן שפּאַצירט מיט דער לענג פונם ברעג, ביז כ׳האָב געדענקט אַז כ׳בין שוין געווען ווייט גענוג דרום־צו. דאַן האָב איך זיך באַהאַלטן הינטער עטלאַכע דיקע קוסטעס, און בין אַרויפגעקראָכן ביז צום רוקן פונם לאַנד־צונג.

הינטער מיר איז געווען דער בריייטער ים, פאַר מיר דער אַנקערפלאַץ. דער ווינט, ווי ער וואָלט זיך צוליב זיין אויסערגע־ווינטלאַכער שטאַרקייט שנעלער אויסגעלאָשן, איז פאַרשוואונדן. אויף זיין אָרט זיינען אָנגעקומען לייכטע, זיך בייטנדיקע ווינטלאַך פון דרום און פון דרום־מזרח, מיטברענענדיק מיט זיך געוואַלטיק גרויסע נעפּלען. בלויז דער אנקערפלאַץ, אויף דער ווינטלאָזער זייט פונם „סקעלעט אינדזל", איז געלעגן אַ בלייענער ווי אינם טאָג וואָס מיר זיינען אין אים אַריינגעפאָרן. די „היספּאַניאָלאַ" האָט זיך שארף אָפּגעשפּיגלט אין דער גלאַטער וואַסערפלאַך, פונם העכסטן מאַסט־שפּיץ, אויף וועלכן ס׳האָט געפלאַטערט דער „פרייַלאַכער ראָדזשער", ביז צו דער וואַסערליניע.

לעבן איר איז געשטאַנען איינע פון די פּיראַטן־שיפלאַך, מיט סילוווערן אויפן הינטערשטן זיץ — אים האָב איך אלעמאָל געקאַנט דערקענען — און צוויי אַנדערע פּיראַטן זיינען געשטאַנען אויפן שקונער, אַנשפּאַרנדיק זיך אויף די שוץ־וועגט פון הינטערדעק. אייַנער, מיט א רויטן היטל, איז מסתמא געווען דערזעלביקער אויסוואורף וועלכן כ׳האָב מיט אַ פּאָר שעה צוריק געזען רייטנדיק אויפן פּאַרקן. זיי האָבן צווישן זיך גערעדט און געלאַכט; אַזוי ווי אַבער זיי זיינען געווען איבער אַ מייל וויַיט פון מיר, האָב איך ניט געקאָנט הערן קיין איין וואָרט פון זייער געשפּרעך. מיטאַמאָל האָבן זיך דערהערט שוידערלאַכע, איבערנאַטירלאַכע געשרייען, וועלכע האָבן מיך אין אנהויב געוואַלטיק איבערגעשראָקן. כ׳האָב זיך אַבער באַלד דערמאָנט אין „קאַפּיטאַן פלינטס" שטים, און ס׳האָט זיך מיר

אויסגעווײזן אַז כ׳האָב געזען דעם פויגלס בונטע פעדערן ווי ער איז געזעסן אויף א סידעלע אויף דער האַנט פון זיין באַלעבאָס.

גלײַך נאָכדעם איז דאָס שיפל אָפּגעפאָרן און האָט זיך געלאָזט פאָרן צום ברעג, און דער מאַן מיטן רויטן היטל און זיין חבר זיינען אַרונטער אונטן מיט די טרעפ פון דער דעק־קאַיוטע.

כמעט אין דערזעלבער צייט איז די זון אונטערגעגאַנגען אונטערן „שפּאַקטיוו", און אַזוי ווי דער נעפל האָט זיך שנעל אָנגעקליבן, האָט אויף אַן אמת׳ן אָנגעהויבן צו ווערן פינצטער. כ׳האָב איינגעזען אַז אויב איך וויל נאָך יענעם אָוונט געפינען דאָס שיפל, טאָר איך ניט פאַרלירן קיין צייט.

דער „ווייסער פעלז", וועלכן מ׳האָט שוין געקאָנט זען הויך איבער די קוסטעס, איז נאָך אַלץ געווען אַרום אַן אכטל מיל אונטן אויפן לאַנד־צונג, און ס׳האָט מיר גענומען א היבשע צייט, איידער כ׳בין אַהין, אפּט קריכנדיק אויף אַלע פיר צוויישן די צעקרימטע ביימלאַך, צוגעקומען. ס׳איז שוין כמעט געווען נאַכט, ווען כ׳האָב ענדלאַך אַרויפגעלייגט מיין האַנט אויף זיין רויער אויבערפלאַך. פונקט אונטער אים איז געווען א גאַנץ שמאָלע גראָז־באַוואַקסענע קלײַנע הייל, באַהאַלטן אונטער פאַרשיידענע געוויקסן און קני־הויכע ביימלאַך. וואָס זיינען דאָ זייער שפּע׳דיק געוואקסן. און ריכטיק! אינמיטן פון דער הייל איז טאַקע געשטאַנען א קלײַנער געצעלט פון ציגנפעלן. אזא ווי ציגיינער שלעפּן מיט זיך אַרום אין ענגלאַנד.

כ׳בין אַרונטערגעשפּרונגען אין הייל אַריין, האָב אויפגעהויבן א פּאָלע פונם געצעלט און דערזען בען גאַנס שיפל. מ׳האָט באַלד געקאָנט זען אז ס׳איז געווען היימיש־געמאַכט: א פּאַרטאַטשקע, צעבויגענע ראָם, געמאַכט פון האַרטן האָלץ, איבערגעצויגן מיט א דעק פון ציגנפעלן, מיט די האָר אויף אינווייניק. די מאַכערייקע איז געווען זייער א שמאָלע, אפילו פון מיינעטוועגן, און כ׳האָב זיך ניט געקאָנט פאַרשטעלן ס׳זאָל אויף זיך קאָנען האַלטן א דער־וואקסענעם מאַן. ס׳האָט געהאַט זייער א נידעריקע קווער־באַנק אינם הינטער־טייל, א מין קווער־ברעט אינם פאָדערשטן טייל, און צוויי רודערס צום באַווגן.

כ׳האָב נאָך ביז דעמאָלט קיינמאָל ניט געהאַט געזען קיין פּעל־שיפל, אזא ווי די אַלטע בריטאַנער פלעגן זיי מאַכן. שפּעטער

האָב איך געהאַט א געלעגנהייט צו זען אזא, און כ׳קאָן אייך ניט געבן קיין בעסערן באַגריף פון בען גאָנס שיפל, ווי צו זאָגן אז ס׳האָט אויסגעזען ווי דאָס ערשטע און ערגסטע פעל־שיפל וואָס א מענטש האָט וועז געמאַכט. ס׳האָט אָבער, פאַרשטייט זיך, געהאַט די גרויסע מעלות פון אזא שיפל מיט דעם, וואָס ס׳איז געווען אויסער־געווייגטלאַך לייכט און טראָגבאַר.

און איצט, אז כ׳האָב שוין געפונען דאָס שיפל, וואָלט מען דאַרף געקאָנט מיינען, אז כ׳האָב שוין גענוג פאַרנאַכלעסיקט מיין פליכט פאַר איין טאָג, איז מיר אָבער איינגעפאַלן נאָך א פלאַן, און ער איז מיר אזוי שטאַרק געפעלן געוואָרן, אז כ׳וואָלט אים, דוכט מיר, געווען דורכגעפירט קיגן דעם ווילן פון קאַפיטאַן סמאָלעטן אַליין. דער פלאַן איז באַשטאַנען אין דעם, אז כ׳זאָל אַרויספאָרן אונטערן שאָטן פון דער נאַכט צו דער „היספאַניאָלא", איבערשניידן אירע אַנקער־שטריק, און זי אָפלאָזן שווימען אויף הפקר צום ברעג וואו זי וויל אַליין. כ׳בין געווען גאַנץ זיכער, אז די בונטאַרז וועלן, נאָכן צוריקשטויס פון אינדערפרי, ניט וועלן קיין בעסערע זאַך ווי אויסצואַנקערן און צוריק אַוועק אויפן ים. דאָס, האָב איך געטראַכט, וואָלט געווען א וואויל זאַך צו פאַרמיידן. איצט, זעענדיק אז זיי האָבן איבערגעלאָזט זייער וואַכמאַן אָן א שיפל, האָב איך געדאַכט אז כ׳וועל קאָנען דורכפירן מיין פלאַן אָן גרויס געפאַר.

כ׳האָב זיך אַנידערגעזעצט וואַרטן ביז ס׳עט ווערן פינצטער, און האָב דערווייל איבערגעכאַפט א געשמאַקן מאָלצייט פון צוויבאָק. ס׳איז געווען א נאַכט ווי איינע פון טויזנט פאַר מיין צוועק. דער נעפל האָט איצט געהאַט פאַרדעקט דעם גאַנצן הימל. די לעצטע שטראָלן פונם טאָגליכט זיינען פאַרשוואונדן, און א שוואַרצע פינצטערניש האָט אַראָפגעניידערט אויפן "אוצר אינדזל". וועז כ׳האָב געגומען מיין פעל־שיפל אויף די פלייצעס, און בין, טאַפּנדיק מיין וועג איז דער פינצטער, אַרויסגעקראָכן פון דער הייל וואו כ׳האָב געגעסן, האָט מען אויפן גאַנצן אַנקערפלאַץ געקאָנט זען בלויז צוויי פונקטן.

איינער איז געווען דער גרויסער פייער אויפן זומפיקן ברעג, ארום וועלכן די באַזונטע פיראָטן זיינען געלעגן און האָבן געהולעט, און דער צווייטער, וועלכער האָט אויסגעזען ווי א ליכט־

פּלעק אין דער פּינצטערניש, האָט אָנגעוויזן די פֿאָויציע פון דער פּראָנקערטער שיף. דער שטראָם האָט זי אויסגעקירעוועט און זי איז איצט געשטאַנען מיט דער נאָז צו מיר. ס'איינציקע ליכט אויף דער שיף איז געווען אין דער קאַיוטע, און וואָס איך האָב געזען, איז געווען בלויז די אָפּשפּיגלונג פון זיינע שטאַרקע שטראָלן, וואָס האָבן אַרויסגעשטראָמט פונם הינטערשיף־פּענצטער אין נעפּל אַריין.

דער אָפּפּלום האָט געדויערט א היבשע צייט, און כ'האָב געמוזט בראָדזשען איבער א לאַנגער שטרעקע פון זומפּיקער זאַמד, זינקענדיק עטלאַכע מאָל ביז איבער די קנעכל, איידער כ'בין צוגעקומען צום ראַנד פון די אַנטלויפנדיקע כוואָליעס. כ'בין דאַן אַריינגעגאַנגען עטלאַכע טריט אין וואַסער, און האָב מיט א שטאַרקן און געשיקטן שוואונג א וואַרף געטאָן מיין פּעל־שיפּל מיטן באַלקן אַרונטער אויף דער וואַסערפּלאַך.

דריי־און־צוואַנציקסטער קאַפּיטל

מיטן שטראָם

דאָס פּעל־שיפּל, ווי כ'האָב געהאַט געגוג דערפּאַרונג אויסצו־געפינען איידער כ'בין מיט דעם פּראָטיק געוואָרן, איז געווען א גאַנץ זיכער שיפּל, און האָט זיך לייכט גיין געשיקט געהאַלטן אויפן וואַסער, ס'איז אָבער געווען א פּאַר'עקשנ'טע, אומגעלומפּערטע מאַכע־רייקע צום טרייבן. וואָס כ'האָב ניט איבערגעטאָן, איז'ס אַלץ ניט געפּאָרן אַהין וואו כ'האָב געוואָלט, און האָט זיך אַמבעסטן געטוינט אויף צו דרייען זיך אַרום און אַרום. אפילו בען גאָן אַליין האָט צוגעגעבן אז „ס'איז זייער שוואר דאָס צו ריכטן, איידער מ'קען דעמס משוגעת'ן".

איך האָב „דעמס" קאַפּריזן, פּראַשטייט זיך, ניט געקענט, און ס'האָט זיך געדרייט אין אַלע זייטן א חוץ אַהין, וואו כ'האָב געוואָלט. ס'איז מייסטנס געשוואומען אינדערבריט, און כ'בין גאַנץ

זיכער, אַז ווען ניט דער אָפּפלוס, וואָלט איך בשום אופן קיינמאָל ניט געווען צוגעקומען צו דער שיף. גליקלאַכערווייז, האָט מיך, ניט מיין גאַנצע רודערקונסט, נאָר דער שטראָם, געטריבן אַלץ נענטער גלייך צו דער „היספּאַניאָלאַ".

פריער האָט די „היספּאַניאָלאַ" זיך איבער מיר אויפגעהויבן ווי אַ מין גרויסער פלעק פון עפּעס, וואָס איז נאָך שוואַרצער פון פינצטערניש. דאַן האָבן די געביידע און די מאַסט־באַלקנס אָנגעהויבן אָנצונעמען אַ געוויסע פאָרם, און גלייך נאָכדעם, ווי מיר האָט זיך אויסגעדוכט, (וואָרים וואָס ווייטער איז דער שטראָם פונם אָפּפלוס געוואָרן אַלץ שנעלער און שנעלער) בין איך געווען לעבן איר אַנקערשטריק וועלכן כ'האָב אָנגעכאַפּט מיט ביידע הענט.

דער אַנקערשטריק איז געווען שטייף ווי אַ בויגנשנור, אַזוי שטאַרק האָט ער געצויגן דעם אַנקער. אַרום און אַרום דער געביידע האָט זיך אין דער פינצטערניש געקרייזלט דער שטראָם, מורמלענדיק און פּלוידערנדיק ווי אַ קליין בערג־טייכל. איין שניט מיט מיין מאַטראָזנמעסער, און די „היספּאַניאָלאַ" וואָלט זשוזשענדיק אַוועק מיטן שטראָם.

איז דאָך שוין גוט, האַ? האָב איך זיך אָבער דערמאָנט, אַז אַן אנגעצויגענער אַנקערשטריק וואָס ווערט פּלוצלונג איבערגע־שניטן, איז פּונקט אַזוי געפערלאַך ווי אַ בריקענדיק פערד. מ'וואָלט געמעגט וועטן צען קעגן איינס, אַז אויב כ'וואָלט אין מיין נאַרישער בראַווקייט געווען אָפּגעשניטן די „היספּאַניאָלאַ" פון איר אַנקער, וואָלט איך געווען אַרויסגעשליידערט געוואָרן פון וואַסער אינאיינעם מיט מיין פעל־שיפל.

דאָס האָט מיך אינגאַנצן אָפּגעשטעלט, און ווען ס'וואָלט מיר ניט געווען צוגעשפּילט ס'מזל, וואָלט איך געווען געמוזט אויפגעבן מיין פּלאַן. אָבער די לייכטע ווינטן, וועלכע זיינען פריער אָנגעקומען פון דרום־מזרח און פון דרום, זיינען, נאָכן צופאַלן פון דער נאַכט, אַריבער אויף דרום־מערב. ווי כ'האָב אַזוי געהאַלטן אין איבערטראַכטן דידאָזיקע געשיכטע, איז אָנגעקומען אַ שטאַרקער ווינט, אָנגע־כאַפּט די „היספּאַניאָלאַ", און האָט זי אַריינגעטריבן אין שטראָם אַריין. צו מיין גרויס פרייד, האָב איך דערפילט ווי דער אַנקערשטריק

איז לויז געוואָרן, און האָט זיך, צוזאמען מיט דער האַנט מיט וועל־כער כ׳האָב אַים געהאַלטן, איינגעטונקט אין וואַסער.

כ׳האָב באַלד געפאַסט א באַשלוס, אַרויסגענומען ס׳מעסער, עס אויפגעעפנט מיט די ציין, און האָב איבערגעשניטן איין שנור נאָכן אַנדערן, ביז די שיף האָט זיך געהאַלטן בלויז אויף צווויי. כ׳בין דאַן א ווייַע געלעגן רואיק, גרייט איבערצושניידן דיראָזיקע לעצטע שנורן, גלייך ווי א לייכטער ווינט וועט זיי ווידער אָנציען.

דורך דער גאַנצער צייט האָב איך געהערט דעם קלאַנג פון הויכע שטימען אין דער קאָוטע. אָבער מיין מוח איז, דעם אמת זאָגנדיק, געווען אַזוי פאַרנומען מיט אַנדערע געדאַנקען, אז כ׳האָב זיך כמעט ניט צוגעהערט. איצט אָבער, אַזוי ווי כ׳האָב במילא ניט געהאַט וואָס צו טאָן, האָב איך אָנגעהויבן בעסער אויפצופאַסן.

אין איין שטים האָב איך דערקענט דעם רודערמאַן, איזראַעל האַנדם, וועלכער איז אין זיין צייט געווען פלינטס קאַנאַנע־שיסער. די אַנדערע איז, פאַרשטייט זיך, געווען מיין פריינטס מיטן רויטן נאָכט־היטל. זיי זיינען ביידע געווען טויט־שיכור און האָבן נאָך געהאַלטן אין זויפן ווייטער. וואָרים, ווי כ׳האָב זיך אַזוי אונטער־געהערט, האָט איינער פון זיי, מיט א שיכור׳ן אויסרוף, געעפנט דאָס הינטערשיף־פענצטער און האָט אַרויסגעווואַרפן עפעס וואָס האָט געמאַכט דעם רויש פון א לויפיקער פלאַש. אָבער ניט נאָר זיינען זיי געווען פאַרשניאַשקעט, נאָר ס׳איז אויך געווען קלאָר אז זיי זיינען ביידע געווען געפערלאַך אויפגערעגט. קללות זיינען געפלויגן ווי האָגל־שטיינדלאַך, און אַלע ווייַע האָט זיך דערהערט אוא אוים־ברוך פון צאָרן, אז כ׳בין געווען זיכער אז ער מוז זיך ענדיקן מיט א געשלעג. אָבער יעדן מאָל איז די קריגעריי אַריבער, די שטימען האָבן געבורטשעט אַביסל נידעריקער, ביז ס׳איז ווידער אָנגעקומען א קריזיס, וואָס האָט זיך אויף געענדיקט אָן רעזולטאַטן.

אויפן ברעג האָב איך געקאָנט זען די שיין פונם גרויסן לאַגער־פייער, וואָס האָט לעבעדיק געפלאַקערט צווישן די ביימער. עמיצער האָט פויל געזונגען אן אומעטיק, אַלט מאַטראָזנליד. באַם סוף פון יעדער סטראָפע פלעגט זיך דער זינגער פאַרגיין אַזוי לאַנג, אז ס׳איז פשוט געווען צו באַוואונדערן זיין געדולד. כ׳האָב

דאָס ליד געהערט אויף דער רייזע מער פון איין מאָל און האָב געדענקט דידאָזיקע ווערטער:

„איינער בלויז איז לעבן געבליבן,
געפאָרן אויפן ים זיינען זיבעציק־זיבן".

כ'האָב געטראכט אז דאָסדאָזיקע ליד איז געווען צו קלאָגעדיק צוגעפאסט צו א באנדע וואָס האָט ערשט אינדערפרי געלויטן אזעלכע גרויזאמע פארלוסטן. דידאָזיקע ים־רויבער זיינען אָבער געווען פארהערטעווט צו וועלכע־ס'איז געפילן, ווי דער ים אליין אויף וועלכן זיי זיינען געפאָרן.

ענדלאָך איז אָנגעקומען דער ווינט. דער שקונער האָט זיך גענומען באוועגן זייטווערטס און האָט זיך דערנענטערט אין דער פינצטערניש. כ'האָב דערפילט ווי דער אנקערשטריק איז ווידער לויז געוואָרן, און כ'האָב מיט מיין גאנצער קראפט איבערגעשניטן זיינע לעצטע פעדים.

אזוי ווי דער ווינט האָט געהאט א קנאפע ווירקונג אויף מיין פעלי־שיפל, האָב איך כמעט אויגנבליקלאָך צוגערודערט צו דער נאָז פון דער "היספאניאָלא". אין דערזעלבער צייט האָט זיך אָבער דער שקונער אָנגעהויבן פאמעלאָך אויסקירעווען צוריק קעגן דעם שטראָם.

כ'האָב געמוען רודערן ווי א מאניאק, וואָרים כ'האָב יעדע מינוט דערוואָרטעט א געוואלצענע באָר. אזוי ווי כ'האָב דערזען אז כ'וועל ניט קאָנען צופירן מיין פעלי־שיפל צו דער נאָז פון דער שיף, האָב איך זיך געלאָזט פאָרן דירעקט אין דער ריכטונג פון דער הינטערשיף, וואו כ'בין ענדלאָך געווען אויסערן וועג פון מיין געפערלאכן שכן. פונקט וועו כ'האָב געגעבן מיין לעצטן רודערשטויס, איז מיר אריין אין דער האנט א דין שטריקל וואָס איז אריבערגעהאנגען איבער די הינטערשטע פארענטשעס, און כ'האָב עס גלייך אנגעכאפט.

פארוואָס כ'האָב עס געטאָן וויים איך אליין ניט. אין אָנהויב איז עס געווען פשוט אינסטינקטיוו. אָבער אזוי ווי כ'האָב עס שוין געהאלטן אין די הענט, און האָב געזען אז ס'האלט זיך שטאַרק, האָט מיין טשיקאַווע געקראָגן די אויבערהאנט, און כ'האָב באשלאָסן צו כאפן א קוק דורכן קאיוטע־פענצטער.

כ'האָב זיך ארויפגעצויגן, א האנט איבער א האנט, אויפן

שטריקל, און ווען כ׳האָב געדענקט אז כ׳בין שוין געגוג גאָנט, האָב איך זיך אויפגעהויבן, ניט אָן געפאָר, ביז אָרום העלפט פון מיין הויך, און האָב געקאָנט באטראכטן די סטעליע און אָן אינ־ווייניקסטן טייל פון דער קאָיוטע.

אָרום דער צייט האָבן דער שקונער און זיין קליין ברודערל זיך גאָנץ שנעל געגליטשט איבערן וואסער, ביז מיר זיינען שוין כמעט געווען אויף איין שורה מיטן לאָגער־פייער. די שיף האָט, ווי מאטראָזן זאָגן, געפלויגן הויכערהייט, דורכשניידנדיק די אומ־צעלבאָרע כוואליעלאָך מיט אָן אומאויפהערלאכן שמייסנדיקן פלעשטש. כל זמן כ׳האָב ניט אריינגעקוקט דורכן פענצטער, האָב איך ניט געקאָנט פארשטיין פארוואָס די וועכטער האָבן גארניט ניט פאר־דעכטיקט. אָבער איין קוק, און מער פון איין קוק האָב איך פון מיין שאָקלענדיקן שיפל ניט געוואגט צו געבן, איז פאר מיר געווען גענוג. כ׳האָב דערזען האָנדסן און זיין חבר איינגעשלאָסן איינער אינם אנדערן אין א טויטלאכן גראָנגל, יעדער מיט א האָנט אויפן צווייטנס האלדז.

כ׳האָב זיך צוריק ארונטערגעלאָזט אויף דער קווערבאָנק, דורכ־אויס ניט צו־פרי, וואָרים כ׳בין שיעור ניט אריין אין וואסער. פאר א מאָמענט האָב איך גארניט ניט געזען א חוץ די צווייי צארנדיקע רויטע פנימ׳ער, וועלכע האָבן זיך געוויגט אונטערן פארויכערטן לאָמפ. כ׳האָב פארמאכט די אויגן, כדי כ׳זאָל זיי צוריק צוגעוואוי־נען צו דער פינצטערניש.

צו דער אומענדלאכער באלאדע אויפן אינזל האָט ענדלאך אויך געגומען א סוף, און די גאָנצע באָנדע אָרום דעם לאָגער־פייער האָט אָנגעהויבן צו זינגען דעם צווזינג וואָס כ׳האָב געהערט אזוי אפט:

„פופצן מאן אויפן טויטנס ארון,
יא־הא־הא, און א פלאש מיט ראם!
אנדערע האָט דער טייוול געגומען,
די רעשט — פון שיכרות אומגעקומען,
יא־הא־הא, און א פלאש מיט ראם!"

טראכטנדיק אזוי ווי שיכרות און דער טייוול זיינען גראד אין דערזעלבער מינוט געווען באשעפטיקט אין דער קאיוטע פון

דער „היספאניאלא", בין איך איבערשט געוואָרן פון א פלוצימדיקן שטוים פון מיין פעלישיפל. ס'האָט זיך געגעבן א שארפן דריי, אוו האָט אויסגעזען ווי ס'וואלט וועלן ענדערן איר ריכטונג. איר שנעלקייט איז דערווייל מאָדנע פארגרעסערט געוואָרן.

כ'האָב מאָמענטאל געעפנט די אויגן. ארום אוו ארום זיינען געווען קלייניע כוואליעלאך, וועלכע האָבן געפלעשטשעט מיט א שארפן, מונטערן קלאנג, אוו האָבן דערביי ארויסגעגעבן א פאספארישע שיין. די „היספאניאלא" אליין, אין וועמעס וואסער־שפור כ'בין עטלאכע קלאפטער געוואָרן מיטגעווירבלט, האָט זיך געוואקלט אויף איר גאנג, אוו כ'האָב געזען ווי אירע מאסט־באלקנס האָבן זיך געשאקלט אין דער שווארצקייט פון דער נאכט. ניט נאר דאָס, נאר וועו כ'האָב זיך איינגעקוקט מער, האָב איך דערזען אז זי האָט זיך אויך געקירעוועט דרום־צו.

כ'האָב אויף שנעל געכאפט א קוק אויף צוריק, אוו ס'הארץ איז מיר שיעור ניט ארויס דורכן רוקן. פונקט הינטער מיר האָב איך דערזען דאָס ליכט פונם לאָגער־פייער. דער שטראָם האָט זיך פארקירעוועט רעכט־ווינקלדיק, מיטשלעפנדיק מיט זיך דעם גרויסן שקונער אוו ס'קלייניע טאנצנדיקע פעל־שיפל: שנעלער אוו כוואליעניקער, מורמלענדיק אלץ העכער אוו העכער, האָבן זיי זיך ביידע גאיילט דורכן דורכפלום אין אפענעם ים אריין.

פלוצלונג האָט זיך דער שקונער פאר מיר געגעבן א שטארקן דריי, אפשר אויף א צוואנציק גראד, אוו כמעט אין דערזעלבער צייט האָבן זיך אויף דער שיף דערהערט איין אויסגעשריי נאכן נאָכן אנדערן. כ'האָב דערהערט א טופעריי פון פים אויפן לייטער פון דער דעק־קאָיוטע, אוו האָב פארשטאנען אז די צוויי שיכורים זיינען ענדלאך געוואָרן איבערגעשלאָגן אינמיטן פון זייער קריגעריי, אוו האָבן דערזען זייער צרה'דיקע לאָגע.

כ'האָב זיך אויסגעצויגן פלאך אויפן דעק פון מיין אומגליק־לאכן שיפל אוו האָב מיט גרויס כונה געגומען זאָגן וידוי. כ'בין געווען זיכער, אז באָם סוף פונם דורכפלום וועלן מיר אריינפאלן אין א ווירבל פון צאָרנדיקע כוואליעם, וואו אלע מיינע צרות וועלן זיך גאנץ שנעל ענדיקן. דעם טויט אליין וואלט איך אפשר

געווען געקאָנט אַריבערטראָגן, ס'איז מיר אָבער געווען זייער שווער צוצוקוקן ווי מיין גורל האָט זיך דערנענטערט.

כ'בין אזוי מסתמא אָפּגעלעגן עטלאָכע שעה נאָכאָנאַנד, געווארפן אַרויף און אַראָפּ פון די כוואַליעס, ווערנדיק פון צייט צו צייט באַנעצט פון פליענדיקע שפריצען, און ניט אויפהערנדיק צו דערוואַרטן דעם טויט יעדע מינוט. ביסלאָכווייז האָט מיך באַהערשט א מידקייט. מיין מח איז מיר געווארן טעמפּ און פאַרגליווערט אינמיטן פון מיין שרעק. ענדלאָך איז מיר באַפאַלן א שלאָף, און געוויגט פון די כוואַליעס אין מיין פעל-שיפל, בין איך געלעגן און האָב געחלומ'ט וועגן מיין היים און דער אלטער „אַדמיראל בענבאָו".

פיר-און-צוואַנציקסטער קאַפּיטל

די נסיעה פונם פעל-שיפל

ס'איז שוין געווען גרויסער טאָג, ווען כ'האָב זיך אויפגעכאַפּט, און זיך געפונען וויגנדיק לעבן דער דרום-מערב זייט פונם „אוצר אינדזל". די זון איז שוין געווען אויפגענאַנגען, אָבער זי איז נאָך אלץ געווען פאַרשטעלט פון מיר דורך דער ריזיקער מאַסע פונם „שפּאַקטיוו", וועלכער האָט זיך אויף דער זייט ארונטערגעלאָזט כמעט בין צום ים מיט זיינע אימה'דיקע פעלזן.

„האָלבאָולאַין קאַפּ" און „הינטערמאַסט בארג" זיינען מיר געווען באַ דער האַנט. דער „בארג" איז געווען נאָקעט און שוואַרץ, און דער „קאַפּ" איז געווען ארומגערינגלט מיט פעלזן צו פערציק-פופציק פום די הויך, און ארומגעזוימט מיט שטיינער-רואינען. כ'בין געווען נאָך ווייניקער פון א פערטל מייל פונם ברעג, און מיין ערשטער געדאַנק איז געווען צוצורודערן און לאַנדן.

דעמדאָזיקן פּלאַן האָב איך אָבער באַלד אויפגעגעבן. צווישן די שטיינער-רואינען האָבן ברויזנדיקע כוואַליעס געטומלט און געשפריצט. הויכע ווידער-קולות און פליענדיקע, פאַלנדיקע שוועדע שפריען האָבן נאָכגעפאַלגט איינער דעם אַנדערן יעדע סעקונדע.

כ׳האָב געזען, אז וואָלט איך געוואגט צוגיין נענטער, וואָלט איך. אָדער אַרויסגעשלײדערט געוואָרן צום טויט אויפן בייזן ברעג, אָדער זיך אומזיסט אויסגעמאטערט אין מיין פאַרזוך אַרויפצוקלעטערן אויף די שפיציקע פעלזן.

און אויב דאָס איז ניט גענוג, האָב איך נאָך געזען אַרומקריכן אויף די גלאַטע פעלז־פלאַטן ריזיקע, שלײמיקע מאַנסטערן, אַזעלכע מין ווייכע, אומגעהייער גרויסע שלענג. זיי האָבן זיך געהאַלטן צו צווישן און צו דריי אינאיינעם, און דער עכּא פון זייער געברילערייַ האָט אָפּגעהילכט אויף די פעלזן.

כ׳האָב שוין זינט דאַן אויסגעפונען אז דאָס זיינען געווען ים־לייבן, און לחלוטין אומשעדלאַבע חיות. אָבער דעמאָלט, איז זייער אויסזען, צוזאַמען מיט דער ווילדקייט פונם ברעג און די ברויזנדיקע כוואַליעס, געווען מער ווי גענוג צו פאַר׳מיאום׳ן אין מיינע אויגן דעמדאָזיקן לאַנדונג־פונקט. כ׳בין געווען גרייט באַדאַי אויסצוגיין פון הונגער אויפן ים, אַיידער צו באַגעגענען פּנים־אל־פּנים אַזעלכע געפאַרן.

דערווייל האָב איך פאַר מיר דערזען א בעסערע געלעגנהייט. אין צפון זייט פון „האַלבאָולאין קאַפּ" ליגט אויסגעשפרייט א בריי־טער ברעג, וועלכער לאָזט נאָך זיך איבער אין דער צייט פון אָפּפלוס. א לאַנגע שטרעקע פון געלער זאַמד. נאָך ווייטער, צפון־צו, ווידער, איז פאַראן נאָך א „קאַפּ", באַצייכנט אויף דער מאַפּע אַלס דער „וואַלד קאַפּ", וועלכער איז אינגאַנצן באַוואַקסן מיט הויכע גרינע סאַסנעס, וועלכע גרייכן אַרונטער ביז צום ראַנד פונם ים.

כ׳האָב זיך דערמאָנט וואָס סילוער האָט געזאָגט וועגן דעם שטראָם וואָס הייבט זיך אָן צפון־צו מיט דער לענג פונם גאַנצן מערב׳דיקן ברעג פונם „אוצר אינדזל". כ׳האָב שוין דאָ געקאַנט באַמערקן זיין איינפלוס, און האָב פאַרגעוויגן איבערצולאָזן דעם „האַלבאָולאין קאַפּ" הינטער זיך, און אויפצושפּאַרן מיינע כוחות אויף א פאַרזוך צו לאַנדן אויפן פריינטלאַכערן „וואַלד קאַפּ".

דער ים האָט זיך איצט גלאַט און אויפגעשוואָלן געכוואַליעט. אזוי ווי פון דרום האָט איצט נאַכאַנאַנד געבלאָזן א מילדער ווינט, איז דעריבער ניט געווען קיין קעגנערשאַפט צווישן אים און דעם

שטראָם, און די כוואַליעס האָבן זיך פראַנק און פריי געהויבן ארויף און אראָפּ.

וועג ניט דאָס, וואָלט איך מסתמא לאַנג שוין געווען אונטערגעגאַנגען. אָבער ווי די זאַך איז געווען, איז עס צום באַוואונדערן ווי לייכט און זיכער מיין קליין לייכט שיפל האָט זיך געשיפט. אָפט, ליגנדיק אייפן דעק, און אַריבערקוקנדיק בלויז מיט איין אויג איבער זיין ראַנד, האָב איך געזען גרויסע, בלויע וואַסער־בערג זיך אויפהויבן און פאַלן האַרט לעבן מיר. אָבער דאָס פעלשיפל פלעגט בלויז א טאַנץ טאָן ווי אויף ספרוזשינעס, און לייכט ווי א פייגעלע אַריבערשפרינגען אויף דער אַנדערער זייט פונם וואַסערטאָל.

נאָך א קורצער ווייל בין איך געוואָרן אביסל געוואָגטער, און האָב זיך אויפגעזעצט כדי ווידער אויסצופרוואון מיין רודערקונסט. אָבער די טבע פון א פעלשיפל איז, אז אפילו דער קלענסטער איבערבייט פון זיין גלייכגעוויכט מאַכט א געוואַלטיקן איינדרוק אויף זיין אויפפירונג. ווי כ׳האָב זיך נאָר א ריר געטאָן, האָט דאָס שיפל גלייך אויפגענעבן זיין לייכטע, טאַנצנדיקע באַוועגונג. איז ארויף אויף אַזא משופע׳דיקן וואַסערבאַרג, אז ס׳האָט זיך מיר אזש פאַרדרייט דער קאָפּ, און איז אריין מיט דער נאָז טיף אין דער נאָנטסטער כוואַליע, ארויפשפריצנדיק א שפּריירעגן.

דורכגעווייקט און דערשראָקן, בין איך מאַמענטאַל אוועקגעפאַלן אויף מיין פריערדיקער פּאָזיציע. דאָס שיפל האָט זיך ווידער באַרוּאיקט, און האָט מיך געמומען פירן מיט דער פריערדיקער לייכטקייט צווישן די כוואַליעס. ס׳איז געוואָרן קלאָר אז מ׳טאָר זיך דעם ניט שטעלן אַקעגן, אָבער אונטער דידאָזיקע אומשטענדן, ניט קאָנענדיק בשום אופן באַאיינפלוסן זיין גאַנג, ווי האָב איך געקאָנט האָפן וועג ס׳איז צוצוקומען צום ברעג?

כ׳בין געוואָרן שרעקלאַך אומרואיק, כ׳האָב אָבער ניט פאַרלוירן דעם קאָפּ. ערשטנס, האָב איך מיט מיין מאַטראָזנהיטל זייער פאַרזיכטיק אויסגעשעפט דאָס שיפל. דאַן האָב איך ווידער אריבערגעקוקט איבערן ראַנד, אויסצוגעפינען ווי אזוי ס׳האָט זיך געקאָנט אזוי רואיק שיפן צווישן די כוואַליעס.

כ׳האָב געזען אז די כוואַליעס, אַנשטאָט גרויסע, גלאַטע, גלאַנצנדיקע בערג, ווי זיי זענען אויס פונם ברעג, אָדער פונם דעק

פון א שיף, זיינען אין יעדער הינזיכט געווען ענלאך אויף א בארג־קייט אויף דער יבשה, מיט שפיצן, טאלן, און פלאכע שטרעקעם. דאם שיפל, וועו איבערגעלאזט אויף זיין אייגענעם בארט, האט זיך געדרייט פון איין זייט אויף דער אנדערער, און האט, אזוי צו זאגן, געטראטן דורך דידאזיקע וואסערפלאכן, אויסמיידנדיק די משופע'דיקע בערג און טורעמס פון די כוואליעם.

— נו, טראכט איך, כ'זע שוין ארויס אז כ'על מוזן ליגן אויף איין ארט, און ניט שטארן ס'גלייכגעוויכט. ס'איז אבער אויך קלאר אז כ'קאן ארויסהיינגען דעם רודער, און פון צייט צו צייט, אויף פלאכע שטעלן, רודערן אין דער ריכטונג פון דער יבשה. געזאגט און געטאן. כ'בין גלעזגן אנגעשפארט אויף די ענלבויגנס, אין דער אומבאקוועמסטער לאגע, און האב אלע וויילע געגעבן איינעם אדער צוויי שוואכע רודערשטויסן, טרייבנדיק דאם שיפל צום ברעג.

ס'איז געווען זייער א שווערע און לאנגזאמע ארבעט, כ'בין אבער בעשיינפערלאך געפארן אלץ ווייטער און ווייטער. צוקומענדיק נענטער צום "וואלד קאפ", האב איך שוין געהאט געוואונען עטלאכע הונדערט קלאפטער דרום־צו, כ'האב אבער איינגעזען אז כ'על זיכער קיינמאל ניט קאנען צוקומען צו דעמדאזיקן פונקט, כאטש כ'בין שוין געווען נאנץ נאנט. כ'האב שוין געקאנט זען ווי די קילע, גרינע בערג־שפיצן האבן זיך געוויגט אינם ווינט, און בין געווען איבערצייגט אז כ'על געווים צוקומען צום נאנטסטן לאנדשפיץ.

ס'איז שוין געווען די העכסטע צייט, ווארים כ'האב איצט אנגעהויבן צו לידן פון דורשט. אויוון די גליענדיקע זון, און אירע טויזנטפאכיקע אפשפיגלונגען אין די כוואליעם, דאם ים־וואסער וואס איז אויף מיר געפאלן, אויסגעטריקנט געווארן און פארפאפט מיט זאלץ אפילו די ליפן, האבן אלע אינאיינעם אויף מיר געווירקט אזוי, אז ס'האט מיר געברענט אין האלדז און שרעקלאך ווי געטאן דער קאפ. די אנזיכט פון די ביימער האט מיך קראנק געמאכט פון בענקשאפט. דער שטראם האט מיך אבער באלד פארבייגעטראגן דעם לאנדונג פונקט; און וועו דער נעקסטער איינגום האט זיך פאר מיר געעפנט, האב איך דערזען א בילד, וואס האט געגעבן מיינע געדאנקען א נאנץ אנדער ריכטונג.

פונקט פאר מיר, ניט מער פון א האלבן מיל אוועק, האב איך

דערזען די „היספּאַניאָלאַ" אונטער זעגלען. כ'בין, פאַרשטייט זיך, געווען זיכער אַז זי וועט מיך איבערנעמען אויפן וועג, כ'האָב אָבער אַזוי שרעקלאַך געליטן פון דורשט, אַז כ'האָב אַליין ניט געוואוסט צי כ'זאָל זיך פרייען מיט דעם געדאַנק צי זיין טרויעריק. איידער כ'האָב נאָך געוואוסט וואו כ'בין אין דער וועלט, האָט מיך באַ־הערשט אַזאַ איבעראַשונג, אַז כ'האָב בלויז געקאָנט קוקן און שטוי־נען.

די „היספּאַניאָלאַ" איז געפאָרן אונטער איר הויפּט־זעגל און צוויי דריי־עק זעגלען, און די שיינע, ווייסע לייוונט האָט געגלאַנצט אויף דער זון ווי שניי און זילבער. ווען כ'האָב זי דערזען, האָבן אַלע דריי זעגלען געצויגן, און זי איז געפאָרן אין דער ריכטונג פון צפון־מערב. כ'האָב זיך דערפאַר משער געווען, אַז די צוויי פּיראַטן אויף דער שיף זיינען געפאָרן אַרום דעם אינדזל צוריק צום אַנקער־פּלאַץ. איצט אָבער, האָט זי זיך גענומען קירעווען אַלץ מער און מער צו מערב־צו, און כ'האָב געמיינט אַז זיי האָבן מיך דערזען און האָבן מיך גענומען נאָכיאָגן. ענדלאַך אָבער האָט זי גענומען גיין אקעגן דעם ווינט, איז געוואָרן צוריקגעשטויסן, און איז אַ וויילע געשטאַנען הילפלאָז מיט ציטערנדיקע זעגלען.

— אומגעלומפּערטע ברואים! — האָב איך געטראַכט, — זיי מוזן נאָך אַלץ זיין שיכור ווי לוט. אַי וואָלט זיי קאַפּיטאַן סמאָלעט אונטערגעהאַקט די פיס!

דערווייל האָט דער שקונער ביסלאַכווייז אָנגענומען אַן אַנדער ווענדונג. די זעגלען האָבן זיך ווידער אָנגעבלאָזן. דער שקונער איז אַ וויילע געפאָרן שנעל, און איז ווידער געבליבן שטיין קעגן ווינט. דאָס האָט זיך נאָכאַנאַנד איבערגע'חזר'ט פיל מאָל. הין און צוריק, אַרויף און אַראָפּ, צפון און דרום, מזרח און מערב, האָט די „היס־פּאַניאָלאַ", טאַנצנדיק און שפּרינגענדיק ווי אַ רויב פויגל, געזעגלט, און יעדן מאָל האָט זי געענדיקט ווי זי האָט אָנגעהויבן, מיט אומזיסט פליגלענדיקע זעגלען. כ'האָב באַלד פאַרשטאַנען אַז קיינער האָט ניט גערודערט, און, אויב אַזוי, וואו־זשע זיינען די צוויי יונגאַטשעס? אָדער זיי זיינען טויט־שיכור, אָדער זיי האָבן זי פאַרלאָזן, האָב איך געטראַכט, און אויב איך זאָל קאָנען אַרויף אויפן דעק, וואָלט איך אפשר געקאָנט אומקערן דעם שקונער צו זיין קאַפּיטאַן.

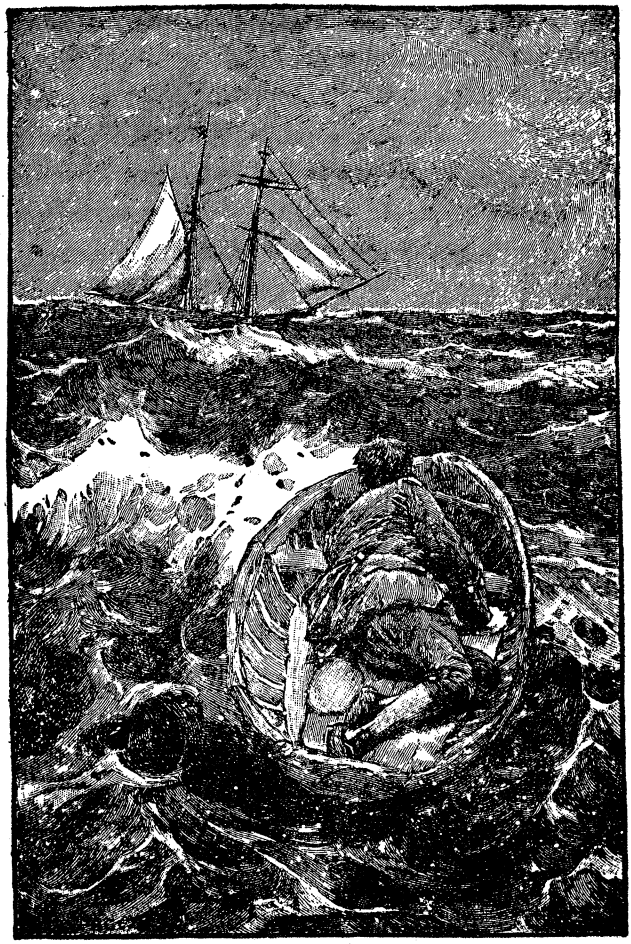

„פונקט פאר מיר, ניט מער פון א האלבן מיל ווייט צוועק, האָב איך דערזען די „היספאניאלא".

דער שטראָם האָט איצט מיט דערזעלבער שנעלקייט געטראָגן מיין שיפל און דעם שקונער דרום־צו. וואָס איז שייך דעם שקונער, איז ער געפֿאָרן אַזוי משונה׳דיק און אומרעגלמעסיק, און האָט זיך יעדן מאָל אָפּגעשטעלט אויף אַזוי לאַנג, אַז ער האָט זיבער גאָרניט ניט געוואונען, ער האָט נאָך אפשר פֿאַרלוירן. ער, וועו איך זאָל וואָגן זיך אויפצוועצן און נעמען רודערן, וואָלט איך אים זיבער איבערגענומען אויפן וועג! דערדאָזיקער פּלאָן האָט געשמעקט מיט אַוואַנטורע און האָט מיך באַגייסטערט, און דער געדאַנק וועגן דעם וואַסער־עמער לעבן דער דעק־קאיוטע האָט פֿאַרשטאַרקט מיין קוראַזש.

כ׳האָב זיך אויפגעהויבן און בין אויגנבליקלעך אויפגענומען געוואָרן פון אַ שפּריי וואָלקן. דאָס מאָל האָב איך אָבער ניט אָפּגעלאָזט. מיט אַלע מיינע כחות און פֿאַרזיכטיקייט האָב איך געזומען רודערן אין דער ריכטונג פון דער ניט־נערודערטער „היספֿאניאָלא". איין מאָל האָב איך אָנגענומען אַזוי פיל וואַסער, אַז כ׳האָב זיך געמוזט אָפּשטעלן אויסצושעפּן, און ס׳האָרץ האָט מיר געציטערט ווי אַ פייגעלע. כ׳האָב זיך אָבער ביסלאַכווייז צוגעוואוינט און האָב געפירט מיין שיפל צווישן די כוואַליעס אַזוי, אַז ס׳האָט בלויז פון צייט צו צייט געקראָגן אַ שטויס, און איך — אַ שוימיקן פֿליגל אין פּנים אַריין.

כ׳בין געוואָרן אַלץ נענטער און נענטער צום שקונער. כ׳האָב שוין אפילו געקאָנט זען דעם גלאַנץ פון מעשענעם העלם־שטאָק, וועלכער האָט זיך געשאָקלט הין און צוריק, אָבער אויפן דעק האָט מען נאָך אלץ קיינעם ניט געזען. ס׳איז מיר דעריבער געבליבן די אייניציקע השערה, אַז מ׳האָט זי פֿאַרלאָזן. אויב ניט, זיינען די צוויי יונגאַטשעס מסתמא געלעגן שיכור אונטן, וואו כ׳האָב זיי געקאָנט פֿאַרשפּאַרן, און טאָן מיט דער שיף וואָס איך וויל.

א לאַנגע צייט האָט זי פון מיינעטוועגן געטאָן ס׳ערגסטע — זי איז געשטאַנען אויף איין אָרט. זי איז געווען געוועגדט כּמעט דרום־צו, און האָט זיך, פֿאַרשטייט זיך, געשאָקלט די גאַנצע צייט. יעדן מאָל וואָס זי האָט זיך פֿאַרקירעוועט, האָבן זיך די זעגלען טיילווייז אָנגענעלאָזן, און האָבן זי גלייך ווידער געשטעלט קעגן ווינט. כ׳האָב פֿריער געזאָגט אַז דאָס איז פֿאַר מיר געווען ס׳ערגסטע,

דאָס איז דערפאַר, וואָס כאָטש זי האָט אין דעמדאָזיקן צושטאַנד אויסגעקוקט אַזוי הילפלאָז, מיט די זעלטן קראכנדיק ווי קאַנאַרע, און די ברעטער טומלענדיק און קלאַפנדיק אויפן דעק, האָט זי דאָך געהאַלטן אין איר אַנטלויפן פון מיר, ניט נאָר מיט דער שנעלקייט פונם שטראָם, נאָר מיט דער גאַנצער קראַפט פונם ווינט, וועלכער איז נאַטירלאָך גרעסער זייער שטאַרק.

ענדלאָך האָב איך אָבער געקראָגן א געלעגנהייט. דער ווינט האָט אויף א פּאָר סעקונדן נאָכגעלאָזט. דער שטראָם האָט זי בים־לאָכווייז פּארקירעוועט, און די „היספּאַניאָלא" האָט זיך פּאַמעלאָך אויסגעדרייט מיטן רוקן צו מיר. דאָס קאַיוטע־פענצטער איז נאָך אלץ געווען בריים פּאַנאַנדערגעעפנט, און דער לאָמפּ אויפן טיש האָט נאָך אלץ געברענט אין גרויסן טאָג אַריין. דער הויפּט־זעגל איז געהאַנגען ארונטערגעלאָזן ווי א פּאָן. וועז ניט דער שטראָם, וואָלט זיך די שיף אפילו ניט געירט פון אָרט.

די לעצטע עטלאָכע מינוטן האָב איך אפילו גע׳פּטר׳ט אויף גאָרניט, אָבער איצט האָב איך מיט פּארשטאַרקטע כחות ווידער אָנגעהויבן מיין יאָגד.

כ׳בין שוין געווען ניט מער פון הונדערט קלאַפטער פון דער שיף, וועז ס׳איז ווידער אָנגעקומען א ווינט. איינער פון די זעגלען האָט זיך ווידער אָנגעבלאָזן, און זי האָט זיך ווידער אַוועקגעלאָזט שוועבן ארויף און אראָפּ ווי א שוואַלב.

מיין ערשטער אימפּולס איז געווען פון פּארצווייפלונג, אָבער דער צווייטער פון פּרייד. זי האָט זיך איינמאָל א קירעוע געטאָן, און איז געווען קעגן מיר מיט דער בריים־זייט. נאָכדעם נאָכאמאָל, ביז זי איז אריבער פריער א העלפּט, דאָן צווי דריטל, און דאָן דריי פערטל פונם שטח וואָס האָט אונדז פּאַנאַנדערגעטיילט. די בוואַליעס האָבן שוימיק געזאָטן אונטערן פּאָדער־באַלקן. פון מיין פּאָזיציע אינם פעל־שיפל האָט זי מיר אויסגעזען אומגעהייער הויך.

פּלוצלונג בין איך געווארן באַוואוסטזיניק וועגן מיין געפּער־לאָכער לאָגע. כ׳האָב אפילו ניט גהאַט קיין צייט צו באַטראַכטן וואָס צו טאָן כדי זיך צו ראַטעווען. כ׳בין נאָך ניט אראָפּ פון איין וואַסער־באַרג, וועז דער שקונער איז ארויף אויפן נאָכקומענדיקן. אַזוי

ווי דער פאדערבוינן איז גראד געווען איבער מיין קאפ, בין איך אויפגעשפרונגען אויף די פיס, און דער זעץ פון מיין שפרונג האט ארונטערגעשטויסן מיין שיפל אונטערן וואסער. מיט איין האנט האב איך אנגעכאפט דעם דריי־עק זעגלבוים, און ארויפגעשטעלט א פוס צווישן דעם זעגל־שטריק און דעם קווערשטאנג באנד. ווי כ׳בין אזוי געהאנגען מיט א פארכאפנדיקן אטעם, האב איך דערהערט א שטארקן קלאפ און האב פארשטאנען אז דאס האט עס דער שקוּנער צעשמעטערט מיין שיפל און איז׳ס איבערגעפארן. און אזוי בין איך אן א מעגלאכן צוריקטריט געבליבן אויף דער „היספאניא־לא".

פינף־און־צוואנציקסטער קאפיטל

איך שליידער ארונטער דעם „פריילאכן ראדזשער"

כ׳האב זיך נאך ניט געהאט באפעסטיקט אויפן פאדערבוינן, וועו דער פלאטערנדיקער דריי־עק זעגל איז ארויפגעפאלן ווי א פלאכטע, און האט זיך אנגעבלאזן אויף דער אנדערער זייט מיט א נערויש ענלאך אויפן קראך פון א ביקס. אונטער דער ווירקונג פון דעמאזיקן צוריקשטויס האט דער שקונער אויפגעציטערט ביזן גרונטבאלקן. די אנדערע זעגלען האבן נאך אלץ געצויגן, אבער דער „דריי־עק" איז מאמענטאל ווידער ארויפגעפאלן און איז געהאנגען לוידיק.

דאס האט מיך שיעור ניט אריינגעשלוידערט אין ים אריין. כ׳האב אבער ניט פארלוירן קיין צייט, בין ארויפגעקראכן אויפן פאדערבוינן און ארונטערגעשפרונגען מיטן קאפ פארוים אויפן דעק.

כ׳האב זיך איצט געפונען אויף דער ווינט־געשיצטער זייט פונם פאדערדעק, און דער הויפטזעגל, וועלכער האט נאך אלץ געצויגן, האט פון מיר פארשטעלט א היבשן טייל פונם הינטערדעק. מ׳האט ניט געזען קיין לעבעדיקן נפש. די ברעטער, וועלכע זיינען זינט דעם בונט ניט געווארן געוואשן, האבן אויף זיך געהאט די שפורן פון א סך פוס־טריט. א לוידיקע פלאש, מיט אן אפגעבראכן

העלדזל, האָט זיך ארומגעקוליעט הין און צוריק צוויישן די דעק־לעבער ווי עפעס א לעבעדיק ווען.

פלוצלונג האָט זיך די „היספאניאָלא" ווידער געשטעלט קעגן ווינט. די דריי־עק זעגלען הינטער מיר האָבן געקנאַקט אויף א קול. דער רודער איז צוגעפאלן מיט א שטאַרקן טראַך. די גאַנצע שיף האָט זיך געגעבן א שרעקלאַכן הויב און ציטער, און אין דערזעלבער צייט האָט זיך דער הויפט קוואר־שטאַנג מיט גרויסן טומל אַריינ־געשוואונגען אינווייניק, אנטפלעקנדיק פאר מיר דעם ווינט־געשיצטן הינטערדעק.

דאָרט האָבן זיך עס טאַקע געפונען די צוויי וואַלייט: ס'„רויטע היטל" איז געלעגן אויפן רוקן אויסגעצויגן שטייף ווי א שפיז, די הענט צעשפרייט ווי א צלם, און מיט שטשירענדיקע ציין. איזראעל האָנדס איז געזעסן אָנגעשפּאַרט קעגן דער פּאַרענטשע. די מאַרדע איז אים אַראָפּגעהאָנגען אויף דער ברוסט, די הענט אויפן דעק, און זיין אָפּגעברענט פּנים איז בא אים געווען וויים ווי א חלב'ן ליכט.

די שיף האָט זיך נאָך א קורצע צייט געוויגט און געבויגן ווי א צעווילדעוועט פערד. די זעגלען האָבן זיך אָנגעבלאָזן אָט אויף איין זייט, אָט אויף דער צווייטער. דער קווארשטאַנג האָט זיך געשאָקלט ארויף און אַראָפּ, ביז דער מאַסט האָט הויך געקרעכצט אונטער דער אָנשטרענגונג. פון צייט צו צייט פלעגט אויף ארויף א וואלקן פון לייכטע שפריצן איבערן ראַנד פון דער פּאַרענטשע, און די שיפבויגנס פלעגן זיך אָנשלאָגן אינם וואַסער געשוועל. דער קאַמף מיט די כוואלעס איז דערדאָזיקער גרויסער, אָנגעשטריקטער שיף אָנגעקומען שווערער ווי מיין היימיש־געמאַכטן, פּאַרטאַטשקע פעל־שיפל, וואָס איז איצט שוין געלעגן ערגיץ אויפן אָפּגרונט פונם ים.

מיט יעדן שפרונג פונם שקונער האָט זיך ס'„רויטע היטל" געגליטשט אהין און אהער, און ס'האָט מיר אָנגעכאפט אן אימה צוצוזען, ווי ניט זיין באַנעמונג און ניט זיינע שטשירענדיקע ציין האָבן ניט ארויסגעוויזן קיין שום באַאומרואיקונג קעגן דערדאָזיקער גראָבער באהאַנדלונג. האָנדס, ווידער, האָט אויך מיט יעדן שפרונג אויסגעזוען נאָך מער צוריקצעפאלן און זיך צעלייגן אויפן דעק.

זיינע פים האָבן זיך אַלץ מער און מער אויסגעצויגן, און דער גאַנצער קערפער האָט זיך אַנגעבויגן אויף א זייט אַזוי, אַז זיין פנים איז פון מיר ביסלאַכווייז געווארן פארשטעלט. ענדלאַך האָב איך, א חוץ איין אויער און איין העלפט פון זיין צעשוידערטער באַקנבאָרד, מער גאָרניט ניט געקאָנט זען.

כ׳האָב אין דערזעלבער צייט אויך באמערקט, אַרום זיי ביידע, פלעקן פון שוואַרץ בלוט אויף די ברעטער, און בין געווארן איבערצייגט אַז זיי האָבן זיך אין זייער שיכור׳ן צאָרן איינס ס׳אַנדערע דער׳הרג׳עט.

ווי כ׳האָב זיי אזוי באטראכט און זיך געוואונדערט, האָט איזראעל האָנדס, ווען די שיף איז א ווייל געשטאַנען רואיק, זיך טיילוויייז אויסגעדרייט, און איז מיט א שווערן זיפץ אַוועקגעפאלן צוריק אויף דערזעלבער פאָזיציע אין וועלכער כ׳האָב אים געפונען. דערדאָזיקער זיפץ, וועלכער האָט ערות געזאָגט אויף גרויסע ליידן און א טויטלאכער שוואכקייט, און דער אופן ווי אזוי זיין מאָרדע איז האלב אפן אראפגעהאנגען, האָבן מיר פארקלעמט באם הארצן. אָבער ווען כ׳האָב זיך דערמאָנט אינם געשפרעך וועלכן כ׳האָב אונטערגעהערט פון דער עפל־פאם, האָב איך פארלוירן מיין גאנצן רחמנות.

כ׳האָב מיר געלאָזט גיין צום הינטערדעק ביז כ׳בין צוגעקומען צום הויפטמאסט.

— קומט אַרויף, מיסטער האָנדס! — האָב איך אירָאניש געזאָגט.

ער האָט מיט גרויס מי געעפנט די אויגן, איז שוין אָבער געווען צו שוואך אפילו אויסצודריקן איבערראשונג. אַלץ וואָס ער האָט געקאָנט טאָן איז ארויסרויידן דאָס וואָרט: „בראָנפן"!

כ׳האָב דערפילט אז כ׳טאָר ניט פארלירן קיין צייט. אויסמיידנדיק דעם הויפט קווער־שטאַנג, וועלכער האָט זיך ווידער אריינגעוויגט איבערן דעק, האָב איך זיך ווידער אריבערגעכאפט צום הינטערדעק, און בין אַרונטער מיט די טרעפ אין דער קאיוטע אריין.

איר קאָנט זיך קוים פארשטעלן וואָס פאר אן אומאָרדנונג ס׳האָט דאָרט געהערשט. אַלע פארשלאָסענע ערטער זיינען געווארן

אויפגעבראָכן אין דער צייט ווען זיי האָבן געזוכט די מאַפּע. דער דיל איז געווען פול מיט בלאָטע, אומעטום וואו די אויסוואורפן האָבן זיך אַנידערגעזעצט שיכור'ן אָדער אָפּהאַלטן אַ באַראַטונג, נאָכדעם ווי זיי זיינען צוריקגעקומען פון די זומפּן אַרום זייער לאַגער. די

„קומט אַרויף, מיסטער האַנדס! — האָב איך איראָניש געזאָגט".

ווענט, וועלכע זיינען פריער געווען ווייס און ציכטיק, און אַרומגע־זוימט מיט גאָלד, האָבן אויף זיך געטראָגן די סימנים פון שמוציקע הענט. צענדליקער ליידיקע פלעשער האָבן זיך געוואַלגערט אין די ווינקלען, און האָבן באַ יעדן וויג פון דער שיף אַרויסגעלאָזן אַ קלינגע־ריי. איינער פונם דאָקטאָרס מעדיצינישע ביכער איז געלעגן אויפן

טיש, מיט אַ העלפט פון די בלעטער אויסגעפלויקט, מסתמא אויף צו פאַרויכערן די ליולקעס. איבער דעם אַלעם האָט דער לאַמפּ נאָך אַלץ געווארפן אַ רויכיקן, טונקל־ברוינעם שיין.

כ׳בין ארונטער אין קעלער. פון די פעסער איז ניט געבליבן קיין איינע, און אַן אומגלויבלאַכע צאָל פלעשער איז געוואָרן אויס־געלייידיקט און אַוועקגעוואָרפן. זינט דער בונט האָט זיך אָנגעהויבן, איז זיכער קיין איינער פון דער חברה ניט געווען ניכטער.

ארומזוכנדיק, האָב איך פון האַנדס׳ וועגן געפונען אַ פלאַש מיט אַ ביסל איבערגעבליבענעם בראַנפן. פון מיינעטוועגן האָב איך אויפגעווכט עטלאַכע שטיקלאַך צוויבאַק, אַ ביסל איינגעזייערטע פרוכט, אַ גרוים בינטל ראָזשינקעס, און אַ שטיק קעז. כ׳האָב דאָס אַלץ ארויפגעבראַכט מיט זיך אויפן דעק, אַוועקגעלייגט מיין חלק הינטערן רודער־קאָפּ, וואוהין דער רודערמאַן האָט ניט געקאָנט צוקומען, בין צוגעגאַנגען צום וואַסער־עמער און האָב געגעבן אַ גוטן, טיפן טרונק וואַסער, און דערנאָך האָב איך ערשט געגעבן האַנדסן דעם בראַנפן.

— אי, האָב איך עס געלעכצט נאָך אַ קאַפּיטשקע, צום טייוול!

— האָט ער געזאָגט.

כ׳האָב זיך אַנידערגעזעצט אין מיין אייגענעםווינקל און האָב אָנגעהויבן צו עסן.

— שטאַרק פאַרוואונדעט? — האָב איך אים געפרעגט.

— וועז דער דאָקטאָר וואָלט געווען אויף דער שיף, וואָלט ער מיך אויסס־צווויי געשטעלט אויף די פיס. כ׳האָב אָבער ניט קיין מזל, אָט וואָס, אזוי איז שוין מיין גורל. וואָס איז שייך דעמדאָזיקן אויסוואורף דאַרט־אַ, איז ער שוין אזוי גוט ווי טויט, איז ער, — האָט ער צוגעגעבן, אָנווייזנדיק אויפן מאַן מיטן רויטן היטל. — ער איז אָבער במילא ניט געווען קיין ים־פאַרער. און פון וואָנעט האָסטו זיך אהער גענומען?

— איך! — האָב איך געזאָגט, — איך בין געקומען איבערנעמען די פאַרוואָלטונג פון דערדאָזיקער שיף, מיסטער האַנדס. איר׳ט זיין אזוי גוט און מיך ביז אויף ווייטער באַטראַכטן אלס אייער קאַפּיטאַן.

ער האָט מיך אָנגעקוקט מיט א זויערער מינע און האָט גאָרניט

ניט געזאָגט. ער האָט שוין איצט געקראָגן א ביסל פאַרב אין פּנים. האָט אָבער נאָך אַלץ אויסגעקוקט זייער קראַנק, און האָט געהאַלטן אין איין איינזינקען מיט יערן דריי פון דער שיף.

— אגב, — מאַך איך צו אים, — קאָן איך ניט פאַרלייגן דידאָזיקע פּאָן, דאָרט אויוון, מיסטער האַנדס, און איך וועל זיי, זייט מוחל, ארונטערציען. בעסער גאָרניט איידער דידאָזיקע פּאָן.

ווידער אויסמיידנדיק דעם קוועלשטאַנג, בין איך צוגעלאָפן צו די פּאָן־שטריק, האָב ארונטערגעצויגן די פּארשאָלטענע שוואַרצע פּאָן, און זי אריינגעשלייפערט אין וואַסער אַריין.

— גאָט באַשיץ דעם קעניג! — האָב איך אויסגערופן, אויס־טועגדיק מיין היטל, — און דאָס איז דער סוף פון קאַפּיטאַן סילוועד.

ער האָט מיך שארף און כיטרע אָנגעקוקט, און זיין מאַרדע איז נאָך אלץ אראָפּגעהאַנגען אויף דער ברוסט.

— איך רעכן, — האָט ער זיך ענדלאָך אָנגערופן, — איך רעכן, קאַפּיטאַן האָקינס, אז איר'ט מסתמא איצט צוריק צופּאָרן צום ברעג. לאָמיר זיך אָקאָרשט ווענן דעם דורכריידן.

— נו, געווים, — מאַך איך צו אים, — מיטן גרעסטן פאַר־געניגן, מיסטער האַנדס, ארויס מיט לשון! — און האָב זיך ווידער ענומען צו מיין מאָלצייט מיט גרויס אפעטיט.

— דערדאָזיקער יאָט, — האָט ער אָנגעהויבן, אָנווייזנדיק מיט גרויס מי אויפן מת, — א'ברייען האָט ער געהייסן, א פּאַסקודנער אירלענדער געווען; דערדאָזיקער יאָט און איך האָבן שוין געהאַט ארויפגעצויגן די לייוונט מיטן צוועק צוריקצוזעגלען. אָבער ער'ז איצט טויט, איז ער, טויט ווי א שטיין. און ווער ס'קאָן איצט טרייבן די שיף, ווייס איך אַליין ניט. אָן מיין מיטהילף, וועט איר'ס ניט קאָנען טאָן. הערט־זשע מיך אויס: איר גיט מיר עפּעס עסן און א טרונק, און אַלטן שארף אדער א טיכל צו פאַרבינדן מיין וואונד, גיט מיר, און איכ'ל אייך ווייזן ווי אַזוי צו זעגלען. כ'רעכן אז דאָס איז יושר'דיק פאַר ביידן.

— כ'על אייך זאָגן איין זאַך, — מאַך איך צו אים, — צו „קאַפּיטאַן קידס אנקערפלאַץ" וועל איך צוריק שוין ניט פּאָרן. כ'דענק אריינצופּאָרן אין דעם „צפון אויסגוס", און זי דאָרט רואיק לאַנדן אויף דער זאמד.

— נו, זיכער 'עט איר אזוי טאָן, — האָט ער אויסגערופן.
— כ'בין דאָך נאָכאלעמען ניט אזא פאַרדאַמטער טיפש. כ'זע שוין זוי כ'האלט אין דער וועלט. כ'האָב געשפילט און פאַרלוירן, אוז איר האָט איצט איבער מיר די אויבערהאַנט. „צפון אויסגוס"? נו גוט, א ברירה האָב איך! כ'על אייך העלפן זעגלען אפילו ביזן „תליה דאָק", 'על איך, צום טייוול!

דער פאַרשלאָג איז ניט געווען קיין שלעכטער, און מיר האָבן אויפן שטעל „צוגעקלאַפּט". אין דרײַ מינוט אַרום איז די „היספּאַניאָלאַ" בא מיר לייכט געפאָרן פאַרןווינט מיט דער לענג פונם ברעג אַרום דעם אינדזל. מיר האָבן געהאַט גוטע אויסזיכטן צוצוקומען נאָך פאַר מיטאָג צום צפון'דיקן פונקט, און פון דאָרט אַרונטערצופאָרן ביז צום „צפון אויסגוס". אייַדער ס'וועט אָנקומען דער צופלום. דאָרט וועלן מיר זי קאָנען רואיק לאנדן אויף דער זאמד, און צוווארטן ביז דער אָפּפלום וועט אונדז דערלויבן אַרויפצוגיין אויפן לאנד.

כ'האָב דאָן צוגעבונדן דעם רודער־שטאָק, בין אַרונטער אונטן, און האָב אַרויסגענומען פון מיין קופערט מיין מאַמעס א זיידן טיכל, מיט וועלכן כ'האָב פאַרבונדן דעם שניט וואָס האָנדם האָט געקראָגן אין דער דיך. נאָכדעם ווי ער האָט עפעס איבערגעכאפט און האָט געמומען א צוויי־דריי טרונק בראנפן, איז ער אויפגענליקלאָך געקומען צו זיך. ער האָט זיך אויפגעזעצט, האָט געמומען רעדן העכער און פאַרשטענדלאָכער, און איז אינגאַנצן געוואָרן אן אנדער מענטש.

דער ווינט האָט אונדז אויסגעצייכנט מיטגעהאָלפן. מיר זיינען ממש געפלויגן פאַר אים ווי א פויגל. דער אינדזל־ברעג איז אונדז שנעל פאַרבייגעלאָפן, און די פאַנאָראַמע האָט זיך געביטן יעדע מינוט. באלד איז די בארגיקע געגנט געווען הינטער אונדז, און מיר האָבן זיך געוויגט מיט דער לענג פונם נידעריקן, זאמדיקן פלאכלאנד, וואָס איז שיטערלאך געווען באזעצט מיט קאַרליקעוואטע סאָסנעס. באלד זיינען זיי אויך פאַרשוואונדן, און מיר האָבן זיך פאַרקירעוועט אַרום דעם פעלזיקן בארג, דער לעצטער צפון'דיקער פונקט פונם אינדזל.

כ'האָב זיך געפילט זייער שטאַלץ מיט מיין נייער הערשאַפט,

און האָב געהאַט גרויס פאַרגעניגן פונם ליכטיקן, זוניקן וועטער און פון די פאַרשיידענע בילדער אויפן ברעג. כ׳האָב איצט געהאַט נענוג וואַסער און גוטע זאכן צום עסן, און מיין געווינסן, וואָס האָט מיך שטאַרק געפֿלאָגט פאַר מיין דעזערטירונג, אָט זיך איצט, צוליב מיין זיג, באַרואיקט. ס׳וואָלט מיר שוין איצט נאָרניט ניט געפעלט, וועז ניט דער רודערמאַן, וועמעס אויגן האָבן מיך שפּאָטיש נאָכגעפֿלגט איבערן דעק, און דער מאָדנער שמייכעלע וואָס האָט זיך כסדר באַווייזן אויף זיין פּנים. ס׳איז געווען א שמייכעלע, וואָס האָט אין איין און דערזעלבער צייט אויסגעדריקט סיי ווייטיק, סיי שוואַכקייט; מיט איין וואָרט, א העסלאָך שמייכעלע פון אן אלטן מאַן. ער האָט אָבער א חוץ דעם אויך פארמאָגט א מין קערנדל פון שפּאָט, און א שאָטן פון באַטרוג, אין דעם אופן ווי אזוי ער האָט מיר געהאָלטן אין איין נאָכקוקן בא דער ארבעט.

זעקס־און־צוואַנציקסטער קאַפּיטל

איזראַעל האַנדס

דער ווינט האָט געבלאָזן ווי געוואונטשן, און האָט אונדז געטריבן מערב־צו. ס׳איז דערפאַר געווען פיל לייכטער צו פאָרן פונם צפון׳דיקן ווינקל צום מויל פונם „צפון אויסגום". אזוי ווי מיר האָבן אָבער ניט געהאַט קיין אנקער, און האָבן ניט געוואגט צו לאַנדן אויף דער זאמד, ביז דער שטראָם וועט ניט צופלייסן א סך ווייטער, האָבן מיר דערווייל ניט געהאַט וואָס צו טאָן. דער רודערמאַן האָט מיר געזאָגט ווי אזוי אָפּצושטעלן די שיף, און נאָך פיל פּראָבן איז עס מיר געלונגען. מיר האָבן זיך דאן ביידע שטילערהייט געזעצט עסן א צווייטן מאָלצייט.

— קאַפּיטאַן, — מאַכט ער ענדלאָך צו מיר, מיט דעמזעלבן אומאנגענעמען שמייכעלע, — אָט ליגט מיין אלטער שיפֿ־חבר, א׳ברייען! ווי וואָלט געווען, א שטייגער, וועז איר זאָלט אים ערי־בערוואַרפן אין ים אריין? געווינטלאָך גייען מיר אזעלכע זאכן

ניט אָן, און כ׳נעם זיך ניט שטאַרק צום האַרצן, וואָס כ׳האָב אים צערעכט געמאַכט, אָבער קיין וואָשנע שיינדל איז ער דאָ אויך ניט. רעכן איך, ווי מיינט איר?

— ערשטנס, בין איך ניט שטאַרק געניג דערצו, — האָב איך געענטפערט, — און צווייטנס, געפעלט מיר ניט דער גאַנצער עסק, פון מיינעטוועגן קאָן ער זיך דאָרט בלייבן לינגן.

— אַן אומגליקלאַכע שיף, אונדזער „היספאַניאָלאַ", דושים! — האָט ער פֿאַרגעזעצט, פֿינטלענדיק מיט די אויגן. — א מאַסע מענטשן זיינען שוין אויף איר דער׳הרג׳עט געוואָרן. אזוי פיל אָרימע מאַטראָזן טויט אַין אומגעבראַכט געוואָרן, זינט מיר האָבן ביידע פֿאַרלאָזן בריסטאָל. איך האָב נאָך אזא שלימאזלדיקייט ניט געזען, ניט איך. אָט נעמט, א שטייגער, דעמדאָזיקן א׳ברייען. ער׳ז איצט טויט, ניט אמת? נו, איך בין ניט קיין געלערנטער, איר זיינט אָבער א יאָט וואָס קאָן לייענען און שרייבן, מיט איין וואָרט, זאָגט מיר, כ׳בעט אייך, דענקט איר אז א טויטער איז טאַקע אויף שטענדיק טויט, צי קאָן ער נאָך אמאָל לעבעדיק ווערן?

— איר קאָנט טויטן דעם קערפּער, מיסטער האַנדם, אָבער קיינמאָל ניט דעם גייסט. דאָס וואָלט איר שוין פונלאַנג געדאַרפט וויסן, — האָב איך געענטפערט. — א׳ברייען איז איצט אויף יענער וועלט, אָבער ס׳איז גאַנץ מעגלאַך אז ער וואָכט איצט איבער אונדז.

— אָה! — מאַכט ער, — דאָס איז שלעכט. הייסט עס, אז הרג׳ענען מענטשן מיינט נאָר אומזיסט פּטר׳ן צייט. פּונדעסטוועגן, זאָג איך אייך, האָבן גייסטער דאָך ניט קיין גרויסן ווערט, אויף וויפל איך וויים. כ׳נעם זיך צו יעדער צייט אונטער בייצוקומען גייסטער, דושים. און איצט, אזוי ווי איר האָט שוין געגעבן אייער אָפּנהערציקע מיינונג, טוט־זשע מיר א טובה, און גייט ארונטער אין דער קאַיוטע, און ברענגט מיר אַרויף א — ווי רופט׳ן עס, א — צום טייוול! כ׳האָב פאַרגעסן ווי ס׳הייסט. א, יא, ברענגט מיר אַרויף א פלאַש וויין, דושים. דערדאָזיקער בראַנפן איז צו שטאַרק פאַר מיין קאָפּ.

דעם רודערמאַנס שטאַמלען איז מיר פאַרגעקומען אומנאַטירלאַך, און דאָס וואָס ער האָט עפּעס פאַרגעצויגן וויין צו בראַנפן, האָב איך אים שוין גאַרניט געקאָנט גלויבן. די גאַנצע מעשה איז

בלויז געווען אָן אויסרייד. ער האָט געוואָלט אז כ'זאָל פֿארלאָזן דעם דעק, דאָס איז געווען קלאָר, אָבער צוליב וואָס, האָב איך ניט געקאָנט פֿארשטיין. ער האָט מיר מער ניט געקוקט אין די אויגן. זיינע בליקן האָבן געהאַלטן אין איין ארומוואַנדערן הין און צוריק, ארויף און אַראָפּ, אָט אויפן הימל, אָט מיט א שנעלן קוק אויפן טויטן אָ'בריין. דערבי האָט ער די גאַנצע צייט געהאַלטן אין איין שמייכלען און אַרויסשטעקן דעם צונג אויף אזא שולדיקן און צע־טומלטן אופן, אז א קינד וואָלט געקאָנט פֿארשטיין, אז ער האָט דאָ געפֿאַנט עפּעס א שווינדל. כ'האָב אים אָבער גלייך געענטפֿערט, וואָרים כ'האָב געזען אז כ'קאָן דערבי פֿראָפּיטירן. פון אזא פֿאר־דאַמטן שוטה האָב איך זייער גרינג געקאָנט באַהאַלטן מיין פֿאר־דאַכט ביזן סוף.

— א ביסל ווייַן? — האָב איך געזאָגט, — נאָך בעסער, ווילט איר וויסן צי רויטן?

— כ'רעכן אז ס'איז מיר פֿארדאָמט אַלצאַיינס, ברודער, — האָט ער געענטפֿערט. — אָבי ער'ז נאָר שטאַרק, און ס'איז דאָ גע־נוג, וואָס איז דאָ דער חילוק?

— זייער גוט, — האָב איך געענטפֿערט, — כ'על אייך ברענגען פֿאָרט־וויין, מיסטער האַנדס. ס'עט מיר אָבער נעמען לאַנג איידער כ'על אים געפינען.

איך בין דאָן אַראָפּ מיט די טרעפּ, מאַכנדיק דערבי אַזוי פיל טומל וויפל כ'האָב געקאָנט, האָב אויסגעטאָן די שיך, בין צוריק־געלאָפֿן דורכן שמאָלן דורכגאַנג, ארויף מיטן לייטער, און האָב אַרויסגעשטעקט דעם קאָפּ דורכן פֿאַדערדעק־פענצטער פון דער קא־יוטע. כ'האָב געוואוסט אז ער'ט זיך ניט ריכטן מיך דאָרטן צו זען, פונדעסטוועגן האָב איך זיך זייער פֿארזיכטיק באַוואָרנט. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזן אז דער ערגסטער פון מיינע פֿארדאַכטן איז געווען אמת.

ער האָט זיך אויפגעהויבן פון זיין אָרט, אָנשפּאַרנדיק זיך אויף די הענט און קני. כאָטש דער פּום האָט אים אָן צווייפל זייער שטאַרק וויי געטאָן, וועט ער האָט זיך באַוואויגן, וואָרים כ'האָב געהערט וויי ער האָט פֿארשטיקט א קרעכץ, פונדעסטוועגן האָט ער זיך גאַנץ לאַווקע אַריבערגעשלעפּט איבערן דעק. אין וויניקער

פון א האלבער מינוט איז ער געווען אויף דער אנדערער זייט
און האט פון א קנויל שטריק ארויסגענומען א לאנגן מעסער, אדער
בעסער געזאגט, א קורצן קינזשאל, וועלכער איז געווען איינגעשמירט
מיט בלוט ביז דער שטיל. ער האט אים א וויילע באטראכט, אויס־
שטרעקנדיק זיין הינטערשטן קינבאק, האט געפרואווט דעם שפיץ
אויף דער האנט, און דאן, שנעל באהאלטנדיק אים אין דער
בוזים־קעשענע פון זיין רעקל, האט ער זיך ווידער אריבערגעפעלט
צוריק צו זיין פריערדיק ארט, לעבן דער פארענטשע.

דאס איז אלץ וואס כ'האב געדארפט וויסן. איזראעל האט
זיך, הייסט עס, געקאנט באוועגן און איז געווען באוואפנט. דאס
וואס ער האט זיך גענומען אזוי פיל מי פון מיר פטור צו ווערן,
איז געווען גענוג באווייז, אז איך האב עס געזאלט זיין דער קרבן.
וואס ער וואלט געטאן דערנאך, צי וואלט ער פארזוכט אריבער־
צוקריכן איבערן גאנצן אינדזל פונם "צפון אויסגום" ביזן לאגער
אין די זומפן, צי וואלט ער אויסגעשאסן דעם „לאנגן טאם", האפּן־
דיק אז זיינע חברים וועלן אים דערהערן און קומען צו הילף:
האב איך, פארשטייט זיך, ניט געקאנט וויסן. כ'בין אבער געווען
זיכער, אז כ'קאן אים טרויען אין איין פונקט, וואס מיר זיינען
אין אים ביידע גלייך געווען פאראינטערעסירט, און דאס איז געווען
אינם צושטאנד פונם שקונער. ביידע האבן מיר אים געוואלט זיכער
לאנדן אויף א געשיצטן ארט, אזוי, אז וען ס'וועט קומען די צייט,
זאל מען אים קאנען ארויסנעמען צוריק מיט אזוי וויניק אנ־
שטרענגונג און געפאר ווי מעגלאך. ביז דאן האב איך געפילט,
אז מיין לעבן איז אויסער געפאר.

אין דער צייט וואס כ'האב דאס אלץ איבערגעטראכט, בין איך
ניט געשטאנען לוידיק. כ'האב זיך צוריק אריינגע'גנב'עט אין דער
קאיוטע, אנגעטאן די שיך, געכאפט א פלאש וויין וואס איז מיר
געקומען צו די הענט, און איצט, מיט דעם אלם אן אנטשולדיקונג,
האב איך זיך צוריק באוויזן אויפן דעק.

האנדם איז געלעגן ווי כ'האב אים איבערגעלאזט, אינגאנצן
איינגעפאלן ווי א הויפן, מיט אראפגעלאזטע ברעמען, ווי ער וואלט
געווען צו שוואך צו פארטראגן דאס ליכט. וועו כ'בין ארויפגע־
קומען, האט ער אויפגעעפנט די אויגן, אראפגעקנאקט ס'העלדזל פון

דער פּלאָש, ווי אייגער וואָס האָט'ס שוין פּריער אָפּט געטאָן, און האָט געגעבן א גוטן זופּ, מיט זיין באַליבטן „לחיים": „אָט איז גליק!". ער איז דאָן א ווייַלע געלעגן רואיק, און ארויסגעפּנדיק א שטיק טאבאק, האָט ער מיר געבעטן איך זאָל אים אָפּשניידן א שטיקל.

— שניידט מיר אָפּ א גראָב רעפּטל דערפון, — מאַכט ער צו מיר, — וואָרים איך האָב ניט קיין מעסער, און בין צו שוואַך דערצו, אפילו ווען כ'וואָלט געהאט א מעסער. עך, דזשים, דזשים, כ'רעכן אז איך בין אויסגעשפּילט. שניידט מיר אָפּ א שטיקל, ס'עט מסתמא זיין ס'לעצטע, ברודערל, כ'פּאָר איצט אהיים, דאָס איז זיכער.

— גוט, — זאָג איך, — כ'על אייך אָפּשניידן א שטיקל טאבאק, אָבער ווען איך וואָלט געווען אויף אייער אָרט, און וואָלט געדענקט אז ס'האָלט מיט מיר אזוי שמאָל, וואָלט איך, ווי א גוטער קריסט, בעסער געטומעלט זאָגן וידוי.

— וואָסי? — זאָגט ער, — צו וואָס דאַרף איך עס?

— צו וואָס?! — האָב איך אויסגערופן. — איר האָט מיך דאָך נאָר וואָס אויסגעפרעגט וועגן טויטע. איר האָט געבראָכן אייער צווואָג. איר האָט געלעבט אין זינד, פּאַלשקייט, און בלוט. אָט ליגט אייך איצט צופוסנס א מענטש וועמען איר האָט נאָר וואָס דער'הרג'עט, און איר פרעגט נאָך צו וואָס! כדי גאָט זאָל אייך מוחל זיין, מיסטער האָנדס, אָט צו וואָס!

כ'האָב נערעדט זייער אויפגערעגט, אינזינען האָבנדיק דעם בלוטיקן קינזשאָל וואָס ער האָט געהאַלטן אין זיין קעשענע, און מיט וועלכן דער בייזער טייוול האָט מיך געפּלאָנט אומצוברענגען. ער, ווידער, האָט געגעבן נאָך א גרויסן זופּ ווייַן, און האָט געטומעלט רעדן מיט אויסערגעווייניטלאָכער פייערלאָכקייט.

— שוין דרייסיק יאָר, — האָט ער געזאָגט, — אז איך פּאָר אָרום אויפן ים. כ'האָב געזען גוטס און שלעכטס, בעסערס און ערגערס, היץ און קעלט, פּראָוויאַנטן זיינען אויסגעגאַנגען, מעסערס זיינען געפּלויגן, און וואָס ניט? וואָס זאָל איך אייך זאָגן, כ'האָב נאָך ביז היינט ניט געזען, אז פון גוטסקייט זאָל אַרויסקומען עפּעס גוטס. גיב דעם ערשטן קלאַפּ! זאָג איך. טויטע ביימען ניט! איז מיין שטאַנדפּונקט, אמן סלה!

— און איצט, הערט מיך אויס, — האָט ער צוגעגעבן, פּלוצלונג איבערבייטנדיק זיין שטים. — מיר האָבן שוין גע'פּטר'ט גענוג צייט אויף נאַרישקייטן. דער צופלוס איז שוין איצט גענוג הויך. פאָלגט אויס מיינע באַפעלן, קאַפּיטאַן האקינס, און מירן זיך מיטאַמאָל אַ יאָג טאָן צום ברעג, און אַן עק זאָל נעמען.

מיר האָבן העכסטנס נאָך געהאַט קנאַפּע צוויי מייל צו פאָרן, אָבער די נאַוויגאַציע איז געווען אַ שווערע. דער אַריינפאָר אין דעמדאָזיקן צפון'דיקן אַנקערפּלאַץ איז ניט נאָר געווען שמאָל און פּליטקע, נאָר האָט זיך אויך געדרייט פון מזרח צו מערב אַזוי, אַז מ'האָט דעם שקונער געדאַרפט זייער פאָרזיכטיק קאָנטראָלירן כדי אים אַריינצופירן. כ'דענק אַז כ'בין געווען אַ גוטער און פלינקער סובאַלטערן, און בין זיכער, אַז האַנדס איז געווען אַן אויס־געצייכנטער לאָצמאַן. מיר זיינען געגאַנגען לינקס און רעכטס, געקירעוועט אַהין און אַהער, כמעט ניט אָנרירנדיק די ברעגן, מיט אַזאַ זיכערקייט און פּינקטלאַכקייט, אַז ס'איז געווען אַ פאַרגעניגן צוצוקוקן.

ווי נאָר מיר זיינען פאַרבייגעפאָרן די לאַנדשפּיצן פונם דורכ־גאַנג, זיינען מיר גלייך געוואָרן איינגעשלאָסן מיט לאַנד אַרום און אַרום. די ברעגן פונם „צפון אויסגוס" זיינען געווען פּונקט אַזוי געדיכט באַוואלדעט ווי דער דרומ'דיקער אַנקערפּלאַץ, אָבער דער שטח צווישן זיי איז געווען לענגער און שמעלער, און ענלאַכער אויף אַ מויל פון אַ טייך, וואָס ער איז אין דער אמת'ן טאַקע געווען. פּונקט פאַר אונדז, דרום־צו, האָבן מיר דערזען די חורבה פון אַ צע־בראָכענער שיף אין די לעצטע שטופן פון צעשטערונג. זי איז, ווייזט אויס, אַמאָל געווען אַ גרויסע, דריי־מאַסטיקע שיף. זי איז שוין אָבער אַזוי לאַנג מסתמא געלעגן אויפגעדעקט צו דער שעדיקונג פונם וועטער, אַז זי איז שוין געווען באַדעקט מיט גרויסע געוועבן פון פייכטע ים־פלאַנצן, און אויפן דעק זיינען שוין אויסגעוואקסן ברעג־געוויקסן, וועלכע זיינען איצט געווען אין פולער בליאונג. ס'איז געווען אַ טרויעריק בילד, ס'האָט אונדז אָבער באַוויזן אַז דער אַנקערפּלאַץ איז געווען פאָלשטענדיק רואיק.

— נו, זאָגט אַליין, — מאַכט האַנדס צו מיר, — איז דאָס ניט אַ טייער ערטל צו שטראַנדן אַ שיף? גוטע, פלאַכע זאַמד,

קיין סימן פון ווינט, אַרום און אַרום זיינען דאָ ביימער, און בלומען בליען אויף דער אָלטער שוּף דאָרט ווי אין אַ גאָרטן!

— און נאָכדעם ווי מיר וועלן זי שטראָנדן, — האָב איך געפרעגט. — ווי וועלן מיר זי צוריק אַרויסקריגן?

— גאָנץ פֿשוט, — האָט ער געענטפערט, — מ'נעמט אַ שטריק און מ'גייט מיט אים, אין דער צייט פון אָפּפֿלוס, אויף דער אַנדערער זייט פונם ברעג, און מ'וויקלט אים אַרום אַרום איינער פון דידאָזיקע הויבע סאָסנעס. דאָן נעמט מען דעם שטריק אַרויף צוריק אויפן דעק, מ'וויקלט אים אַרום דער הויב־מאַשין, און מ'וואַרט אויפן צופֿלוס. ווען ס'וואַסער וועט הויך, נעמען אָלע שלעפן דעם שטריק, און ס'גייט אַ גאַנג ווי אויף פּוטער. און איצט, בחור'ל, זיי גרייט. מיר וועלן אָלץ נעמטער און נעמטער, מיר פּאָרן אָבער צו שנעל. קירעווע אַ ביסל רעכטס — אזוי — לאַנגזאַם — רעכטס — אַביסל לינקס — לאַנגזאַם — לאַנג—זאַם!

ער האָט אזוי געגעבן זיינע באַפֿעלן, וועלכע כ'האָב אָן אַ אָטעם אויסגעפאָלגט, ביז ער האָט פּלוצלונג אויסגעשריען, — און איצט, טייערינקער, פּאָרוים! — כ'האָב מיט אָלע כוחות צוגעהאָלטן דעם העלם־שטאָק. די „היספּאַניאָלאַ" האָט זיך אַ דריי געטאָן, און איז אַרויפגעלאָפן מיטן פּאָדערטייל אויפן נידעריקן באַוואָלדעטן ברעג.

די אויפרעגונג פון דידאָזיקע לעצטע מאַנעווערעם האָט אין אַ געוויסער מאָס אונטערבראָכן מיין וואַך וואָס כ'האָב ביז איצט, שאַרף גענוג, געהאַלטן אויפן רודערמאַן. כ'בין נאָך איצט אפילו געווען אזוי שטאַרק פאַראינטערעסירט, וואַרטנדיק אַז די שיף זאָל אַרויפֿלויפן, אז כ'האָב איננאַנצן פאַרגעסן אין דער געפאַר וואָס איז מיר געהאַנגען איבערן קאָפּ, און בין געשטאַנען מיט אַן אויס־געצויגענעם האַלדז איבער דער פאַרענטשע אויף דער רעכטער זייט פון דער שיף, און האָב באַטראַכט דעם ברייטן כוואַליענדיקן שטח פאַר דער שיף. כ'וואָלט געווען געפאַלן אָן אַ קאַמף פאַר מיין לעבן, וועו ס'כאַפּט מיך ניט אָן אַ פּלוצימדיקע אומרואיקייט, וואָס האָט מיר געמאַכט אויסדרייען דעם קאָפּ. איך וויים ניט, צי ס'איז דער־פאַר וואָס כ'האָב דערהערט עפּעס אַ שאַרך, צי מיט אַ ווינקל פון מיין אויג דערזען זיין שאָטן, אָדער אפשר איז'ס גאָר געווען אַ מין

קעצישער אינסטינקט; ווי די זאך זאל ניט האבן געווען, וועז כ׳האב זיך אומגעקוקט, האב איך דערזען האנדסן, שוין העלפט וועג לעבן מיר, מיטן קינושאל אין דער רעכטער האנט.

מיר האבן מסתמא ביידע הויך אויסגעשריען, וועז אונדזערע אויגן האבן זיך באגעגנט. אבער אין דער צייט וואס מיין געשריי איז געווען א דורכדרינגענדיקער געשריי פון שרעק, איז זיינער געווען א רעווע פון צארן, ווי פון א צעווילדעווועטן אקס. ער האט זיך א וואלף געטאן פארוים, און איך האב אין זעלבן מאמענט געגעבן א שפרונג אויף א זייט צו די פאדערבויגנס. דערביי האב איך אפגעלאזט דעם רודער־שטאק, וועלכער איז שארף אפגעשפרונגען אויף צוריק. דאס, גלויב איך, האט מיר גערעטעט וועט מיין לעבן, וואלים דער רודער־שטאק האט א זעץ געטאן האנדסן אין דער ברוסט, און האט אים דערווייל אוועקגעלייגט אין א פאר׳חלש׳טן צושטאנד.

איידער ער האט געקאנט קומען צו זיך, האב איך זיך ארוים־גערדייט פונם ווינקל ווו ער האט מיך געהאלטן ווי אין א פאסטקע, און האב געהאט פאר זיך דעם גאנצן דעק זיך צו ראטעווען. פונקט פארן הויפטמאסט בין איך געבליבן שטיין, האב ארויסגע־צויגן פון קעשענע א פיסטאלעט, און האב קאלטבלוטיק געצילעוועט; כאטש ער האט זיך שוין געהאט אויפגעהויבן און האט זיך ווידער געלאזט אויף מיר, האב איך א צי געטאן דעם דריקער, אבער ס׳האט ניט נאכגעפאלגט ניט קיין אויפבליץ און ניט קיין ערוויש. דאס ים־וואסער האט נאס געמאכט דעם צינד־פולווער, און ער האט צו גארניט ניט געטויגט. כ׳האב זיך פארשאלטן ס׳נעבין פאר מיין נאכלעסיקייט. פארוואס האב איך ניט, פריער נאך, איבער־געביטן דעם צינד־פולווער און ווידער אנגעלאדן מיינע אייניציקע וואפן? כ׳וואלט דאך איצט ניט געווען אין דער לאגע פון אן ארים שעפעלע וואס אנטלויפט פארן קצב!

כאטש ער איז געווען פארוואונדעט, האט ער זיך דאך באַ־וועגט מיט וואונדערלאכער שנעלקייט. ס׳איז געווען אן אימה אים אנצוקוקן מיט זיינע גרויע האר, צעשויבערט איבערן פנים, און ס׳פנים אליין רויט ווי א בוראק פון אומגעדולד און צארן. כ׳האב ניט געהאט ענוג צייט צו פרואווען מיין אנדערן פיסטאלעט,

און קיין גרויס חשק דערצו אויך ניט, וואָרים כ'בין געווען זיכער אַז ער טויג ניט. איין זאַך איז מיר געווען קלאָר: צוריקציען זיך אַליין איז ניט גענוג, אַניט וועט ער מיך פאַרשפּאַרן לעבן די פאָדערבויגנס, ווי אַ ווייל צוריק אין דער פּאַסטקע אויפן הינטער־דעק. כאַפּט ער מיך, דאַן וועלן אַ ניין־צען צאָל פונם בלוט־באַפלעקטן קינזשאַל זיין מיין לעצטע דערפאַרונג אויף דער זייט פון דער איי־ביקייט. כ'האָב זיך אָנגעהאַלטן מיט ביידע הענט אינם גאַנץ דיקן הויפּטמאַסט, און האָב געוואַרט, אנשטרענגענדיק יעדן נערוו.

זעענדיק אַז כ'האָב אים געוואָלט אויסמיידן, איז ער אויך געבליבן שטיין. אַ צוויי־דריי מינוט זיינען אַריבער מיט טאַנצע־רייען פון זיין זייט, און ענלאַכע באַוועגונגען פון מיינער. אַזאַ שפּיל האָב איך אַמאָל געשפּילט אין דר'היים אַרום די פעלזן פון „שוואַרצבאַרג האַפן", אָבער, איר מעגט זיכער זיין, קיינמאָל ניט פריער, מיט אַזאַ ווילד־קלאַפּנדיק האַרץ ווי איצט. ס'איז אָבער דאָך געווען אַ קינדערשפּיל, און כ'האָב געטראַכט אַז כ'וועל קאָנען באַשטיין מיין שטעדטל קעגן אַן עלטערן מאַטראָז מיט אַ פאַר־וואונדעטן פוס. יאָ, מיין קוראַזש איז געשטיגן אַזוי הויך, אַז כ'האָב שוין אפילו גענומען שנעל איבערטראַכטן מיט וואָס דידאָזיקע געשיכטע וועט זיך סוף־כל־סוף ענדיקן. כ'האָב באַלד געזען, אַז כאָטש כ'וועל די שפּיל קאָנען אָנהאַלטן אַ לאַנגע צייט, האָב איך אָבער ניט געקאָנט האָפן אויף קיין פולשטענדיקער רעטונג.

אינדעם איז די „היספּאַניאָלאַ" אַרויף אויפן ברעג, זיך אַ וואַקל געטאָן, זיך גערוקט אַ ווייל איבער דער זאַמד, און דאַן, מיט דער שנעלקייט פון געדאַנק, זיך איבערגעקערט אויף דער לינקער זייט, און איז געבליבן שטיין מיטן דעק אויף אַ ווינקל פון פינף און פערציק גראד. אַרום אַ פאַס וואַסער איז אַריין דורך די דעק־לעכער, שאַפנדיק אַ קליין טייכל צווישן דעם דעק און דער פּאַרענטשע.

מיר האָבן זיך ביידע אויגנבליקלאַך איבערגעקערט, און אַרונ־טערגעקייקלט, כמעט אינאיינעם, צום ראַנד פונם דעק. „רויט היטל'ס" שטייפער, טויטער, קערפּער איז אונדז נאָכגעפאַלן מיט צעשפּרייטע אָרעמס. מיר זיינען געווען אַזוי נאָנט איינער פונם אַנדערן, אַז מיין קאָפּ האָט זיך אָנגעשלאָגן אינם רודערמאַנס שטיוול

מיט אזא קנאק, אז די ציין האבן מיר געגומען ציטערן. ניט קוקנדיק אויפן קלאפ, בין איך דאך געווען דער ערשטער אויף די פים, וואס האנדם האט זיך פארפלאנטערט אינם טויטנם קערפער.

מחמת דער משופע'דיקער פאזיציע פון דער שיף, האט מען שוין אויפן דעק ניט געקאנט ארומלויפן. כ'האב געמוזט געפינען עפעם א נייעם מיטל וויי אזוי צו אנטלויפן, אי דאס באלד, וואס מיין שונא איז שוין כמעט געווען לעבן מיר. מיט דער פלינקקייט פון געדאנק בין איך צוגעשפרונגען צו די מאסט־שטריק פונם הינטערשטן זעגל, ארויפגעקלעטערט א האנט איבער א האנט, און האב ניט אפגעכאפט דעם אטעם ביז כ'בין ניט געזעסן אויפן קווערשטאנג.

מיין פראמטקייט האט מיך געראטעוועט. דער קינזשאל איז געבליבן שטעקן נאך וויניקער פון זעקס צאל אונטער מיר, אין דער צייט וואס איך בין געווען אינמיטן פון מיין ארויפיקן געיאג. איזראל האנדם איז געשטאנען מיט אן אפן מויל און האט ארויפגעקוקט צו מיר, ווי א פולקאמע סטאטוע פון פארגאפונג און אנטוישונג.

איצט, קריגנדיק א פרייע מינוט, האב איך ניט פארלוירן קיין צייט, איבערגעבינדן דעם צינד־פולווער פון מיין פיסטאלעט, און וועז ער איז געווען גרייט פארן געברויך, האב איך, כדי דאפלט זיכער צו זיין, געגומען אויסלאדן דעם צווייטן, און אים איבערגעגיים ווידער אנלאדן.

מיין נייע באשעפטיקונג האט האנדסן אינגאנצן געפלעפט. ער האט דערזען אז ס'רעדעלע פון זיין מזל האט זיך איבערגעדרייט. נאכדעם ווי ער האט, ווייזט אוים, אליין ניט געוואוסט וואס צו טאן, האט ער זיך מיט גרוים שווערקייט ארויפגעצויגן צו די מאסט־שטריק, און, מיטן קינזשאל צווישן די ציין, אנגעהויבן פאמלאך און מיט גרוים מי ארויפשטייגן. ס'האט אים געקאסט אן א שיעור צייט און קרעכצענישן מיטצושלעפן אונטער זיך זיין פארוואונדעטן פוס. כ'האב שטילערהייט פארענדיקט מיינע פארבאריטונגען, נאך איידער ס'איז אים געלונגען ארויפצוקריכן קוים א דריטל וועג ארויף. דאן, מיט די פיסטאלעטן אין ביידע הענט, האב איך זיך צו אים געוואנדט און געזאגט:

— נאך איין טראט, מיסטער האנדם, און כ'שיס אייך ארוים

די געהירן פון קאָפּ! איר ווייסט דאָך, טויטע בייסן ניט! — האָב איך צוגעגעבן מיט אַ געלעכטערל.

ער האָט זיך תיכף אָפּגעשטעלט. כ'האָב געקאָנט דערקענען, לויט דער באַוועגונג פון זיין פּנים, אַז ער האָט געפּרואווט טראַכטן, און דער פּראָצעס איז אים אָנגעקומען אַזוי שווער און פּיינלאַך, אַז כ'האָב זיך, אין מיין ניי־געפונענער שוץ, געמוזט הויך פאַנאַנ־דערלאַכן. ענדלאַך האָט ער אַרויסגעבאָלבעט עפּעס עטלאַכע ווער־טער, און זיין פּנים האָט נאָך אַלץ געהאַט דיזעלבע מינע פון עקסטרעמער פאַרגאַפונג. כדי ער זאָל קאָנען ריידן, האָט ער, פאַרשטייט זיך, געמוזט אַרויסנעמען דעם קינזשאַל פונם מויל, אָבער אַ חוץ דעם איז ער געבליבן אומבאַוועגלאַך.

— דזשים, — מאַכט ער, — כ'רעכן אַז מיר האָבן געמאַכט אַ טעות, דו און איך, און אַז מירן מוזן שליסן אַן אָפּמאַך. ווען ניט דידאָזיקע פאַרדאַמטע איבערקערעניש, וואָלט איך דיך פונלאַנג שוין געווען געכאַפּט. כ'האָב אָבער ניט קיין מזל, ניט איך. כ'רעכן אַז כ'על מוזן אַרונטערלאָזן די פאָן.*) אַז אָך און וויי איז צו מיר! איך, אַן אַלטער דערפאַרענער ים־פאָרער, דאַרף זיך אונטערגעבן צו אַזאַ שנעק ווי דו, דזשים!

כ'האָב געטרונקען זיינע רייד, און געהאַלטן אין איין שמייכלען פון גרויס הנאה, ווי אַ שטאָלצער האָן אויף אַ פּלויט. פּלוצלונג, האָט ער, אָקאָרשט מ'זעט ניט, פאַרהויבן די האַנט איבערן קאָפּ, און עפּעס האָט אַ פייף געטאָן ווי אַ פייל דורך דער לופט. כ'האָב דערפילט אַ קלאַפּ און אַ שאַרפן ווייטיק, און כ'בין געבליבן זיצן צוגענאָגלט מיטן אַקסל צום מאַסט. אינם שרעקלאַכן ווייטיק און דער איבעראַשונג פונם מאָמענט, — קאָן איך קוים זאָגן צי ס'איז געווען מיט מיין אייגענעם ווילן, כ'בין אָבער זיכער אַז ס'איז געווען אָן באַוואוסטזיניקן ציל, — האָבן מיינע פּיסטאָלעטן ביידע אויס־געשאָסן, און זיינען ביידע אַרויסגעפאַלן פון מיינע הענט. זיי זיינען ניט געפאַלן אַליין. מיט אַ פאַרשטיקטן אויסגעשריי, האָט דער

*) אַרונטערלאָזן די פאָן איז אַ סימן פון אונטערגעבונג.

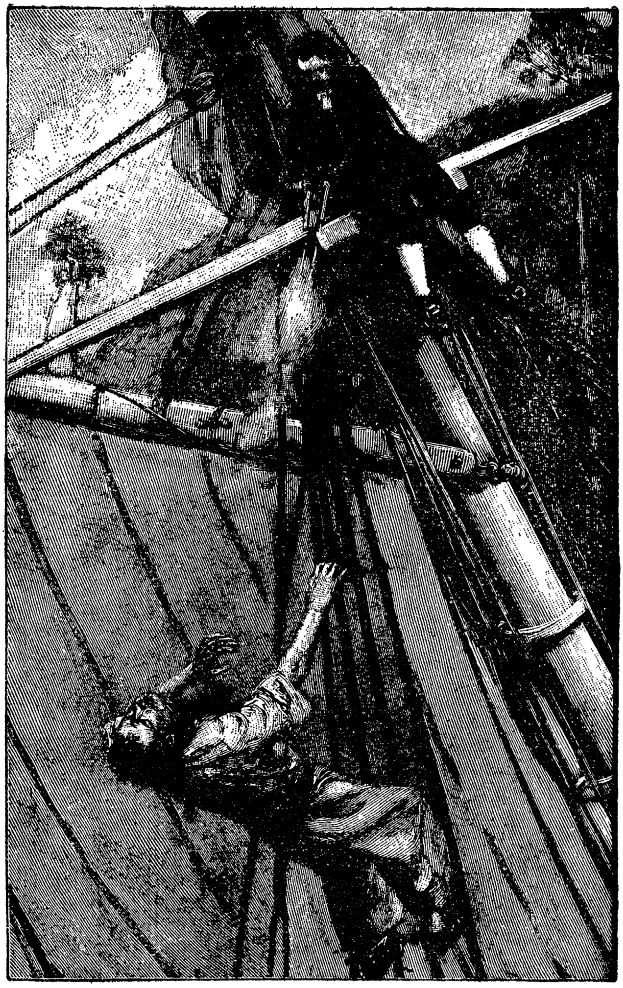

„מיט א פּאַרשטיקטן אויסגעשריי, האָט דער רודערמאַן אָפּגעלאָזט די שטריק און איז אריינגעפאַלן מיטן קאָפּ פּאַרויס איז וואַסער אַריין".

רודערמאן אפגעלאזט די שטריק און איז אריינגעפאלן מיטן קאפ פארויס אין וואסער אריין.

זיבן־און־צוואנציקסטער קאפיטל

„גאלדענע רענדלאך!"

אזוי ווי די שיף איז געווען אנגעבויגן, זיינען די מאסטן אריבערגעהאנגען ווייט איבערן וואסער, און אונטער מיין סידלע אויפן קווארשטאנג איז גארניט געווען א חוץ דער וואסערפלאך. האנדם, וועלכער האט ניט באוויזן ארויפצוקריכן זייער הויך, איז דערפאר אראפגעפאלן נענטער צו דער שיף, צווישן מיר און דער פארענטשע. ער איז נאך איין מאל ארויפגעקומען אין א בלוטיקן שוים איבערן וואסער, און איז ווידער ארונטערגעזונקען אויף אייביק. וועז ס'וואסער האט זיך ווידער איינגעשטילט, האב איך אים געזען ליגן אייגעניורקעט אויף דער ריינער, העלער זאמד אינם שאטן פון דער שיף. א צוויי־דריי פישלאך זיינען פארבייגעשוואומען לעבן זיין קערפער. דער ציטער פון דער וואסערפלאך האט אים צוגעגעבן א לעבעדיקן אויסזען, און ס'האט זיך אויסגעדוכט אז ער האט זיך געפרואווט אויפהויבן. ער איז אבער געווען טויט אויף אן אמת, פון יערן שטאנדפונקט: דערשאסן, דערטרונקען, און אנגעבריים צו ווערן שפייז פאר פיש, אויפן זעלבן ארט, וואו ער האט געפלאנט מיין מארר.

גלייך ווי כ'בין אין דעם געוואלר איבערצייגט, האב איך אנגעהויבן פילן קראנק, שוואך, און דערשראקן. חיים בלוט איז מיר געלונען איבער דער פלייצע און ברוסט. דער קינזשאל, מיט וועלכן ער האט מיך צוגענאגלט צום מאסט, האט מיר געברענט ווי אן אנגעגליט אייזן. פונדעסטוועגן, זיינען עס ניט געווען אזוי דירא־זיקע קערפערלאכע וווייטיקן וואס האבן מיך געפיניקט, וואהרים זיי, האב איך געדענקט, וועל איך קאנען אריבערטראגן אן א פיפס. פיל מער האט מיך געפיניקט די שרעק, אז כ'קאן נאך ארויפפאלן פונם קווארשטאנג אינם שטילן, גרינעם וואסער אריין, לעבן דעם קערפער פונם רודערמאן.

כ׳האָב זיך איינגעקלאָמערט מיט ביידע הענט, ביז די נעגל האָבן מיר אַוש אָנגעהויבן וויי צו טאָן, און האָב פּאַרמאַכט די אויגן, ווי דורך דעם צו פּאַרשטעלן די געפּאַר. ביסלאַכווייז האָב איך זיך באַרואיקט, מיינע פּולסן האָבן זיך איינגעשטילט און זיינען געוואָרן נאָרמאַל, און כ׳האָב זיך ווידעראַמאָל געהאַט אין די הענט.

מיין ערשטער געדאַנק איז געווען אַרויסצושלעפּן דעם קינזשאַל. אָבער, צי דערפּאַר וואָס ער האָט געשטעקט צו טיף, צי דערפּאַר וואָס כ׳האָב ניט געהאַט גענוג מוט דערצו, כ׳האָב עס געמוזט אויפּ־געבן מיט אַ האַסטיקן שוידער. און מערקווירדיק! דערדאָזיקער שוידער האָט מיר אַרויסגעהאָלפּן. דער קינזשאַל וואָלט מיר אפשר אינגאַנצן ניט געווען געטראָפּן, ער האָט מיר אָבער פּאַרטשעפּעט בלויז אַ דין הייטל פּונם אָרעם, און דערדאָזיקער שוידער האָט עם איצט איבערגעריסן. ס׳בלוט האָט, נאַטירלאַך, געזומען רינען שנעלער, כ׳בין אָבער ווידער געווען באַלעבאָס איבער זיך, און בין איצט געהאַנגען צוגעטשעפּעט צום מאַסט נאָר מיטן ראָק און מיטן העמד.

מיט אַ שטאַרקן טרייסל האָב איך זיך אָפּגעריסן, און בין ווידער ארונטער מיט די מאַסט־שטריק אויפּן דעק. פּאַר קיין זאַך אין דער וועלט וואָלט איך ניט געווען געוואָגט, צעשראָקן ווי כ׳בין געווען, ווידער אַרויפּצוקריכן אויף די אַריבערהענגעדיקע שטריק פון וועל־כע איזראַעל איז נאָר וואָס אַראָפּגעפּאַלן.

כ׳בין ארונטער אין דער קאַיוטע, פּאַרבונדן מיין וואונד, וועל־כע האָט מיר איצט פּאַרשאַפּט גרויסע שמערצן, און וועלכע האָט נאָך אַלץ געהאַלטן אין איין בלוטיקן. זי איז אָבער ניט געווען טיף און ניט געפערלאַך, און האָט מיר ניט ווייַ געטאָן קיין סך, ווען כ׳האָב באַוועגט מיין אָרעם. כ׳האָב זיך דאָן געזומען ארומקוקן, און אַזוי ווי די שיף איז איצט, אין אַ געוויסן זין, געווען מיינע, האָב איך אַ טראַכט געטאָן וועגן אָפּראַמען זי פון איר לעצטן פּאַסאַזשיר, דעם טויטן אָ׳בריין.

ער איז געווען אָנגעשפּאַרט, ווי שוין געזאָגט, לעבן דער פּא־רענטשע, וואו ער איז געבליבן ליגן ווי עפּעס אַ מין שרעקלאַכע, אומגעלומפּערטע ליאַלקע. אמת טאָקע, אַ לעבן־גרויסע, אָבער דאָך ווי אַנדערש פון אַ לעבעדיק געשטאַלט און זיין ליבלאַכקייט! אין

„מיט איין גוטן וויג, האָב איך אים אַריבערגעוואָרפן איבערן דעק."

דערדאָזיקער פֿאָזיציע האָב איך פון אים זייער לייכט געקאָנט פּטור ווערן. אזוי ווי כ׳בין שוין געווען צוגעוואוינט צו טראָגישע אוואַנ־ טורעס, וועלכע האָבן בא מיר אַוועקגענומען יעדן שרעק פּאר טויטע. האָב איך אים אָנגענומען בא דער טאָליע, ווי ער וואָלט געווען א זאק קלייען, און מיט איין גוטן וויג, האָב איך אים אריבערגעוואָרפן איבערן דעק.

ער איז אַריינגעפאַלן מיט א שטאַרקן פּליוך. זיין רויטע היטל איז אַראָפּ און איז געבליבן שווימען אויף דער וואַסערפלאַך. וועז דער פּליוך זיך איינגעשטילט, האָב איך געזען ווי ער און איזראעל זיינען געלעגן איינער לעבן אַנדערן, און די ציטערנדיקע אויבערפלאַך האָט זיי צוגעגעבן א באַוועגנדיקן אויסזען. א׳ברייען, כאָטש נאָך א גאַנץ יונגער מאַן, האָט געהאָט א היפּשן פּליך. ער איז געלעגן מיט זיין פּליכעוואָטן קאָפּ אויף די קני פון זיין מערדער, און אייגנדיקע פיש זיינען אַרומגעשוואומען הין און צוריק איבער ביידע קערפּערס.

כ׳בין איצט געווען איינער אליין אויף דער שיף. דער שטראָם האָט איצט אָנגעהויבן אפּצופאלן. די זון האָט זיך שוין געזעצט און די שאָטנס פון די סאָסנעס אויפן מערב׳דיקן ברעג האָבן זיך אָנגעהויבן פּאַרשפּרייטן איבערן אַנקערפלאַץ און מאכן אוזאַרן אויפן דעק. דער אוונט ווינט האָט זיך אויפגעכאפּט, און כאָטש דער בארג מיט די צוויי שפּיצן האָט אים פּאַרהאַלטן אויף מזרח זייט, האָבן די שטריק־ווערק אָנגעהויבן צו זינגען שטילערהייט, און די זעגלען זיך צו שאקלען הין און צוריק.

דאָס האָט נאָך געקאָנט שטעלן די שיף אין געפאַר. כ׳האָב דער־ פאַר שנעל ארונטערגענומען די דריי־ענק זעגלען און זיי ארונטערגע־ וואַרפן אויפן דעק. דעם הויפּט־זעגל איז אבער אָנגעקומען שווערלאַך ארונטערצונעמען, וואַרים ווען דער שקונער האָט זיך איבערגעקערט. האָט זיך דער־קווערשטאַנג אריבערגעשוואונגען איבערן דעק און זיין שפּיץ און א צוויי־דריי פוס פונם זעגל זיינען אריבערגעהאָנגען אין וואסער אריין. דאָס האָב איך באטראכט פּאר נאָך געפערלאַכער. די שפּאַנונג איז אבער געווען אזוי שווער, אז כ׳האָב זיך כמעט ניט געטרויט עפּעס צו טאָן. ענדלאַך האָב איך ארויסגענומען מיין מעסער און איבערגעשניטן די זעגל־שטריק. דער אויבערשטער טיל

פונם זעגל איז מאָמענטאל אראָפגעפאלן און איז געבליבן ליגן ווי אן אָנגעבלאָזענער זאק פון לייוונט, שווימענדיק אויפן וואסער. ניט קוקנדיק אויף דעם וואָס כ׳האָב געשלעפט דעם ארונטערציער מיט אלע כחות, האָב איך אים דאָך ניט געקאָנט רירן פון אָרט. דאָס איז דערפאר געווען אלץ וואָס כ׳האָב געקאָנט אויפטאָן. אויף ווייטער וועט זיך די „היספאניאלא" מוזן פארלאָזן אויף איר מזל, ווי איך אויף מיינעם.

איצט איז שוין דער גאנצער אנקערפלאץ געווען פארזונקען אין שאָטנס. כ׳געדענק ווי די לעצטע שטראלן זיינען געפאלן דורך א לידיקן שטח אינם וואלד, און האָבן געשיינט ליכטיק ווי איידלשטיינער אויפן בלומענמאנטל פון דער חורבה. ס׳האָט אָנגעהויבן צו ווערן קיל. דער שטראָם איז שנעל אנטלאָפן צוריק אין ים אריין. און דער שקונער האָט זיך אלץ מער און מער אָנגעבויגן אויף א זייט.

כ׳האָב אריבערגעקלעטערט פון פארנט און האָב ארונטערגעקוקט. ס׳וואסער איז ניט געווען זייער טיף. אָנהאלטנדיק זיך אין דעם אָפגעשניטענעם אנקערשטריק מיט ביידע הענט אלם לעצטע פארזיכערונג, האָב איך זיך פאמעלאָך ארונטערגעלאָזט פונם דעק פון דער שיף. ס׳וואסער האָט קוים דערגרייכט ביזן גארטל. די זאמד איז געווען פעסט און באדעקט מיט שפורן פון קרייזלענדיקע כוואליעס. כ׳האָב ארויפגעבראָדזשעט אויפן ברעג זייער באגויסטערט, איבערלאָזנדיק הינטער זיך די איבערגעקערטע „היספאניאלא", מיט איר הויפט־זעגל אויסגעשפרייט איבער דער אויבערפלאך פונם וואסער. די זון איז שוין איצט געווען איננאנצן אונטערגענאנגען, און ס׳ווינטל האָט שטילערהייט געפייפט אין דער בין־השמשות שעה צווישן די זיך־שאָקלענדיקע סאָסנעס.

ענדלאָך, בין איך וווינקסטנם געווען צוריק אויף דער יבשה, און בין ניט געקומען מיט לידיקע הענט. דער שקונער איז ענדלאָך געווען באפרייט פון די בוקאַנירן, און גרייט אויפצונעמען אונדזערע אייגענע לייט, און ווידער ארויסצופאָרן אויפן ים. קיין זאָך איז מיר ניט געווען אזוי נאָנט צום האַרצן, ווי צו קומען צוריק אַהיים אין דער פעסטונג און זיך באַרימען מיט מיינע דערגרייכונגען. כ׳וועל מסתמא אויסגע׳מוסר׳ט ווערן פאר מיין דעזערטירונג, אָבער די צוריקנעמונג פו דער פארכאפטער „היספאניאלא" וועט זיין א

שלאגנדער ענטפער, און כ׳האָב געהאָפט אז אפילו קאפיטאן סמאלעט וועט מוזן צוגעבן אז כ׳האָב ניט פארלוירן קיין צייט אומזיסט.

מיט דידאזיקע געדאנקען, און אין א געהויבענער שטימונג, האָב איך זיך געלאזט גיין אהיים צו דער פעסטונג און צו מיינע חברים. כ׳האָב זיך דערמאנט אז דער מזרח׳דיקסטער פון די טייכן, וועלכע פאלן אריין אין „קאפיטאן קידס אנקערפלאץ", האָט זיך אנגעהויבן פונם צוויי־שפיציקן בארג, לינקס, כ׳האָב זיך דערפאר געלאזט גיין אין דערדאזיקער ריכטונג, כדי כ׳זאל קאנען אריבערגיין איבערן טייכל וואו ס׳איז נאך שמאל. דער וואלד איז געווען גאנץ שיטער, און האלטנדיק זיך לעבן די נידעריקע בוימלאך, האָב איך זיך באלד פארקירעווען ארום דעמדאזיקן בארג, און ניט לאנג דערנאך, האָב איך אריבערגעבראזשעט ביז די קני דורכן טייכל.

דאָם האָט מיך געבראכט נעכטער צום אָרט וואו כ׳האָב זיך אנגעטראפן מיטן „פארלאזטן" בען גאן. כ׳האָב דערפאר געטומען גיין פארויכטיקער, קוקנדיק אויפמערקזאם אויף בוידע זייטן. ס׳איז שוין געווען פולקאם פינצטער, און וען כ׳האָב דערזען די עפענונג צווישן די צוויי שפיצן, האָב איך באמערקט א ציטערנדיקע רויט־קייט פינקלען קעגן הימל, וואו, לויט מיין אויסרעכענונג, דער אינזעלאנער האָט געקאכט זיין וועטשערע לעבן א פלאקערנדיקן פייער. ס׳האָט מיר אבער זייער געווואונדערט אויף אים, וואָם ער איז געווען אזוי אומפארזיכטיק. אויב איך האָב געקאנט זען דאסדאזיקע פייער, קאן עס דאך אויך דערגרייכן סילווערס אויגן, אין זיין זומפיקן לאגער באם ברעג?

בינלאכווייז איז די נאכט געווארן אלץ שווארצער און שווער־צער. כ׳האָב געמוזט קריכן אין דער פינצטער ווי ס׳האָט זיך געמאכט, צו געפינען דעם וועג צו מיין ציל. דער צוויי־שפיציקער בארג הינטער מיר, און דער „שפאקטיוו" רעכטס, זיינען געווארן טונקעלער און אומדייטלאכער. ס׳זיינען געווען בלויז עטלאכע בלאסע שטערן אין הימל. אויפן נידעריקן באדן, וואו כ׳האָב גע־וואנדערט, האָב איך געהאלטן אין איין פאלן איבער קוסטעס, און אריינפאלן אין זאמדיקע גריבער.

פלוצלונג איז ארום מיר געפאלן א מאדנע מין ליכטיקייט און כ׳האָב ארויפגעקוקט. א בלאסער שימער פון לבנה־שטראלן האָט בא־

לויכטן דעם שפּיץ פונם „שפּאַקטיוו". באַלד נאָכדעם האָב איך דערזען אַ ברייטע זילבערנע העלקייט אַרונטערשטייגן הינטער די ביימער, און האָב פאַרשטאַנען אַז די לבנה איז אויפגעגאַנגען.

מיט דער הילף פונם לבנה־ליכט בין איך שנעל אַריבער דעם איבעריקן טייל פון מיין וועג. גייענדיק און לויפנדיק, בין איך אומגעדולדיק צוגעקומען אַלץ נענטער און נענטער צו דער פעסטונג. אָבער ווען כ'בין אַריין אינם וועלדל וואָס ליגט פאַר איר, האָב איך זיך גענומען היטן. כ'האָב אָנגעהויבן צו גיין לאַנגזאַמער און פאָרזיכטיקער. ס'וואָלט געווען אַ מיאוס'ער סוף פון מיינע אַוואַנ־טורעס, האָב איך געטראַכט, צו ווערן דערשאָסן על פּי טעות פון איינעם פון אונדזער אייגענער חברה.

די לבנה האָט זיך אויפגעהויבן אַלץ העכער און העכער. איר ליכט האָט אָנגעהויבן אַרונטערצופאַלן דאָ און דאָרט אין מאַסן דורך די אָפענע טיילן פונם וואַלד. אָבער פּונקט פאַר מיר, האָב איך דערזען אַ שיין פון אַ גאַנץ אַנדער קאָליר צווישן די ביימער. זי איז געווען רויט און גליענדיק, און איז פון צייט צו צייט געוואָרן טונקע־לער, ווי די האָלאָוועשקעס פון אַ טליענדיקן שייטער.

כ'האָב בשום אופן ניט געקאָנט פאַרשטיין וואָס דאָס קאָן זיין.

ענדלאַך בין איך צוגעקומען צום סאַמע ראַנד פונם וואַלד. די מזרח'דיקע זייט איז שוין געווען איינגעטונקען אין לבנה־ליכט. די אַנדערע זייטן און דאָס הויז זיינען נאָך אַלץ געלעגן אין אַ שוואַרצן שאָטן, דורכגעשטרייפט מיט לאַנגע, זילבערנע פּאַסן ליכט. אויף דער אַנדערער זייט פונם הויז האָבן געטליעט די האָלאָוועשקעס פון אַ גרויסן אויסגעברענטן פייער, וואָס האָט געוואָרפן אַ שטענדיקן רויטן אָפּשיין, שאַפנדיק אַ שטאַרקן קאָנטראַסט קעגן דער מילדער בלאַסקייט פון דער לבנה. מ'האָט ניט געזען קיין לעבעדיקן נפש, און אַ חוץ דעם גערויש פונם ווינט, האָט מען ניט געהערט קיין שאָרך.

כ'בין געבליבן שטיין פאַרוואונדערט און אפשר אויך אַ ביסל דערשראָקן: אונדזעריקע האָבן זיך ניט נוהג געווען צו צעלייגן גרויסע שייטערהויפנס. פאַרקערט, מיר האָבן, לויטן קאַפּיטאַנס פאַראָרדנונ־גען, נאָך אַביסל געקאַרגט אונדזער ברענהאָלץ. כ'האָב זיך דערפאַר

געגומען שרעקן, אז ס׳האָט דאָ אין מיין אפוועזנהייט געמוזט געשען אן אומגליק.

האָלטנדיק זיך אינם שאָטן, האָב איך זיך פאר׳גנב׳עט ארום דער מזרח זייט, און אויף א באַקוועמען אָרט, וואו די פינצטערניש איז געווען זייער געדיכט, בין איך אריבערגעקראָכן איבערן פּארקן.

כדי צו זיין נאָך זיכערער, בין איך אן א שאָרך צוגעקראָכן ביז צום הויז אויף אָלע פיר. וואָס נענטער כ׳בין צוגעקומען, אלץ גרינגער איז מיר געוואָרן אויפן האַרצן. דער גערויש, וואָס כ׳האָב דערהערט, איז אן און פאר זיך ניט קיין אנגענעמער, און כ׳האָב זיך אפט פריער אויף אים באַקלאָגט, אבער דעמאָלט האָט מיר געקלונגען ווי מוזיק צו מיינע אויערן צו הערן ווי מיינע פריינט האָבן אלע אינאיינעם הויך און פרידלאך געכראָפעט אין זייער שלאָף. דער ים־רוף פון דער וואָך, דער וואונדערלאכער „אלץ איז אין אָרדנונג!" האָט מיר קיינמאל ניט געקלונגען באַרואיקנדיקער אין די אויערן.

דערווייל איז אבער ניט געווען קיין צווייפל אין איין זאך: זיי האָבן געהאָלטן א שוידערלאכע וואָך. וועז סילווער מיט זיינע יונגען וואָלטן זיך עס איצט אזוי צו זיי אונטערגע׳גנב׳עט, וואָלט דאָך קיינער פון זיי ניט דערלעבט צו זען דעם פרימאָרגן. אט ווי ס׳גייט צו, האָב איך געטראכט, וועז דער קאפיטאן איז פאר־וואונדעט. כ׳האָב זיך ווידער גענומען אפעסן ס׳הארץ דערפאר וואָס כ׳האָב זיי איבערגעלאָזט אין אזא געפערלאכער לאגע, מיט אזוי וויניק מענטשן צו האָלטן די וואָך.

צוקומענדיק צו דער טיר, האָב איך זיך אויפגעהויבן. אינווייניק איז געווען פינצטער, און כ׳האָב גאָרניט ניט געקאָנט באַמערקן. כ׳האָב בלויז געקאָנט הערן דעם שטענדיקן זשום פון די שלאָפערס און, פון צייט צו צייט, א גערויש ווי פון פלאָטערן אדער פיקן, וואָס כ׳האָב זיך בשום אופן ניט געקאָנט דערקלערן.

מיט די וואָפן פאָרויס, בין איך שטילערהייט אריינגעאַנגען. כ׳וועל זיך אנידערלייגן אויף מיין פלאץ, האָב איך געטראכט מיט א געלעכטערל, און וועל הנאה האָבן פון זייערע פנימ׳ער, וועז זיי וועלן מיך אינדערפרי געפינען.

כ׳האָב זיך אָנגעשלאָגן מיטן פום אין עפעס א רירנדיקע

זאָך, — ס׳איז געווען אַ שלעכטערס פוס. ער האָט זיך איבערגעדרייט, געגעבן אַ קרעכץ, אָבער האָט זיך ניט אויפגעכאַפּט.

מיטאַמאָל האָט זיך אין דער פינצטערניש דערהערט אַ גרילצנדיקע שטים.

— גאָלדענע רענדלאַך! גאָלדענע רענדלאַך! גאָלדענע רענדלאַך! גאָלדענע רענדלאַך! — און אַזוי ווייטער, און אין אויפהער, אָן אַן אָפּהאַלט, ווי דאָס קלאַפּן פון אַ קליינער מיל.

סילווערס גרינער פּאָפּוגאַי! אים האָב איך עס געהערט פּיקן אַ שטיקל קאָרע. ער האָט עס געהאַלטן די וואַך בעסער פון אַ מענטשן, און האָט אַזוי איצט אָנגעזאָגט מיין אָנקום מיט זיין איבערדריסיקן געשריי.

כ׳האָב ניט געהאַט קיין צייט צו קומען צו זיך. דערהערנדיק דעם שאַרפן, שניידנדיקן טאָן פונם פּאָפּוגאַי, האָבן זיך די שלאָפערס אויפגעכאַפּט און זיינען אויפגעשפרונגען. מיט אַ געפערלאַכער קללה האָט סילווערס שטים אויסגעשריען:

— ווער אי׳ דאָרט?

כ׳האָב זיך געלאָזט לויפן. זיך האַסטיק אָנגעשלאָגן אויף איינעם, בין צוריקגעשפרונגען, און אַריין אין די אָרעמס פון אַ צווייטן, וועלכער האָט מיך אַרומגעכאַפּט און מיך שטאַרק צוגעהאַלטן.

— ברענג אַהער דעם שטורקאַץ, דיק! — האָט סילווער אויסגערופן, ווען מיין געפאַנגענשאַפט איז געווען געזיכערט.

איינער פון דער חברה איז אַרויס פונם הויז, און איז באַלד אַריינגעקומען צוריק מיט אַן אָנגעצונדענער האַלאַווע שקע.

זעקסטער טייל

קאַפּיטאַן סילווער

אכט־און־צוואַנציקסטער קאַפּיטל

אינם שונא׳ס לאַגער

בא דער רויטער שיין פונם שטורקאַץ, האָב איך אין הויז דערזען די ערנסטע פון מיינע פּאַרשטעלונגען פּאַרווירקלאַכט. די פּיראַטן זיינען איצט געווען די באַלעבאַטים פונם הויז און פון די פּראַוויאַנטן. ס׳פעלט קאַניאַק, ס׳חזיר־פּלייש, און ס׳ברויט זיינען דאָ אַלע געווען ווי פריער, אָבער, און דאָס האָט צענפאַך פאַרגרעסערט מיין שרעק, מ׳האָט ניט געזען קיין שפּור פון א געפאַנגענעם! כ׳האָב געמוזט אַננעמען, אז אַלע זיינען אומגעקומען, און מיין געוויסן האָט מיד שטאַרק געפּלאָגט, פּאַרוואָס כ׳בין דאָ אויך ניט געווען צו שטאַרבן גלייך מיט אַלעמען.

ס׳זיינען איינגאַנצן געווען ניט מער פון זעקס בוקאַנירן, אַרום און אַרום. ס׳איז ניט געבליבן לעבן אפילו אייניר מער. פינף זיי־נען געווען אויף די פיס, אויפגערעגט און אַנגעבלאָזן, פלוצלונג אויפגעוועקטע פונם ערשטן שלאָף פון שיכרות. דער זעקסטער האָט זיך בלויז אויפגעהויבן און אַנגעשפּאַרט אויף אן עלנבויגן. ער איז געווען טויט־בלייך, און די פּארבלוטיקטע באַנדאַזשע אַרום זיין קאָפּ האָט עדות געזאָגט אז ער איז ניט לאַנג צוריק געוואָרן פאַרוואונדעט. און איז נאָר וואָס פּאַרבאַנדאַזשירט געוואָרן. כ׳האָב זיך דערמאַנט אין דעם מאָן, וועלכער איז א געשאַסענער אַנטלאָפן צוריק אין וואַלד אריין אין דער צייט פון דער אטאַקע, און כ׳האָב ניט גע־צווייפלט אז דאָס מוז ער עם זיין.

דער פּאָפּוגאַי איז געזעסן אויפן „לאַנגן דזשאָנס" אקסל און האָט זיך געפּוצט די פעדערן. דזשאָן אַליין, דוכט מיר, האָט אויך אויסגעזען א ביסל בלאַסער און שטרענגער ווי געווויינטלאַך. ער האָט נאָך אַלץ געטראָגן דעם פיינעם געוואָנטענעם אנצוג, וואָס ער האָט געטראָגן וועו ער איז געקומען מיט זיין שלום־מיסיע, און וואָס איז שוין איצט געווען געפערלאַך אָפּגעטראָגן, אויסגעשמירט מיט לייִם, און צעריסן דורך די שאַרפע דערנער פונם וואַלד.

— זע נאָר, ס׳איז דושים האָקינס! — מאַכט ער, — צו אַלדי

רוחות! אַריינגעכאַפּט זיך, האַ? נו, זעסטו, דאָס איז זייער פיין פון דיין זייט!

און באַלד נאָכדעם האָט ער זיך אַנידערגעזעצט אויף דער פאַס בראנפן און זיך גענומען אָנפילן זיין ליולקע.

— דערלאַנג מיר דעם שטורקאַץ, דיק, — האָט ער געזאָגט, און ווען ער האָט פאַרויכערט, האָט ער צוגעגעבן, — ס'עט זיין גענוג, בחור, — איצט שטעק אַריין דעם האָלץ אין דער קופּע, און איר, מיינע הערן, לייגט זיך צוריק! איר דאַרפט ניט שטיין פאַר מיס־טער האָקינסן, כ'פאַרזיכער אייך, אַז ער'ט אייך אַנטשולדיקן. הייסט עס, דזשים, — ער האָט טיפער אַריינגעשטאָפּט דעם טאַבאַק, — אָט ביסטו ווידער דאָ, און האָסט דעם אָרימען אַלטן דזשאָן גאַנץ אנגענעם איבעראַשט. אַז דו ביסט אַ דורכגעטריבענער יונג, האָב איך איינגעזען פון סאַמע אָנהויב אָן, אָבער ס'איצטיקע שטיקל איבערשטייגט אַלע מיינע דערוואַרטונגען.

ווי מ'קאָן זיך לייכט פאָרשטעלן, האָב איך אויף דעם אַלעם גאָרניט ניט געענטפערט. זיי האָבן מיך אַוועקגעשטעלט מיטן רוקן צו דער וואַנט, און כ'בין געשטאַנען, קוקנדיק סילווערן גלייך אין פּנים אַריין. כ'האָף אַז אויסערלאַך האָב איך אויסגעזען מוטיק, אין האַרצן האָט מיר אָבער גענאָגט אַ שוואַרצע פאַרצווייפלונג.

סילווער האָט זייער געלאַסן געגעבן עטלאַכע צי פון זיין ליולקע, און ווידער גענומען רעדן.

— נו, דזשים, אַזוי ווי דו ביסט שוין דאָ, 'על איך דיר אויסזאָגן אַ סוד. כ'האָב דיך אַלעמאָל ליב געהאַט, האָב איך, פאַר דיין מוטיקייט. ביסט ווי אַ בילד פון מיר אַליין, ווען איך בין נאָך געווען יונג און שיין. כ'האָב אַלעמאָל געוואָלט אַז דו זאָלסט זיך אין אונדז אָנשליסן, קריגן דיין חלק, און אויסלעבן די יאָרן ווי אַ דזשענטלמאַן, און איצט, מיין הענדל, מוזטו'ס טאָן. קאַפּיטאַן סמאָלעט איז אַן אויסגעצייכנטער ים־פאָרער, כ'בין עס אַלעמאָל גרייט צוצוגעבן, אָבער ער איז צו שטרענג אויף דער דיסציפּלין. „פליכט איז פליכט", זאָגט ער, און ער איז גערעכט אויך. פאָלג־זשע מיך, און האַלט זיך פונדערווייטנס פונם קאַפּיטאַן. אפילו דער דאָקטאָר איז געפערלאַך אויפגעקאָכט אויף דיר. „אומ־דאַנקבאַרער קערל", האָט ער דיך גערופן. קורץ גערעדט, די זאַך

האלט איצט אזוי: צו דיין חברה קאנסטו איצט ניט צוריקגיין, וואָרים זיי וועלן דיך ניט צונעמען. און אויב דו ווילסט ניט גרינדן פאר זיך א דריטע שיפ־קאמפאניע, וואָרים ס'עט דיר זיין גאנץ אומעטיק איינער אליין, 'עסטו זיך מוזן אנשליסן אין קאפיטאן סילווערס.

דערווייל, טראכט איך מיר, האלט'ס נאך נישקשה. מיינע פריינט, הייסט עס, לעבן נאך. און כאטש כ'האב טיילווייז געגלויבט סילווערס באהויפטונג, אז מיינע פריינט זיינען אויף מיר געווען אויפגעבראכט פאר מיין דעזערטירונג, בין איך אבער פון דערדאַזיקער ניים געוואָרן מער באַרואיקט ווי פאַרצווייפלט.

— כ'רעד שוין ניט דערפון וואָס דו ביסט איצט אין אונדזערע הענט, — האָט סילווער פאַרגעזעצט, — און קאנסט זיך אויף מיר פאַרלאָזן. כ'בין אבער אלעמאל גרייט זיך דורכצוריידן, וואָרים פון סטראשונקעם איז נאָך קיינמאל קיין גוטס ניט ארויסגעקומען. אויב מיין פאַרשלאָג געפעלט דיר, נו, 'עסטו זיך אנשליסן, און אויב ניט, דושים, ביסטו פריי צו זאגן אז ניט. פריי און אפן. ברודערל! און אויב דאָס איז ניט גענוג פריינטלאָך, טא זאל א רוח אין דער וועלטם טאטנס טאטן אריין!

— מוז איך, הייסט עס, ענטפערן? — האָב איך געפרעגט מיט א ציטערנדיקער שטים. אין פאַרלויף פון דעמדאָזיקן אפשפאַנטדיקן געשפרעך, האָב איך געפילט ווי די דראָאונג פון טויט שוועבט איבער מיר. ס'פנים האָט מיר געברענט, און ס'האַרץ האָט מיר געפערלאָך געציטערט אין דער ברוסט.

— קיינער יאָגט דיר ניט אין קאַרק, בחור'ל, — האָט סילווער געזאָגט, — באַרעכן זיך. קיינער 'עט דיר ניט יאָגן, חבר'ל. ס'פאַרברענגט זיך אזוי אנגענעם אין דיין געזעלשאפט, מיין פריינט.

— נו, — מאַך איך צו אים, ווערנדיק א ביסל מוטיקער, — אויב כ'מוז אויסקלייבן, מוז איך אייך זאגן, אז כ'בין באַרעכטיקט צו ווייסן וואָס ס'קומט דא פאָר: פאַרוואָס איר זיינט איצט דא, און וואו מיינע פריינט זיינען.

— וואָס ס'קומט דא פאָר? — האָט איינער מיט גרויס בעם ארויסגעוואָרטשעט, — א, ער'ט דאנקען גאָט אז ער'ט'ס ווייסן!

— סט'אפשר צומאכן דעם פיסק, דו, און רעדן ווען מ'עט

דיך פּרעגן, מיין פריינט, — האָט סילוועד אויסגעשריען צו דעמ־דאָזיקן רעדנער. און דאָן, אין זיין פּריערדיקן פריינטלאָכן טאָן, האָט ער מיר געענטפערט: — נעכטן אינדערפרי, מיסטער האָקינס, — מאָכט ער, — אין דער צייט פון דער הונט־וואַך, איז דאָקטאָר ליווזי אַרונטערגעקומען מיט אַ שלום־פּאָן. „קאַפּיטאָן סילוועד", זאָגט ער, „איר קאָנט שוין איינפּאָקן, די שיף איז ניטאָ". נו, מיר האָבן אפשר געכאַפּט אַן איבעריק גלעזל, און צוגעזונגען אַ לידל דערבי, כ'זאָג ניט אַז ניין, דער אמת איז אָבער אַז קיינער פון אונדז האָט ניט אַכטונג געגעבן. מיר גיבן אַ קוק, — צום טייוול! די אַלטע שיף איז טאָקע ניטאָ. נו, וואָס זאָל איך דיר זאָגן, כ'האָב נאָך אויף מיין לעבסטאָג ניט געזען אַ באַנדע טיפּשים אויסזען נאָרישער פון זיי, בפרט נאָך, איך בין זיך פּאָר דיר מודה, אַז איך האָב אויסגעזען נאָרישער פון אַלעמען. „נו", מאָכט דער דאָקטאָר, „לאָמיר קומען צו אַ פּאַרשטענדיקונג". האָבן מיר זיך אויסגעדונגען, איך מיט אים, און אָט זיינען מיר איצט דאָ מיט אַלץ מיט אַנאַנדער: פּראָוויאַנטן, בראַנפן, ס'הויז, ס'ברענהאַלץ וואָס איר האָט אַזוי פּאַרזיכטיק אַנ־געהאַקט, און, אַזוי צו זאָגן, מיט דער גאַנצער ליבער שיף פון אויוון ביז אַרונטער. זיי ווידער, זיינען אַוועק, און כ'וויים ניט וואו זיי זיינען.

ער האָט ווידער געזומען רואיק רויכערן די לוילקע.

— און אויב ס'קאָן דיר אפשר איינפאַלן, — האָט ער פאָר־געזעצט, — אַז דו ביסט אויך איינגעשלאָסן אין דעמדאָזיקן אָפּ־מאַך, הער־זשע די לעצטע ווערטער פון אונדזער געשפּרעך: זאָל־בעווייפלט זיינט איר צו פּאַרלאָזן? פּרעג איך אים. „פיר", מאָכט ער, „פיר, און איינער איז פּאַרוואונדעט. וואָס איז שייך דעם איינגל, וויים איך ניט וואו ער איז, געהאָנגען זאָל ער ווערן", מאָכט ער. „און ס'גייט אונדז ניט אָן אויך, מיר זיינען שוין מיד פון אים". דאָס זיינען זיינע לעצטע ווערטער.

— איז דאָס אַלץ? — האָב איך געפרעגט.

— דאָס איז אַלץ וואָס דו וועסט הערן, מיין זון, — האָט סילוועד געענטפערט.

— און איצט, הייסט עס, דאַרף איך אויסקלייבן?

— יאָ, און איצט דאַרפסטו אויסקלייבן, און מעגסט זיך אויף מיר פֿאַרלאָזן, — האָט סילוועך געזאָגט.

— נו, — זאָג איך, — כ'בין ניט אזא נאַר, ניט צו וויסן וואָס כ'האָב דאָ צו דערוואַרטן. זאָל קומען וואָס עס וויל, מיך וועט ניט גאָרנישט. כ'האָב שוין געזען צופיל מענטשן שטאַרבן, זינט כ'בין צווישן אייך אַריינגעפאַלן. כ'וויל אייך אָבער זאָגן עטלאָכע זאַכן. — האָב איך זיך אָנגעהויבן, און בין שוין איצט געווען זייער אויפֿגערעגט. — אָט זיינט איר איצט אויף גרויסע צרות: די שיף איז פֿאַרלוירן, דער אוצר פֿאַרלוירן, מענטשן פֿאַרלוירן, מיט איין וואָרט, אייער גאַנצע אונטערנעמונג איז געגאַנגען צו גרונט. און וואָר מיינט איר האָט'ס אָפּגעטאָן? איך! איך בין עס געזעסן אין דער עפּל־פּאַס יענעם אויפֿדערנאַכט וואָן מיר האָבן דערזען לאַנד, און האָב געהערט ווי איר, דזשאָן, און איר, דיק דזשאָנסאָן, און האַנדס, וועלכער לויגט שוין איצט אויפֿן אָפּגרונט פון ים, האָט גערעדט, און האָב אָפּדערציילט אַלע אייערע רייד נאָך אין דערזעלבער שעה. וואָס איז שייך דעם שקונער, זאָג איך אייך, אז איך האָב עס איבערגעשניטן דעם אַנקערשטריק, און איך האָב עס דער'הרג'עט די לייט וואָס איר האָט אויף אים איבערגעלאָזט, און האָב אים אַריבערגעפירט אויף אן אָרט, וואו איר'ט אים קיינמאָל ניט געפינען, קיינער פון אייך. כ'לאָך זיך אויס פון אייך. כ'האָב אייך פון אַנהייב אן געהאַט אין מיינע הענט, און כ'האָב פאַר אייך ניט מער מורא ווי פאַר א פליג. דער'הרג'עט מיך, אויב איר ווילט, אָדער לאָזט מיך לעבן, כ'על אייך אָבער זאָגן נאָך איין זאַך, און מער גאָרנישט: אויב איר'ט מיך לאָזן לעבן, 'על איך פֿאַרגעסן אַלץ וואָס ס'איז ביז איצט געשען, און וועט איר'ט געבראַכט ווערן אין געריכט פאַר ים־רויבעריי, 'על איך זיך פאַר אייך איינשטעלן ווי וויייט כ'על קאָנען. קלויבט איר איצט אויס: דער'הרג'עט נאָך איינעם, און ס'עט אייך פון דעם קיין גוטס ניט אַרויסקומען, אָדער לאָזט מיך לעבן, און האַלט מיך פאַר אן עדות וואָס זאָל אייך ראַטעווען פון דער תליה.

כ'בין געבליבן שטיל, וואַרים ס'האָט מיר אויסגעפאַלט אָטעם. צו מיין גרויס איבערראַשונג, האָט זיך קיין איינער פון זיי ניט געריירט פון אָרט. זיי זיינען אַלע געזעסן און געקוקט אויף מיר ווי שעפּסן.

ווי זיי האָבן מיך אַזוי באַטראַכט, האָב איך זיך ווידער צעלאַזט און געזאָגט:

— און איצט, מיסטער סילווער, — מאַך איך צו אים, — כ'גלויב אַז איר זיינט דאָ דער בעסטער, ווייל איך אייך בעטן, אַז אויב מיט מיר וועט עפּעס געשען, זאָלט איר זיין אַזוי גוט און איבערגעבן דעם דאָקטאָר ווי אַזוי כ'האָב זיך אויפגעפירט.

— כ'על עס נעמען אין אנבאטראכט, — האָט סילווער געזאָגט, מיט אַזא מאָדנער באַטאָנונג, אַז כ'האָב בשום אופן ניט געקאָנט וויסן צי ער האָט זיך אויסגעלאַכט פון מיין באַגער, צי ער איז גינסטיק באַווירקט געוואָרן פון מיין מוט.

— און ווייסט איר וואָס כ'על אייך דערציילן?— האָט אויסגערופן דער מאַטראָז מיטן מאַהאָגאני־קאָלירטן פּנים, מאָרגאַן האָט ער געהייסן, וועלכן כ'האָב גאַזען אין דעם „לאַנגן דזשאָנס" שענק אויפן בריסטאָלער האַפן, — ווייסט איר וואָס כ'על אייך דערציילן, ער איז'ס דער יעניקער וואָס האָט דערקענט דעם „שווארצן הונט".

— נו, און איכ'ל אייך דערציילן נאָך א זאַך, צום טייוול! — האָט צוגעגעבן דער אַלטער שיף־קוכער, — דערזעלביקער יאָט האָט עס אויסגענארט די מאַפּע בא ביל בּאָנסן. פון אַנהייב אַן האָט אונדז דזשים האָקינס אונטערגעשטעלט א פיסל.

— טאָ זאָל ער גיין! — האָט מאָרגאַן אויסגעשריען מיט א קללה, און איז מיט דער פלינקייט פון א צוואַנציקיאָריקן אויפגעשפרונגען, ארויסציענדיק זיין מעסער.

— הער אויף! — האָט סילווער אויסגעשריען. — ווער ביסטו, טאָם מאָרגאַן? מיינסט אפשר אַז דו ביסט עס דער קאַפּיטאַן דאָ, פּילייכט? צו אַלדי רוחות! איכ'ל דיר ווייזן ווער עלטער איז, שטעלסטו זיך קעגן מיר, און דו גייסט אהין, וואוהין א סך גוטע לייט פאר דיר זיינען דורך די לעצטע דרייסיק יאָר שוין אוועק: אייניקע אויפן זעגל־שטאַנג, א קלאָג צו זיי! אייניקע איבערן ברעט, און אַלע צו שפּייזן די פיש. מיר האָט נאָך קיינער ניט אַריינגעקוקט אין די אויגן, און נאָכדעם געהאַט א גוטע מינוט. מעגסט זיך אויף מיר פאַרלאָזן, טאָם מאָרגאַן!

מאָרגאַן איז געבליבן שטיין. אַבער ס'האָט זיך דערהערט א הייזעריקער געמורמל צווישן די איבעריקע.

— טאָם איז גערעכט, — האָט זיך אָנגערופן איינער.

— כ'האָב זיך שוין גענוג אָנגעליטן פון איינעם, — האָט אַ צווייטער צוגעגעבן, — זאָל איך שוין אָנלייגן מיטן קאָפּ, אויב איכ'ל זיך לאָזן פירן פון אייך באַ דער נאָז, דזשאָן סילווער.

— ווער פון אייך וויל זיך מיט מיר פאַרהערן? — האָט סיל־ווער אויסגערעוועט, אָנבויגנדיק זיך פאָרויס פון זיין זיץ אויפן פעסל, נאָך אַלץ האַלטנדיק זיין רויכערנדיקע ליולקע אין דער רעכ־טער האַנט. — זאָגט וואָס איר ווילט! כ'רעכן אַז איר זיינט ניט שטום! ווער ס'וויל עפּעס האָבן, דער'ט קריגן זיינס. האָב איך אָפּגעלעבט אַזוי פיל יאָרן אַז אַ ראָם־פאַס העלד זאָל מיר שפּרינגען אין פּנים אַריין? האַ? נו, איר ווייסט דאָך ווי אַזוי, איר זיינט דאָך אַלע, זאָגט איר, „ריטער פון צופאַל"! א י ך בין גרייט. זאָל דער וואָס וואַגט, נעמען אַ שווערד, און כ'על, כאָטש מיט אַ קוליע, זען דעם קאָליר פון זיינע געדערים, נאָך איידער די ליולקע ט'אויסגיין!

קיינער האָט זיך ניט גערירט. קיין איינער האָט ניט גע־ענטפערט.

— אָט וואָסער אַ מאַכערס איר זיינט, אַזוי! — האָט ער צו־געגעבן, אַריינעמענדיק די ליולקע צוריק אין מויל. — נו איר זיינט אַ פיינע כאָפּטע אָנצוקוקן אייך, מ'קאָן ניט זאָגן. אַלזאָ, כ'זע שוין אַז קיין גרויסע העלדן אויף צו שלאָגן זיך זיינט איר ניט. אָבער אפשר ט'איר פאַרשטיין מאַמע־לשון, אפשר ט'איר פאַרשטיין קעניג דזשאָרדזשעס ענגליש. הערט־זשע מיך אויס: א י ך בין דאָ דער קאַפּיטאַן, מיט'ן רעכט פון אייער אייגענעם אויסוואל. א י ך בין דאָ דער קאַפּיטאַן, ווייל איך בין אויף אַ לאַנגער ים־מייל ווייט דער בעסטער צווישן אַייך. אויב איר ווילט זיך ניט שלאָגן, ווי ס'פּאַסט זיך פאַר „ריטער פון צופאַל", דאַן, צו אַלדי שוואַרצע יאָר, מוזט איר פאָלגן. איך פאַרזיכער אייך! כ'האָב ליב דעמדאָזיקן יאַט. כ'האָב נאָך אַזאַ בחור'ל ווי ער ניט באַגעגנט. ער איז מער מאַן פון וועלכע ס'איז צוויי פון אייעריקע ראַצן דאָ אין הויז איר ווילט אַליין. וואָס איך וויל אייך זאָגן איז אָט וואָס: כ'וויל זען ווער ס'עטֶ וואַגן אַרויפצולייגן אויף אים אַ האַנט, אָט וואָס, און איר מעגט זיך אויף מיר פאַרלאָזן!

ס'האָט נאָכגעפאָלגט אַ לאַנגע פּויזע. כ'בין געשטאַנען אויס־געצויגן לעבן דער וואַנט, און ס'האַרץ האָט מיר געקלאַפּט ווי אַ שמיד־האַמער, כ'האָב אָבער געזען אויפלייכטן אַ שטראַל פון האָפּ־נונג. סילווער האָט זיך צוריק אָנגעשפּאַרט אין דער וואַנט, פאַר־לייגט די הענט, געהאַלטן די ליולקע אין אַ ווינקל פונם מויל, און איז געזעסן רואיק ווי ער וואָלט געווען אין קלויסטער. ער האָט אָבער געוואָרפן גנב'ישע בליקן אויף אַלע זייטן, און ניט אָפּגעלאָזט קיין איינעם פון זיינע ווידערשפּעניקנדיקע נאָכפאָלגער פונם אויג. זיי ווידער, פון זייער זייט, האָבן זיך איינציקווייז צונויפגעקליבן אינם הינטערשטן ווינקל פונם הויז, און די שטילע שושקעריי פון זייער סוד'ען זיך האָט אוימאויפהערלאַך געקלונגען אין מיינע אויערן, ווי דער גערויש פון אַ טייכל. איינער נאָכן אַנדערן האָבן זיי אַלע ווייל̇ע געכאַפּט אַ קוק אין אונדזער זייט, און די רויטע שיין פונם שטורקאַץ, פלעגט אויף אַ סעקונדע פאַלן אויף זייערע אויפ־גערעגטע צורות. אָבער ניט מיך, נאָר סילווערן האָבן זיי עס אַלעמאָל באַטראַכט.

— איר האָט, ווייזט אויס, אַ סך צו זאָגן, — האָט סילווער באַמערקט, אַ שפּיי־געבנדיק הויך אין דער לופט אַריין. — נו, אַרויס מיט לשון, און לאָמיך הערן וואָס, אַניט, ווערט פאַרשטומט, צו אַלדי רוחות!

— אַנ־טשולדיקט, ביטע, הער, — האָט זיך אָנגערופן איינער פון דער חברה, — איר זיינט גאַנץ מילד מיט אַ טייל פון די גע־זעצן, אפשר ט'איר זיין אַזוי גוט און אָפּהיטן די אַנדערע אויך? דידאָזיקע מאַנשאַפט איז אומצופרידן. דידאָזיקע מאַנשאַפט וויל זיך ניט לאָזן שטענדיק פירן באַ דער נאָז. דידאָזיקע מאַנשאַפט האָט געוויסע רעכט פּונקט ווי אַנדערע מאַנשאַפטן, דערלויבט מיר אייך צו זאָגן. לויט אייערע אייגענע געזעצן, רעכן איך, אַז מיר האָבן אַ רעכט זיך דורכצוריידן. אַנ־טשולדיקט, מיין הער! איך אַנערקען אַז איר זיינט נאָך איצט דערווייל דער קאַפּיטאַן, אָבער איך באַשטיי אויף מיינע רעכט, און מירן איצט אַרויסגיין אָפּצוהאַלטן אַ באַראַ־טונג.

מיט אַ זייער וואַזשנע און פאָרזיכטיקן ים־סאַלוט איז דערדאָ־זיקער בחור, אַ לאַנגער, מיאוס'ער, געל־אויגיקער מאַן פון אַרום אַ יאָר

פינף־און־דרייסיק, צוגעגאַנגען קאַלטבלוטיק צו דער טיר און איז ארויס פון הויז. די איבעריקע האָבן איינער נאָכן אַנדערן נאָכגעטאָן זיין ביישפיל. יעדער איינער האָט פאַרבייגייענדיק סאַלוטירט, און צוגענעבן עפּעס אַ׳אַנדער אַנטשולדיקונג. — געוועז איז געוועז! — האָט איינער געזאָגט. — פּאַרשיידענע באַמערקונגען, האָבן זיי אַלע ארויסגעמאַרשירט, און איבערגעלאָזט סילווערן און מיך אַליין מיטן שטורקאַץ.

דער שיף־קוכער האָט גלייך ארויסגענומען די ליולקע.

— הער זיך איין, דזשים האָקינס, — האָט ער געזאָגט, אזוי שטיל אז מ׳האָט אים קוים געקאָנט הערן, — דו ביסט איצט א האָר פון טויט, און, וואָס איז ערגער נאָך דערפון, אפשר נאָך פון פייניקונג. זיי׳לן מיך איצט אראָפוואַרפן, אָבער כ׳זאג דיר צו, אז כ׳על גיין פאַר דיר אין פייער און אין וואַסער, און זיך אייגשטעלן פאַר דיר. כ׳האָב עס ניט געוועכנט צו טאָן, ניין, ביז דו האָסט ניט געהאַלטן דיין רעדע. כ׳בין שוין געווען גרייט צו פאַרלירן די מזומנים, און נאָך וועלן געהאַנגען דערצו, אָבער זעענדיק אז דו ביסט אַן אמת׳ער יאַט, האָב איך צו זיך אזוי געזאָגט: דו האַלט מיט האָקינסן, דזשאָן, און האָקינס וועט האַלטן מיט דיר. דו ביסט זיין לעצטער קאָזיר, דזשאָן, און ער, דזשאָן, איז דיינער, צו אַלדי רוחות! האָנט אין האָנט, זאג איך. דו ראַטעווע זיך אַן עדות, און ער׳ט דיר ראַטעווען דעם האַלדז.

כ׳האָב ביסלאַכווייז אָנגעהויבן צו פאַרשטיין.

— מיינט איר צו זאָגן אז אַלין איז פאַרלוירן? — האָט איף געפרעגט.

— יאָ, צו אַלדי רוחות! כ׳רעכן אז יאָ, — האָט ער געענטפערט. —די שיף פאַרלוירן, דעם האַלדז פאַרלוירן! אָט ווי ס׳האַלט אין דער וועלט. גלייך ווי כ׳האָב א קוק געגעבן אויפן אָנקערפלאַץ, דזשים האָקינס, און דאָרט ניט געזען דעם שקונער, נו, וואָס זאָל איך דיר זאָגן, כ׳בין דאָך עפּעס א דורכגעזאַלצענער עקשן, אָבער דאָ האָב איך געמוזט אויפגעבן. וואָס איז שייך דער חברה און זייער באַראַטונג, זאג איך דיר אז זיי זיינען א כאָפּטע פולשטענדיקע טיפּשים און פייגלינגע. כ׳על טאָן אַלץ וואָס כ׳על קאָנען ארויסצו־

ראַטעווען דיך פון זייערע הענט ,אָבער, פֿאַרגעס נאָר דו ניט, דושים, א פּאַטש פֿאַר א פּאַטש, דו ראַטעווע דעם „לאַנגן דושאָן" פון דער תּליה!

כ'בין געווארן דערשטוינט. ער, דער אַלטער בוקאַניר, דער רעדלפֿירער פון אָנהייב אָן, ער האָט זיך בא מיר געבעטן איך זאָל פון זיינעטוועגן טאָן אזא האָפנונגסלאָזע זאַך.

— כ'על טאָן אַלץ וואָס איז מעגלאַך, — האָב איך געזאָגט.

— צוגעשלאָגן! — האָט דער „לאַנגער דושאָן" אויסגערופן —דו רעדסט ווי א מאַן, צום טייוול! און כ'האָב נאָך, הייסט עס א געלעגנהייט.

ער האָט צוגעהינקט צום שטורקאַץ, וואָס איז געווען אריינגעשטעקט אין דער קופּע האַלץ, און האָט אויפסניי פֿארויכערט די ליולקע.

— פֿאַרשטיי מיך, דושים, — האָט ער זיך אָנגערופן צוקומענדיק צוריק, — כ'האָב א קאַפּ אויף מיינע אקסל, האָב איך. כ'בין איצט אויפן סקווירם זייט. כ'וויים אז דו האָסט ערגיץ באַהאַלטן די שיף. ווי אזוי דו האָסט עס געטאָן, וויים איך ניט, אָבער די שיף איז אויף א זיכער אָרט. כ'רעכן אז האָנדם און א'ברייען האָבן זיך מסתמא געלאָזט איבערייַדן. כ'האָב קיינמאָל ניט געלייגט אויף זיי קיין גרויס געוויכט, אויף קיינעם פון זיי. הער־זשע וואָס מ'רעדט צו דיר, איך פרעג בא דיר ניט קיינע קשיה'ס, און כ'וויל ניט אז מ'זאָל מיר פרעגן, אָט וואָס. כ'וויים וועג א שפּיל איז פאַרלוירן, וויים איך, און דערקען א יאָט אויף וועלכן מ'קאָן זיך פאַרלאָזן. עך, דו ביסט יונג, דושים, און מיר ביידע וואָלטן געקאָנט איבערקערן וועלטן איך און דו!

ער האָט אָנגעצאַפּט א ביסל קאָניאַק פונם פעסל אין א בלעכערנעם בעכער אריין.

— ווילסט פֿארזוכן א קאַפּעטשקע, חבר? — האָט ער געפרעגט. און וועז כ'האָב זיך אָנטזאָגט, — נו, 'על איך אַליין כאַפּן א זופּ, דושים, — מאַכט ער — כ'מוז זיך אונטערגאַרטלען, מיר שטייען פֿאַר א צרה. און רייַדנדיק וועגן צרות, קאָנסטו מיר ניט זאָגן, דושים, פֿאַרוואָס דער דאָקטאָר האָט מיר אַוועקגענעבן די מאַפּע?

מיין פּנים האָט מסתמא געמוזט אויסדריקן אזא נאָטירלאָכע פּאַרוואונדערונג, אז ער האָט באַלד איינגעזען ווי נוצלאָז ס'איז צו פּרעגן ווייטערע פּראגן.

— יאָ, יאָ, — מאכט ער, — ער האָט זי מיר אַוועקגעגעבן. עפּעס שטעקט דאָ אין דעם, עפּעס איז דאָ ניט גלאַטיק, שלעכטס צי גוטס, ס'איז זיכער פּאַראַן אַ מיין דערביי.

ער האָט ווידער גענומען אַ זשליאָק בראנפן, און געשאָקלט זיין גרויסן, בלאָנדן קאָפּ, ווי איינער וואָס איז גרייט אויפן ערנסטן.

ניין־און־צוואַנציקסטער קאַפּיטל

ווידראַמאַל דער „שוואַרצער צייכן"

די באַראַטונג פון די בוקאַנירן האָט געדויערט אַ היבשע צייט, ביז איינער איז אַריינגעקומען אין הויז אַריין, און מיטן זעלבן סאַלוט, וועלכער האָט אין מיינע אויגן געהאט אַ פּנים פון חוזק, האָט ער געבעטן מ'זאָל אים אויף אַ רגע אויסלייען דעם שטורקאַץ. סילוואר האָט קורץ געגעבן זיין דערלויבעניש, און דער שליח איז ווידער אַרויס, איבערלאָזנדיק אונדז ביידן אין דער פינצטער.

— ס'קומט אָן אַ שטורעם, דזשים — האָט געזאָגט סילוואר, וועלכער האָט, אַרום דער צייט, אָנגענומען אַ גאַנץ פּריינדלאַכן און חבר'שן טאָן.

כ'האָב זיך אויסגעקירעוועט צום נאָנטסטן פון מיר שים־פּענצטערל, און האָב אַרויסגעקוקט. די קויל פונם גרויסן פּייער האָבן זיך אזוי ווייט אויסגעברענט, און האָבן איצט געטליעט אזוי טונקל און מרה־שחורה'דיק, אז כ'האָב פּאַרשטאַנען, פּאַרוואָס די קאַנספּיראַטאָרס האָבן געדארפט האָבן דעם שטורקאַץ. אויפן בערגל, אַרום האלב וועג פונם הויז, זיינען זיי געווען פּאַרזאַמלט אין א רעדל. אייניגער האָט געהאלטן דאָס ליכט, אַ צווייטער איז געשטאַנען אינמיטן אויף די קני, און כ'האָב געזען די קלינג פון אָפּענעם מעסער אין זיין האַנט גלאַנצן מיט פּאַרשיידענע קאָלירן קעגן דער שיין פון

דער לבנה און פונם שטורקאַץ. די רעשט זיינען אַרום אים געשטאַנען אייגנעבויגן, ווי זיי וואָלטן באַטראַכט וואָס ער האָט געטאָן. כ׳האָב געקאָנט דערקענען אַז ער האָט, א חוץ דעם מעסער, אויך געהאַלטן א בוך אין דער האַנט. ס׳איז מיר געווען א גרויס חידוש, וואו זיי האָבן דערטאַפּט אזא אויסערגעווייניטלאַכע זאַך. פּלוצלונג האָט זיך די קניענדיקע פיגור ווידער אויפגעשטעלט, און די גאַנצע באַנדע האָט זיך געלאָזט גיין צוריק צום הויז.

— אָט קומען זיי, — האָב איך געזאָגט, און זיך אויסגעקירעוועט אויף מיין פריעדיק אָרט, וואָרים ס׳איז מיר ניט אָנגענעמען אַז זיי זאָלן מיך טרעפן זיי נאָכקוקן.

— זאָלן זיי קומען, ברודערל, זאָלן זיי קומען! — האָט סילווער גוטמוטיק געזאָגט, — כ׳האָב נאָך געגנוג קוילן בא מיר.

די טיר האָט זיך געעפנט, און די פינף חברה־לייט, שטייענדיק צונויפגעדריקט אַלע אינאיינעם, האָבן אַריינגעשטופּט אייגעם אינווייניק. אונטער אָנדערע אומשטענדן וואָלט עס געווען קאָמיש צוצוזען ווי ער האָט זיך אַריינגערוקט, אָפּשטעלנדיק זיך אויף יעדן טראָט, און האַלטנדיק פאַר זיך אן אויסגעשטרעקטן פּאַרמאַכטן פויסט.

— קום אַהער, בחור, — האָט סילווער אויסגערופן, — כ׳עלף דיך ניט אויפעסן. גיב עס אַהער, דו אומגעלומפּערטע בריאה! איך וויים די געזעצן, וויים איך. קיין דעפוטאַציע ׳על איך ניט טשעפּען.

דערמוטיקט פון דידאָזויקע רייד, איז דער בוקאַניר צוגעקומען א ביסל שנעלער, און איבערגעבנדיק עפּעס סילווערן, פון האַנט צו האַנט, האָט ער זיך נאָך געשווינטער צוריקגעצויגן צו זיינע חברים.

דער שיף־קוכער האָט געכאַפּט א קוק אויף דער זאַך וואָס מ׳האָט אים איבערגעגעבן.

— דער „שוואַרצער צייכן"! כ׳האָב עס פריער געוואוסט, — האָט ער באַמערקט. — וואו, צו אַלדי רוחות, האָט איר גענומען ס׳פאַפּיר? אוי, וואָסי דאָס? נו, דאָס איז שוין גאָרניט ניט מזל׳דיק! איר האָט׳ס ארויסגעשניטן פון א ביבל! וואָסער א טיפש האָט עס צעשניטן א ביבל?

— אָט־אָ! — האָט זיך אָנגערופן מאַרגאַן, — אָט האָט איר

עס! וואָס האָב איך געזאָגט? קיין גוטס ׳עט דערפון ניט ארויסקומען, האָב איך געזאָגט.

— נו, איר האָט זיך אַליין אונטערגעשריבן אייער גורל. — האָט סילווער פֿאַרגעזעצט, — איצט, רעכן איך, אַז איר׳ט שוין אַלע הענגען. וועלכער נאַרישער אויסוואורף האָט׳ס געהאַט א ביבל?

— דיק! — האָט זיך אַנגערופן איינער.

— אַזוי, דיק? נו, ער מעג שוין אַנהייבן זאָגן וידוי, דיק, — האָט געזאָגט סילווער. — זיינע גוטע זיבן יאָר זיינען שוין אַריבער, און איר קאָנט זיך אויף מיר פֿאַרלאָזן.

אָבער דאָ האָט זיך אַריינגעמישט דער לאַנגער בוקאַניר מיט די גרעלע אויגן.

— נעמט שוין אייך צו גודיען, דזשאָן סילווער, — האָט ער געזאָגט. — דידאָזויקע מאַנשאַפט האָט אייך פון איר העכסטן ראַט איבערגעגעבן דעם „שוואַרצן צייכן", ווי ס׳באַדאַרף צו זיין, טא דרייט־זשע עס טאָקע איבער, ווי ס׳באַדאַרף צו זיין, און זעט וואָס דאָרט איז אַנגעשריבן, דערנאָך קאָנט איר רעדן!

— א שיינעם דאַנק דיר, דזשאָרדזש, — האָט געענטפֿערט דער שיף־קוכער. — א, דו ביסט אַלעמאָל געווען פֿלינק פֿאַר געשעפֿט, און געדענקסט אַלע געזעצן אויף אויסנווייניק, דזשאָרדזש, ווי כ׳האָב די ערע צו זען. נו, וואָס שטייט דען דאָרטן! א! „ארונטערגעזעצט", אַזוי, הייסט עס, אַזוי גאָר? א שיינע האַנטשריפֿט, כ׳לעבן, ווי געדרוקט, וואָלט איך געמעגט שווערן. דאָס איז דיין כתב, דזשאָרדזש? ווערסט א גאַנצע קאַפּעלוש־מאַכער בא דערדאָזויקער מאַנשאַפֿט. ס׳עט מיר גאָרניט ניט וואונדערן אויב דו׳סט נאָך ווערן קאַפּיטאַן אויך. זיי אַזוי גוט, און דערלאַנג מיר נאָכאַמאָל דעם שטורקאַץ, ביטע, די ליולקע מיינע וויל בשום אופן ניט ציען.

— נו, געזונ שוין, — מאַכט דזשאָרדזש, — איר קאָנט דידאָזיקע מאַנשאַפֿט מער ניט פירן בא דער נאָז. איר מיינט אַז איר זיינט א גאַנצער חכם, אָבער דאָס איז די ענדע, און איר׳ט אפשר זיין אזוי גוט ארונטערצוקריכן פון דער פאַס, און העלפן אָפּצושטימען.

— דו האָסט, דוכט מיר, נאָר וואָס געזאָגט אַז דו קענסט די געזעצן? — האָט סילווער מיט פֿאַראַכטונג געענטפֿערט, — ווייַ־

ניקסטנס, אויב דו קענסט זיי ניט, קען איך זיי אָבער. פֿאַרגעסט ניט אַז כ'בין נאָך אַלץ אייער קאַפּיטאַן, און כ'וואַרט דאָ ביז איר'ט ארויסקומען מיט אייערע טענות, און איכ'ל אייך ענטפֿערן. דער־ווייל איז אייער „שוואַרצער צייכן" ניט ווערט קיין פֿרוטה, דערנאָך 'עלן מיר זען!

— אַזוי! איר הויבט נעכאָך ניט אָן צו פֿאַרשטיין?— האָט דזשאָרדזש געענטפֿערט. — מיר זיינען אָבער אַלע אייניק, און מיר ווייסן וואָס מיר ווילן, ווייסן מיר. ערשטנס, האָט איר איבער־געפֿירט די גאַנצע עקספּעדיציע, און איר דאַרפֿט האָבן גענוג חוצפּה ס'אָפּצולייקענען. צווייטנס, האָט איר ארויסגעלאָזט דעם שונא פון דערדאָזיקער פּאַסטקע פֿאַר גאָרניט. פֿאַרוואָס האָבן זיי עס געוואָלט ארויס פון דאַנעט? איך ווייס ניט, ס'איז אָבער גאַנץ קלאָר אַז זיי האָבן זיך אין דעם גענויטיקט. דריטנס, האָט איר אונדז ניט געלאָזט אויף זיי אָנפאַלן וועו זיי האָבן פֿאַרלאָזט ס'הויז. א, מיר פֿאַרשטייען אייך דורך און דורך, דזשאָן סילווער. איר ווילט אונדז אַרייגאַרן אין זאַק אַריין, אָט וואו דער הונט ליגט באַ־גראָבן. און פערטנס, איצט מיט דעמדאָזיקן בחור'ל.

— איז דאָס אַלץ? — האָט סילווער רואיק געפֿרעגט.

— א, כ'רעכן אַז ס'איז גענוג, — האָט דזשאָרדזש אָפּגע־ענטפֿערט. — מירן זיך נאָך אַלע הוידן און טריקענען אויף דער זון, א דאַנק אייערע פוילע שטיק.

— נו, הערט מיך אויס, און כ'על אייך ענטפֿערן אויף אַלע פיר פֿונקטן, כ'על זיי באַענטפֿערן אייניער נאָכן אַנדערן. איך האָב. הייסט עס, אַזוי זאָגט איר, איבערגעפֿירט די גאַנצע עקספּעדיציע, הא? נו, איר ווייסט אַלע וואָס כ'האָב גערעכנט צו טאָן, און איר ווייסט אויך אַלע, אַז וועו מ'זאָל מיך געווען פּאַלגן, וואָלטן מיר נאָך היינט באַאַכט געווען אויפֿן דעק פון דער „היספּאַניאָלא", פּריש און געזונט, און פול מיט גוטער פּלויטען פֿאַווירלע, און מיט אַן אַנגע־לאָדענער שיף מיט אוצרות, צום טייוול! נו, און ווער האָט זיך מיר געשטעלט אין וועג? ווער האָט מיר צוגעהאָלטן די הענט, מיר, דעם געזעצלאָכן קאַפּיטאַן? ווער האָט מיר אונטערגעטראָגן דעם „שוואַרצן צייכן" אינם אייגענעם טאָג וואָס מיר האָבן גע־לאָנדט, און אַנגעהויבן דעמדאָזיקן טאַנץ? א, ס'א פיינער

טאנץ, מ׳קאן ניט זאגן, און זעט אוים ווי א מאטראזישע האפקע אויף א שטריקל אויפן תליה־דאק אין לאנדאן דער שטאט, זעט ער אוים! אבער וועמעס שולד איז עס? נו, פארשטייט זיך, אנדערסאנס, האנדסעם, און דיינע, דזשאדזש מערי! דו ביסט דער לעצטער פון דערדאזיקער טראיקע פון אומגעבעטענע בעל־עצה׳ס, און דו האסט נאך דיווי דזשאונסעם חוצפה צו ווערן קא־פיטאן אונטער מיין נאז. דו, וואס האסט אונדז אלעמען געלייגט אין דר׳ערד אריין! צו אלדי רוחות! מ׳האט נאך אזוינס ניט געזען און ניט געהערט!

סילווער איז אויף א ווייל אנטשווינגן געוואלן, און כ׳האב גע־קאנט זען פון די פנימ׳ער פון דזשאדזשן און זיינע חברים, אז דעם „לאנגנס" רייד זיינען ניט געווען ארויסגעוואלפן.

— דאס איז אייגנטלעך אווענק, — האט אויסגערופן דער בא־שולדיקטער, אפוויישנדיק דעם שוויים פונם שטערן, וואהרים ער האט גערעדט מיט אזא פייערדיקייט, אז ס׳הויז האט זיך געטרייסלט. — כ׳לעבן, אויף מיין וואהרט, אז ס׳עקלט מיר צו ריידן צו אייך. איר האט ניט, ניט קיין שכל און ניט קיין זכרון, און כ׳קאן בשום אופן ניט פארשטיין, ווי אזוי אייערע מאמעס האבן אייך גלאזט ארויסצופאלן אויפן ים. כא־כא! ים! „ריטער פון צופאל"! שניי־דערס זיינט איר, רעכן אזך, ניט קיין ים־פארער!

— רעדט ווייטער, דזשאן, — האט זיך אנגערופן מארגאן, — זאגט עפעס וועגן די אנדערע.

— א, די אנדערע! — האט דזשאן געענטפערט. — זייער א וויכטיקע סעריע, הא? איר זאגט אז דידאזיקע עקספעדיציע איז איבערגעפירט געוואלן; אך, מיין גאט, וועלן איר זאלט וויסן ווי טיף מיר ליגן אין דר׳ערד מיט די ביינער, וואלט איר פארשטאנען ווי מיר האלטן אין דער וועלט! מיר זיינען שוין אזוי נאנט צו דער תליה, אז דער האלדז וועלט מיר שטייף ווען כ׳דערמאן זיך אין דעם. איר האט זיי אודאי שוין געזען הענגען אין קייטן; פייגל פליען ארום און ארום זיי, און מאטראזן טייטלען אויף זיי מיט די פינגער, וועלן זיי פארן פארבייי מיטן שטראם. — וואר׳ז דאס? זאגט אייגער. — דאס? נו, דאס איז דזשאן סילווער. כ׳האב אים זייער גוט געקענט, זאגט א צווייטער, און מ׳קאן שוין

הערן ווי די קייטן קלינגען, איידער מ׳קומט נאָך צו צו דער נאָנט־סטער באָיע. אָט ווי ס׳האָלט מיט יעדן מוטערס זון פון אונדז. און וועמען האָבן מיר עס צו פֿאַרדאַנקען? נו, פֿאַרשטייט זיך, אים, האָנדסן, אַנדערסאָנען, און נאָך אַזעלכע וויכטיקע טיפֿשים ווי זיי. און וואָס איז שייך דעם פערטן פֿונקט, און דעם־אָ בחור, דאָ? האָב אייך אַכציק שווארצע יאָר, זאָגט אַליין, איז ער ניט אַן אויסגעצייכנטער משכון? זאָלן מיר פֿאַר׳פּטר׳ן אַ משכון? ניין, ניט מיר. כ׳על גאָרניט ניט וועלן איבעראַשט, אויב ער׳ט נאָך אפֿשר זיין אונדזער לעצטע האָפענונג. דער׳הרג׳ענען דעם יאָט? ניין, ניט אויך, חברים! און נומער דריי? אָ, ס׳אַ סך צו רעדן וועגן נומער דריי. אפֿשר האָט׳ס בא אייך גארניט ניט קיין וועדט, וואָס אַן אמת׳ער קאַלעדזש דאָקטאָר קומט אייך אונטערזוכן אַלע טאָג? דיך, דזשאָן, מיט דער לאָך אין קאָפּ, און דיך, דזשאַרדזש מערי, וואָס האָסט זיך ערשט מיט אַ זעקס שעה צוריק געווארפן אין אַ קאַלטן קדחת, און וואָס דיינע אויגן האָבן נאָך אפֿילו איצט דעם קאָליר פון לימענע שאָלאָכץ? אוו איר ווייסט אפֿשר אויך ניט אַז זיי דערוואַרטן אַ געהילף־שיף, הא? יאָ, יאָ, ס׳זי׳ט קומען, און ס׳איז שוין ניטאָ קיין סך צו ווארטן אויך. מירן זען וועמען ס׳עט הנאה טאָן צו האָבן אַ משכון, וועז ס׳עט האָלטן דערביי. און וואָס איז שייך נומער צוויי, פֿאַרוואָס כ׳האָב געשלאָסן אַן אפֿמאַך, זיינט איר דאָך אַליין געקראָכן אויף אַלע פיר און זיך געבעטן אַז כ׳זאָל עס טאָן, אויף אַלע פיר זיינט איר געקראָכן, אַזוי נידערגעשלאָגן זיינט איר געווען. אַ חוץ דעם, וועז כ׳טו עס ניט, וואָלט איר דאָך געווען אויסגענאַנגען פון הונגער. אָבער דאָס איז אַ קליניקייט! אויב איר ווילט וויסן פֿאַרוואָס כ׳האָב עס געטאָן, נאָט זעט, אָט פֿאַרוואָס!

און ער האָט ארונטערגעשליידערט אויפן דיל אַ פּאַפּיר וועלכן כ׳האָב מאָמענטאָל דערקענט. ס׳איז ניט געווען קיין אַנדער זאָך ווי די מאַפּע אויף פֿאַרגעלטן פּאַפּיר, מיט די דריי רויטע קרייצן, וואָס כ׳האָב געפונען אייגנעווייקלט אין אַ אוילטוד אינם אַלטן קאַפּיטאַנס קאַסטן. פֿאַרוואָס דער דאָקטאָר האָט זי אים אוועקגענעבן, איז געווען איבער מיינע כחות צו פֿארשטיין. אָבער אויב די דערשיינונג פון דער מאַפּע איז פֿאַר מיר געווען אַ רעטעניש, איז זי פֿאַר

די בונטאַרן געווען עפּעס אומגלויבלאַכעס. זיי האָבן זיך אויף איר אַרויפגעוואָרפן ווי קעץ אויף אַ מויז. זי איז איבערגעגאַנגען פון האַנט צו האַנט. איינער האָט זי געריסן פונם אַנדערן, און פון די קללות און אויסרופן, און קינדערשן געלעכטער מיט וועלכע זיי האָבן זי באַטראַכט, האָט מען געקאָנט מיינען, אַז ניט נאָר האָבן זיי שוין געהאַלטן דאָס באַרע גאָלד אין די הענט, נאָר אַז זיי האָבן עס שוין געהאַט מיט זיך אויף דער שיף.

— יאָ, — מאַכט איינער, — ס'איז פלינטס חתימה, אָן צווייפל. J. F. אַ שטריך ארונטער מיט צוויי שלייפן, אַזוי פלעגט ער זיך אַלעמאָל אונטערשרייבן.

— זייער שיין, כ'לעבן, מ'קאָן ניט זאָגן, — האָט זיך אָנגע־רופן דזשאָרדזש, אָבער ווי אַזוי וועלן מיר פון דאַנעט אַוועקפאָרן, אַז מיר האָבן ניט קיין שיף?

סילווער איז פּלוצלונג אויפגעשפּרונגען, און אָנשפּאַרנדיק זיך אין דער וואַנט, האָט ער אויסגעשריען:

— איך וואָרן דיך, דזשאָרדזש, נאָך איין וואָרט פון דיין חוצפּה, און כ'על דיך אַרויספאָדערן צו אַ געשלעג! ווי אַזוי? פרעגט ער! נו ווי זאָל איך וויסן? דו און די רעשט וואָס האָבן מיר פאַרלוירן מיין שקונער, דורך אייער אַריינמישונג, פאַרברענט זאָלט איר ווערן! זאָגט איר מיר ווי אַזוי! אָבער ניט איר, איר קאָנט מיר גאָרניט ניט זאָגן. איר קאָנט אַ קאַץ דעם עק ניט פאַרבינדן. דו קאָנסט אָבער רעדן אָנשטענדיק, און 'עסט עס טאָן אויך. דזשאָרדזש מערי, מעגסט זיך אויף מיר פאַרלאָזן!

— וואָס אמת איז אמת, — האָט זיך אָנגערופן דער אַלטער מאָרגאַן.

— אמת?! כ'רעכן אַזוי, — האָט געזאָגט דער שיף־קוכער — נו, זאָגט אַליין, איר האָט פאַרלוירן דעם שקונער, און איך האָב געפונען דעם אוצר, ווער־זשע־ז מער מענטש? כ'פרעג אייך! און איצט, צום טייוול, דאַנק איך אָפּ. קלייבט זיך אויס וועמען איר ווילט אַליין פאַר אייער קאַפּיטאַן, איכ'ל זיך מיט אייך מער ניט פּאַסקודיען!

— סילווער! — האָבן זיי גענומען שרייען, — באַרבעקיו אויף שטענדיק! באַרבעקיו איז קאַפּיטאַן!

— אַזוי, הייסט עס, איר זיינט שוין אַ ניי לידל! — האָט אויסגערופן דער קוכער. — דושאַרדוש, כ'רעכן אַז 'עסט מוזן צואוואַרטן אַ ביסל, מיין פריינט. ס'איז דיין מערכה וואָס כ'בין ניט קיין נקמה־נעמער, דאָס איז קיינמאָל ניט געווען מיין טבע. אוז איצט, חברים, וועגן דעם „שוואַרצן צייכן". כ'רעכן אַז ער איז איצט ניט ווערט קיין שמעק־טאַבאַק, הא? דיק האָט זיך נאָר איבערגעפירט זיין מזל, און גע'פֿטר'ט זיין ביבל, דאָס איז אַלץ.

— מ'עט'ס נאָך אַבער פונדעסטוועגן קאָנען קושן, ס'בוד, הא? — האָט דיק געבורטשעט, וועלבער האָט זיך, ווייזט אויס, זייער געשראָקן פֿאַר דער קלָה וואָס ער האָט אויף זיך געבראַכט.

— א ביבל מיט אַן אויסגעריסן בלעטל! — האָט סילווער מיט חוזק געענטפערט, — א, ניין! זי איז ניט מער ווערט פון א מעשה־ביבל.

— אַזוי? — האָט דיק אויסגערופן מיט א מין פרייד, — נו, כ'רעכן אַז אַזא ביבל איז אויף כדאי צו האַלטן.

— נא, דזשים, נא דיר א טשיקאַווע זאַך, — האָט סילווער געזאָגט, — און ער האָט מיר צוגעווארפן ס'פאַפּירל.

ס'איז געווען א בלאַט, די גרויס פון א קרוין־בויגן. איין זייט איז געווען לַיידיק, וואָרים ס'איז געווען ס'לעצטע בלעטל. אויף דער אַנדערער זייט זיינען געווען א צוויי־דריי פסוקים פון „אַנטפּלע־קונג". פון אַלע ווערטער, האָבן זיך מיר די פאַלגנדיקע איינגעקריצט אין זכרון: „אין דרויסן אַבער זיינען דאָ הינט און מערדער". די געדרוקטע זייט איז געווען אָפּגעשוואַרצט מיט האַלץ־אַש, וואָס האָט שוין איצט אָנגעהויבן ארונטערצופאַלן און פֿארשמירן מיינע פינגער. אויף דער לַיידיקער זייט איז מיטן זעלבן שטאָף געווען אָנגעשריבן איין וואָרט: „ארונטערגעזעצט". כ'האָב נאָך דאָסדאָזיקע אַנטקיל בא מיר ביז היינט צו טאָג. ס'איז שוין אַבער איצט ניט געבליבן קיין סימן פונם געשריפט, א חוץ אַן איינאונאיינציקן קריץ, וואָס מ'מאַכט מיטן נאָגל פונם גראָבן פינגער.

דאָס איז געווען דער סוף פון דער באַאַכטיקער געשעניש. באַלד נאָכדעם האָט יעדער ענומען א טרונק, און מיר האָבן זיך געלייגט שלאָפן. סילווער האָט ארויסגעוויזן זיין נקמה, דערמיט וואָס ער האָט געשטעלט דושאַרדוש מערין אויף דער וואַך, און אים

געסטראשעט מיטן טויט, אויב ער'ט זיך ארויסצייגן אלס פאלש.

ס'האט געגומען א לאנגע צייט, איידער כ'האב געקאנט צומאכן מיט אן אויג, און אין גאט ווייסט, אז כ'האב געהאט גענוג זאכן וועגן וואס צו טראכטן: וועגן דעם מאן וואס כ'האב באטאג דער'הרג'עט, וועגן מיין אייגענער געפערלאכער לאגע, און ספעציעל וועגן דער מערקווירדיקער ראלע וואס כ'האב געזען סילווערן שפילן, צוזעענדיק ווי ער האט מיט אין האנט קאנטראלירט די בונטארן, און מיט דער אנדערער אויסגענוצט יעדן מעגלאכן און אוממעגלאכן מיטל, כדי צו מאכן שלום און זיך ראטעווען זיין אומגליקלאך לעבן. ער אליין איז געשלאפן רואיק, און האט הויך געכראפעט. ווי פארדארבן ער איז געווען, האט מיר דאך אויף אים ווייניג געטאן ס'הארץ, טראכטנדיק וועגן די שווארצע געפארן וואס האבן אויף אים געלויערט, און וועגן דער שענרלאכער תליה וואס האט אים דערווארט.

דרייסיקסטער קאפיטל

אויף נאמנות

כ'האב זיך אויפגעכאפט — ארער בעסער געזאגט, מיר האבן זיך אלע אויפגעכאפט, וואס כ'האב געזען אז אפילו דער וואכמאן האט זיך אויפגעטרייסלט פון זיין אָרט קעגן דעם ביישטיידל פון דער טיר, — דערהערנדיק א קלאָרע, קרעפטיקע שטים וואס האט אונדז געוופן פון וואלד:

— פעסטונג, אהאי! — האט זי געשריען. — דער דאקטאר קומט!

און ס'איז טאקע געווען דער דאקטאר. כאטש כ'האב זיך דערפרייט צו הערן דידאזויקע שטים, איז מיין פרייד דאך געווען געמישט מיט טרויער, וואס כ'האב זיך אין מיין פארלעגנהייט דערמאנט אין מיין אומגעהארכזאמער און גנב'ישער אויפירונג. זעענדיק צו וואס זי האט מיך געבראכט, און מיט וועלכע חברים און געפארן כ'בין געווען ארומגערינגלט, האב איך זיך געשעמט אים צו קוקן אין פנים אריין.

ער האָט געמוזט אויפשטיין ווען ס'איז נאָך געווען פינצטער, וואָרים ס'האָט ערשט איצט אָנגעהויבן צו טאָגן. ווען כ'בין צוגע־לאָפן צו אַ שיס־פענצטערל און האָב אַרויסגעקוקט, האָב איך אים געזען שטיין. ווי אַ מאָל סילווערן, ביז איבער די קני אין אַ קריכנ־דיקן נעפּל.

— דאָס זיינט איר, דאָקטאָר אַ שיינעם גוטמאָרגן אייך, מיין הער! — האָט סילווער מאָמענטאַל אויסגערופן, מונטער און שטראַלנ־דיק מיט גוטסקייט. — פריש און פרי, כ'לעבן. און ווי זאָגט מען דאָרט, „ס'פריע פייגעלע כאַפּט ס'ווערימל". דזשאָרדזש, גיב זיך נאָר אַ ריר, מיין זון, און העלף דאָקטאָר ליווזין אַריבערקריכן איבער דער שיף־וואַנט. אייערע פּאַציענטן, דאָקטאָר, זיינען אַלע געזונט, אַלע געזונט און פריילאַך.

ער האָט אַזוי געהאַלטן אין איין פּלוידערן, שטייענדיק אויפן בערגל, מיט דער קוליע אונטערן עלנבויגן, און מיט איין האַנט אָנגעשפּאַרט אין דער וואַנט פונם הויז — דער אייגענער אַלטער דזשאָן מיט דער שטים, מאַניער און אויסדרוק.

— מיר האָבן פון אייערטוועגן אַ גרויסע איבעראַשונג, אויך, מיין הער, — האָט ער פאָרגעזעצט. — אַ קליינעם אורח, כאַ־כאַ! אַ נייעם קוואַרטיראַנט און קעסטקינד, מיין הער, און ער זעט אויס געזונט און מונטער ווי אַן אָנגעסטראָיעטער פידל. ער איז אַ גאַנצע נאַכט געשלאָפן ווי אַ סופּערקאַרגאָ, איז ער, לעבן דעם אַלטן דזשאָנען, זייט באַ זייט זיינען מיר געלעגן אַ גאַנצע נאַכט.

דאָקטאָר ליווזי איז דערווייל אַריבערגעקראָכן איבערן פּאַרקן, און איז שוין געווען נאָנט פונם קוכער. כ'האָב געקאָנט הערן אַן איבערבייט אין זיין קול, ווען ער האָט זיך אָנגערופן:

— ניט דזשים?

— יאָ, ס'איז דזשים אַליין, דער זעלביקער דזשים ווי אַלע־מאָל, — האָט סילווער געזאָגט.

דער דאָקטאָר איז געבליבן שטיין ווי פאַרגליווערט. ער האָט אָבער גאָרניט ניט געזאָגט, און ס'האָט אים גענומען עטלאַכע סע־קונדן איידער ער האָט זיך געקאָנט רירן פון אָרט.

— זייער גוט, — האָט ער זיך ענדלאַך אָנגערופן, — פריער אָבער קומט פליכט, און דערנאָך פאַרגעניגן, ווי איר אַליין וואָלט

געזאגט, סילווער. לאמיך אקארשט פריער באטראכטן אייערע פאציענטן.

אין א מינוט ארום איז ער אריינגעקומען אין הויז אריין, מיד באגריסט מיט א ברוגז'ן שאקל מיטן קאפ, און האט אנגעהויבן זיין ארבעט צווישן די קראנקע. ער האט זיך ווי גארניט ניט געשראקן. כאטש ער וואלט געווען געמעגט וויסן אז זיין לעבן איז, צווישן דידאזיקע פארעטערישע טייוואלים, געהאנגען אויף א האר. ער האט געהאלטן אין איין פלוידערן מיט די פאציענטן, ווי ער וואלט אפגעשטאט א געווינטלאכן, פראפעסיאנעלן וויזיט בא א שטילער ענגלישער פאמיליע. זיין האלטונג האט, ווייזט אויס, געמאכט אן אייндרוק אויף די חברה־לייט, וואהרים זיי האבן זיך באנומען צו אים פונקט ווי ס'וואלט גארניט ניט געווען פאסירט, פונקט ווי ע ר וואלט נאך אלץ געווען דער שיפדאקטאר, און ז י י די געטרייע פאדערמאסטניקעס פון אמאל.

— איר גייט אויף א וועג, מיין פריינט, — האט ער געזאגט צום יונג מיטן איינגעבאנדאזשירטן קאפ, — אויב עמיצער איז וועלן עס איז געווען א האר פון טויט, זיינט איר עס געווען. אייער קאפ מוז זיין שטארקער פון אייזן. נו, דזשארדזש, ווי גייט'ס? איר האט א שיין פנים, מ'קאן ניט זאגן, איר זעט אוים ווי אייניער מיט אן איבערגעקערטן לעבער, מיין פריינט. האט איר איינגענומען דעם רעצעפט? העי, חברה, האט ער איינגענומען דעם רעצעפט?

— יא, יא, מיין הער, ער האט אים איינגענומען, אודאי, — האט געענטפערט מארגאן.

— וואהרים, איר פארשטייט, — מאכט דאקטאר ליווזי אין א זייער פריינטלאכן טאן, — זינט כ'בין געווארן דער בונטארן־דאק־טאר, אדער, ווי איך רוף עס, טורמע־דאקטאר, באטראכט איך עס פאר מיין חוב ניט צו פארלירן קיין איין מאן פון קענינג דזשארדזשעס וועגן (גאט בענטש אים!) און פון דער תליה'ס וועגן.

די לומפן האבן זיך איבערגעקוקט, האבן אבער אראפגעשלונגען דאס שטאכווארט שטילערהייט.

— דיק איז עפעס ניט מיטאלעמען, מיין הער, — האט זיך איינער אנגערופן.

— אזוי? — מאכט דער דאקטאר, — אזוי? נו, קום נאר

אהער, דיק, און ווייז מיר דעם צונג. נו, אודאי איז ער ניט מיט־אלעמען, ס'וואלט מיר געווען א גרויס חידוש צו הערן אז ער איז יא מיטאלעמען! מיט אזא צונג קאן מען אפילו א פראנצויז איבער־שרעקן אויף טויט. נאָך א פיבער, הייסט עס!

— אט האָט איר עס, — מאכט מאָרגאָן, — וואס האָב איך געזאגט? דאָס נעמט זיך דערפון וואס מ'צערייסט א ביבל.

— דאָס נעמט זיך דערפון וואס מ'איז פאַרדאמטע אייזלען, — האָט אָפּגעענטפערט דער דאָקטאָר, — און פון ניט האָבן געווג שכל צו וויסן דעם חילוק צווישן גוטער לופט און סם, צווישן טרוקן לאנד און פאסקודנע פארפעסטעטע זומפן, אט וואס. ס'איז בא מיר קיין ספק ניט, כאטש ס'איז, פארשטייט זיך, בלויז א מיי־נונג, אז איר'ט אלע האָבן צו זינגען און צו זאָגן, איידער איר'ט ארויסטרייבן די מאלאריע פון אייערע געדערים. איר'ט שוין פאר־זאָגן א צענטן ניט צו לאָגערן אויף א זומפ. זעט איר, סילוועד, אויף אייך איז מיר א גרויס חידוש. איר זיינט דאָך עפעס ניט קיין נאר, בפרט נאָך אין פארגלייך מיט די אנדערע, אבער פון היגיענע האָט איר, לויט מיין מיינונג, ניט דעם מינדסטן באגריף.

— נו, — האָט ער צוגעגעבן, נאָכדעם ווי ער האָט זיי אָנגע־פּאָיעט מיט די מעדיצינען, וועלכע זיי האָבן איינגענומען מיט א קאמישער אונטערגעווארפנקייט, וואס האָט זיך גיכער געפאסט פאר קינדער פון א צדקה־אנשטאלט, ווי פאר בלוטדורשטיקע בונטארן און פיראטן, — נו, — מאכט ער, — ס'עט זיין געזונ פאר היינט. און איצט וואלט איך געוואלט האָבן א געשפּרעך מיט דעמאָזיקן אינגל, ביטע.

און ער האָט נאכלעסיק אווינק געטאָן מיטן קאָפּ אויף מיר.

דזשאָרדזש מערי איז געשטאנען בא דער טיר, שפּייענדיק און שפּריצנדיק מיטן מויל עפעס א שטינקענדיק געטראנק. אבער ווי דער דאָקטאָר האָט ארויסגעבראכט אויף די ליפּן זיין באגער, האָט ער זיך געגעבן א דריי אויס, איז געוואָרן מלא רציחה, און מיט א כפל־שמונה'דיקער קללה אויסגעשריען: — ניין!

סילוועד האָט געגעבן א זעץ אין דער פּאָם מיט דער אפענער האנט.

— שטיל זאל זיין! — האָט ער געדונערט, און האָט זיך

ארומגעקוקט ווי אן אמת'ער לייב. — דאקטאר, — האט ער פאַרגעזעצט אין זיין געווײנטלאכן רואיקן טאָן, — כ'האב שוין פריער געטראכט דערפון, וואָרים כ'וויים אז איר האט א שוואכקייט צו דעמדאזיקן אינגל. מיר דאנקען אייך אלע פון טיפן הארצן פאר אייער גוטהארציקייט. איר זעט אליין אז מיר האבן צו אייך צוטרוי, און נעמען איין די מעדיצינען ווי זיי וואלטן געווען הארויק. איך גלויב אז כ'האב געפונען אן אויסוועג וואם 'עט אלעמען צופרידענ־שטעלן. האקינס, גיב מיר דיין ערנוואָרט אלם א יונגער דושענטל־מאן, וואָרים דו ביסט א יונגער דושענטלמאן, כאטש ביסט אָרים געבוירן, זאג מיר צו אויף דיין נאמנות אז דו'סט ניט מאכן קיין פליטה.

כ'האב אים גלייך זייער גערן געגעבן דעם פארלאנגטן צוזאג.

— נו, דאקטאר, — האט געזאגט סילווער, — גייט איר איצט ארוים אויף דער אנדערער זייט פונם פארקן, און ווען איר'ט דאָרט זיין, 'על איך אייך אַרויסברענגען דעם בחור אויף ד ע ר זייט. כ'רעכן אז איר'ט זיך קאָנען דורכרעדן דורך די שפּאַרעס. א גוטן טאג אייך, מיין הער, און גיט איבער א גרוס דעם סקווייר און קאפּיטאן סמאָלעטן.

א שטורעם פון פראָטעסט, וועלכן נאָר סילווערס ביסטרע אויגן האבן געקאנט האלטן א'ן צוים, האט אויסגעבראכן גלייך נאכדעם ווי דער דאקטאר האט פארלאָזן ס'הויז. סילווער איז פון אלעמען גאנץ אפן באשולדיקט געווארן אז ער איז צוויי־פנים'דיק, אז ער פרובירט שלים א באזונדערן שלום פאר זיך אליין, און אז ער איז מקריב די אינטערעסן פון זיינע מיטשולדיקע, באשווינדלטע חברים. מיט איין וואָרט, זיי האבן אים פארגעוואָרפן פונקט דאס, וואָס ער האט טאקע געטאָן. איך האב עס אין דעם פאל געזען אזוי קלאָר און דייטלאך, אז כ'האב זיך ניט געקאנט פארשטעלן, ווי אזוי ער'ט קאָנען איינשטיל זייער צארן. ער איז אבער געווען טויזנט מאל קליגער פון זיי אלע, און זיין נעכטיקער זיג האט אים געגעבן אז אומגעהייערע מאכט איבער זייערע מוחות. ער האט זיי געזידלט און באלויידיקט מיט די ערגסטע נעמען, וואָס מ'קאן זיך נאָר פארשטעלן. האט געזאגט אז מיין געשפּרעך מיטן דאקטאר איז פשוט געווען א נויטוועגדיקייט, האט געפאכעט מיט דער מאפע

אין זייערע פּנימ׳ער, האָט זיי געפרעגט צי ס׳לוינט זיך זיי צו ברעכן דעם אָפּמאַך אין דעמזעלבן טאָג וואָס זיי האָבן זיך געזאָלט אַרויס־לאָזן אויף דער יאָגד נאָכן אוצר.

— ניין, צו אַלדי שוואַרץ יאָר! — האָט ער געשריען. — מירן ברעכן דעם אָפּמאַך וועז ס׳עט קומען די ריכטיקע צייט. ביז דאמאָלט ׳על איך דעמדאָזיקן דאָקטאָר נאָכגעבן און אים אריינ־נאָרן אין זאָק אַריין, אויב כ׳זאָל אים אפילו דאַרפן איינרייבן זיינע שטיוול מיט בראנפן.

ער האָט זיי דאָן געהייסן אָנצינדן ס׳פּייער, און איז שטאָלץ אַרויסגענאַנגען מיט זיין קוליע, אָנשפּאַרנדיק זיך מיט איין האָנט אויף מיין אַקסל, און איבערלאָזנדיק זיי צעטומלט, און איינגעשטילט גיכער פון זיינע געשריייען ווי פון איבערציגונג.

— פּאַמעלאָך, בחור׳ל, פּאַמעלאָך, — האָט ער געזאָגט, — זיי קאָנען נאָך הינטן אַרום אויף אונדז אָנפאַלן אָקאָרשט מ׳זעט ניט, אויב זיי׳לן זען אז מיר אייַלן זיך.

מיר האָבן זייער פּאַרזיכטיק געשפּאַצירט איבער דער זאָמר צום פּלאַץ וואו דער דאָקטאָר האָט אויף אונדז געוואַרט אויף דער אַנ־דערער זייט פונם פּאַרקן, און וועז מיר זיינען געווען גענוג נאָנט געהערט צו ווערן, איז סילווער געבליבן שטיין.

— איר׳ט אַזוי גוט זיין און עס אינזינען האָבן, דאָקטאָר, — מאַכט ער, — דאָס, און דאָס וואָס דער בחור ׳עט אייך דערציילן: ווי אַזוי כ׳האָב אים אָפּגעראַטעוועט ס׳לעבן, און בין דערפאַר אַרונ־טערגעזעצט געוואָרן, יאָ, איר קאָנט זיך אויף מיר פאַרלאָזן. דאָק־טאָר, וועז איינער רודערט אַזוי נאָנמ פונם ווינט, און שפּילט „אום־צי־גראָד" מיטן לעצטן אָטעם פון זיין לעבן, ווי איך, ׳עט איר׳ס אפשר ניט באַטראַכטן פאַר צו פיל, אים צו זאָגן כאָטש איין גוט וואָרט? איר׳ט אַזוי גוט זיין צו געדענקען אז איצט איז׳ס שוין ניט נאָר מיין לעבן וואָס שטייט אין קאָן, נאָר דעם־אָ בחור׳ס אויך. זאָגט מיר א גוט וואָרט, דאָקטאָר, האָט רחמנות און גיט מיר א פונק פון האָפנונג אויף דער צוקונפט.

סילווער איז געוואָרן אַנ׳אַנדער מענטש, ווי נאָר ער איז אַהין צוגעקומען, און איז געווען מיט דער פּלייצע צו זיינע פרייַנט און צום הויז. זיינע באַקן האָבן אויסגעזען ווי איינגעפאַלן, זיין

שטים האָט געציטערט. קיינער איז נאָך קיינמאָל ניט געווען מער טויט־ערנסט ווי ער.

— וואָס רעדט איר, דושאָן, איר מיינט דאָך מיר ניט צו זאָגן אַז איר האָט מורא? — האָט געפרעגט דער דאָקטאָר.

— דאָקטאָר, כ׳בין ניט קיין פייגלינג, ניין, ניט אַיך, ניט אויף אַזוי פיל! — און ער האָט אַ קנאַק געטאָן מיט די פינגער. — אפילו ווען כ׳זאָל מורא האָבן, ׳אָלט איכ׳ס ניט אויסגעזאָגט. כ׳בין זיך אָבער מודה אַז כ׳ציטער פאַר דער תּליה. איר זיינט אַ גוטער און אויפריכטיקער מענטש, כ׳האָב נאָך קיינמאָל ניט געזען קיין בעסערן מענטשן! פאַרגעסט־זשע ניט מיינע גוטע טאַטן, פונקט ווי איר׳ט ניט פאַרגעסן די שלעכטע. און איצט, זעט איר, ׳על איך אָפּשטייגן אויף אַ זייט, און אייך איבערלאָזן מיט דזשימען אַליין. פאַרשרייבט דאָס אויס צונוטן, ווארים דאָס איז אויך עפּעס ווערט, איז עס!

נאָך דידאָזיקע רייד, איז ער צוריקגעגאַנגען אַ ביסל, ביז ער איז געווען גענוג ווייט ניט צו קאָנען הערן. דאָרט האָט ער זיך אַנידערגעזעצט אויף אַ שטאַם פון אַן אָפּגעהאַקטן בוים און האָט אָנגעהויבן צו פייפן. ער האָט זיך געהאַלטן אין איין דרייען אויף זיין אָרט, אַזוי אַז ער זאָל קאָנען באָאַכטן סיי מיך מיטן דאָקטאָר, סיי זיינע ווידערשפּעניקדיקע יונגען, וועלכע זיינען איצט געווען באַשעפטיקט מיט מאַכן ס׳פייער. זיי האָבן געהאַלטן אין איין אָרומגיין הין און צוריק איבער דער זאַמד, צווישן דעם פייער און דעם הויז, פון וועלכן זיי האָבן אַרויסגעטראָגן חזיר־פלייש און ברויט, צוגרייטנדיק פרישטיק.

— אַזוי, אַזוי, דזשים, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — אָט ביסטו ווידער דאָ. ווי דו האָסט זיך אויסגעבעטן, אַזוי וועסטו שלאָפן, מיין זון! גאָט ווייסט, אַז כ׳האָב ניט ס׳האַרץ דיך צו שעלטן, אָבער איין זאַך מוז איך דיר זאָגן, און מיך אָרט ניט צי ס׳וועט דיר פאַרשאַפן שמערצן צי ניט: כּל זמן קאַפּיטאַן סמאָלעט איז געווען געזונט, האָסטו ניט געוואגט צו אַנטלויפן, און ווען ער איז געווארן קראַנק, און האָט דיר ניט געקאָנט שטערן, איז עס פון דיין זייט געווען אַן אמת׳ע געמיינהייט!

כ׳בין זיך מודה אַז כ׳האָב אָנגעהויבן צו ווייגען. — דאָקטאָר,

— האָב איך געזאָגט, — האָט רחמנות, כ'האָב זיך שוין אַליין גענוג פאַרשאָלטן ס'געביין דערפאַר. מיין לעבן איז שוין במילא גאָרניט ניט ווערט. כ'וואָלט שוין אפילו איצט געווען טויט, ווען סילווער שטעלט זיך ניט איין פאַר מיר. גלויבט מיר, דאָקטאָר, כ'האָב ניט מורא צו שטאַרבן, און אפשר בין איכ'ס ווערט אויך, וואָס מיך שרעקט איז פּייניקונג. אויב זיי זאָלן מיך נעמען פּייניקן —

— דזשים, — האָט מיך דער דאָקטאָר אונטערבראָכן, און זיין קול האָט זיך אינגאַנצן געביטן, — דזשים, כ'קאָן עס ניט דער־לאָזן. שפּרינג אַריבער, און מירן זיך איינשטעלן ס'לעבן און אַנטלויפן.

— דאָקטאָר, — האָב איך געזאָגט, — כ'האָב דאָך געגעבן מיין וואָרט.

— איך ווייס, איך ווייס, — האָט ער אויסגערופן, — מיר קאָנען זיך אָבער איצט גאָרניט ניט העלפן, דזשים. איך נעם אויף זיך די שולד און די שאַנדע, מיין זון. כ'קאָן דיך דאָ ניט איבער־לאָזן. שפּרינג! איין שפּרונג, און ביסט אויסנווייניק, און מירן זיך לאָזן לויפן ווי די אַנטילאָפּן.

— ניין, — האָב איך געענטפערט, — איר ווייסט אַליין גאַנץ גוט, אַז איר אַליין וואָלט'ס אויך ניט געטאָן, ניט איר, ניט דער סקווייר, ניט דער קאַפּיטאַן, און איכ'ל עס אויך ניט טאָן. סילווער האָט מיר געטרויט, כ'האָב געגעבן מיין וואָרט, און כ'גיי צוריק. אָבער, דאָקטאָר, איר האָט מיר ניט געלאָזט ענדיקן. אויב זיי זאָלן מיך נעמען פּייניקן, קאָן איך נאָך אויסזאָגן וואו די שיף געפינט זיך. יאָ, כ'האָב די שיף, כ'האָב זי צוריקגעקראָגן, טיילווייז דורך מזל, און טיילווייז דורך איינשטעלן ס'לעבן. זי געפינט זיך אינם „צפון אויסגוס", אויפן דרומ'דיקן ברעג, באַם ראַנד פונם הויכ־וואַסער. אין דער צייט פון האַלבן צופלוס, מוז זי ליגן הויך און טרוקן.

— די שיף! — האָט דער דאָקטאָר אויסגערופן.

כ'האָב אים אויף שנעל דערציילט וועגן מיינע אַוואַנטורעס, און ער האָט מיך שווייגנדיק אויסגעהערט פון אָנהייב ביזן סוף.

— ניט אַנדערש, נאָר די האַנט פון גאָט איז דאָ אין דעם, — האָט ער באַמערקט, ווען כ'האָב געענדיקט. — אויף שריט און טריט ביסטו עס דער יעניקער וואָס ראַטעוועט אונדז א ו נ ד ז ע ר

לעבן. קאָנסטו זיך פאָרשטעלן אַז מירן דיר לאָזן פאַרלירן ד י י נ ס ? דאָס וואָלט געווען אַ שוואַכע באַלוינונג, מיין זון. דו האָסט אויפ־געדעקט די פאַרשווערונג; דו האָסט געפונען בען גאָנען — די בעסטע טאַט וואָס דו האָסט ווען עס איז געטאָן אָדער וועסט נאָך טאָן, אויב דו זאָלסט אפילו לעבן ניינציק יאָר. אָ, הייליקער יופי־טער, רעדנדיק וועגן בען גאָנען, דאָס איז עפּעס גאָר קיין מענטש ניט, נאָר אַ שד! סילווער! סילווער! — האָט ער אויסגערופן, — קומט אַהער! — און ווען דער קוכער איז צוגעקומען, — כ'על אייך געבן אַ גוטע עצה, איילט זיך ניט אַזוי שטאַרק נאָכן אוצר!

— וואָס רעדט איר, מיין הער? כ'טו ס'בעסטע וואָס איך קאָן, — האָט געזאָגט סילווער, — איר'ט מיר אַנטשולדיקן, אָבער דער איינציקער וועג ווי אַזוי כ'קאָן ראַטעווען מיין לעבן און דעם אינגלס, איז נאָר דורך זוכן דעם אוצר, איך פאַרזיכער אייך.

— נו, סילווער, — האָט געענטפערט דער דאָקטאָר, — אויב ס'יאָ אַזוי, וועל איך גיין אַ טראָט ווייטער: זייט גרייט אויף יללות ווען איר'ט אים געפינען.

— מיין הער, — האָט סילווער זיך אָנגערופן, — כ'זאָג אייך דעם אמת, דאָס מיינט אָדער צופיל אָדער צו ווייניק. נו, זאָגט אַליין: וואָס ס'איז געווען אייער ציל, פאַרוואָס איר האָט אויפגעגעבן די פעסטונג, פאַרוואָס איר האָט מיר אַוועקגעגעבן די מאַפּע, ווייס איך דאָך ניט, האַ? פונדעסטוועגן, האָב איך געטאָן וואָס מ'האָט מיר געהייסן מיט פאַרמאַכטע אויגן, און אָן אַן איינציג וואָרט פון האָפנונג פון אייך! אָבער ס'איצטיקע איז שוין צו פיל! אויב איר ווילט מיר ניט אויסזאָגן גאַנץ פּשוט וואָס איר מיינט, טאָ זאָגט עס גאַנץ אָפן, און כ'על עס לאָזן גיין ווי ס'גייט.

— ניין, — האָט דער דאָקטאָר מיט איבערלייגונג געזאָגט, — כ'האָב ניט קיין רעכט צו דערציילן איין וואָרט מער. איר פאַרשטייט, ס'איז ניט מיין סוד, סילווער, אַניט, גיב איך אייך מיין וואָרט, אַז כ'וואָלט אייך אויסגעזאָגט. כ'על אָבער גיין מיט אייך אַזוי ווייט ווי איך וואַג, און אַ טראָט ווייטער. דער קאַפּיטאַן וועט מיר שוין אַזוי אויך אַרונטעררייסן דעם פּאַרוק דערפאַר, אויב כ'האָב קיין טעות ניט. נו, ערשטנס, וועל איך אייך געבן אַ שטראַל פון האָפנונג: סילווער, אויב מירן ביידע אַרויס לעבעדיקע

פון דערדאָזיקער וואָלפישער פּאַסטקע, וועל איך טאָן אַלץ אין דער וועלט, אייך צו ראַטעווען, א חוץ, פּאַרשטייט זיך, פּאַלש שווערן.

סילווערס פּנים האָט אויפגעשטראָלט. — מיין הער, איך בין זיכער, אז מער דערפון וואָלט איר ניט געקאָנט צוזאָגן, ווען איר וואָלט אפילו געווען מיין אייגענע מוטער!

— נו, דאָס איז מיין ערשטע קאָנצעסיע, — האָט דער דאָקטאָר צוגעגעבן. — די צווייטע איז א קלייניע עצה: האַלט ס'אינגל האַרט לעבן זיך, און אויב איר נויטיקט זיך אין הילף, שרייט "האַלו!" איך גיי „אים" איצט אויפזוכן פון אייערטוועגן, און דאָס אַליין וועט אייך באַווייזן צי איך רעד גלאַט אין דער וועלט אַריין. זיי געזונט, דושים.

דער דאָקטאָר האָט מיר דורכן פּאַרקן געדריקט די האַנט, א שאָקל געטאָן מיטן קאָפּ צו סילווערן, און איז מיט שנעלע טריט אַוועק צוריק אין וואָלד אַריין.

אוון־און־דריסיקסטער קאַפּיטל

די יאַגד נאָכן אוצר. — פלינטס וועג־וויזער

— דושים, — האָט זיך אָנגערופן סילווער, ווען מיר זיינען געבליבן אַליין, — אויב איך האָב דיר גערעטעוועט דיין לעבן, האָסטו מיר איצט אָפּגערעטעוועט מיינס, און כ'על עס דיר קיינמאָל ניט פּארגעסן. כ'האָב מיט א ווינקל פונם אויג געזען ווי דער דאָקטאָר האָט דיר געוואונקען זאָלסט אַנטלויפן, האָב איך. און כ'האָב דיך געזען זאָגן ניין, אזוי דייטלאָך, פונקט ווי כ'זאָל עס געווען הערן. דאָס גייט אַלץ אויף דיין רעכנונג, דושים. ס'איז דער ערשטער שטראָל פון האָפנונג זינט די אַטאַקע איז דורכגעפאַלן, און כ'האָב עס דיר צו פּאַרדאַנקען. און איצט, דושים, מוזן מיר זיך אַרויס־לאָזן זובן דעם אוצר, און נאָך מיט א פּאַרזינלטן באָפעל דערצו. ס'הייבט מיר נאָרניט ניט אָן צו געפעלן, זאָג איך דיר. מיר מוזן

זיך ביידע האַלטן צוזאַמען, אַקסל צו אַקסל, און מירן נאָך ראַטע־ווען אונדזערע העלדזער, להכעים מזל און צופאַל.

פונקט דאַמאָלט האָט אונדז אייגער פון אָרום דעם פייער אָנגעזאָגט מיט אַן אויסרוף, אַז פרישטיק איז געווען פאַרטיק, און מיר זיינען באַלד אַלע געזעסן דאָ און דאָרט אויף דער זאַמד, און געגעסן ביסקוויטן און געפֿרעגלטע חזיר'יי. זיי האָבן צעלייגט א פייער ענוג גרוים אָפּצובראַטן א גאַנצן אָקס, און ס'איז איצט געווארן אזוי היים, אז מ'האָט צו דעם ניט געקאָנט צוקומען א חוץ פון דער ווינטזייט, און אפילו פון דאָרט, ניט אַן גרוים פאַרזיכטיקייט. מיט דערזעלבער פאַרשוועדערישקייט האָבן זיי אויך אָפּגעקאָכט, דוכט מיר, דריי מאָל אזוי פיל וויפל מיר האָבן געקאָנט אויפעסן. איינער האָט גלאַט מיט אַן אומזינק געלעכטערל געוואָרפן אין פייער אַריין דאָס איבערגעבליבענע, און ס'פייער האָט אויפגעפלאַקערט און געקנאַקט מיט דעמדאָזיקן אויסערגעווינטלאַכן ברענשטאָף. כ'האָב נאָך אויף מיין לעבסטאָג ניט געזען אַז מענטשן זאָלן זיך אזוי ווייניק זאָרגן פאַרן מאָרגנדיקן טאָג. פון האַנט צום מויל, איז דער אייגציקער וועג ווי אזוי צו באַצייכענען זייער גאַנץ לעבן. צוזעענדיק ווי אזוי זיי האָבן פאַרשוועדט זייערע שפייזן, און געהאַלטן שלאָפנדיקע וואָכן, איז מיר באַלד קלאָר געווארן, אז כאָטש זיי זיינען געווען גענוג מוטיק אין א קורצן צוזאַמענשטויס, זיינען זיי געווען פולשטענדיק אומפעאיק פאַר א פאַרלענגערטן קאַמף.

אפילו סילווער אַליין, פרעסנדיק אָן א שיעור, מיט „קאַפיטאַן פלינטן" אויפן אקסל, האָט פון זייערטוועגן ניט געהאָט קיין אייז שלעכט וואָרט פאַר זייער פאַרשוועדערישקייט. ס'האָט מיר נאָך מער געוואונדערט אויף אים, וואָרים ער האָט זיך נאָך קיינמאָל פריער ניט ארויסגעוויזן אזוי ביטרע ווי דעמאָלט.

— ער, חברים, — מאַכט ער, — ס'איז אייער גליק וואָס איר האָט באַרבעקיון צו טראַכטן פון אייערטוועגן מיט דעם־אָ קאַפּ. הערט־זשש, כ'האָב געקראָגן וואָס כ'האָב געוואָלט. אמת, זיי האָבן טאַקע די שיף; וואו זיי האָבן זי וויים איך ניט, אָבער ווי נאָר מירן דערטאַפּן דעם אוצר, 'עלן מיר זיך ארויסלאָזן און זי אויפזוכן. אָבער ביז וואָס־וועו, חברים, 'עלן מיר מיט אונדזערע שיפלאַך דערווייל האָבן די אויבערהאַנט.

ער האָט אַזוי געהאַלטן אין איין פּלוידערן מיט אַ מויל אָנ־געשטאָפּט פול מיט חזיר־פלייש. אויף אַזאַ אופן האָט ער זיי צוריקגעקערט זייער האָפנונג און צוטרוי, און כ'פאַרדעכטיק, אַז ער האָט אַזוי־אַרום־נאָך צוריקגעקראָגן זיין אייגענע אווטאָריטעט.

— וואָס איז שייך אונדזער משכון, — האָט ער פאָרגעזעצט, — גלויב איך, אַז דאָס איז געווען זיין לעצטער געשפּרעך מיט זיינע ליבע. כ'האָב זיך דורך אים דערוואוסט די ריכטיקע נייס, און ס'קומט אים אַ גרויסער דאַנק דערפאַר. און איצט האָב איך אַזוי באַשלאָסן: כ'על אים מיטפירן אויף אַ שטריק, ווען מירן גיין זוכן דעם אוצר, וואָרים מיר מוזן אים היטן פּונקט ער וואָלט געווען גאָלד, אין פאַל ס'טרעפט עפּעס אַ צרה, פאַרשטייט איר מיך. אָבער נאָכדעם ווי מירן געפינען דעם אוצר און די שיף און אַוועק אויפן ים ווי פריילאַכע גוטברידער, 'עלן מיר דעמאָלט, פאַרשטייט זיך, איבערשמועסן מיט מיסטער האָקינסן, 'עלן מיר, און מירן אים, נאַטירלאַך, געבן זיין חלק פאַר זיין טירחה און גוטהערציקייט.

ס'איז גאָרניט ניט קיין חידוש וואָס די חברה־לייט זיינען געווען אַזוי גוט אויפגעלייגט. וואָס איז שייך מיך אַליין בין איך געווען שרעקלאַך נידערגעשלאָגן. כ'האָב געוואוסט, אַז ווען ס'וואָלט געווען אַ מעגלאַכקייט דורכצופירן דעם אויוונדערמאָנטן פּלאַן, וואָלט סילווער, איצט שוין אַ צווייפאַכער פאַרעטער, זיך גאָרניט אָפּ־געשטעלט אים דורכצופירן. ער איז נאָך אַלץ געשטאַנען מיט אַ פוס אין יעדן לאַגער, און ער וואָלט אָן צווייפל אויסגעקליבן רייכטום און פרייהייט מיט די פּיראַטן, איידער בלויז אַ רעטונג פון דער תליה, — דאָס בעסטע וואָס ער האָט געקאָנט דערוואַרטן פון אונדזער צד.

ניט נאָר דאָס, נאָר אפילו ס'זאָל זיך אַזוי מאַכן, אַז ער זאָל מוזן האַלטן זיין אָפּמאַך מיט דאָקטאָר ליווזין, אפילו דעמאָלט זיינען אונדז פאָרגעשטאַנען ווער ווייסט וואָסער אַ געפאַרן! אַך, וואָס דאָ וואָלט זיך אָפּגעטאָן, ווען זיינע נאָכפאָלגער ווערן זיכער אין זייערע פאַרדאַכטן, און ער מיט מיר זאָלן מוזן קעמפן פאַר אונדזער לעבן — ער אַ קאַליקע, און איך אַ אינגל — קעגן פינף שטאַרקע און ענערגישע מאַטראָזן!

צו דערדאָזיקער שרעק אַז מ'זאָל נאָך צוגעבן די געהיימניש

וואָס איז נאָך אַלץ געהאַנגען איבער דער אויפפירונג פון מיינע פריינט: די רעטעניש פון זיער אויפגעבונג פון דער פעסטונג. די אומדערקלערלעכע איבערגעבונג פון דער מאַפּע, און וואָס איז נאָך שווערער צו פארשטיין, דעם דאָקטאָרס לעצטע וואָרנונג צו סילווערן „זייט גרייט אויף יללות וען איר'ט אים געפינען!" מ'קאָן זיך דאָרום פארשטעלן וואָסער א טעם כ'האָב שוין געקאָנט פילן אין מיין פרישטיק, און מיט וואָסער א שווער הארץ כ'האָב זיך אַוועקגעלאָזט הינטער מיינע פאַנגערס אויף דער יאָגד נאָכן אוצר.

וען עמיצער וואָלט אונדז דאָרט געווען באַגעגענען, וואָלט ער געווען נעזען א טשיקאַווע בילד. אַלע האָבן געטראָגן באַשמוצטע מאַטראָנקלייידער, און אַלע, א חוץ מיר, זיינען געווען באַוואָפנט פון קאָפּ ביז די פים. אויף סילווערן זיינען געהאַנגען צוויי ביקסן — איינע פון פאַרנט, און איינע פון הינטן, א חוץ דער גרויסער שוועכד, וואָס ער האָט געטראָגן בא דער זייט אויפן גאַרטל, און א פיסטאָלעט אין יעדער קעשענע פון זיין לאַנגן ראָק. כדי צו דערגענצן זיין טשיקאַווע אויסזען, איז נאָך „קאַפיטאַן פלינט" געזעסן אויף זיין אקסל און האָט געפלאַפלט רעשטלאָך אומזיניקע מאַטראָזישע פלוידעריייען. איך בין געווען צוגעבונדן מיט א שטריק אַרום מיין גאַרטל, און בין געהאַרכזאָם נאָכגעגאַנגען דעם קוכער, וועלכער האָט דעם לויזן עק פונם שטריק געהאַלטן, אָט אין זיין פרייער האַנט, אָט צווישן זיינע שטאַרקע ציין. איך בין פון יעדן שטאַנדפונקט געפירט געווארן ווי א טאַנצנדיקער בער.

די אַנדערע חברה־לייט זיינען געווען פארשיידנארטיק באַלאַדן: אייניקע האָבן געטראָגן שפּיץ־העק און לאָפּעטעם, וואָרים דאָס זיינען געווען די סאַמע ערשטע נויטיקסטע זאכן וואָס זיי האָבן מיט זיך מיטגעבראכט אויף דער יבשה פון דער „היספּאַניאָלא"; אַנדערע ווידער האָבן געטראָגן חזיר־פלייש, ברויט און בראנפן, פארן מיטאַגמאָלצייט.

כ'האָב באמערקט אז אַלע פראָדוקטן זיינען געקומען פון אונדזער שפייכלער, און כ'האָב אַנגעהויבן אויינצוזען די ריכטיקייט פון סילווערס נעכטיקע רייד. וואָלט ער ניט געווען געשלאָסן דעם אפמאַך מיטן דאָקטאָר, וואָלט ער מיט זיינע שיפלאָזע בונטאַרן געווען גטריבן געווארן צו לעבן אויף וואָסער און אויף יאָגד־רויב. וואָסער

וואָלט זיי געווען זייער ווייניק געשמעקט, און מאַטראָזן זיינען גע־ וויינטלאַך ניט קיין גוטע יעגער. אַ חוץ דעם, אויב ס'האָט שוין געהאַלטן אַזוי שמאָל מיט די שפּייזן, האָבן זיי מסתמא קיין צופיל פּולווער אויך ניט געהאַט.

אין דערדאָזיקער אויסשטאַטונג האָבן מיר זיך אַלע אַרויסגעלאָזט אפילו דער חברה־מאַן מיט דער לאָך אין קאָפּ, וועלכער וואָלט געווען געטאָן אַ סך גלייכער, ווען ער זיצט אין דער היים אין שאָטן, און האָבן אַוועקגעוואַנדערט, איינער נאָכן אַנדערן, צום ברעג, וואו זייערע צוויי שיפלאַך האָבן אויף אונדז געוואַרט. אפילו זיי האָבן אויף זיך געהאַט סמנים פון דער שיכור'ער אומפאַראַנטוואָרטלאַכ־ קייט פון די פּיראַטן. איינס האָט געהאַט אַ צעבראָכענע רודערבאַנק, און ביידע זיינען געווען אין אַ פאַרבלוטיקטן און שמוציקן צושטאַנד. מ'האָט זיי פון זיכערקייט וועגן ביידע געדאַרפט מיטנעמען. מיר האָבן זיך אויף זיי אויפגעזעצט, און זיך אַוועקגעלאָזט פאָרן אויפן בוזעם פונם אַנקערפּלאַץ.

אין פאַרלויף פונם פאָרן איז אָנגעגאַנגען אַ דיסקוסיע וועגן דער מאַפּע. דער רויטער קרייץ איז, פאַרשטייט זיך, געווען צו גרויס צו קאָנען דינען אַלס אַ וועגווייזער, און די טעכנישע ווערטער פון די נאָטיצן, אויף דער אַנדערער זייט, זיינען געווען זייער אומבאַשטימט. זיי האָבן זיך געלייענט, ווי דער לעזער געדענקט, אַזוי:

„הויכער בוים, שפּאַקטיוו באַרג שולטער, איין פּונקט
אין דער צפון ריכטונג פון צפון־צפון־מזרח.
„סקעלעט אינדזל, מזרח־דרום־מזרח, דורך מזרח.
„צען פוס".

אַ הויכער בוים איז, הייסט עס, געווען דער הויפּט סימן. דער אַנקערפּלאַץ פאַר אונדז איז אָבער געווען איינגעשלאָסן אין אַ פּלאַ־ טאָ פון אַרום צוויי ביז דריי הונדערט פוס די הויך, וועלכע האָט זיך אין צפון זייט געגרעניצט מיטן משופּע'דיקן שולטער פונם „שפּאַקטיוו", און זיך, דרום־צו, ווידער אויפגעהויבן צו דער ווילדער, צעשפּאַלטענער פעלזיקייט, וואָס מ'האָט גערופן „הינטערמאַסט באַרג". אויף דער פּלאַטאָ זיינען געוואקסן אַ היבשע צאָל סאָסנע־ ביימער פון פאַרשיידענע הויכן. דאָ און דאָרט האָט זיך איינער

פון אַנ'אַנדער פאַמיליע אויפגעהויבן אַרום פערציק־פופציק פוס הויך איבער זיינע שכנים. וועלכער פון זיי ס'איז געווען דעם קאַפּיטאַן פלינטס געוויסער „הויכער בוים", האָט געקאָנט באַשטימט ווערן נאָר אויפן אָרט, און מיט דער הילף פון א קאָמפּאַס.

פֿונדעסטוועגן, כאָטש דאָס איז געווען דער פאַל, האָט זיך יעדער אייגער אויף די שיפלאַך אויסגעקליבן א געוויסן בוים, איידער מיר האָבן געהאַט אָפּגעפאָרן העלפט וועג. בלויז דער „לאַנגער דזשאָן" האָט געצוקט מיט די אַקסל, און האָט געהייסן ווארטן ביז מירן צוקומען אויפן אָרט.

מיר האָבן, לויט סילווערס באַפעלן, גערודערט פאַמעלאַד, כדי מיר זאָלן זיך ניט איינמאַטערן פאַר דער צייט. נאָך א היבשער שטרעקע, האָבן מיר געלאַנדט באַם מויל פונם צווייטן טייך, דער וואָס פליסט ארונטער דורך א באַוואַלדיקטן טאָל פונם „שפּאַקטיוו". פון דאָרט, אָפּקירעוונדיק זיך לינקס, האָבן מיר אָנגעהויבן אַרויפּשטייגן באַרג־אַרויף אין דער ריכטונג פון דער פלאַטע.

אין אָנהייב האָבן א געדיכטער, לייזיקער באָדן און א געפלעכט פון זומפּיקע פלאַנצן, שטאַרק געשטערט אונדזער גאַנג. בילאַכווייז אָבער, האָט דער באַרג אָנגעהויבן צו ווערן משופּע־דיקער און שטיניקער אונטער די פיס, און דער וואַלד צו ענדערן זיין אויסזען, און צו וואַקסן אין א לידטיקערער אָרדנונג. מיר האָבן זיך איצט דערנענטערט צו איינער פון די אָנגענעמסטע געגנטן פונם אינזל. שטאַרק־שמעקנדיקע פלאַנצן, און אַנדערע בליענדיקע קוסטעס, האָבן כמעט פאַרנומען דאָס אָרט פון גראָז. געדיכטע וועלדלאַך פון גרינע מוסקאַט־נוס ביימער זיינען געווען דורכגעמישט דא און דאָרט מיט די רויטע זיילן און בריטע שאַטנס פון די סאַסנעס, און די ערשטע האָבן אויסגעמישט זייער געווירציקן ריח מיט דעם אַראָמאַט פון די אַנדערע. א חוץ דעם, איז די לופט געווען פריש און מחיה'דיק, און איז, אונטערן העלן זונליכט, געווען א וואונדערלאַכע דערקווויקונג פאַר אונדזערע חושים.

די חברה האָט זיך צעשפּרייט אין דער בריט, אין דער פאָרמע פון א פעכער, שרייענדיק, און שפּרינגענדיק הין און צוריק. סילווער און איך זיינען געווען אין מיטן, און א היבשע שטרעקע הינטער די אַנדערע, — איך, צונעבונדן מיט א שטריק, און ער,

קריכנדיק מיט שווערע זיפצן איבער די זיך־וואַלגערנדיקע זאַמד־שטיינדלאַך. כ'האָב אים פון צייט צו צייט נאָך געמוזט אַרויסהעלפן, אַניט וואָלט ער זיך געווען אויסגעגליטשט און אַרונטערגעפאַלן הינ־טערוויילאַכטס פונם באַרג.

מיר זיינען אַזוי דורכגעגאַנגען אַרום אַ האַלבן מייל און האָבן זיך שוין דערנענטערט צום ראַנד פון דער פּלאַטאָ, ווען דער מאַן וואָס איז געווען זייער ווייט לינקס, האָט אָנגעהויבן צו שרייען אויף אַ קול, ווי אין טויט־שרעק. ער האָט געהאַלטן אין איין שרייען. און מיר האָבן זיך אַלע געלאָזט לויפן אין זיין ריכטונג.

— ער האָט דאָך ניט געקאָנט געפינען דעם אוצר, — האָט באַמערקט דער אַלטער מאָרגאַן פאַרבייאיילנדיק לעבן אונדז רעכטס. — וואָרים ער ליגט גאָר ערגיץ דאָרטן גאַנץ אויוון.

און ס'איז טאַקע געווען גאָר אַנ'אַנדער זאַך, ווי מיר האָבן זיך איבערצייגט, ווען מיר זיינען צוגעקומען צום אָרט. באַם פוס פון אַ גאַנץ הויכער סאָסנע, איז אויף דר'ערד געלעגן אַ סקעלעט פון אַ מענטשן, באַדעקט מיט עטלאַכע שמאַטעס, איינגעפּלאָנטערט אין אַ קריכפלאַנץ, וועלכע האָט טיילווייז אפילו אויפגעהויבן עטלאַכע פון די קלענערע ביינער. איך גלויב, אַז אַ קעלט האָט אויף אַ רגע דורכגענומען יעדנס האַרץ.

— ס'איז געווען אַ מאַטראָז, — האָט באַמערקט דזשאָרדזש מערי וועלכער איז, זייענדיק בראַווער פון די איבעריקע, צוגעגאַנגען נאָנט און האָט באַטראַכט די שמאַטעדיקע קליידער, — ס'איז וויי־ניקסטנס גוטער שיפ־לייוונט.

— וואָ'דען? — האָט געזאָגט סילווער, — נו, געוויס. האָסט דאָך ניט דערוואַרט צו געפינען דאָ אַ בישאָף, רעכן איך. ווי קומט'ס אָבער וואָס די ביינער ליגן אַזוי מאָדנע? ס'איז דאָך ניט נאַטירלאַך.

און ווירקלאַך, ווען מ'האָט זיך איינגעקוקט, איז טאַקע געווען אוממעגלאַך זיך פאָרצושטעלן אַז דער קערפּער איז געלעגן אין אַ נאַטירלאַכער פּאָזיציע. אַ חוץ דער אומאָרדנונג, וואָס פייגל, וועלכע האָבן זיך געשפּייזט אויף זיין קערפּער, אָדער דער פּאַמעלאַך־וואַקסנדיקער קריכפלאַנץ, וועלכער האָט זיך איינגעפּלאָנטערט אין זיינע ביינער, האָבן פאַראורזאַכט, איז דער מאַן געלעגן אויסגע־

צויגן ווי א סטרונע, די פים ווי צוויי ווייזערם אין איין ריכטונג, און די הענט אויסגעשטרעקט איבערן קאפ ווי די הענט פון א טויבער, אנווייזנדיק אין דער אנטקעגנגעזעצטער ריכטונג.

— ס'איז מיר איינגעפאלן א השערה אין מיין אלטן נארישן קאפ — האט סילוועד באמערקט, — אז דאס איז דער קאמפאס, און דארט־א איז דער העכסטער פונקט פונם „סקעלעט אינדזל", וועלכער סטארטשעט ארויס ווי א צאן. גיט נאר אקארשט א מעסט איבער, זייט מוחל, אין וועלכער ריכטונג ווייזט דער־א ביין.

מ'האט אזוי געטאן. דער קערפער איז געווען געריכטעט אין דער ריכטונג פונם אינדזל, און דער קאמפאס האט געוויזן אויף מזרח־דרום־מזרח, דורך מזרח.

— כ'האב אבער געוואוסט, — האט דער קוכער אויסגערופן. — דאס־א איז א וועגווייזער. דארטן־א איז די ריכטונג צום צפון שטערן, אין צו די פרייליכע דאלארן, צום טייוול! ס'וועט מיר קאלט אינווייניק, ווען כ'דערמאן זיך אין פלינטן. דאס איז אן צווייפל איינער פון זיינע וויצן. ער איז דא געווען אליין מיט זעקס מאטראזן, האט זיי ביז איינעם דערמארדעט, און דעם־א האט ער צוגעשלעפט אהערצו און אים אנידערגעלייגט ווי א קאמפאס, צו אלדי רוחות! דאס זיינען גאנץ לאנגע ביינער, און ער האט געהאט געלע האר. א, דאס האט אודאי געמוזט זיין אלארדים. געדענקסט נאך אלארדיסן, טאם מארגאן?

— א, יא, — האט זיך אנגערופן מארגאן, — איך געדענק אים זייער גוט. ער איז מיר שולדיק געווען געלט, איז ער, און האט נאך מיט זיך אויף דער יבשה מיטגענומען מיין מעסער דערצו.

— רייכדניק וועגן מעסערם, — האט זיך אנגערופן א צוויי־טער, — פארוואס זעט מען דא ניט לינן זיינקן? פלינט איז דאך ניט געווען דער מאן אויסצולייזדיקן בא א מאטראז די קעשענעס, און די פייגל, רעכן איך, וואלטן אים אויך ניט געטשעפעט.

— צו אלדי רוחות! דאס איז אויך אמת! — האט סילוועד אויסגערופן.

— ס'איז ניט געבליבן קיין שום זאך, — האט זיך אנגערופן מערי, נאך אלץ ארומזוכנדיק צווישן די ביינער, — אפילו ניט

קיין קופּערנע פּרוטה, אפילו ניט קיין טאבאק פּושקעלע. ס׳עפּעס גאָרניט ניט נאָטירלאָך.

— ניין, צום טייוול! גאָרניט ניט נאָטירלאָך! — האָט סילווער אויסגעשטימט, — ניט נאָטירלאָך, און ניט שיין, זאָגסטו! צו אלדי רוחות, חברים, וועז פלינט זאָל איצט לעבן, וואָלט דאָס געווען א גאנץ הייסער פּלאַץ פּאַר אייך מיט מיר. זעקס זיינען זיי געווען, און מיר זיינען אויך זעקס, און בייגער זיינען זיי איצט.

— כ׳האָב אים אליין געזען טויט מיט מיינע אויגענע קוקערס, — האָט זיך אָנגערופן דער יונג מיט דער באַנדאַושע ארום קאָפּ. — אָבער אויב גייסטער קאָנען ארומגיין, וואָלט׳ס פלינטס גייסט זיכער געטאָן. מיין גאָט, ס׳א מיאוסן טויט ער האָט געהאָט, פלינט!

— יאָ, דאָס איז אמת, — האָט באַמערקט אַנ׳אַנדערער, — אָט האָט ער געליאַרעמט, און האָט געשריען מ׳זאָל אים געבן נאָר ראָם, אָון אָט געזונגען. „פופצן מאַן" איז געווען זיין אייגציק ליד, חברים, און, כ׳זאָג אייך דעם אמת, זינט דאָמאָלט האָב איך ניט קיין גרויסע ליבע צו הערן דאָס דאָזיקע ליד. ס׳איז געווען א געפּערלאָכע היץ, ס׳פענצטער איז געווען אָפן, און כ׳האָב געהערט דאָס דאָזיקע אלטע ליד ארויסקומען אזוי קלאָר, אזוי קלאָר, און אין דערזעלבער צייט האָט אים שוין דער טויט געהאָלטן באַם גאָרגל.

— נו, גענוג שוין, — האָט סילווער געזאָגט, — גענוג שוין צו רעדן דערפון. ער׳ז טויט, און ער קאָן ניט ארומגיין, אין דעם בין איך זיכער, וויניקסטנס, ׳עט ער ניט ארומגיין באַטאָג, איר קאָנט זיך אויף מיר פאַרלאָזן! נו, פון צופיל פאַרזיכטיקייט איז א קאַץ געפֿנר׳ט, לאָמיר גיין וווייטער, נאָך די דובלאָנען!

מיר האָבן זיך ווידער געלאָזט גיין. אָבער ניט קוקנדיק אויף דער הייסער זון און דעם בלענדיקן טאָגליכט, זיינען די פּיראַטן שוין מער ניט געלאָפן אייגציקוויז מיט געשרייען דורכן וואַלד, נאָר האָבן זיך געהאָלטן אייגער לעבן אָנדערן און גערעדט שטילערהייט מיט אן אייגענהאָלטענעם אָטעם. דער טויטער בוקאַניר האָט אויף זיי אָנגעוואָרפן אן אימה.

„ס'איז ניט געבליבן קיין שום זאך — האט זיך אנגערופן מערי, נאך אלץ ארומזוכנדיק צווישן די ביינער".

צוויי־און־דרייסיקסטער קאַפּיטל

די יאַגד נאָכן אוצר. — די שטים צווישן די ביימער

טיילווייז מחמת דעם אָפּשוואַכנדיקן איינפלוס פון דערדאָזי־קער שרעק, טיילווייז צוליב דעם אַז סילווער און די קראַנקע חברה־לייט זאָלן זיך קאָנען אָפּרוען, האָבן זיך אַלע אַנידערגעזעצט, גלייך ווי זיי האָבן דערגרייכט דעם ראַנד פון דער פּלאַטאָ.

אַזוי ווי די פּלאַטאָ איז געווען אַביסל אָנגעבויגן מערב־צו, האָבן מיר פון דעמדאָזיקן פּלאַץ, וואו מיר האָבן זיך אָפּגעשטעלט, געקאָנט זען אַ ברייטע ווייטקייט אויף ביידע זייטן. פון פאָרנט, איבער די ביימער־שפּיצן, האָבן מיר געזען דעם „וואַלד־קאָפּ", אַרומ־געזוימט מיט שוימיקע כוואַליעס. הינטן, האָבן מיר ניט נאָר געקאָנט אַרונטערקוקן אויפן אַנקערפּלאַץ און אויפן „סקעלעט אינדזל", נאָר האָבן אויך געזען, ווייט איבערן לאַנד־צונג און דעם מזרח'דיקן פלאַכלאַנד, אַ ברייט פעלד פון אָפענעם ים אין מזרח זייט. פּונקט איבער אונדז האָט זיך אויפגעהויבן דער „שפּאַקטיוו", דאָ באַוואקסן מיט איינציקע סאָסנעס, און דאָרטן שוואַרץ פון משופּע'דיקע פעלזן. מ'האָט ניט געהערט קיין שאָרך, אַ חוץ דעם ווייטן רויש פון די כוואַליעס, וואָס האָבן זיך געהויבן אויף אַלע זייטן, און דעם זשום פון אָן אַ שיעור אינזעקטן אין די קוסטעס. אויפן ים האָט מען ניט געזען קיין לעבעדיקן נפש, קיין איין זעגל. די סאַמע גרויסקייט פון דער פּאַנאָראַמע האָט נאָך פאַרגרעסערט דעם געפיל פון איינזאַמקייט.

ווען סילווער האָט זיך אַנידערגעזעצט, האָט ער גענומען גע־וויסע מעסטונגען מיטן קאָמפּאַס.

— ס'זיינען דאָ פאַראַן דריי „הויכע ביימער", — האָט ער געזאָגט, — אומגעפער אויף איין שורה מיטן „סקעלעט אינדזל". מיט „שפּאַקטיוו אַקסל", רעכן איך, איז געמיינט געוואָרן יענער נידעריקער פּונקט. און איצט איז'ס פּשוט אַ קינדערשפּיל צו געפינען דעם שטאָף. איך דענק אָבער אַז מיר זאָלן פריער אָפּעסן.

— איך בין גאָרניט ניט הונגעריק, — האָט מאָרגאַן געבור־טשעט, — די דערינערונגען וועגן פלינטן, גלויב איך, האָבן באַ מיר אָפּגענומען דעם אַפּעטיט.

— הערסטו, מיין זון, וואָס כ׳עלֿ דיר זאָגן, דאָנק גאָט וואָס ער איז טויט, — מאַכט סילוועד.

— אָ, ער איז געווען א מיאוסער טייוול! — האָט אויסגערופן א דריטער פּיראַט, אויפשוידערנדיק, — מיט א בלויער נאָז דערצו!

— דאָס איז אים געקומען פון צופיל ראָם, — האָט מערי צוגעגעבן — בלוי! נו, זיכער איז ער געווען בלוי, דאָס איז דאָס ריכטיקע וואָרט.

זינט זיי האָבן געפונען דעם סקעלעט און זיינען אַרויף אויף אזעלכע געדאַנקען, האָבן זיי גענומען רעדן אַלץ שטילער און שטילער, און האָבן איצט שוין כמעט זיך געשושקעט, אזוי אז דער קלאַנג פון זייער געשפּרעך האָט קוים געשטערט די שטילקייט פונם וואַלד. מיטאַמאָל, האָט א דינע, הויכע, צי־טערנדיקע שטים, צווישן די ביימער פּאַר אונדז, אָנגעהויבן צו זינגען די גוט־באַקאַנטע מעלאָדיע און ווערטער: —

„פופצן מאַן אויפן טויטנם אָרון,
יאָ־האָ־האָ, און א פלאַש מיט ראָם!"

כ׳האָב נאָך אויף מיין לעבסטאָג ניט געזען אז מענטשן זאָלן ווערן אזוי דערשראָקן אויף טויט, ווי דידאָזויקע פּיראַטן. די פּאַרב פון זייערע זעקס פּנימ׳ער האָט זיך אָפּגעטאָן ווי דורך א כישוף. אייניקע זיינען אויפגעשפּרונגען אויף די פּיס, אַנדערע האָבן זיך אייניגעקלאַמערט איינער אינם אַנדערן, און מאָרגאַן איז געבליבן ליגן אויסגעצויגן מיטן פּנים צו דר׳ערד.

— ס׳איז פלינט, צום — — — ! — האָט מערי אויסגעשריען.

דאָס זינגען האָט אויפגעהערט פונקט אזוי פלוצלונג ווי ס׳האָט זיך אָנגעהויבן. מ׳קאָן זאָגן, ס׳איז געווארן אונטערבראָכן אין מיטן פון א טאקט, אקוראַט ווי עמיצער וואָלט אַרויפגעלייגט די האַנט אויפן זינגערס מויל. קומענדיק פון אזא ווייטקייט דורך דער קלאָרער, זוניקער לופט און די גרינע ביימער־שפּיצן, האָט׳ס מיר געקלונגען הימליש און אנגענעם. נאָך זעלטענער איז אָבער געווען די ווירקונג וואָס ס׳האָט געהאַט אויף מיינע חברים.

— קומט, — מאַכט סילוועד, אָנשטרענגענדיק זיך אַרויסצוברענגען די ווערטער אויף זיינע אשיקע ליפּן, — דאָס ׳עט ניט גיין. שטייט אויף, און קומט ווייטער. ס׳איז א טשיקאַווע געזאַנג, און

כ׳קאן ניט דערקענען די שטים. אבער דאס מאכט עמיצער חוזק פון אונדז, עמיצער פון פלייש און בלוט, איך פארזיכער אייך!

אזוי ריידנדיק, האט ער צוריקגעקראנגן דעם מוט, און, אינאיינעם מיט דעם, אויך א ביסל פארב אין פנים. די אנדערע האבן זיך שוין אויך אנגעהויבן צוצוהערן צו זיין דערמוטיקונג, און האבן אנגעהויבן צו קומען צו־זיך, וען ס׳האט זיך פלוצלונג דערהערט די זעלבע שטים. דאסמאל ניט מיט קיין לידל, נאר מיט א שוואכן, ווייטן רוף, וועלכער האט נאך שוואכער אפגעקלונגען צווישן די פעלזן פונם „שפאקטיוו".

— דארבי מ׳גראַ! — האט זי געיאמערט, ווארים דאס איז דאס ווארט וואס באצייכנט אמבעסטן דעמדאזיקן קלאנג, — דארבי מ׳גראַ! דארבי מ׳גראַ! — אן א סוף און אן עק; און ווערנדיק אביסל העכער, און מיט א זידלערייי וואס כ׳לאז דא אויס, — ברענג אהער דעם ראם, דארבי!

די בוקאנירן זיינען געבליבן שטיין ווי איינגעווארצלט אין דר׳ערד, און די אויגן האבן בא זיי ארויסגעסטארטשעט פון די קעפ. לאנג נאך, נאכדעם ווי די שטים איז אפגעשטארבן, האבן זיי אלץ שווייגנדיקערהייט געקוקט פאר זיך אין טויט־שרעק.

— איצט איז׳ס שוין זיכער, — האט איינער קוים ארויס־גערעדט, — לאמיר מאכן פליטה!

— דאס זיינען געווען זיינע לעצטע ווערטער, — האט מארגאן געברומט, — זיינע לעצטע ווערטער פארן טויט.

דיק האט ארויסגענומען זיין ביבל, און האט שנעל געדאוונט. ער האט געקראנן א גוטע דערציאונג, דיק, איידער ער איז אוועק אויפן ים און איז אריינגעפאלן צווישן שלעכטע חברים.

סילווער איז נאך אבער אלץ ניט געווען באזיגט. כ׳האב געהערט ווי ס׳האט אים געקלאפט א צאן אין א צאן, ער האט זיך אבער אלץ ניט אונטערגעגעבן.

— קיינער האט דא אויף דעמדאזיקן אינדזל ניט געהערט פון דארבין, קיינער א חוץ די וואס געפינען זיך דא, — האט ער געמורמלט. און דאן, מאכנדיק א גרויסע אנשטרענגונג, האט ער אויסגערופן: — שיפ־חברים, כ׳בין געקומען אהער צו קריגן די מזומנים, און כ׳על זיך ניט לאזן בייקומען ניט פון קיין מענטשן

און ניט פונם טייוול. כ׳האָב זיך קיינמאָל ניט געשראָקן פאַר פלינטן לעבעדיקערהייט, און כ׳על זיך אים שטעלן אַקעגן טויטערהייט, צו אלדי רוחות! זיבן הונדערט טויזנט פונט ליגן ערגיץ דאָ, ניט ווייטער פון א האלבן מיל פון דאָגעט, וואו איז׳ס געהערט געוואָרן אז א „ריטער פון צופאָל" זאָל אומקערן דעם רוקן צו אזוי פיל דאָלארן, צוליב א שיכור׳ניק א מאָטראָז מיט א בלוי־ער נאָז, וועלכער איז נאָך דערצו טויט?

ס׳האָט זיך אָבער מער שוין ניט באַוויזן קיין סימן פון דער־מוטיקונג אויף די פנימ׳ער פון זיינע נאָכפאָלגער. פאַרקערט, הערנ־דיק זיינע אפיקורסישע רייד, האָט זיך נאָך זייער שרעק פאַרגרע־סערט.

— הערט אויף, דזשאָן! — האָט זיך אָנגערופן מערי. — שטעלט זיך ניט אַקעגן א גייסט!

די איבעריקע זיינען געווען אזוי צעשראָקן, אז זיי האָבן גאָר־ניט ניט געקאָנט זאָגן. זיי וואָלטן זיך געווען איינציקווייז צעלאָפן. ווען זיי וואָלטן געווען געוואָגט. מורא האָט זיי אָבער געהאלטן איינער לעבן אַנדערן ארום דזשאָנען, פונקט ווי זיין געוואָגטקייט וואָלט זיי געקאָנט באַשיצן, ער ווידער, פון זיין זייט, האָט איצט גאָנץ גוט באַהערשט זיין שוואכקייט.

— א גייסט? נו, אפשר, — האָט ער געזאָגט. — אָבער איין זאַך איז מיר דאָ עפעס ניט קלאָר: כ׳האָב געהערט א ווידער־קול. נו, אזוי ווי ס׳האָט נאָך קיינער קיינמאָל ניט געזען קיין גייסט מיט א שאָטן, טא וואס־זשע טוט ער דאָ מיט א ווידער־קול, ווי איך ווייס? דאָס איז דאָך שוין געווים קענן אלע געזעצן פון דער נאַטור. הא?

אויף מיר האָט דערדאָזיקער ארגומענט געמאַכט זייער א שוואכן איינדרוק, מ׳קאָן אָבער קיינמאָל ניט וויסן פון וואָס אן אבער־גלויביקער ווערט באַאיינפלוסט. צו מיין גרויס איבעראשונג, האָב איך דערזען אז דזשאַרדזש מערי האָט זיך גלייך דערפילט ווי ס׳וואָלט אים אראָפּ א שטייז פונם האַרצן.

— אוי, טאָקע, — האָט ער געזאָגט. — א, איר האָט א קאָפּ אויף די אקסלען, דזשאָן. ס׳איז קיין צווייפל ניט אין דעם. פאַרוווערטס, חברים! עמיצער ווייל דידאָזיקע מאַנשאַפט פאַר־

פירן, גלויב איך. וועז כ׳טראכט זיך אריין, איז׳ס טאקע געווען ענלאך אויף פלינטס שטים, דאס גיב איך צו, זי איז אבער דאך ניט געווען אזוי קלאר, נאך אלעמען. זי איז גיכער געווען ענלאכער אויף אנ׳אנדערנס שטים, זאג איך אייך, זי איז געווען ענלאכער אויף — אויף — —

—אויף בען גאנס! צו אלדי רוחות! — האט סילווער אויס־געראוועט.

— יא, יא, — האט אויסגעשריען מארגאן, אויפשפרינגענדיק אויף די קני. — ס׳איז בען גאן!

— וואס איז דא דער חילוק? — האט געפרעגט דיק. — בען גאן איז דאך דא אויך נ־טא לעבעדיקערהייט מער פון פלינטן!

אבער די עלטערע פיראטן האבן אויפגענומען זיין באמערקונג מיט חוזק.

— קיינער האט ניט קיין מורא פאר בען גאנען, — האט מערי אויסגערופן — טויט אדער לעבעדיק, האט קיינער פאר אים ניט קיין מורא.

ס׳איז מערקווירדיק ווי זייער מוט האט זיך צוריקגעקערט. און ווי אזוי א נאטירלאכע פארב האט ווידער אויפגעלעבט אין זייערע פנימ׳ער. ס׳האט זיך גלייך אנגעהויבן א געפלוידערייי, וואס איז בלויז פון צייט צו צייט געוואקרן אונטערבראכן דורך פויזעס פון צוהערן זיך. ניט לאנג נאכדעם, ניט הערנדיק קיין ווייטערן גערוש, האבן זיי גענומען זייער געצייג אויף די אקסל, און האבן זיך געלאזט גיין פארוים. מערי איז געגאנגען צום ערשטן מיט סילווערס קאמפאס, כדי צו האלטן די ריכטונג־ליניע מיטן „סקעלעט אינדזל". ער איז געווען גערעכט: טויט אדער לעבעדיק, קיינער האט ניט מורא געהאט פאר בען גאנען.

איין דיק האט נאך אלץ געהאלטן די ביבל, און נאכגייענ־דיק, זיך ארומגעקוקט אין אלע זייטן מיט שרעקעדיקע בליקן. ער האט אבער ניט געפונען קיין סימפאטיע, און סילווער האט זיך נאך געוויצלט איבער זיין פארזיכטיקייט.

— כ׳האב דאך דיר געזאגט, — מאכט ער, — כ׳האב דאך דיר געזאגט אז דו האסט איבערגעפירט דיין ביבל. און אויב מ׳קאן בא איר ניט שווערן, וואס דענקסטו 'עט א גייסט געבן פאר איר?

ניט אַזוי פיל, — און ער האָט אַ קנאַק געטאָן מיט זיינע גראָבע פינגער, אָנשפּאַרנדיק זיך אַ רגע אויף דער קוליע.

אָבער דיק האָט זיך ניט געקאָנט באַרואיקן. ס'איז מיר גע־וואָרן קלאָר אַז דער בחור האָט אָנגעהויבן צו ווערן קראַנק. אונ־טער דער ווירקונג פון דער היץ, מידקייט, און אויפטרייסלענדיקער שרעק, איז דער פיבער וואָס דאָקטאָר ליווזי האָט פאָרויסגעזאָגט, בעשיינפּערלאַך געשטיגן אַלץ העכער און העכער.

דער וועג איז דאָ געווען אַן אָפענער און פרייער. מיר זיינען איצט געגאַנגען באַרגאַראָפּ, וואָרים די פּלאַטאָ איז, ווי כ'האָב פריער געזאָגט, געווען אָנגעבויגן מערב־צו. די סאָסנעס, גרויסע און קליי־נע, זיינען דאָ געוואקסן אָפּגעטיילט איינע פון דער אַנדערער, און אפילו צווישן די מוסקאַט־נוס און אַזאַליע קוסטעס, האָבן ברייטע אָפענע שטרעקעס זיך געבאקן אויף דער זון. אַריינדרינגענדיק אומגעפער אין דער צפון־מערב'דיקער ריכטונג איבערן אינדזל, האָבן מיר זיך, אויף איין זייט, אַלץ מער און מער דערנענטערט צום שולטער פונם „שפּאַקטיוו", און אויף דער אַנדערער, האָט זיך פאַר אונדז וואָס ווייטער אַנטפּלעקט אַ גרעסערע שטרעקע פונם מערב'דיקן ים־אויסגוס, אויף וועלכן כ'האָב זיך ניט לאַנג צוריק געוואָרפן און געציטערט אינם פעל־שיפל.

מיר זיינען צוגעקומען צום ערשטן „הויכן בוים". לויט דער אָנווייזונג פונם קאָמפּאַס, איז ער אָבער ניט געווען דער ריכטיקער. דאָסזעלבע איז אויך געווען מיטן צווייטן. דער דריטער האָט זיך אויפגעהויבן נאָנט צו צוויי הונדערט פוס אין דער לופט איבער גרופּעס פון קליינע קוסטעס. ס'איז געווען אַ ריז פון אַ פלאַנץ מיט אַ רויטן שטאַם די גרויס פון אַ קליין הויז, און אין זיין שאָטן וואָלט אַ גאַנצער באַטאַליאָן געקאָנט מאַכן מאַנעוורעס. מ'האָט אים זיכער אָנגעזען ווייט אויפן ים, סיי פון מזרח, סיי פון מערב זייט, און ער וואָלט געווען געדאַרפט אָנגעצייכנט ווערן אויף דער מאַפּע אַלס אַ וועג־ווייזער.

אָבער ניט זיין גרויסקייט האָט עס איצט אימפּאָנירט מיינע חברים, נאָר דער געדאַנק אַז זיבן הונדערט טויזנט פונט גאָלד זיינען געלעגן פאַרגראָבן ערגיץ הינטער זיין גרויסן שאָטן. וואָס נענטער זיי זיינען צוגעקומען, האָט דער געדאַנק וועגן דעם געלט

פארשלונגען אלע זייערע פריערדיקע שרעקן. די אויגן האבן זיי געברענט אין די קעפ. די פיס זיינען געווארן לייכטער און פלינקער. זייער גאנצער וועזן איז געווען ארויסגעטאן אין דעם אוצר, וועלכער האט פון יערן איינעמס וועגן פון זיי אנגעגרייט א לעבן פון פארשוועגדונג און פארגעניגן.

סילווער איז כריסטענדיק נאכגעשפרונגען אויף דער קולית. זיינע נאזלעכער זיינען געווען אויפגעשטעלט און האבן געציטערט. ער האט ג'קלה'ט ווי א משוגע'נער, וועז די פלינגן פלעגן זיך אפשטעלן אויף זיין היסן און פארשוויצטן געזיכט. ער האט צארנדיק געצויגן דעם שטריק אויף וועלכן ער האט מיך געפירט, און האט מיר פון צייט צו צייט צוגעווארפן מערדערישע בליקן. ער האט זיך גארניט ניט באמיט צו פארבארגן זיינע געראנקען, און איך האב זיי פון אים ארויסגעלייענט אזוי קלאר ווי דרוק. אין דער נאנטקייט פונם גאלד, איז אלצדינג געווארן פארגעסן. זיין צוזאג און דעם דאקטארס ווארנונג זיינען ביידע געווען זאכן פון דער פארגאנגענהייט. כ'האב גארניט ניט געצווייפלט, אז ער האט געהאפט צו פארכאפן דעם אוצר; אונטערז שאטן פון דער נאכט געפינען די „היספאניאלא"; איבערשניידן די העלדזער פון יערן ערלאכן מענטשן אויפן אינדזל; און אוועקזוגלען, ווי ער האט פריער געפלאנט, אנגעלאדן מיט פארבערעכנס און רייכטום.

געפיניקט פון אזעלכע געראנקען פון שרעק, איז מיר געווען שווער אנצוהאלטן דעם שנעלן גאנג פון די אוצר-זוכער. כ'בין פון צייט צו צייט אומגעפאלן, און דעמאלט האט עס סילווער אזוי בייז געצויגן דעם שטריק און מיר צוגעווארפן זיינע מערדערישע בליקן. דיק, וועלכער איז געבליבן הינטערשטעליק, און האט אונדז איצט אנגעיאגט, האט געפרעפלט צו זיך אליין אט תפילות און אט קללות, וואס העכער זיין פיבער איז געשטיגן. דאס האט אויך פארשטארקט מיין עלנט, און, צו אלע גליקן, האט מיך נאר פארפאלגט דער געראנק וועגן דער טראגעדיע וואס האט זיך אמאל אפגעשפילט אויף דערדאזיקער פלאטא, וועז דער גאטלאזער בוקאניר מיט דער בלויער נאז — דער וואס איז געשטארבן אין סאוואנע. זינגענדיק און שרייענדיק אז מ'זאל אים געבן נאך ראם — האט דארט, מיט דער אייגענער האנט, דערמארדעט זיינע זעקס שפיז-

חברים. דאָסדאָזיקע וועלדל, וואָס איז איצט געווען אַזוי פרידלאָך, האָט אַמאָל אָפּגעהילכט מיט טויט־געשרייען, האָב איך געטראַכט, און כ׳האָב זיי נאָך איצט געקאָנט הערן אין געראַנק.

מיר זיינען איצט געווען באַם ראַנד פונם וועלדל.

— הורא, חברים, אַלע אינאיינעם! — האָט מערי אויסגע־שריען, און די פאָדערשטע האָבן זיך געלאָזט לויפן.

מיטאַמאָל, ניט ווייטער פון צען קלאָפטער פון אונדז, זיינען זיי געבליבן שטיין. ס׳האָט זיך דערהערט א פּאָרשטאָקטער געשריי. סילווער האָט פּאָרשנעלערט זיין גאַנג, און געגראָבן די זאַמד מיטן פוס פון זיין קוליע ווי א מטורף. אין א רגע ארום זיינען מיר אויך געבליבן שטיין ווי פּאָרגליווערטע.

פּאָר אונדז איז געווען א גרויסע גרוב, קענטלאָך, ניט זייער קיין פרישע, וואָרים די זייטן זיינען שוין געווען איינגעפאַלן און גראָז האָט געשפּראָצט אויפן באָדן. אינווייניק זיינען געלעגן צעווואָרפן א צעבראָכן הענטל פון א שפּיץ־האָק און ברעטער פון עטלאָכע פּאָק־קאָסטנס. אויף איינעם פון דידאָזיקע ברעטער האָב איך געזען, אויסגעברענט מיט אַן אָנגענלַיט אייזן, דעם נאָמען "וואָלרום" — דער נאָמען פון פלינטס אלטער שיף.

אַלץ איז געווען קלאָר ווי דער טאָג. עמיצער האָט געפונען די באָהעלטעניש און זי אויסגעלויידיקט: די זיבן הונדערט טויזנט פונט זיינען אוועקגעפלויגן!

דריי־און־דרייסיקסטער קאַפּיטל

דער פאַל פון א פירער

ס׳איז נאָך קיינמאָל אויף דער וועלט ניט געווען אזא איבער־קערענגיש. יעדער איינער פון דידאָזיקע זעקס מענער איז געווען ווי פון א שלאָק געטראָפן. בלויז סילווער איז כמעט אויגנבליקלאָך געקומען צו־זיך. ער איז מיט אַלע זיינע חושים געווען געריכטעט. ווי א וועט־לויף פערד, אויפן גאַלאָפּ, און אין איין סעקונדע איז אַלץ

געווען טויט. ער האָט אָבער ניט פֿאַרלוירן דעם קאָפּ, איז ניט ארויס פון די כלים, און האָט געביטן זיין פּלאַן, אַיידער די אַנדערע האָבן נאָך געהאַט צייט צו באַגרייפן זייער אַנטוישונג.

— דושים, — האָט ער מיר אַ זאָג געטאָן שטילערהייט, — נעם דאָס, און זיי גרייט אויף אַ שטורעם.

און ער האָט מיר איבערגענעבן אַ צוויי־לויפיקן פּיסטאָלעט.

אין דער זעלבער צייט האָט ער זיך פֿאַמעלאָך ענטומען רוקן צפון־צו, און אין אַ פּאָר טריט ארום איז די גרוב געווען צוויישן אונדז ביידן און די אַנדערע פינף. דאָן האָט ער אַ קוק געגעבן אויף מיר, ווי אייַנער רעדט: דאָ וועלן מיר זיך ראַטעווען, — און כ'האָב מיט אים אייַנגעשטימט אויך. זיין אויסזען איז איצט ווידער געווארן פריינדלאָך, און ס'האָט מיר אַזוי געעקלט פון זיינע אומאויפהערלאַכע איבערבייטונגען, אַז כ'האָב זיך ניט געקאָנט אייַנהאַלטן אים אייַנצורוימען: — איר האָט, הייסט עס, ווידעראַמאָל איבערגעקערט דעם פּעלץ?

ער האָט ניט געהאַט ענוג צייט מיר צו ענטפערן. די בוקאַנירן האָבן מיט קללות און געשרייען ענטומען שפרינגען, אייַנער נאָכן אַנדערן, אין גרוב אַריין, און גראָבן מיט די פינגער, שלייַדערנדיק דערביי די ברעטער אין אַ זייט. מאָרגאַן האָט געפונען אַ גאַלגשטיק. ער האָט אים אויפגעהויבן אין דער הויך מיט אַן אמת'ן פּאָנטאָן פון קללות. ס'איז געווען אַ צוויי־גינג שטיק, און זי איז עטלאָכע סעקונדן איבערגענאַנגען פון האַנט צו האַנט.

— צוויי גינעס! — האָט מערי גערעדט, טריימלענדיק מיט דער מטבעה אויף סילווערן. — דאָס זיינען עס דיינע זיבן הונדערט טויזנט פונט, הא? דו ביסט עס דער קאַפּמענטש, הא? דו ביסט עס דער יעניקער וואָס האָט נאָך קיינמאָל גאָרניט ניט איבערגעפירט, דו האַלצקעפיקער באַלוואַן!

— גראָבט, גראָבט, חברה! — האָט סילווער זייער געלאַסן מיט אומפּאַרשעמטער חוצפּה געזאָגט. — אפשר ט'איר געפינען נאָך עטלאָכע חזיר־נים!

— חזיר־נים! — האָט מערי מיט אַ גריליצנדיקער שטים אי־בערגע'חזר'ט, — חברים, איר הערט? איך זאָג אייך, דערדאָזיקער

חברה־מאָן האָט'ס געוואוסט די גאַנצע צייט. גיט נאָר א קוק אויף אים, און איר'ט'ס זען אָנגעשריבן אויף זיין צורה.

— ער, מערי, — האָט סילווער באַמערקט, — ס'גלוסט זיך דיר ווידער ווערן קאַפּיטאַן? ביסט א כוואַט א יונג, מ'קאָן ניט זאָגן!

אָבער איצט האָט יעדער איינער געהאַלטן מיט מערין. זיי האָבן געגומען ארויסקריכן פון דער גרוב, וואַרפנדיק צאַרנדיקע בליקן הינטער זיך. איין זאָך האָב איך באַמערקט מיט גרויס צופרידנקייט: זיי זיינען אַלע ארויסגעקראָכן אויף דער אַנדערער זייט פון סילווערן.

זיינען מיר אַזוי געשטאַנען, צוויי אויף איין זייט, פינף אויף דער אַנדערער, די גרוב צווישן אונדז, און קיינער האָט ניט געהאַט געגוג מוט צו נעבן דעם ערשטן קלאַפּ. סילווער האָט זיך ניט גערירט. ער איז געשטאַנען גרייט אויף זיין קוליע, און האָט זיי באַטראַכט אַזוי קאַלטבלוטיק ווי קיינמאָל ניט פריער. א, ער איז אָן צווייפל געווען א בראַווער מאַן!

ענדלאָך האָט מערי, ווייזט אויס, געדענקט אַז א רעדע קאָן דאָ א סך אויפטאָן.

— חברים, — מאַכט ער, — אָט שטייען זיי ביידע אַליין דאָרט: איינער איז דער אַלטער קאַליקע, וואָס האָט אונדז אַלע אַהער געבראַכט, און פאַרפירט מיט זיינע לומפּעריייען. דער אַנדערער איז דערדאָזיקער פּאַסקודנער אינגל, וועמעס האַרץ איך דענק אַרויסצושניידן, און טאַקע באַלד, חברים — — — —!

ער האָט אויפגעהויבן זיין אַרעם און זיין שטים, און האָט מסתמא געוואָלט אָנהייבן אַן אָנגריף. אָבער פונקט דאָן — — טראַך! טראַך! טראַך! — — — און דריי קויל'ן האָבן ארויסגעבליצט פונם וועלדל. מערי איז אריינגעפאַלן מיטן קאָפּ פאַרויס אין גרוב אַריין. דער מאַן מיט דער באַנדאָשע האָט זיך געגעבן א דריי וויי א דרייד, און איז אומגעפאַלן מיט זיין גאַנצער לענג לעבן אים, וואו ער איז געבליבן ליגן טויט, כאָטש ער האָט זיך נאָך אַלץ געוואָרפן. די אַנדערע דריי האָבן זיך אויסגעקירעוועט און האָבן געגומען לויפן מיט זייער גאַנצער קראַפט.

איידער וואָס וועג, האָט דער "לאַנגער דזשאָן" אריינגעפייערט

צוויי קוילן אין דעם זיך־צאָפּלענדיקן מערי. וועז יענער האָט אויף אים אויפגעהויבן די אויגן אין די לעצטע אַנאָניעם פון טויט, האָט סילוועך אים געזאָגט: — דושאָרדזש. כ׳רעכן ביסט קאָפּוט!

אינם זעלבן מאָמענט זיינען דער דאָקטאָר, גרעי, און בעז גאָז צו אונדז אַרויסגעקומען, מיט רויכערנדיקע ביקסן, פון צווישן די מוסקאָט־נוס בייטער.

— פאָרווערטס! — האָט דער דאָקטאָר אויסגעשריען. — שנעלער, חברה, מיר מוזן זיי פאַרכאָפּן דעם וועג צו די שיפלאָך!

מיר האָבן זיך געלאָזט לויפן זייער שנעל, זינקענדיק פון צייט צו צייט ביזן האַלדז אין די קוסטעס.

וואָס זאָל איך אייך זאָגן, סילוועך איז שוין איינמאָל געווען להוט אָנצוהאַלטן מיט אונדזער געלויף! וואָס דערדאָזיקער מאַן האָט עס דערארבעט, שפּרינגענדיק אויף דער קוליע, ביז די מוסקלען פון זיין ברוסט האָבן זיך שיעור ניט איבערגעריסן, וואָלט אפילו קיין גלייכער, דוכט מיר, ניט געקאָנט דערווייזן, אוז דער דאָקטאָר איז מיט דער זעלבער מיינונג. פונדעסטוועגן, איז ער דאָך געבליבן הינטערשטעלעך אויף א דרייסיק קלאָפטער, אוז האָט געהאַלטן באם דערשטיקט ווערן, וועז מיר האָבן דערגרייכט צום ראַנד פון דער פלאָטא.

— דאָקטאָר! — האָט ער אויסגערופן, — הערט, דאָקטאָר, ניטא זיך וואָס צו אייליז!

אוז ס׳איז טאַקע ניט געווען וואָס זיך צו אייליז. אויף א מער אָפענעם טייל פון דער פלאָטא, האָבן מיר געקאָנט זען ווי די דריי לעבנגעבליבענע זיינען נאָך אלץ געלאָפן אין דער זעלבער ריכטונג, פון וועלכער מיר זיינען פריער אָנגעקומען, גלייך צום „הינטערמאָסט בארג". מיר זיינען איצט שוין געווען צווישן זיי אוז די שיפלאָך, אוז האָבן זיך דערפאָר אלע פיר אַנידערגעוועצט צו כאָפּן דעם אָטעם, אין דער צייט וואָס דער „לאַנגער דושאָז" איז פאַמעלאָך צוגעקומען, ווישנדיק זיין פנים.

— א שיינעם דאַנק אייך, דאָקטאָר, — מאַכט ער, — איר זיינט אָנגעקומען פונקט אין צייט, דענק איך, צו ראַטעווען מיך מיט האָקינסן, ס׳איז טאַקע דו, הייסט עס, בעז גאָז! — האָט ער צוגעגעבן, — נו, ביסט א פיינער מענטש, מ׳קאָן ניט זאָגן!

— יאָ, איך בין בען גאָן, בין איך, — האָט געענטפערט דער „איבערגעלאָזטער" אינדזעלאַנער, און האָט זיך געדרייט ווי אַן אַלפיש, פון גרויס פאַרלעגנהייט, — און, — האָט ער צוגעגעבן, נאָך אַ לאַנגער פּויזע, — וואָס מאַכט איר, מיסטער סילווער? ניש'קשה, אַ דאַנק פאַר פרעגן, זאָגט איר.

— בען, בען, — האָט סילווער געמורמלט, — ווער האָט זיך געקאָנט ריכטן אַז דו וועסט מיר אַזוי אָפּטאָן!

דער דאָקטאָר האָט צוריקגעשיקט גרעיען נאָך איינעם פון די שפּיץ־העק, וואָס די בונטאַרן האָבן אַנטלויפנדיק איבערגעלאָזט, און מיר האָבן זיך דערווייל געלאָזט גיין באַרג־אַראָפּ צום אַנקער־פּלאַץ נאָך די שיפלאַך. דער דאָקטאָר האָט אונדז אין קורצן דער־ציילט וואָס ס'איז געשען. די געשיכטע האָט סילווערן זייער אינ־טערעסירט, און בען גאָן, דער האַלב־אידיאָטישער אינדזעלאַנער, איז געווען איר העלד פון אָנהייב ביזן סוף.

בען, האָט אויף זיינע לאַנגע, איינזאַמע וואַנדערונגען איבערן אינדזל, געפונען דעם סקעלעט, און ער האָט'ס אים באַ'גנב'עט. ער האָט געפונען דעם אוצר און אים אויסגעגראָבן. (דאָס צעבראָכע־נע הענטל וואָס איז געלעגן אין דער גרוב איז געווען פון זיין שפּיץ־האַק.) ער האָט אים, נאָך פיל וואַנדערונגען, איבערגעטראָגן אויף די פּלייצעס אין אַ הייל, וואָס ער האָט געהאַט אויפן צוויי־שפּיציקן באַרג, אינם צפון־מזרח'דיקן ווינקל פונם אינדזל, און האָט אים דאָרט אַוועקגעלייגט, נאָך מיט צוויי חדשים איידער די „היס־פּאַניאָלאַ" איז אָנגעקומען.

ווען דער דאָקטאָר האָט, אינם טאָג פון דער אַטאַקע, פון אים אַרויסגעקראָגן דעמדאָזיקן סוד, און ווען ער האָט אויפן צווייטן טאָג דערזען אַז דער אַנקערפּלאַץ איז געווען ליידיק, איז ער אַוועק צו סילווערן, אים אַוועקגעגעבן די מאַפּע, וועלכע איז שוין איצט געווען ווערטלאָז, אים אַוועקגעגעבן די פּראָדוקטן, וואָרים בען גאָנס הייל איז געווען גוט באַזאָרגט מיט ציגנפלייש, וואָס ער האָט אַליין איינגעזאַלצן. מיט איין וואָרט, ער האָט אים אַוועקגעגעבן אַלץ מיט אַנאַנדער, אַבי צו קריגן אַ געלעגנהייט זיך איבערצוקלייבן פון דער פעסטונג צום צוויי־שפּיציקן באַרג, וואו זיי וועלן זיין באַ־וואָרנט קעגן מאַלאַריע, און וועלן קאָנען באַוואַכן דאָס געלט.

— וואָס איז שייך דיך, דזשים, — האָט ער געזאָגט, — האָב איך, מיט א ווייטיק אין האַרצן, געטאָן דאָס וואָס איז, נאָר מיין מיינונג, געווען דאָס זיכערסטע פאַר די וואָס זיינען געבליבן געטריי צו זייער פליכט, און אויב דו ביסט ניט געווען איינער פון דידאָזיקע, וועמעס שולד איז עס געווען?

יענעם פרימאָרגן, ווען ער האָט אויסגעפונען אז איך האָב געזאָלט זיין פאַרמישט אין דערדאָזיקער שרעקלאַכער אַנטוישונג, וואָס ער האָט צוגעגרייט פאַר די בונטאַרן, איז ער געלאָפן דעם גאַנצן וועג ביז צו דער הייל, און, איבערלאָזנדיק דעם סקווייר ער זאָל אַכטונג געבן אויפן קאַפיטאַן, האָט ער מיטגענומען גרעיען און דעם אינדזלאַנער, און האָט זיך געלאָזט לויפן אַלכסון'דיק איבערן אינדזל, כדי צו זיין אין צייט לעבן דער "הויכער" סאַסנע. ער האָט אָבער באַלד אויסגעפונען אז אונדזער פּאַרטיע איז געקומען פאַר אים, און האָט פּאַרויסגעשיקט דעם פלינקפיסיקן בען גאַנעז, ער זאָל דערווייל טאָן וואָס ער קאָן, זיי אויפצוהאַלטן. ס'איז אים דעמאָלט איינגעפאַלן צו שפּילן אויף די אבערגלויבנס פון זיינע אמאָליקע שיפ־חברים. דאָס איז אים אַזוי גוט געלונגען, אז גרעי און דער דאָקטאָר האָבן געהאָט גענוג צייט אים צו דערייכן און זיך באַהאַלטן, נאָר איידער די אוצר־יעגער זיינען אָנגעקומען.

— עד, ס'איז מיין מערכה וואָס כ'האָב געהאָט האָקינסן מיט זיך, — האָט זיך סילווער אָנגערופן, — אָניט וואָלט איר געווען געלאָזט דעם אַלטן דזשאָנעז צעשניטן וועדן אויף שטיקער, און ס'וואָלט אייך גאָרניט ניט געווען געאָרט, דאָקטאָר.

— לחלוטין גאָרניט! — האָט דאָקטאָר לוווזי פרייליך געענטפערט.

אַרום דער צייט זיינען מיר צוגעקומען צו די שיפלאַך. איינס האָט דער דאָקטאָר צעשמעטערט מיט דער האַק, און אויפן אַנדערן האָבן מיר זיך אַלע אויפגעזעצט און זיך געלאָזט פאָרן צום „צפון אויסגוס".

ס'איז געווען א נסיעה פון אַרום אַכט אָדער נײַן מײַל. סילווער, כאָטש ער איז געווען טויט־מיד, איז אַנידערגעזעצט געוואָרן לעבן א רודער, גלייך מיט אַלעמען, און מיר האָבן געמומען שנעל פליען איבער א גלאַטן ים.

מיר זיינען באַלד פאַרבייגעפאָרן דעם דורכפלוס, און זיך פאַר־קירעוועט אַרום דעם דרום־מזרח'דיקן ווינקל פונם אינדזל, אַרום וועלכן מיר האָבן, מיט פיר טעג צוריק, אַריינגעצויגן די „היספּאַ־ניאָלאַ".

ווען מיר זיינען פאַרבייגעפאָרן דעם צוויי־שפּיציקן באַרג, האָבן מיר געקאָנט זען דאָס שוואַרצע מויל פון בען גאָנס הייל, און אַ פי־גור וואָס איז געשטאַנען לעבן איר, אָנגעשפּאַרט אויף אַ ביקס. ס'איז געווען דער סקווייר. מיר האָבן צו אים געפאָכעט מיט אונדזערע קע־שענע־טיכלאַך, און אים באַגריסט מיט אַ דריי־פאַכן „הורא", אין וועלכן סילווערס שטים האָט זיך געהערט אַזוי האַרציק ווי יעדן איינעמס.

דריי מייל ווייטער, פּונקט באַם אָנהויב פונם „צפון אויסגוס", וועמען טרעפן מיר אָן? אויב ניט די „היספּאַניאָלאַ", זעגלענדיק פון זיך אַליין! דער לעצטער שטראַם האָט זי אונטערגעהויבן, און ווען ס'זאָל געווען זיין אַ שטאַרקער ווינט, אָדער אַ שטאַרקערער אָפּפלוס־שטראָם, ווי אינם דרומ'דיקן אַנקערפּלאַץ, וואָלטן מיר זי אָדער איבערהויפּט ניט געווען דערווישט, אָדער געפונען הילפלאָז געשטראַנדעט. אַזוי אָבער, האָבן מיר זייער ווייניק פאַרלוירן, אַ חוץ דעם צעבראָכענעם הויפּט־זעגל. מ'האָט אַרויפגעבראַכט אַ נייעם אַנקער, און אים אַרונטערגעלאָזט אויף אַנדערהאַלבן קלאַפטער אין וואַסער אַריין. מיר זיינען ווידער אַלע צוגעפאָרן צום „ראָם האַפן", דער נאָנטסטער פּונקט צו בען גאָנס שאַצקאַמער. גרעי האָט זיך דאַן איינעראַליין צוריקגעקערט מיטן שיפל צו דער „היספּאַניאָ־לאַ", וואו ער האָט געזאָלט פאַרברענגען די גאַנצע נאַכט אויף דער וואַך.

אַ לייכטער באַרג־אַרויף האָט אַרויפגעפירט פונם ברעג צום אַריינגאַנג פון דער הייל. אויוון איז אונדז דער סקווייר געקומען אַקעגן. ער איז צו מיר געווען זייער פריינטלאַך, און האָט מיר גאָרניט ניט דערמאָנט וועגן מיין אַוואַנטורע, ניט לגנאי און ניט לשבח. ווען סילווער האָט אים העפלאַך באַגריסט, איז ער עטוואָס רויט געוואָרן.

— דזשאַן סילווער, — האָט ער זיך אָנגערופן, — איר זיינט אַ קאָלאָסאַלער, נידערטרעכטיקער ליידאַק, און אַ שווינדלער, אַ

פּאסקודנער שווינדלער, מיין הער! מ'האָט מיר געלאָזט וויסן אז כ'זאָל אייך ניט פּאַרפּאַלגן, נו, גוט, איך וועל עס ניט טאָן, אָבער די טויטע מענטשן, מיין הער, הענגען אייך אויפן האַלדז ווי מילשטיינער.

— א שיינעם דאַנק אייך, מיין הער, — האָט דער „לאַנגער דזשאָן" ווידער געענטפערט מיט א סאַלוט.

— איך פּאַרבאָט אייך מיר צו דאַנקען! — האָט דער סקווייר אויסגערופן. — ס'איז א שענדלאַכע פּאַרשוועכונג פון מיין פּליכט. אוועק פון מיר!

באַלד נאָכדעם זיינען מיר אַלע אַרײַנגעגאַנגען אין דער הײַל אַריין. ס'איז געווען א גרויסער, לופטיקער פּלאַץ, מיט א קלײַנעם קוואַל און א טײַכל פון ריינער וואַסער, ארום וועלכן ס'זיינען גע־וואקסן פּאַרנקרויט פּלאַנצן. דער באָדן איז געווען פון זאמד. לעבן א גרויסן פּײַער איז געלעגן קאַפּיטאַן סמאָלעט און אין א וויטן ווינקל, בלויז טונקל באַלויכטן פונם פּלאַם, האָב איך דערזען גרויסע הויפנס פון מטבעות און פּירקאַנטיקע שיכטן פון גאָלדענע שטאַנגען. דאָס איז, הייסט עס, געווען פּלינטס אוצר, נאָר וועלכן מיר זיינען גע־פּאָרן אזא וויטע שטרעקע, און וועלכער האָט שוין אָפּגעקאָסט די לעבנס פון זיבעצן מענטשן פון דער „היספּאַניאָלא"! און ווער וויסט, וויפל ס'האָט אָפּגעקאָסט אים אָנצוזאַמלען! וויפל בלוט און צרות, וויפל גוטע שיפן ס'זיינען צוליב אים געווענקען געוואָרן, וויפל בראַווע מענטשן ס'האָבן צוליב אים מיט פּאַרבונדענע אויגן געמוזט גיין איבערן ברעט, און וויפל קאַנאַנ־קוילן, וויפל שאַנדע, ליגנס און גרויזאַמקייט! דאָס קאָן אפשר קיין לעבעדיקער מענטש ניט דערציילן. ס'זיינען אָבער נאָך געווען דריי מענטשן אויפן אינדזל — סילוועד, דער אַלטער מאַרגאַן, און בען גאָן — וועלכע האָבן יעדער איינער געהאַט א חלק אין דידאָזיקע פּאַרבעכנס, און האָבן יעדער איינער אומזיסט געהאָפט צו קריגן א חלק פון דער באַלוינונג.

— קום אַריין, דזשים, — מאַכט דער קאַפּיטאַן, — דו ביסט א וואויל אינגל, אויף דיין שטייגער, דזשים, אָבער כ'גלויב ניט, אז דו און איך 'עלן מיר נאָך וועז עס איז ווידער אַרויספּאָרן

אינאיינעם אויפן ים: דו ביסט צופיל מיוהס פאר מיר. א, דאָס זיינט איר, דזשאָן סילווער, ווי קומט איר אהער, מיסטער?

— געקומען צוריק צו מיין פליכט, מיין הער! — האָט סילווער געענטפערט.

— אזוי! — מאכט דער קאַפּיטאַן, און דאָס איז געווען אלץ וואָס ער האָט געזאָגט.

האָב איך עס געהאט א וועטשערע יענע נאכט, מיט אלע מיינע פרייַנט ארום מיר! און איז דאָס געווען א מאלצייט, פון בעז גאנס געזאלצן ציגנפלייש, פארשוידענע נאשערייען, און א פלאש אלטן וויין פון דער "היספאניאלא"! איך בין זיכער, אז קיינמאל זיינען מענטשן ניט געווען פרייַאכער אדער גליקלאכער. סילווער איז געזעסן הינטן, כמעט אין דער פינצטער, און האָט געשמאק געגעסן, גרייט אויפצושפרינגען וועו מ'האט עפעס פארלאנגט, און האָט זיך אפילו שטילערהייט באטיילט אינם געלעכטער — דער זעלבּיקער פרייַנדלאכער, העפלאכער, און קנעכטישער מאטראז, וואָס ער איז געווען באם אנהויב פון דער רייזע.

פיר-און-דרייסיקסטער קאַפּיטל

דער סוף

צומארגנס האָבן מיר זיך געמומען פרי צו דער ארבעט, וואָרים דאָס איבערטראָגן פון דער גרויסער מאסע גאלד איבער א שטרעקע פון איין מייל מיט דער יבשה צום ברעג, און פון דאָרט דריי מייל מיט א שיפל צו דער „היספאניאלא", איז געווען א שיין שטיקל ארבעט פאר אזא קליינער צאל ארבעטער. די דריי ארומבלאנקנדיקע יונגען אויפן אינדזל האָבן אונדז גאנץ וויניק באאומרואיקט. אן אייניציקער וואכמאן אויפן שולטער פונם בארג איז געווען א ענגוגע פארזיכערונג קעגן יעדן פלוצימדיקן איבערפאל, און א חוץ דעם, זיינען מיר געווען מיט דער מיינונג, אז זיי האָבן זיך שוין געהאט גענוג אנגעקעמפט.

די ארבעט איז דערפאר צוגעגאנגען גאנץ שנעל. גרעי און בען גאן זיינען געפארן הין און צוריק מיטן שיפל, אין דער צייט וואס די איבעריקע האבן אנגעגרייט גאנצע הורבעס פונם אוצר אויפן ברעג. צווייי שטאנגען, צונויפגעבונדן מיט א שטריקל, זיינען פאר א דערוואקסענעם מענטשן געווען א היבשע משא, מיט וועלכער ער איז געווען צופרידן צו קאנען גיין פאמעלאך. איך ווידער, אזוי ווי כ'האב ניט געקאנט אויפטאן קיין סך אלם טרעגער, בין דעם גאנצן טאג געווען באשעפטיקט אין דער הייל, אנפילנדיק די גאלדענע מטבעות אין ברויט־זעק פריין.

פונקט ווי בילי באונס' זאמלונג, איז אויך דערדאזיקער אוצר געווען א מערקווירדיקע קאלעקציע פון פארשיידענע מטבעות, אבער אזוי פיל גרעסער און פארשיידנארטיקער, אז כ'האב, דוכט מיר, אויף מיין לעבסטאג ניט געהאט קיין גרעסערן פארגעניגן, ווי ווען כ'האב זיי סארטירט. ענגלישע, פראנצויזישע, שפאנישע, פארטוגעזישע, געארגן און לואידארן, דובלאנען און גינע־צווייערלאך, מוזדארן און סעקווינען, די בילדער פון אלע קעניגע פון גאנץ אייראפע פאר די לעצטע הונדערט יאר, טשיקאווע אריענטאלישע מטבעות מיט אזעלכע מין פעדים־פלאנטערם אדער שפינוועבם, קיילאכדיקע מטבעות און פירעקיקע מטבעות, מטבעות דורכגעבויערטע אין מיטן ווי צום טראגן אויפן האלדז — מיט איין ווארט, כמעט יעדער מין געלט אין דער וועלט, האט, נאך מיין מיינונג, געמוזט זיין אין דערדאזיקער זאמלונג. וואס איז שייך איר צאל, בין איך זיכער אז זי איז געווען ווי די בלעטער אין הערבסט, אזוי אז ס'האט מיר געבראכן דער רוקן פון בויגן זיך, און די פינגער פון סארטירן.

טאג איין טאג אוים איז אנגעגאנגען דידאזיקע ארבעט. יעדן אוונט איז א פארמעגן געווארן אנגעלאדן אויף דער שיף, און אנ'אנדער פארמעגן איז שוין געווען גרייט אויף אינדערפרי. דורך דער גאנצער צייט האבן מיר גארניט ניט געהערט פון די דריי לעבנגעבליבענע בונטארן.

ענדלאך, כ'גלויב אויף דער דריטער נאכט, ווען דער דאקטאר און איך האבן ארומגעשפאצירט אויף דער זייט פונם בארג, פון וואנען מ'קאן זען דאס פלאכלאנד פונם אינדזל, האט פון דער נעריבטער פינצטערניש אונטן, דער ווינט געבראכט א קורצן געוויש,

וואָס איז געווען ענלאַך אויף געשרייען אָדער אויף אַ געזאַנג, און ס'איז ווידער געוואָרן שטיל.

— זאָל זיי גאָט מוחל זיין! — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר, — דאָס זיינען די בונטאַרן!

— אַלע שיכור, מיין הער! — האָט זיך דערהערט סילווערס שטים הינטער אונדז.

סילווערן, מוז איך זאָגן, איז דערלויבט געוואָרן פולע פרייהייט, און ניט קוקנדיק אויף די טאָג־טעגלאַכע באַליידיקונגען וואָס ער איז אויסגעשטאַנען, האָט ער זיך ווידער, דוכט מיר, אָנגעהויבן צו פילן אַלס אַ גאַנץ פריווילעגירטער און פריינטלאַכער דינער. ס'איז מערק־ווירדיק, כ'לעבן, ווי גוטמוטיק ער האָט אַריבערגעטראָגן דידאָזיקע פאַראַכטונג, און מיט וואָסער אַן אומדערמידלאַכער העפלאַכקייט ער האָט געהאַלטן אין איין אונטער'חנפ'ענען זיך צו יעדן איינעם. פונדעסטוועגן, האָבן אים אַלע באַהאַנדלט ווי אַ הונט, אַ חוץ בען גאָנען, וועלכער האָט נאָך אַלץ געציטערט פאַר זיין אַמאָליקן קוואַר־טירמייסטער, אָדער מיך אַליין, וואָס האָב אים שוין געהאַט פאַרוואָס דאַנקבאַר צו זיין, כאָטש, כ'האָב, דעם אמת זאָגנדיק, געהאַט גע־נוג אורזאַכן צו זיין אין כעס אויף אים מער פון די אַנדערע, נאָכדעם ווי כ'האָב אים געזען פלאַנעווען אַ פרישן פאַרראַט אויף דער פלאַ־טאָ. דעם דאָקטאָרס ענטפער איז דערפאַר געווען פול מיט רוגזה.

— שיכור, אָדער וואַנזיניק פון פיבער! — האָט ער געזאָגט.

— איר זיינט גאַנץ גערעכט, מיין הער, — האָט סילווער גע־ענטפערט, — און ס'איז אייך און מיר קיין גרויסער חילוק ניט וואָס דאָס איז.

— כ'גלויב קוים אַז איר דערוואַרטעט פון מיר [illegible] באַוואונ־דערן אייער מענטשלאַכקייט! — האָט דער דאָקטאָר [illegible] אַרקאַסטיש געענטפערט, — מיין מיטגעפיל וועט אייך דערפאַר איבערראַשן, מייסטער סילווער. ווען כ'בין אָבער זיכער אַז זיי שרייען עס איצט פון היץ, וואָרים כ'בין פאַקטיש איבערצייגט אַז איינער, ווייניקסטנס, איז קראַנק פון פיבער, וואָלט איך פאַרלאָזן דעמדאָזיקן לאַגער, און, איינשטעלנדיק מיין אייגענע פעל, זיי געבראַכט די הילף פון מיין מעדיצינישער דערפאַרונג.

— האָט ניט קיין פאַריבל, מיין הער, אָבער איר וואָלט געטאָן

זייער א קרומע זאך, — מאכט סילווער, — איר וואלט פארלוירן אייער טייער לעבן, זאג איך אייך, און איר מעגט זיך אויף מיר פארלאזן. כ׳בין איצט מיט לייב און לעבן אויף אייער צד, און כ׳אלט ניט געוואלט אז אונדזער צד זאל פארלירן א מאן, און נאך אייך דערצו, וועמען כ׳האב אזוי פיל צו פארדאנקען. דידאזיקע חברה לייט דארט אונטן, קאנען אבער ניט האלטן קיין ווארט, ניין, אפילו וועז זיי זאלן וועלן. און א חוץ דעם, קאנען זיי ניט האבן קיין צוטרוי ווי איר קאנט עס.

— א, ניין, — מאכט דער דאקטאר, — איר זיינט עם דער גרויסער ווארטסמאן, מיר וויסן עם!

דאם איז געווען כמעט די לעצטע ניים וואס מיר האבן געהערט פון די פירמאטן. בלויז איין מאל האבן מיר געהערט א שאם פון א ביקס העט ווייט אוועק, און מיר האבן זיך משער געווען אז זיי זיינען געגאנגען אויף יאגד. מיר האבן דאן אפגעהאלטן א באראטונג, און באשלאסן איבערצולאזן זיי אויפן אינדזל — צו דער גרויסער הנאה, מוז איך זאגן, פון בעז גאנצן, און מיט דער שטארקער צושטימונג פון גרעיען. מיר האבן זיי איבערגעלאזט א היבשן זאפאס פון פולווער און שרויט, דעם גרעסטן טייל פונם איינגעזאלצענעם ציננפלייש, עטלאכע רעצעפטן, און פארשיידענע אנדערע באדערפענישן, ווי געצייג, קליידונג, אן איבעריקן זעגל, ארום א צווייי קלאפטער שטריק, און, אויפן ספעציעלן פארלאנג פונם דאקטאר, א שיינע מתנה פון טאבאק.

דאם איז אומגעפער געווען אונדזער לעצטע ארבעט אויפן אינדזל. פאר דעם האבן מיר שוין געהאט אריבערגעפירט אויף דער שיף דעם גאנצ[illegible] אוצר, און מיטגענומען גענוג טרינקוואסער און די רעשט פונם צי[illegible]יש, אין פאל פון א נויט. ענדלאך, איין שיינעם פרימארגן, האבן מיר ארויפגעצויגן דעם אנקער, וואס איז אונדז ניט זייער לייכט אנגעקומען, און ארויסגעפארן פונם „צפון אויסגוס" אונטער דערזעלבער פאן, וואס קאפיטאן סמאלעט האט ארויפגעצויגן איבער דער פעסטונג און אונטער וועלכער מיר האבן מלחמה געהאלטן.

די דריי חברה־לייט, יוי ס׳האט זיך באלד ארויסגעוויזן, האבן אונדז געמוזט נאכקומן א סך אויפמערקזאמער ווי מיר האבן זיך

געריכט. דורכפאָרנדיק דורכן שמאָלן קאַנאַל, האָבן מיר זיך געמוזט האַלטן זייער נאָנט צום דרום׳דיקן פונקט, און דאָרט האָבן מיר דערזען ווי זיי זיינען אַלע דריי אינאיינעם געשטאַנען אויף די קני אויף א זאמדיקן לאַנד־צונג, מיט אויסגעשטרעקטע אָרעמס אין געבעט. כ׳גלויב אַז ס׳האָט אונדז אַלעמען פאַרקלעמט באַם האַרצן, איבערצולאָזן זיי אין אזא עלנטער לאַגע. מיר האָבן אָבער ניט געקאָנט ריזיקירן מיט א צווייטן בונט, און אהיים נעמען זיי פאַר דער תליה. וואָלט אויך געווען א גרויזאמער מין רחמנות. דער דאָקטאָר האָט צו זיי אויסגעשריען און גלאָזט וויסן וועגן די פראָדוקטן, וואָס מיר האָבן זיי איבערגעלאָזט, און וואו זיי האָבן זיי געקאָנט געפינען. זיי האָבן אָבער ניט אויפגעהערט צו רופן אונדז בא די נעמען, און צו בעטן, אום גאָטס ווילן, זיך צו דערבאַרעמען אויף זיי, און זיי ניט לאָזן אויסגיין אין אזא אָרט.

ענדלאַך, זעענדיק אַז די שיף איז זיך געפאָרן איר וועג, און האָט שוין אָנגעהויבן צו פאַרשווינדן פון הער־וויטקייט, איז איינער פון זיי — כ׳וויים ניט וועלכער — אויפגעשפרונגען אויף די פיס, ארויסלאָזנדיק א הייזעריקן געשריי, צוגעשטעלט זיין ביקס צום אקסל און האָט אויסגעשאָסן. די קויל איז אריבערגעפלויגן איבער סילווערס קאָפ און דורכן הויפט־זעגל.

נאָך דעם האָבן מיר זיך באהאַלטן הינטער די פאַרענטשעס, און ווען כ׳האָב ווידער אַרויסגעקוקט, זיינען זיי שוין ניט געווען אויפן לאַנד־צונג, און ער אַליין איז שוין אויך כמעט געווען פאַרשוואָמען אין דער וואקסנדיקער וווייטקייט. דאָס איז, וויינישקסטנס, געווען דער סוף פון דעם, און פאַר מיטאָג נאָך איז, צו מיין אומבאַשרייבלאַכער פרייד, אויך דער העכסטער פעלז פונם „אוצר אינדזל" פאַרזונקען אין דער בלויער רונדקייט פונם ים.

מיר זיינען געווען אזוי ווייניק מענטשן, אז יעדער איינער אויף דער שיף האָט געמוזט צולייגן א האַנט. בלויז דער קאַפּיטאַן איז געלעגן אויף א מאטראַץ אויפן הינטערדעק, און האָט פון דאָרטן געגעבן זיינע באַפעלן. כאָטש ער האָט שוין אָנגעהויבן צו קומען צו־זיך, האָט ער נאָך אָבער אלץ געמוזט האָבן רו. מיר האָבן דאָן געריכטעט די שיף צום נאָנטסטן האַפן אין דער שפּאַניש־אַמעריקע, וואָרים מיר האָבן ניט געקאָנט ריזיקירן די רייזע אַהיים אן א

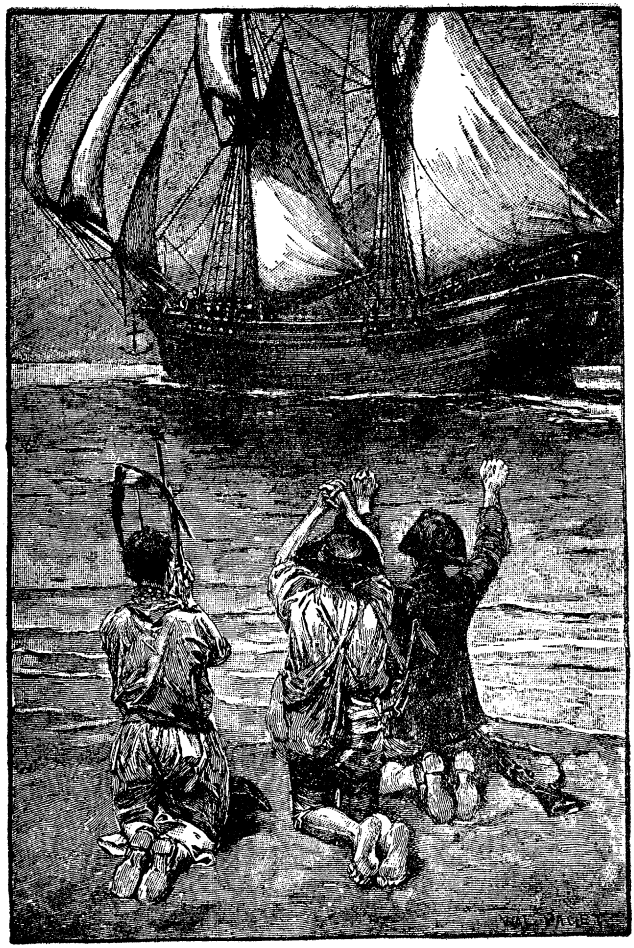

„זיי זיינען אלע דריי געשטאנען אויף די קני, מיט אויסגעשטרעקטע ארעמס אין געבעט".

נייער מאנשאפט. ס׳האט זיך אויך אזוי געמאכט, אז טיילווייז אלס רעזולטאט פון פארפירערישע ווינטן, און טיילווייז צוליב שטארקע שטורעמס, זיינען מיר אלע געווארן אויסגעמוטשעט ביז גאר, איידער מיר האבן אים דערגרייכט.

די זון איז גראד אונטערגעגאנגען, ווען מיר האבן פארווארפן דעם אנקער אין א וואונדערלאכן לאנד־איינגעשלאסענעם גאלף, און זיינען באלד געווארן ארומגערינגלט פון ברעג־שיפלאך פול מיט נעגערס, מעקסיקאנישע אינדיאנער און מולאטן, וועלכע האבן אונדז פארקויפט פרוכטן און גרינסן, און וועלכע האבן אנגעבאטן צו טויכן נאר מטבעות. די אנזיכט פון אזוי פיל גוטמוטיקע פנימ׳ער, ספעציעל פון די שוואַרצע, דער טעם פון די טראפישע פרוכטן, און באזונדערס די ליכטער וואס האבן אנגעהויבן אנגעצונדן ווערן אין דער שטאט, האבן באשאפן אזא אנגענעמען קאנטראסט קעגן אונדזער פינצטערן און בלוטיקן וויזיט אויפן אינדזל. דער דאקטאר און דער סקווייר האבן מיך מיטגענומען, און מיר זיינען אוועק אויף דער יבשה צו פארברענגען דאָרט דעם ערשטן טייל פון דער נאכט. דאָרט האבן זיי געטראפן א קאפיטאן פון אן ענגלישער קריגשיף, מיט אים פאר־בונדן א געשפרעך, און אים באגלייט אויף זיין שיף, וואו זיי האבן אזוי אנגענעם פארברַאכט, אז ס׳האט שוין געמומען שאריען אויף טאג, ווען מיר האבן זיך צוריקגעקערט צו דער „היספאניאלא".

בען גאן איז געווען איינער אליין אויפן דעק, און גלייך ווי מיר זיינען ארויף אויף דער שיף, האט ער, מיט פארשיידענע גרימאסן, געמומען דערציילן א וואונדערלאכן וידוי. סילווער האט געמאכט פליטה. דער אינדזלאנער האט זיך געמאכט ניט זעענדיק, און האט אים געלאזט אנטלויפן אויף א ברעג־שיפל מיט עטלאכע שוה פריער, און ער האט אונדז איצט פארזיכערט אז ער האט׳ס געטאן, בלויז כדי צו ראטעווען אונדזערע לעבנס, וועלכע זיינען זיכער געהאנגען אויף א האר, „מיטן איינפוסיקן מאן אויף דער שיף". אבער דאס איז נאך ניט געווען אלץ. דער שיפ־קוכער איז ניט אוועק מיט ליידיקע הענט. ער האט אין געהיים דורכגעבראכן א וואנט, און אפערגענומען איינעם פון די געלט־זעק, ווערט אפשר ארום דריי־פיר הונדערט גינעס, ער זאל זיך קאנען דורכשלאגן א וועג אויף זיינע ווייטערדיקע וואנדערונגען.

איך דענק אז מיר זיינען אַלע געווען צופרידן, וואָס מיר זיינען פון אים פּטור געוואָרן אזוי ביליק.

נו, כ׳עלי אייך לאַנג ניט ברייען. מיר האָבן געדונגען עטלאכע מאַטראָזן, האָבן געהאַט א גוטע נסיעה אהיים, און די "היספאניא־לאַ" איז אָנגעקומען קיין בריסטאָל, פונקט דעמאָלט וועו מיסטער בלאַנדלי האָט געגומען טראכטן וועגן אויסריכטן א געהילף־שיף. בלויז פינף פון די וואָס זיינען אַוועקגעפאָרן זיינען געקומען צוריק. „אַנדערע האָט דער טייוול גענומען, די רעשט — פון שיכרות אומגעקומען". מיר האָבן נאָכאַלעמען אָפּגעשניטן בעסער פון יענער אַנדערער שיף, וועגן וועלכער זיי האָבן געזונגען:

„איינער בלויז איז לעבן געבליבן,
געפאָרן אויפן ים זיינען זיבעציק־זיבן."

יעדער איינער האָט געקראָגן א היבשן חלק פונם אוצר און האָט אים פאַרנוצט, אויף א קלוגן אָדער אויף א נאַרישן אופן, ווי אים איז געווען געפעלן. קאַפּיטאַן סמאָלעט האָט זיך צוריקגעצויגן פונם ים. גרעי האָט ניט נאָר אָפּגעשפּאָרט זיין געלט, נאָר איז פּלוצלונג געוואָרן אמביציעז, און האָט גענומען שטודירן זיין פּראָפעסיע. ער איז איצט א שטורמאַן און א שותף פון א פיינער זעגל־שיף. ער האָט חתונה געהאַט, און איז דער פאָטער פון א פאַמיליע. וואָס איז שייך בען גאָנען, האָט ער געקראָגן טויזנט פונט, וועלכע ער האָט פאַרהוליעט, אָדער פאַרלוירן, אין דריי וואָכן, אָדער, צו זיין גענויער, אין נייגצן טעג, וואָרים אויפן צוואַנציקסטן האָט ער זיך ווידער גענומען צו בעטלעריי. מ׳האָט אים דאָן געמאַכט פאַר א טויער־וועכטער, פונקט דאָס, פאַר וואָס ער האָט זיך געשראָקן אויפן אינדזל. ער לעבט נאָך איצט, איז זייער באַליבט בא די דאָרף־אינגלאַנד, אַלס א מין שטאָט־נאַר, און איז אַן אנגעזעענער זינגער אין קלויסטער אַלע זונטיק און ימים־טובים.

פון סילווערן האָבן מיר מער גאָרניט ניט געהערט. דערדאָ־זיקער שרעקלאַכער ים־מענטש מיטן איינעם פוס איז ענדלאָך אינ־גאַנצן פאַרשוואונדן פון מיין לעבן. כ׳דענק אָבער, אז ער האָט גע־פונען זיין אלטע נעגערטע, און לעבט נאָך איצט מסתמא גאָנץ בא־קוועם מיט איר און מיט „קאַפּיטאַן פלינטן"; ווייניקסטנס, האָף איך

אַזוי, וואָרים זיינע אויסזיכטן אויף באַקוועמלאַכקייטן אויף יענער וועלט זיינען זייער קנאַפּע.

די זילבערשטאַנגען און דאָס געווער ליגן נאָך אַלץ, אויף וויפל איך ווייס, דאָרט וואו פלינט האָט זיי פאַרגראָבן, און זיי וועלן אויף מיר קאָנַען לאַנג וואַרטן! אָקסן און שטריק וועלן מיך ניט קאָנען ווידער צוריקברענגען אויף דעמדאָזיקן אינדזל. מיינע ערגסטע חלומות זיינען צו הערן דעם פאַרדומפּטן גערויש פון די כוואַליעס אַרום זיינע ברעגן, און זיך אויפכאַפּן פּלוצלונג פון שלאָף מיט דער שאַרפער שטים פון „קאַפּיטאַן פלינטן", וועלכע קלינגט מיר נאָך אַלץ אין די אויערן מיט: — גאָלדענע רענדלאַך! גאָלדענע רענד־לאַך!

אַ פּאַבל

די העלדן פון דער דערציילונג

נאָך דעם 32טן קאַפּיטל פון „אוצר אינדזל", האָבן צוויי פון די פּופּן געגומען אַ שפּאַציר צו פֿאַרויבערן זייערע ליולקעס. אַיידער די דערציילונג וועט ווערן פֿאָרגעזעצט, און האָבן זיך באַ־געגנט אויף אַן אָפּענעם פּלאַץ, ניט ווייט פון דערדאָזיקער דער־ציילונג.

— גוט מאָרגן, קאַפּיטאַן! — מאַכט דער ערשטער, מיט אַ מאַטראָזישן סאַלוט און אַ שטראַלנדיק געזיכט.

— אָ, סילוער! — האָט דער צווייטער אַרויסגעבורטשעט, — ס'האַלט שמאַל מיט אייך, סילוער.

— קאַפּיטאַן סמאַלעט, — האָט סילוער פּראָטעסטירט, — אמת טאַקע, איך וויים וואויל, ווי קיין אַנדערער, אַז פּליבט איז פּליבט, אָבער מיר זיינען דאָך איצט פּריי פון אונדזער פּליבט, און כ'זע ניט אַיין צו וואָס מיר זאָלן איצט אַנהאַלטן די שפּיל.

— איר זיינט אַ פֿאַרדאַמטער אויסוואורף, מיין פּריינט, — האָט געענטפֿערט דער קאַפּיטאַן.

— גייט שוין, גייט, קאַפּיטאַן, זייט נערעכט צו מיר, — האָט געענטפֿערט דער צווייטער. — ס'ניטאָ קיין אורזאַך פֿאַרוואָס איר זאָלט זיין אין כעס אויף מיר אויף אַן אמת. איך בין דאָך בלויז אַ העלד אין אַ ים־געשיכטע, איך עקזיסטיר דאָך ניט אויף אַן אמת.

— נו, און איך עקזיסטיר דאָך אויך ניט אויף אַן אמת, — מאַכט דער קאַפּיטאַן, — און מיר זיינען ביידע גלייכע מחותנים.

— איך וויים ניט וואָס אַ גוטער העלד קאָן באַטראַכטן אַלס אַ נערעכטע טענה, — האָט סילוער געענטפֿערט, — אָבער איך בין דער אינטריגאַנט פון דערדאָזיקער דערציילונג, בין איך, און

באַמערקונג: סטיווענסאָן האָט אָנגעשריבן אַ צאָל פּאַבלען. אַווי ווי די דאָזיקע פּאַבל איז נוגע די העלדן פון „אוצר אינדזל", ווערט זי דאָ געגעבן צוזאַמען מיט דעם דערציילונג.

רעדנדיק ווי איין ים־פּאָרער צו א צווייטן, וואָס איך וויל ווייסן איז וואָס שטייט מיר פּאָר?

— האָט מען אייך קיינמאל ניט געלערנט דעם קאָטעכיזים? — מאָכט דער קאַפּיטאַן, — ווייסט איר ניט אז ס'איז פּאַראַן אזא זאך ווי א מחבר?

— אזא זאך ווי א מחבר? — זאָגט דושאַן מיט חוזק, — ווער ווייסט עס נאָך בעסער פון מיר? און דער אמת איז, אז אויב דער מחבר האָט געמאכט אייך, האָט ער געמאכט דעם „לאנגן" רושאַן, און ער האָט געמאכט האַנדסן, און פּיו'ן, און דושאַרדזש מערי'ן — כאָטש דושאַרדזש האָט ניט קיין גרויסן ווערס, וואָרים ער'ז ניט פּיל מער פון א נאָמען; און ער האָט געמאכט פּלינטן, אויף וויפל ס'וועלט דא וועגן אים דערציילט; און ער האָט געמאכט דעמדאָזיקן בונט, וועגן וועלכן איר האָט געמאכט אזא ליארם; און ער האָט געמאכט אז טאָם רעדרוט זאל דערשאָסן ווערן; און — — אויב דאָס איז א מחבר, טא גיט מיר בעסער פּיו'ן!

— גלויבט איר דען ניט אין א צוקונפט? — האָט זיך אנגערופן סמאָלעט, — דענקט איר אז ס'איז שוין מער נאָרניט ניטא נאָך דעמדאָזיקן מעשה־ביכל פּאָפּיר?

דאָס וויים אויך ניט אויף געווים, — האָט געזאָגט סילוועד, — און כ'זע ניט איין וואָס ס'האָט דערמיט צו טאָן. וואָס איך וויים אויף זיכער איז אָט וואָס: אויב ס'איז פּאַראַן אזא זאך ווי א מחבר. דאָן בין איך זיין באַלויבטער העלד. ער באַשרייבט מיך א טויזנט מאָל בעסער ווי אייך — א טויזנט מאָל בעסער, זאָג איך אייך, און ער האָט שטאַרק הנאה באַשרייבנדיק מיך, אויך. ער האָלט מיך אויפן דעק כמעט די גאַנצע צייט, מיט דער קוליע און מיט אלץ מיט אַנאַנדער; און אייך לאָזט ער מאָלען אין דער פעסטונג, וואו קיינער קאָן אייך ניט און וויל אייך ניט זען, איר קאָנט זיך אויף מיר פאַרלאָזן! אויב ס'איז פּאַראַן א מחבר, צום טייוול, איז ער אויף מיין זייט, איך פאַרזיכער אייך!

— איך זע ער לאָזט אייך א סך געווע‌לטיקן, — מאָכט דער קאַפּיטאַן, — אָבער דאָס בייט ניט זיינע איבערציינונגען. איך וויים אָבער אז דער מחבר רעספּעקטירט מיך, איך פיל עס אין מיינע ביינער. וועז מיר האָבן ביידע געהאָט אונדזער געשפּרעך לעבן דער

טיר פון דער פעסטונג, מיט וועמען דענקט איר, מיין פריינט, האָט ער דעמאָלט געהאַלטן?

— מיינט איר מיר צו זאָגן אַז מיך רעספּעקטירט ער ניט? — האָט סילווער אויסגעשריען. — אָ, איך 'אָלט אייך געווינטשן צו האָבן געהערט ווי איך האָב אָפּגעשטעלט מיין אייגענעם בונט, דזשאָרדזש מערי'ן און מאָרגאַנען און די גאַנצע כנופיה, ניט לענגער צוריק ווי ערשט אין לעצטן קאַפּיטל, — איר 'אָלט דאַן געווען געהערט ווערטער! אָבער זאָגט מיר נאָר, כ'בעט אייך, האַלט איר זיך טאַקע פאַר אַזאַ פיינעם העלד אַרום און אַרום?

— גאָט באַהיט! — האָט קאַפּיטאַן סמאָלעט זייער פייערלאַך דערקלערט. — איך בין אַ מענטש וואָס פּרואווט טאָן זיין פליכט, און וואָס פאַרקאָכט אָפט אַ קאַשע. ניט נאָר דאָס, נאָר כ'האָב מורא אַז כ'בין ניט קיין זייער באַליבטער פאַרשוין אין דר'היים, סילווער, — און דער קאַפּיטאַן האָט אַ זיפץ געטאָן.

— אַזוי, — מאַכט סילווער, — נו, טאָ וואָס־זשע הערט זיך מכח דער צוקונפט וועגן וועלכער איר רעדט? 'עט איר, הייסט עס, פאַרבלייבן קאַפּיטאַן סמאָלעט, און דערצו נאָך, ווי זאָגט איר, ניט זייער באַליבט אין דר'היים? אויב אַזוי, איז דאָך עס ווידער די אייגענע מעשה כ'לעבן, מיטן „אוצר אינדזל", צום טייוול! איכ'ל, הייסט עס, זיין דער „לאַנגער" דזשאָן, און פּיו ט'זיין פּיו, און מירן ווידער, אָן צווייפל, האָבן אַ בונט? צי וועט איר גאָר זיין עמיצער אַנדערש? און אויב אַזוי, מיט וואָס־זשע איז אייך דאָ בעסער פון מיר? און מיט וואָס איז מיר דאָ ערגער פון אייך, כ'בעט אייך?

— הערט מיך אויס, מיין פריינט, — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן, — איך הויב לחלוטין ניט אָן צו וויסן ווי אַזוי דידאָזיקע מעשה וועט זיך אויסלאָזן? ניט נאָר דאָס, נאָר כ'קאָן בשום אופן ניט פאַרשטיין ווי אַזוי איר און איך, וואָס עקזיסטירן ניט, זאָלן זיך דאָ צעריידן, און רויכערן ליולקעס, פּונקט ווי אין דער ווירק־לאַכקייט? און אויב אַזוי, טאָ ווער־זשע בין איך עס אַרויסצוזאָגן מיינונגען? אַלץ וואָס איך ווייס יאָ, איז אַז דער מחבר איז אויף דער זייט פון די גערעכטע; ער אַליין דערציילט עס מיר. ס'שטראָמט אַרויס פון זיין פעדער בעת ער שרייבט. און דאָס איז אַלץ

וואָס איך באַדאַרף צו וויסן, מיטן איבעריקן פּאַרלאָז איך זיך אויף גאָטס באַראָט!

— ס'איז אָבער א פּאַקט, אז ער איז געווען קענן דושאַרדזש מערין, — האָט סילוועד צוגעגעבן, טראכטנדיק א ביסל. — אָבער דושאַרדזש איז כמעט ניט מער ווי א נאָמען, אין בעסטן פאַל, — האָט ער צוגעגעבן אויפשטראַלנדיק. — אָבער לאָמיר אָפּאַרשט דער־גרונטעוועז וואָס דאָ טוט זיך אין מאָל פּאַר אַלע מאָל. איך האָב געמאכט א בונט, און בין געווען א „ריטער פון צופאַל", גוט! אָבער ווי איר זאָלט זיך ניט דרייען, זיינט איר אויך ניט אזא גרויסער צדיק! איך בין זייער א געזעלשאַפטליכער מענטש, אפילו לויט אייער מיינונג, איר זיינט'ס אָבער ניט, און אויף וויפל איך וויים, זיינט איר א טייוול אין מענטשן געשטאַלט. וואַר־זשע איז ווער? וואָס איז גוט און וואָס איז שלעכט? זאָגט איר'ס מיר! דער סוף איז אז מיר זיינען ביידע גרויסע צדיקים, מ'קאָן ניט זאָגן, און איר קאָנט זיך אויף מיר פּאַרלאָזן!

— נו, מיר זיינען קיינם ניט פולקאָם, — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן, — אזוי זאָגט זיך אין די הייליקע ספרים, מיין פרייַנט. אָבער וואָס איך קאָן זאָגן איז, אז איך באַמי זיך צו טאָן מיין פליכט. און אויב איר'ט טאָן אייער פליכט, בין איך אייך גאָרניט ניט מקנא אויף אייער ערפאָלג!

— דאָס איז, הייסט עס אייער אנטשיידונג, — הא? — האָט סילוועד שפּאָטיש געזאָגט.

— כ'וואָלט געקאָנט זיין סאי אייער ריכטער, סאי אייער תליון, מיין פרייַנט, און אפילו ניט א פינטל טאָן מיט אן אויג, — האָט געענטפערט דער קאַפּיטאַן. אָבער איך גיי נאָך ווייטער, ס'איז אפשר ניט ריכטיק לויט דער רעליגיע, ס'איז אָבער א פשוט'ער שכל, אז דאָס וואָס ס'איז גוט איז אויך נוצלאָך, אָדער אומגעפער אזוי. איך האָלט זיך ניט פּאַר קיין דענקער. אָבער וואָס, כ'לעבן, וואָלט געווארן פון א דערציילונג, אויב ס'זאָל אין איר ניט זיין קיין גוטער העלד?

— אויב ס'האַנדלט זיך אין דעם, — האָט סילוועד געענטפערט, — וואָס וואָלט געווארן פון א דערציילונג, אויב ס'זאָלן אין איר ניט זיין קיין אינטריגאַנטן?

— נו, דאָס איז דאָך וואָס איך מיין, — האָט געזאָגט קאָפיטאַן סמאָלעט. — דער מחבר דארף האָבן א דערציילונג — דאָס איז דאָך זיין ציל, און כדי צו געבן אזא מענטשן ווי, לאָמיר זאָגן, דער דאָקטאָר, א געהעריקע געלעגנהייט, מוז ער ארויסשטעלן אזעלכע פּארשוינען ווי איר און האָנדס, — אָבער ער האָלט מיטן גערעכטן צד, און איר, היט זיך בעסער די ביינער! איר זיינט נאָך ניט דורכגעגאַנגען די גאַנצע דערציילונג, איר'ט נאָך האָבן געוג צרות!

— וואָס וועט איר אויף דעם? — האָט דזשאן געפרעגט.

— ס'ניט מיין באָבעם דאגה אז ניט, — האָט געענטפערט דער קאָפּיטאַן. — איך וויים נאָר אז איך בין צופרידן צו זיין אלעקסאַנדער סמאָלעט, אָט ווי שלעכט ער איז, און כ'גיב א לויב צו גאָט וואָס כ'בין ניט סילווער! אָבער אָט עפּנט זיך דער טינטער. צוריק אין חדר אריין!

און ווירקלאָך, דער מחבר האָט טאַקע פונקט דעמאָלט אָנגעהויבן צו שרייבן די ווערטער:

דרייי־און־דרייסיקסטער קאַפּיטל

גלאָסאַר

א

אַכטערס, אַלטע שפּאַנישע זיל־בערנע מטבעות. ..

„אַנטפּלעקונג", לעצטער טייל פון נייעם טעטאַמענט.

ב

באָו סטריט, פּאָליציי־געריכט אין לאָנדאָן.

באָטמאַן, באַאמטער אויף אַ שיף, וואָס האָט די אויפזיכט איבער די שטריק־ווערק.

בוקאַניר, אַ ים־רויבער, איינער פון די אַמאָליקע פּיראַטישע וואַנ־דערער פון 17טן און 18טן יאָרהונ־דערט, וואָס פלעגן באַפאַלן שיפן באַ די שפּאַנישע ברעגן פון דרום־אַמעריקע.

בלוי־ראָק, אַ מאַטראָז.

בעילי געריכט, הויפּט קרימי־נעלער געריכט אין לאָנדאָן.

ג

גאָלף, אַ טייל פון ים וואָס שניידט זיך אַריין אין דער יבשה.

„גיין איבערן ברעט", זיין געצוואונגען פון ים־רויבער צו גיין מיט פאַרבונדענע אויגן איבער אַ ברעט, וואָס ווערט אַרויסגעלייגט פון שיף צום ים, ביז דער גייער פאַלט אַריין אין וואַסער.

גינעס, ענגלישע גאָלדענע מטבעות.

געאָרגן, אַלטע ענגלישע מטבעות מיטן בילד פונם „הייליקן געאָרג".

ד

דאָק, אַ פּלאַץ באַם ברעג פון אַ טייך אָדער ים, וואו שיפן שטעלן זיך אָפּ פאַרריכט צו ווערן, צום אַנ־לאָדן אָדער אויסלאָדן.

דובלאָנען, אַלטע שפּאַנישע גאָל־דענע מטבעות.

„דייווי דזשאָונס", דער ים־טייוול; אויף דער שפּראַך פון מאַט־ראָזן — דער ים.

ה

האָק, באַראָן עדואַרד האָק (1705-1781); ענגלישער אַדמיראַל און מיט־גליד פון פּאַרלאַמענט, וואָס האָט גע־האַט גרויס דערפאָלג אין זיינע מלחמות מיט די שפּאַניער און פראַנ־צויזן.

„הונט־וואַך", איינע פון די צוויי־שטונדיקע וואַכן אויף אַ שיף: איינע פון 4 ביז 6 פאַרנאַכט, און איינע פון 6 ביז 8 באַנאַכט.

הינטער־פענצטער, פענצטער אין הינטערדעק, וואָס איז באַנוצט געוואָרן אַלס אַ מין הינטער־טיר. ..

ז

זעגל־טיכער, אויף דעם מאַט־ראָזן לשון — מאַטראָזן.

ט

„טרוקענע טאָרטוגעס", אַ גרו־פּע קליינע קאַראַל־אינדזלען אין דרום פלאָרידע.

י

יאָלע-שיפל, אַ קליין שיפל, וואָס געהערט צו אַ גרויסער שיף.

„**יוניאָן דזשעק**", צונאָמען פון בריטישער פאָן.

ל

לאַנד-צונג, אַ לאַנגער, שמאָלער האַלב-אינדזל.

לאָצמאַן, באַאמטער וואָס פירט דורך שיפן דורך קאַנאַלן אָדער שטראָמען.

לואידאָרן, אַלטע פראַנצויזישע גאָלדענע מטבעות.

„**ליליבולעראָ**", אַ סאַטיריש לידל, פּאָפּולער אין ענגלאַנד, מיט וועלכן דזשעימס דער צווייטער איז אין יאָר 1688 אַרויסגעזונגען געוואָרן פון זיין קעניגרייך.

מ

מואַדאָרן, אַלטע פּאָרטוגעזישע גאָלדענע מטבעות.

ס

סובאַלטערן, אונטער-באַאמטער אין קאַפּיטאַנשטאַב.

סופּערקאַרגאָ, פאַרוואַלטער פון דער לאַדונג אויף אַ שיף.

סעקווינען, אַלטע ווענעציאַנישע גאָלדענע מטבעות.

סקווייר, אַ לאַנד-אייגנטימער אין ענגלאַנד.

ע

ענגלאַנד, באַרימטער ענגלישער פּיראַט.

פ

פּאַסאַטן, ווינטן אין די געגנטן באַם עקוואַטאָר, וואָס בלאָזן שטענדיק אין איין און דערזעלבער ריכטונג.

„**פּאָרט פון שפּאַניע**", גרויסער אינדזל לעבן צפון ברעג פון דרום-אַמעריקע.

פ

פּאָדערמאַסטניק, אַ פּראַסטער מאַטראָז; איינער וואָס שלאָפט אין פּאָדערשיף.

„**פופצן מאַן אויפן טויטנס ארון**", אַ באַרימט לידל וואָס מאַטראָזן זינגען ווען זיי טוען עפּעס אַ מעכאַנישע אַרבעט, ווי אַרויפציענדיק די זעגלען, אָדער אַרויפשלעפּנדיק דעם אַנקער. איינער פון די וועסט-אינדישע אינדזלען הייסט „דעם טויטנס ארון".

פראַצויזישער אורלויב, אַוועקגיין אויף אַ צייט אָן אַ זיי-געזונט.

„**פריילאַכער ראָדזשער**", די שוואַרצע פאָן פון פּיראַטן.

פרעגאַט, אַן אַמאָליקע קריגשיף.

ק

קאַלעדזש, אָפּטיילונג פון אַן אוניווערזיטעט.

קאַראַקאַס, די הויפּטשטאָט פון ווענעזועלאַ אין דרום-אַמעריקע.

קוואַדראַנט, אַסטראָנאָמישער אינסטרומענט צו מעסטן די הויכקייט פון דער זון און די שטערן, כדי צו באַשטימען געוויסע פּאָזיציעס אויפן ים.

קוואַרטירמייסטער, קליינער באַאמטער אויף אַ שיף, וואָס האָט די אויפזיכט איבער די סיגנאַלן א. א. וו.

קיד, באַרימטער ענגלישער פּיראַט.

„**קילהוילן**", דורכשלעפּן מיט אַ שטריק אונטערן קיל — גרונד-באַלקן

פון א שיף: א שטראף פאר מאטראזן אמאליקע צייטן.

קריקעט-שפיל, אזא באל-שפיל: נאציאנאלער שפיל אין ענגלאנד.

ר

ראבערט, בארימטער ענגלישער פיראט.

רודערמאן, באאמטער וואס רודערט די קליינע שיפלאך וואס גענהערן צו א גרויסער שיף.

ריקאשעי, דאס שפרינגען פון א קאנאנע-קויל איבער דער אויבערפלאך פון לאנד אדער וואסער.

ש

שוואַרצבאַרד, בארימטער ענגלישער פיראט.

שטורמאן, אונטער-קאפיטאן.

שיף-פיגורן, — ארנאמענטאלע אויסגעשניצטע פיגורן אויף די שנאבלען פון שיפן.

שקונער, א צוויי-מאסטיקע שיף.

ת

תליה-דאק, א דאק אין ענגלאנד וואו מ'פלענט הענגען פיראטן און ים-רויבער.

אין זעלבן פארלאג זיינען
דערשינען פאלגנדע ביכער:

קנוט האמסון:
די קינדער פון דער צייט
איבערזעצט פון ש. שניידער

אסקאר וויילד:
דע פראפונדים
איבערזעצט פון ק. מרמר

דושיימס ברענטש קעבל
יורגען
איבערזעצט פון מיכל ליכט

ארטור שניצלער:
קאזאנאוואס אהיימקער
איבערזעצט פון ב. אלקוויט

ראבערט לואיס סטיוענסאן
אוצר-אינדזל
איבערזעצט פון אלעף כץ

אלעף כץ
א מעשה פון ים און אנדערע לידער

ה. גלאבוים:
מרדכי עטינגער
ראמאן

יעקב גלאטשטיין:
פריץ פערזן
לידער

אין דרוק
און וועט באלד דערשיינען:
יאקוב וואסערמאן:
וועלט-אילוזיע
איבערזעצט פון ח. ראזענפעלד

ס'גריט זיך צום דרוק:
אן אלגעמיינער אריינפיר צום פסיכאנאליז
פון פראפעסאר זיגמונד פרויד